ΠΑΝΗΓΥΡΙΚΟΝ ΣΕΛΙΔΕΣ 36

ΕΤΟΣ Δ' No 184 ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΔΡΑΧ. 2.50 ΠΕΜΠΤΗ 20 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1927 ΓΡΑΦΕΙΑ : ΟΔΟΣ ΛΕΚΑ 7 ΑΡΙΘ. ΤΗΛΕΦ. 200

ΜΠΟΥΚΕΤΟ

1927

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΥ

ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΑΙ ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ ΔΡΧ. 112.000.000

84 ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ

10 ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΕΝ ΤΩ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩ

(ἐν Ἀμερικῇ, Ἀγγλίᾳ, Αἰγύπτῳ, Κύπρῳ καὶ Ἀλβανίᾳ)

ΠΥΚΝΟΤΑΤΟΝ ΔΙΚΤΥΟΝ ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΤΩΝ

Καταθέσεις εἰς Δραχμὰς καὶ Συνάλλαγμα ἐπὶ τοῦ Ἐξωτερικοῦ ἐν ὄψει καὶ ἐπὶ προθεσμίᾳ.

ΠΑΣΗΣ ΦΥΣΕΩΣ ΓΡΑΠΕΖΙΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΥΠΟ ΤΟΥΣ ΜΑΛΛΟΝ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΑΣ ΟΡΟΥΣ

SAVON FILODERMA

ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΟΝ ΔΙΑ ΚΥΡΙΑΣ

Μόνον ὁ Σαπὼν

ΦΙΛΟΔΕΡΜΑ

διατηρεῖ τὴν ἐπιδερμίδα, ὁρᾶσεη νεανικὴ καὶ δὲν τὴν κατασταφᾶσει συνιστᾶται παρὰ τῶν ἰατρῶν ὡς ἀγνότερος ὅλων

ΔΟΚΙΜΑΣΑΤΕ

Πωλεῖται εἰς ὅλα τὰ καλὰ καταστήματα.

Ἀκαμπῆς Παπαναστάσου

ΜΥΡΟΠΩΛΕΙΟΝ

ΣΤΥΛ. Α. ΜΠΑΧΑΡΙΔ

ΕΤΑΔΙΟΥ 31

Η ΦΕΛΑΜΙΝ

SANDOZ

Προστατεύει, θεραπεύει, διεγείρει τὴν λειτουργίαν τοῦ ἥπατος.

Ἀναρρώσεις ἀπὸ μολυσματικὰς νόσους.

Ἐλανοσία, τύφος, κ. λ. π.

Συμβουλευθῆτε τὸν Ἰατρόν σας.

Ι. ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΔΗΣ

Στοὰ Φέξη 128 — Ἀθῆναι.

ΟΛΑ ΑΓΓΛΙΚΑ ΝΕΑ

3000 Ἀδιάβροχα EXTRA

2500 Καπαρδίνες ΛΟΥΞ

2000 ΠΑΛΤΑ Μοδέρνα

1500 Κουστούμια Λονδρέζικα

ΤΙΜΑΙ Ὡρισμέναι Ἐργοστασίου

Ἀσυναγώνιστοι

Γ. ΜΠΑΛΑΣΚΑΣ

Ἕναστος εἰς τὸ εἶδος του

4 Ὁδὸς Γεωργίου Στκούρου 4

Ἀριθ. Τηλεφ. 13-46 Νέον

SPETON

(Ἀποκοπὴ τῆς λήξεως «ΣΠΕΡΜΑΤΟΘΑΝΑΤΟΝ»).

Γερμανικὸν σκεπτικὸν κατὰ τῶν λοιμωδῶν ἐπιτυχῶς ἐπὶ 25

Ἀσφαλὲς προφυλακτικὸν διὰ τὰς Κυρίας αἵτινες κατόπιν συστάσεως τῶν Ἰατρῶν εἴτε ἐξ ἄλλων λόγων, εὑρίσκονται εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ προλαμβάνουν τὴν:

ΕΓΓΥΜΟΣΥΝΗΝ

Ἐπιτυχία ἐξησφαλισμένη. Χρῆσις ἀπολύτως ἀβλαβὴς καὶ ἀλουστάτη. Βιβλιογραφία εἰς τὴν Ἑλλην κὴν ἀποστέλλεται δωρεὰν εἰς κάθε Κυρίαν παρὰ τῶν Γεν. ἐν Ἑλλάδι ἀντιπροσώπων. Ἑταιρία «ΔΑΦΝΗ» Βερανζέρου 24 — ΑΘΗΝΑΙ.

ΟΙ ΑΔΕΛΦΟΙ ΧΡ. & Θ. ΝΙΚΟΛΑΪΔΟΥ

ΕΜΠΟΡΟΡΡΑΠΤΑΙ

Συνεταιρισθέντες ἤρχισαν τὰς ἐργασίας των εἰς τὸ νέον ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Κοραῆ 5 (ἄνωθεν Ἀγγλοαμερικανικῆς Τραπέζης) κατάστημα των μὲ τὰ καλλίτερα μοντέρνα Ἀγγλικὰ ὑφάσματα

ΚΥΡΙΑΙ ΚΑΙ ΚΥΡΙΟΙ

Θέλετε νὰ ἔχητε δέρμα καθὼς ὅν καὶ ἄνευ ὀστίδων, μεταχειρισθῆτε τὴν Κρέμαν ΚΡΙΝΟΣ, ἡ ὁποία εἶνε ἀβλαβὴς καὶ βαθμιαίως, ἐξαφανίζει τὰ σημεῖα τῆς κοπώσεως καὶ τοῦ γήρατος. Κεντρικὴ ἀποθήκη Φαρμακεῖον Ν. Χριστοπούλου, ὁδὸς Σωκράτους 48. Τιμὴ δραχμῶν δρ. 15 διὰ τὰ ἐπαρχίας δρ. 20.

ΒΑΦΗ ΤΡΙΧΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ

Ἐγκεκριμένη ὑπὸ τοῦ Ἰατροσυνεδρίου Δὲν κόπτει τὰς τρίχας ἀλλὰ τὸ δυνατόν. Δὲν βαφει τὴν ἐπιδερμίδα. Δὲν εἶνε ἐπιβλαβής. Κεντρικὴ ἀποθήκη 48 Σωκράτους Πηγῆ: Ἀθῆναι Φαρμακεῖον Ν. Χριστοπούλου. Τιμὴ δρ. 50, διὰ τὰς ἐπαρχίας δρ. 60

Ι. ΛΟΥΪΖΙΔΗΣ

Χειρουργὸς ὀδοντοϊατρὸς ΠΑΡΙΣΙΩΝ.

Ἐπὶ τετραετίαν εἰς Παρισίους σπουδάσας. Ὀλιγωτέρους καὶ ἀνώδυνος θεραπεία παθήσεων στόματος καὶ ὀδόντων. Οὐλήτιδας, δυσοσμίαν κ.τ.λ. Ρεσυτὲ τὲ ἕως 51 Γ' Σεπτεμβρίου 51.

"ΒΟΤΡΥΣ"

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΟΙΝΩΝ ΚΑΙ ΟΙΝΟΠΝΕΥΜΑΤΩΝ

Μετοχικὸν Κεφάλαιον καὶ Ἀποθεματικὸν Δρ 50.000.000

ΚΕΝΤΡΙΚΟΝ ΠΡΑΤΗΡΙΟΝ

Ἀθήνας 58.

ΚΥΡΙΑΙ,

Ἐξέλειφε τὰ σημεῖα τῆς ἡλικίας καὶ τῶν φακιδῶν τὰ ὁποῖα σᾶς ἡ ἀπαλὴ καὶ ἀνθηρὰ ΡΟΔΑΛΙΝΗ καὶ ἀποκαθιστᾷ τὴν ἀρχικὴν φάνσιν τῶν ρυτίδων.

ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΧΡ. ΝΙΚ...

ΙΑΤΡΟΣ

Ἐν Παρισίοις ἐπὶ μακρὸν σπουδάσας τὰς νέας μεθόδους τῶν Κλάδων τῆς Φυσιοθεραπευτικῆς, Κινησιοθεραπείαν, Μασάζ... (διαφ. εἴδη Ἰατρικοῦ Μουσείου), Ἠλεκτροθεραπείαν, Ὑδροθεραπείαν, Ἠλιοθεραπείαν, Ἀερο-θερμο-φωτοθεραπείαν. Ἀσφαλὴς θεραπεία τῶν χρονίων νοσημάτων.

Ρευματικῶν καὶ Ἀρθρητικῶν Λώσεων, Νευρασθενείας, Παραλύσεων, Φλεβίτιδος, Κιρσῶν, Ἡμικρανίας, Ἰσχιαλγίας, Μυϊτιδῶν, Ἀφωνίας, Λώσεως, Ἐξαρθρώσεις, Κατάγματα, Δυσπεψίας, Καθ' ἕξιν δυσκοιλιότητος, Ἀνικανότητος, Ἡμιπληγίας, Παραλύσεως τῶν Παίδων κ.τ.λ.

Δέχεται Τζώρτζ 5 (πορεία τῆς Ἁγίας Κάνιγγος) ἀπὸ τὰς 11-1 καὶ 3-6 μ. μ. πλὴν τῶν Κυριακῶν.

ΕΝΑ ΜΥΣΤΙΚΟ, ΠΟΛΥΤΙΜΟ ΣΤΟΙΧΕΙΟ

λέγει ἡ Κυρία Ὑγιεί...

«Διὰ νὰ ἔχετε τελείαν λευκότητα δοντιῶν, διὰ νὰ ἐξαφανίσητε τὴν πλάκα καὶ τὸ χνοῦδι, ἀπ' ὅπου πάσχουν τὰ περισσότερα δόντια, μεταχειρισθῆτε δύο φορὰς τὴν ἑβδομάδα τὴν «Ταχεῖαν Ἀπολευκαντικὴν Ἀφρώδη Ὀδοντόκρεμαν» τοῦ Ἀμερικανικοῦ Ἐργαστηρίου Ὀδοντοκρεμῶν «Ἀθηνᾶ», ὡς καὶ εἰς τὸ ὁμώνυμον ὀδοντόπτριον, ὁδὸς Μητροπόλεως ἀρ. 33.

ΔΙΑ ΤΑΣ ΚΟΣΜΙΚΑΣ ΚΑΙ ΚΟΜΨΕΣ

Ἐπανῆλθεν ἐκ Παρισίων ἡ Κυρία Χρυσάνθη Μοδιστρα κ. ΒΑΣΣΟΥΛΑΤΟΥ καὶ μίσασα πλουσιωτάτην καὶ ἐκλεκτὴν συλλογὴν τῶν πλέον τελευταίων μοντέλλων, φορεμάτων, πλισσέ, ὑφασμάτων καὶ λοιπῶν γυναικείων ἐνδυμάτων, τῶν μεγαλυτέρων καταστημάτων τῆς Γαλλικῆς πρωτευούσης.

Ἡ ἔκθεσις ἄνοιγε ἀπὸ τῆς 1ης τρεχούσης εἰς τὸ ΘΑΛΑΣΣΙΝΟΝ ΚΟΣΜΗΜΑ Ὁδὸς Σουλτάνη 12.

Διὰ τὰς εὐκαιρίας γάμων καὶ παραγγελίαι, καὶ ἀποστέλλονται κατάλογοι, ὅπως δὲ καὶ κατὰ τὰς ἐκθέσεις θὰ ἐλθοῦν οἱ πελάται θὰ εὑρίσκωνται εἰς τὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν ἀφεντικῶν.

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

Τοῦ κ. ΣΤΕΦ. ΔΑΦΝΗ

ΤΑ ΣΚΥΛΙΑ ΤΟΥ ΡΟΥΝΤΑ

Σὰν πέθανε ὁ Ρούντας, τὰ σκυλιά του πήρανε τοὺς πέντε δρόμους. Ὁ Ἄρης, κανελλὴς μὲ ἄσπρες βοῦλες καὶ ἡ Ἄρτεμις, ἄσπρη μὲ βοῦλες κανελλιές, ἦταν μιὰ φορὰ τὰ ὡμορφώτερα λαγωνικὰ τοῦ κάμπου. Οἱ κυνηγοὶ τὰ ζηλεύανε, πρόσφεραν μεγάλες τιμὲς γιὰ νὰ τ' ἀποχτήσουν, μὰ ὁ Ρούντας, χαμογελώντας κάτου ἀπὸ τὰ ψαρὰ μουστάκια του, ἔλεγε: «Τὰ σκυλιά μου; Οὔτε κουβέντα! Μὲ διαμάντια δὲν τ' ἀλλάζω.»

Κι' ἦταν ἀλήθεια, ἀχώριστοι συντρόφοι ὁ ἄνθρωπος καὶ τὰ δυὸ λαγωνικά, ὄχι μόνο στὸ κυνήγι, μὰ καὶ στὸν περίπατο, στὸ παζάρι, στὸν καφενὲ—παντοῦ. Ἐκεῖνος ψηλός, μὲ τὴν κουνιστὴ περπατησιά του τοὺχε δώσει σαράντα χρονῶ θαλασσινὴ ζωή. Ἐκεῖνα γεροί, ζωντανὲς σαΐτες, πηγαίνανε μπρὸς—πίσω, τρυπώνανε στὰ χορτα, χανόντουσαν, γιὰ νὰ φανοῦν ἄξαφνα, μυρίζοντας τὸν ἀέρα μὲ τὶς συρίλερες μοῦρες τους, τρόμος τῶν πουλιῶν ποὺ ἀναπτεροῦσαν τὸ ψηλό.

Γιὰ τὸν παληὸ καραβοκύρη τὸ κυνήγι εἶχε γίνει πάθος. Δυὸ-τρεῖς φορὲς τὸ χρόνο ταξειδεύανε στὴν Ἀθήνα γιὰ νὰ καινουργώσῃ τὶς προμήθειες του. Τὰ ντουφέκια του ἦταν ἡ τελειοτάτη λέξη τῆς ὁπλοτεχνίας, τὰ φυσέκια του τὰ καλλίτερης Ἐγγλέζικης μάρκας. Ἡ φέλπινη φορεσιά του, οἱ τσάντες του, οἱ μπότες του ἦταν περιποιημένες. Ἕνα βράδυ, ποὺ τὸν ἀπαντοῦμε στὴ δενδροστοιχία νὰ γυρίζῃ στὴν πλατεία, ἦταν καμαωτός, σὰ νὰ μὴν τὸν εἶχε κουβαλήσῃ καθόλου ἡ ὁλοήμερη ἐκδρομή. Κάτου ἀπὸ τὴν πλατειὰ ρεμπούμπλικα, τὰ μάτια του λάμνανε ἀπὸ ζωή. Στάθηκε καὶ μοῦδωκε τὸ χέρι.

—Λεβεντιές, καπετὰν Ρούντα! τοῦ εἶπα.

Χαμογέλασε κολακεμένος. Κουβεντιάσαμε λίγο γιὰ τὶς μπεκάτσες ποὺ εἶχαν πέσει μὲ τὴν πλατειὰ χιονιά, γιὰ κάτι ἀγριόχηνες, ποὺ σηκωθήκανε ἀπὸ βάλτο, πέρα ἀπὸ τὴν Ἅγια, γιὰ κάτι ἰσαριατάνους κυνηγοὺς ποὺ βάλθηκαν νὰ περάσουν τὸ Ἀμβρόσιο Μισχάουζεν στὰ γρέματα. Σὲ μιὰ στιγμὴ ἀκούστηκαν κακαρίσματα καὶ φωνὲς γυναικῶν τρομαγμένες. Ὁ κυνηγὸς ἁλαφιάστηκε, σφύριξε καὶ τὰ δυὸ σκυλιὰ φανερώθηκαν τρέχοντας. Εἶχανε πέσει στὸ κυνήγι τὶς κότες τοῦ γειτονικοῦ περβολιοῦ. Στὸ κάλεσμα τ' ἀφεντικοῦ τους χύθηκαν ἔξω ἀπὸ τὰ λάχανα, καὶ τώρα κατὰ ποὺ στέκουν πλάγι του ὑπάκουα, μὲ τὰ μάτια καρφωμένα ἀπάνω του. Ὁ Ρούντας ἔσκυψε καὶ χάϊδεψε τὰ κεφάλια τους.

—Τὰ παιδιά μου, μουρμούρισε.

—Τ' ἀγαπᾶτε;

—Τρελλαίνουμαι γιὰ δαῦτα!

Κ' ὕστερα, μελαγχολικά:

—Μήπως καὶ ποιὸν ἄλλον ἔχω στὸν κόσμο; Αὐτὰ εἶνε γιὰ μένα καὶ συγγενεῖς καὶ φίλοι.

Μπορεῖ καὶ νὰ μὴν ἦταν ὑπερβολή. Κανένας δὲν ἤξερε ἂν εἶχε συγγενεῖς ὁ καπετὰν Ρούντας, ὁ ξενοφερμένος, ποὺ ζοῦσε μοναχὸς σ' ἕνα καμαράκι, στὴν ἄκρη τῆς πόλης, κάτου ἀπὸ τὸ Φρούριο.

Ὅσο γιὰ φίλους, μπορεῖ νἄρταιγε καὶ ὁ ἴδιος. Κάποια μισανθρωπιά, θἄλεγε κανείς, τὸν κρατοῦσε μακρυὰ ἀπὸ τὴν κοινωνικὴ συμπάθεια.

Στὸ καφφενεῖο καθότανε πάντα ἀσυντρόφευτος, παράμερα, φουμάροντας τὴν πίπα του—καπορὰλ Ὀλλαντέζικο ποὺ σκορποῦσε βαρειὰ μυρουδιά—μὲ τὸ βλέμμα βυθισμένο μακρυά, ποιὸς ξέρει σὲ ποιὸν περασμένο κόσμο. Τὰ δυὸ σκυλιὰ ἦταν κουβαριασμένα στὰ πόδια του, μισοκλείνανε τὰ μάτια, βυθισμένα, ποιὸς ξέρει, κι' αὐτὰ στὸ δικό τους κόσμο, σὲ δράματα φτερῶν καὶ ἰσκιων...

***

Σὰν πέθανε λοιπὸν ὁ Ρούντας, τὰ σκυλιά του πήρανε τοὺς δρόμους. Καὶ τὸ πρᾶμα συνέβηκε ἔτσι: Στὴν κηδεία του—ποὺ τὴν ἀκολούθησαν ἀπὸ χρέος Χριστιανικὸ οἱ γειτόνοι καὶ ποὺ τὴ φρόντισε ἡ σπιτονοικοκυρά του ἡ κυρία Βγενιά—τὰ δυὸ σκυλιὰ πήγαιναν μπροστά, ἥμερα, μὰ σὰ σαστισμένα γιὰ κεῖνο ποὺ συνέβαινε σήμερα στὸν ἀφέντη τους. Ὅταν ἡ κηδεία ἔφτασε στὴν πόρτα τοῦ νεκροταφείου, ὁ παπ' Ἀργύρης φώναξε:

—Διῶχτε τὰ σκυλιά!.. Δὲν κάνει νὰ μποῦνε μέσα!..

Μὰ ποῦ νὰ τὰ σταματήσουν. Πρῶτα ὁ Ἄρης, ὕστερα ἡ Ἄρτεμις χύθηκαν γλιστρώντας σὰ χέλια ἀνάμεσ' ἀπ' τὰ σκέλια τῶν ἀνθρώπων. Τὰ παιδιὰ τὰ κυνήγησαν μὲ τὶς πέτρες, ὡς ποὺ χάθηκαν κοντὰ στὸ νεκροσκοπεῖο, ἀνάμεσα στοὺς σταυροὺς καὶ στὰ σφεντουβλάκια τῶν τάφων.

Τὴν ἴδια βραδειά, ὅσοι πέρασαν ἀπὸ τὴ δημοσιά, ἄκουγαν ξέμακρα πρὸς τὸ μέρος τῶν κυπαρισσιῶν, φοβερὰ ἀλυχτήματα, οὐρλιάσματα παραπονετικά. Καὶ κάποιος, ποὺ ἤξερε τὴν αἰτία, εἶπε:

—Τὰ σκυλιὰ τοῦ Ρούντα!...

Ὕστερ' ἀπὸ λίγες μέρες, νάσου τα καὶ ξαναφαίνονται στὴν πόλη. Γύριζαν καὶ τὰ δυὸ μαζί, μὲ τὰ κεφάλια κατεβασμένα, μὲ τὰ πλατειά τους αὐτιὰ κρεμασμένα. Πρῶτα πήγανε σπίτια τους. Ἡ κυρὰ Βγενιά, ποὺ τ' ἄκουσε νὰ ξύνουν τὴν πόρτα μὲ τὰ νύχια τους, βγῆκε στὸ παραθύρι καὶ συγκινήθηκε: «Βρέ, τὰ κακόμοιρα! Πῶς ἐκαταντήσανε τ' ἀφανεμένα!..»

Ἄνοιξε, πάσπασε μέσα. Ἐκεῖνα τρέξανε στὴν κάμαρα τ' ἀφέντη τους, ἀνήσυχα. Ἡ γυναίκα τοὺς ἔβαλε νὰ φᾶνε, ρουχίες βουτηγμένες στὸ λάδι «ὅπως ἔκανε ὁ μακαρίτης». Πέσανε ἀλαφιασμένα στὴ γαβάθα. Ὕστερα, κουλουριαστήκανε—στὰ πόδια τοῦ ἀδειανοῦ κρεβατιοῦ σφιγμένα τόνα μὲ τ' ἄλλο. Ἡ Ἄρτεμις ἀκοιμήθηκε τὸ κεφάλι της στὸ λαιμὸ τοῦ Ἄρη. Καὶ μείναν ἔτσι ὡς τὸ βράδι, κι ὅλη τὴ νύχτα.

Μὰ τὴν ἄλλη μέρα παρουσιάστηκε καινούριος νοικάτορας γιὰ τὴν κάμαρα—ἕνας νιοπαντρεμένος τηλεγραφητής. Τὸ συμφέρο ἔδιωξε τὴ συμπόνια. Ἡ κυρὰ Βγενιὰ ἄνοιξε τὴν πόρτα κι' ἔβγαλε στὸ δρόμο τὰ ζῶα. «Ἀντέστε καψόμοιρα, τὸ νὰ σᾶς κάνω κι' ἐγὼ ἄφρον ἤσαστε στύχα...»

Ἐκεῖνα πλανήθηκαν γύρω στὴ γειτονιά, τὸ βράδυ ξαναγύρισαν, ξύσανε τὴν πόρτα, μὰ ἡ γοητὰ δὲν τοὺς ἄνοιξε. Ξαγρύπνησαν ἀπέξω οὐρλιάζοντας. Ἡ γειτονιὰ γίνηκε ἀνου-κάτου. Τὰ πήραμε μὲ τὶς πέτρες. Ὁ φούρναρης βγῆκε μὲ μιὰ μαναβέλα καὶ τὰ χτύπησε: «Ὄξω! Τὰ σκυλιά, κλαίγοντας, χώνεψαν στὸ σκοτάδι, κατὰ τὸ Τελωνεῖο...

—Δὲ βρίσκεται κανένας κυνηγὸς νὰν τὰ πάρῃ; εἶπανε μερικοί.

Καὶ βέβαια βρέθηκαν πολ-

λοί, μά πῶς νά τά καταφέρουν νά τούς ἀκολουθήσουν ; Ὅσες φορὲς θέλησε ἄνθρωπος νά τά πιάσῃ, δείχνανε τά δόντια, φοβερίζοντας. Ἀκόμη καὶ τὸν Πέρβανο, τὸν ἀπόστρατο, ποὺ ἦταν καμμια φορὰ σύντροφος τ' ἀφεντικοῦ τους στὸ κυνῆγι, δὲν ἤθελαν νὰ τόνε ζυγώσουν. Βρώμικα τώρα, ἀδυνατισμένα, κακοτράχαλα, μὰ πάντα μαζύ, πλανιόνταν μέσα στὶς ροῦγες, βόσκοντας στὰ σκουπίδια. Τὶς περισσότερες φορές, νύχτα, πήγαιναν νὰ πλαγιάσουν στὴν πόρτα τ' ἀφεντικοῦ τους. Μὰ σὰν τὰ χτύπησαν κάνα δυὸ φορὲς ἀκόμη, δὲν ξαναφάνηκαν ἐκεῖ. Συχνὰ τὰ βλέπανε στοὺς παραλιακοὺς καφφενέδες καὶ συχνότερα κάτω ἀπὸ τὸ ὑπόστεγο τοῦ τελωνείου.

Μιὰ μέρα, ὁ Ἄρης φάνηκε μόνος. Τί νἆχε γίνει ἡ συντρόφισσά του ; Ποιὸς ξέρει. Μπορεῖ καὶ νὰ τὴν ἐπῆραν οἱ ναῦτες τοῦ Βατικιώτικου τρεχαντηριοῦ ποὺ ἦρθε φορτωμένο κρεμμύδια κι' ἔφυγε δυὸ ὧρες μεσάνυχτα. Τὸ τρεχαντῆρι δὲν εἶχε καραβόσκυλο. Πῶς λοιπόν, ὅταν ἔφυγε, ἀκούστηκαν ξέμακρα, ἀπὸ τὴ σκοτεινὴ θάλασσα, οὐρλιάσματα ; Κάποιοι, ποὺ ἀγρυπνοῦσαν στὸ μουράγιο ψαρεύοντας γοφάρια, γροίκησαν κι' ἄλλο σκυλίσιο κλάψιμο, ἀπὸ τὸ Βραχίονα, ἕνα οὔρλιασμα ποὺ ἀπαντοῦσε σὰν ἀντίλαλος.

Κι' ὁ Ἄρης γύριζε τώρα μονάχος ἀπάνω-κάτω στὰ μουράγια, ραντισμένος ἀπὸ τὰ κύματα, ἀξιολύπητος...

***

Σωστὸ κοπρόσκυλο κατάντησε. Οἱ ἄσπρες βοῦλες ἀφανίστηκαν κάτου ἀπὸ τὴ βρώμα ποὺ σκέπαζε ὅλο του τὸ κορμί. Τὰ τσιμπούρια κρεμάστηκαν σταφύλια ἀπὸ τ' αὐτιά του. Τὰ παῖδια του πεταγόντουσαν κάτου ἀπὸ τὸ ἄθλιο πετσί. Καὶ στὰ λιμασμένα του μάτια καθρεφτιζότανε ἄπειρη θλίψη... Μὲ τὸν καιρό, τὰ μάτια κεῖνα πήρανε μιὰν ἔκφραση φόβου. Μπορῶ νὰ βεβαιώσω πὼς ὅλη τὴ μέρα χανότανε ἀπὸ τοὺς δρόμους, μπορεῖ καὶ νἄβγαινε ἀπὸ τὴν πόλη, νὰ λημέριαζε κάτου ἀπὸ τὶς παληὲς βενετσάνικες καμάρες, κεῖθε ἀπὸ τὴ Φόσσα. Μὰ σίγουρα τὴ νύχτα ξαναγύριζε μὲ τὸ σκοτάδι, νὰ ψαχουλέψῃ στὰ σκουπίδια γιὰ κανένα κόκκαλο. Μιὰ φορὰ τὸν εἶδα κιόλας.

— Ἄρη ! Ἄρη !

Τί νὰ γίνηκε στὴν ψυχὴ τοῦ σκύλου ποὺ ὕστερ' ἀπὸ τόσον καιρὸ ξανάκουγε τ' ὄνομά του ; Στάθηκε Τὸ σοκάκι ἦταν ἔρημο. Μέσα στὸ φωτερὸ κύκλο τοῦ φαναριοῦ, ζύγωσε κουνώντας τὴν οὐρά, μὲ κοίταξε σὰ φάντασμα. «Ἄρη !» Μὰ τὴ στιγμὴ ἐκείνη κάποιο παράθυρο βρόντηξε ἀπὸ τὸν ἀγέρα. Ὁ σκύλος ἀλαφιάστηκε κ' ἔφυγε τρεχᾶτος.

Δὲν τὸν ξανάειδα πιά, κ' ὕστερα ἀπὸ δυὸ-τρεῖς μῆνες εἶχα ξεχάσει πιὰ καὶ τὴν ὕπαρξή του.

***

Μιὰ μέρα, ἐνῶ περπατοῦσα ὄξω ἀπὸ τὴν πόλη, κοντὰ στὸ περιγιάλι, ἄκουσα πίσω μου φωνές, χλαλοή, βήματ' ἀνθρώπων ποὺ ζύγωναν τρέχοντας. Κι' ἀπὸ τὸ στενὸ δρόμο, ποὺ ἔφερνε στὴν παληὰ Φόσσα, εἶδα νὰ ξεμπουκάρῃ ἕνα πλῆθος ἀπὸ στρατιῶτες, πολίτες, παιδιά, ἕνα θολὸ κῦμα κόσμου ποὺ κυνηγοῦσε μὲ ξῦλα καὶ σπαθιὰ ξεγυμνωμένα ἕνα σκυλί. Ἀπάνω στὴ ντάπια τοῦ Ὁπλοστασίου φανερώθηκαν ἄλλοι στρατιῶτες καὶ δυὸ ἀξιωματικοὶ φωνάζοντας μὲ ταραγμένες χειρονομίες. Αὐτοὶ φώναζαν σὲ μένα :

— Φυλάξου ! Εἶνε λυσσασμένο ! Φύγε ! φύγε !...

Τὴν ἀλήθεια νὰ πῶ, σάστησα. Πήδησα πάνου σ' ἕνα τειχάκι, ἀπομεινάρι τοῦ παμπάλαιου καναλιοῦ, κ' ἐκεῖ στάθηκα καὶ εἶδα... Καὶ εἶδα τὸ σκύλο νὰ περνάῃ ἀφρισμένος. Θέ μου, ἦταν ὁ Ἄρης ! Μὰ σὲ τί χάλι ! Σκέλεθρο ζωντανό, ποὺ τὸ κούρντιζε, λές, κάποιος ἠλεκτρισμός, μὲ τὴν οὐρὰ ὀλόρθη σὰ φίδι φοβερό, στὸν ἀέρα, μὲ τὰ μάτια φωσφορᾶτα. Φάγκριζε κιόλας τὸ στόμα του βγάζοντας ἄφρη. Κι' ἔτρεχε τὸ κακόμοιρο, δρομοῦσε κατὰ τὴ θάλασσα, μὲ τὰ μάτια στηλά, κυνηγάμενο ἀπὸ τὸ μανιασμένο κόσμο.

Εἶνε λυσσασμένο !.. λυσσασμένο !.. Φυλάξου ! Φύγε !...

Μιὰ-δυὸ πιστολιές κι' οἱ σφαῖρες πέρασαν μπροστά μου σφυρίζοντας. Πυροβολοῦσαν οἱ χωροφύλακες, καὶ τὰ παιδιὰ πετοῦσαν λιθάρια.

— Σκοτῶστε το ! Σκοτῶστε το ! Εἶνε λυσσασμένο !...

Ὁ Ἄρης ἔφτασε στὴ θάλασσα. Στὰ βότσαλ' ἀπάνου τὰ πόδια του τρέκλισαν. Γιὰ μιὰ στιγμὴ κώλωσε φοβισμένο μπροστὰ στὸ νερὸ ποὺ πάφλαζε μαλακά. Γύρισε τότε κατὰ τοὺς ἀνθρώπους. Στηλώθηκε ὅσο μποροῦσε καλλίτερα, μὲ τὰ πόδια ἀνοιχτά, κι' ἑτοιμάσθηκε γιὰ μιὰν ἀπελπιστικὴν ἄμυνα. Ἤτανε φοβερὸς ἔτσι ὁ Ἄρης μιὰ ἄγρια μεγαλοπρέπεια εἶχε πάρει στὴν κρίσιμη ἐκείνη στιγμή, μὲ τὸ ἀπάνου χεῖλο ἀνασυρμένο, μὲ τὰ μάτια ποὺ θαρροῦσες πὼς θὰ πεταχτοῦν σὰ βόλια ὄξω ἀπὸ τὶς κῶχες τους, μὲ τὴν τρεμούλα τοῦ πετσιοῦ του, μ' ὅλη του τὴν τερατωσύνη. Τὸ πλῆθος, ποὺ εἶχε ζυγώσει τώρα, σταμάτησε δειλιασμένο. Μερικοὶ πισωδρόμησαν λίγο. Γίνηκε λιγόστιγμη σιωπή... Ἄξαφνα, σὰ μαχαιριὰ μπήχτηκε ἕνα θρηνερό, κρύο, σερνάμενο ἀλύχτισμα, κι' οἱ ἀντικρυνὲς φράγκικες καμάρες τὸ δευτέρωσαν μὲ τὸν ἀντίλαλό τους, σὰ ν' ἀπαντοῦσαν ἕνα-δυὸ-τρία σκυλιὰ μέσ' ἀπ' τὸ χιλιοχρονίτικο σκοτάδι, τὰ σκυλιὰ τοῦ Φραγκίσκου Γκριμάνου τοῦ «πρεβεδούρου τῶν κάστρων».

Μὰ σύγκαιρα βρόντηξ' ἕνα πιστόλι. Ὁ Ἄρης πήδηξε ψηλὰ καὶ πίσω, ἔπεσε μέσα στὰ ρηχὰ νερὰ ποὺ τόνε μισοσκέπασαν. Τότε πῆραν ὅλοι κουράγιο καὶ τρέξανε στὸ γιαλό. Τὰ νερὰ γλύφανε τὴν ἀμμουδιὰ κοκκινισμένα...

Καὶ τὰ παιδιὰ πήρανε βότσαλα καὶ πετροβολοῦσαν τὸ σκοτωμένο σκύλο.

Σιγὰ-σιγὰ κατέβαινε τὸ σκοτάδι.

***

«Δὲ μπορεῖ κανεὶς νἄχῃ πάντα τὸ νοῦ του σ' ἕνα σκύλο». Τὄπα αὐτὸ πολλὲς φορὲς μέσα μου, θυμωμένος μὲ τὸν ἑαυτό μου, ποὺ ὕστερ' ἀπὸ τόσα χρόνια ἐπιμένει σὲ κάποιες θύμησες, σὲ κάποιες τραγωδίες. Μὰ αὐτές, ποὺ τὶς νομίζει κανεὶς κοιμισμένες γιὰ πάντα, τρυποῦν τὸν καιρὸ κι' ἀνεβαίνουν σερνάμενες σὰν τὰ χωματένια σκουλήκια. Ἀνεβαίνουν καὶ σὲ βασανίζουν. Στὴν ἀρχή, λέει κανεὶς πὼς πᾶνε, πέρασαν. Μὰ θὰ ξανάρθουν. Κι' ἴσως, ἅμα τὶς γράψει, ξαλαφρώνει. Στὸ κάτου τῆς γραφῆς εἶνε γελοῖο νὰ θλίβεται κανεὶς γιὰ ἕνα ζῶο.

Σὲ λίγες μέρες εἶχα λησμονήσει πιὰ τὴν τραγωδία τῆς ἀκρογιαλιᾶς. Τόσο, ποὺ ἕνα ἀπόγιομα βγῆκα ἀπὸ τὴν πόλη καὶ πήγαινα κατὰ τὰ μέρη κεῖνα ἀνυποψίαστος.

Τὸ δειλινὸ τ' Ἀπριλιάτικο ἦταν ἐξαίσιο. Καθρέφτης ἡ θάλασσα κι' ἡ μυρουδιά της ἐρχότανε ἀνακατωμένη μὲ τὸ τραγούδι τῶν ψαράδων ποὺ καμάκευαν γλῶσσες καὶ σουπιὲς στὸ ρηχὸν κόρφο. Ἁρμυρῆθρες πρασινοβελούδιζαν στὴν ἀμμουδιὰ καὶ πίσω τους, στὸ χέρσωμα, βλυσίδι τ' ἄγρια βλῆττα, τὰ χαλκοπράσινα, ποὺ «ὅσοι τὰ τρῶνε βλέπουν τὰ πράματα διπλᾶ».

Ξάφνου, θυμήθηκα τὸν Ἄρη καὶ τὸ κακό του τέλος. Εἶπα «κάπου ἐδῶ» κι' ἔψαξα μὲ τὸ μάτι. Καὶ τότε, μέσα στὰ νερὰ—ποὺ εἶχαν κατεβεῖ κιόλας λιγάκι ἀπὸ τὴ χασοφεγγαριὰ—εἶδα ἕνα μαῦρο πρᾶμα κοιτάμενο, ποὺ σάλευε. Βέβαια ἦταν ἕνας σκύλος καὶ σάλευε, χωρὶς νὰ προχωρῇ ἀπὸ τὴ θέση του. Δὲ μὲ γελοῦσαν τὰ μάτια μου... Ἐσάλευε μόνος του, γιατὶ ἡ θάλασσα ἦταν γυαλί. Μποροῦσα νὰ πιστέψω πὼς ὁ Ἄρης ἦταν ζωντανὸς ἀκόμη, ὕστερα ἀπὸ δυὸ βδομάδες μέσα στὸ νερό ;

Ζύγωσα πιότερο καὶ κοίταξα καλλίτερα. Καὶ εἶδα πὼς τὸ κορμὶ τοῦ σκύλου ἦταν ὅλο σκεπασμένο ἀπὸ καβούρια, μικρά, μεγάλα, γυαλιστερά, μαῦρα, ποὺ τρώγανε τὸ κορμὶ τοῦ σκοτωμένου ζώου κι' ἀναδεύονταν σὲ μιὰ μάζα ποὺ πηγαινοερχότανε σ' ὅλο του τὸ μάκρος. Καὶ καθὼς ἦταν σιγαλιά, ἄκουγα ἕν' ἀλαφρὸ τρίξιμο, σὰν κοκκάλων ποὺ ἀνακατεύονται...

Μιὰ ἀλκυόνα πέρασε ἀγγίζοντας τὴ θάλασσα μὲ τὴ γαλάζια φτερούγα της. Ὕστερα μιὰ ἄλλη ποὺ ἔφερνε βόλτα τὴν πρώτη μ' ἀνοιχτοὺς γύρους. Ἔστεναν τὸν ἐρωτικό τους χορὸ ἀπάνου ἀπὸ τ' ἀνοιξιάτικα νερά...

Τὰ πουλιὰ—κι' ὅλα τὰ ζῶα—εἶνε πιὸ καλότυχα ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους, γιατὶ δὲν ἔχουν τὴ γνώση τοῦ θανάτου. Κι' οὔτε τὸ φόβο του.

Στέφ. Δάφνης

ΤΟ ΠΙΟΤΟ

Ὁ Μαστρο-Νικολός, χτίστης ἀπὸ τὴ Βλασαροῦ, καλὸς ἐργάτης μὰ καὶ τρομερὸς μπεκρῆς ἀρώστησε μιὰ μέρα ἀπὸ τὸ στομάχι του. Ὁ γιατρὸς ποὺ τὸν εἶδε ἀφοῦ τοῦ διέταξε μερικὰ φάρμακα τοῦ εἶπε ἐπὶ πλέον :

— Πρέπει νὰ κόψῃς τὸ πιοτό.

— Τί λὲς γιατρέ ; ἐφώναξε ὁ Μαστρο Νικολός. Αὐτὸ ποὺ μοῦ ζητᾶ εἶνε ἀδύνατον. Τὸ πιοτὸ ἐμένα μοῦχει σώσει τὴν ζωή κι' ἐσὺ μοῦ λὲς νὰ τὸ κόψω ;..

— Πῶς σοῦχει σώσει τὴν ζωή ;

— Νά ! Μιὰ μέρα ἐκεῖ ποὺ δούλευα σὲ μιὰ οἰκοδομὴ μοὔρθε νὰ πεταχθῶ νὰ πιῶ ἕνα κατοσταράκι. Ἄμ'... ἔπον ἅμ... ἔργος. Λοιπόν, Ξεκίνησα καὶ πῆγα στὴν ταβέρνα. Κάθησα, μοὔφεραν τὸ κρασὶ καὶ τὸ ἀπολάμβανα... Τὴν ὥρα ὅμως ποὺ ἐγὼ ἔπινα τὸ κατοστάρι μου, γκρεμίσθηκε ὅλη ἡ οἰκοδομὴ καὶ σκότωσε τοὺς ἐργάτες ποὺ δούλευαν σ' αὐτή !... Τὸ ὁποῖον γιατρέ... ἂν δὲν ἤμουνα μπεκρῆς θἄμουνα τώρα εἰς τόπον χλοερόν !...

ΔΙΑΛΟΓΟΣ

Στὸ σχολεῖο :

Ὁ δάσκαλος. *(Στὸ γυιὸ τοῦ τοκογλύφου)* : Γιάννη παιδί μου, ἔλα νὰ σὲ ἐξετάσω στὴν ἀριθμητική...Λοιπόν : Ὑπόθεσε ὅτι ὁ πατέρας σου μοῦ δανείζει δέκα ρούβλια πρὸς 5 ο)ο... Πόσα ρούβλια νὰ τοῦ ἐπιστρέψω στὸ τέλος τοῦ μηνός ;

Σαμουήλ : Εἴκοσι !

Ὁ δάσκαλος : Βλέπω πὼς δὲν ξέρεις ἀριθμητική, παιδί μου !

Σαμουήλ : Ἐσεῖς, μᾶλλον, δάσκαλέ μου, δὲν ξέρετε τὸν παιτέρα μου !

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

Ο ΠΑΠΑΒΡΑΜΠΑΣ

ΤΟΥ Κ. ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

Μέγας καὶ πολὺς στὸ χωριὸ ὁ Παπαβράμπας.

Ψηλός, ἡλιοκαϋμένος, μὲ ἄγρια μαλλιὰ καὶ γένεια, ποὺ ἦσανε σὰν βάτος στὸ κεφάλι του, ἀδρύς, σὰν ἔλατος, δαρμένος ἀπὸ χιόνια καὶ βροχές.

Παππᾶς, μπορεῖ νὰ πῆ κανείς, πῶς ἔγεινε, ὄχι «μὲ τὸ σπαθί του» ἀλλὰ μὲ τό... χαντζάρι του.

Ἐπῆγε στὸ δεσπότη, ἕνα πρωΐ καὶ τὸν προσκύνησε :

— Εἰσ' οὐ Μέγας ; («Μέγας» λέγεται ὁ δεσπότης στὸ χωριό του).

— Ναί, εὐλογημένε μου.

— Οὐ κατὰ μπὶτ Μέγας ;

— Μάλιστα.

— Ἔ, ἦρθα νὰ μὲ κάν' ς παππᾶ... τ' ἀκοῦς ;

— Μὰ ἔτσι δὲν γίνουνται οἱ παππάδες. Ξέρεις γράμματα ;

— Παππᾶς σῦτα θέλου νὰ γείνου, κι' ὄχι δάσκαλους !

Σὲ ὅλα πρῶτος ἤτανε !

— Μὰ ἔτσι δὲν γίνοντ' οἱ παππάδες! Πῶς θὰ διαβάσῃς τὰ βιβλία ἂν δὲν ξέρεις γράμματα ;

— Νὰ σ' πῶ τὴν ἀλήθεια, δέσποτά μου. Γράμματα δὲν ξέρω καὶ πολλά... στὸ τρέξιμο, ὅμως, κανένας δὲ μὲ φτάνει !...

Κ' ἐπειδὴ ὁ δεσπότης φαινόταν ὅτι δίσταζε καὶ δὲν παραδεχόταν νὰ τοῦ κάνῃ τὴ χάρι τοῦ ξανάπε :

— Ἴέχου κάτ' βιβλιαράκια δῶ, ποὺ διάβαζα ! Νὰ σοῦ τὰ δείξου δέσποτά μου ;

Καὶ ἄφῆκε κάτω τὸ σακκοῦλι του, νὰ βγάλῃ τὰ βιβλία, τάχα. Τὸ πρῶτο, ὅπου ἔβγαλε, ἦταν ἕνα χαντζάρι, ποὺ μποροῦσε νὰ διχοτομίσῃ βῶδι, τ' ἄφῆκε κάτω κι' ἔκανε πὼς ψάχνει πάλι στὸ σακκοῦλι.

— Ποῦ εἶνε τα, π' ἀνάθεμά τα ! μουρμούριζε.

Ὁ Δεσπότης, σὰν εἶδε τὸ χαντζάρι, ἐκατάλαβε.

— Δὲν πειράζει, εὐλογημένε μου, τὸ βλέπω δὰ πῶς ἔχεις μελετήσει. Ἔλα τὴν Κυριακὴ νὰ σὲ χειροτονήσουμε !...

***

Ἔτσι ἔγεινε παππᾶς ὁ Παπαβράμπας, ἀλλὰ τί παππᾶς !

«Πάππαρδος» ποὺ λέγανε καὶ στὸ χωριό ! «Μὲ τσαρούχια τὸν γέννησε ἡ μάννα του !»

Τὸ ράσσο, ἀντὶ νὰ τοῦ στερήσῃ τὴν κοσμικὴ ζωή, ἀπεναντίας τοῦ τὴν ἐπεξέτεινε. Πρῶτος, τώρα, σ' ὅλους τοὺς γάμους καὶ καλλίτερος, πρῶτος στὰ πανηγύρια, πρῶτος στὰ βαφτίσια καὶ πρῶτος στὶς χαρές, «σὰν παππᾶς, μαθέ, ποὺ ἦτανε !» Τραγουδιστὴς καλὸς καὶ χορευτὴς μὲ τὄνομα. Ἂν πῆς κι' ἀπὸ κρασάκι ; Τὸ κατέβαζε σὰν βυσσινάδα κ' ἡ κουμποῦρα του ἔσκουζε συχνὰ-πυκνά, βροντώντας σὲ σάρες καὶ πλαγιές, τοὺς πόνους καὶ τὰ μεράκια τῆς καρδιᾶς..

— Χά, χά, χά, χά. Θεούλη μου, κατέβα νὰ πιῆς ἕνα, νὰ δῆς... θεοτικὴ ζωή !...

Οἱ χωρικοί, σὰν Ἕλληνες χωρικοὶ ἦσαν ξετρελλαμένοι μὲ τὸν «πάππαρδό τους».

— Οὐ Παπαβράμπας κι' οὐ Θιός !....

***

Τὶς λειτουργίες καὶ τὰ ψαλτήρια τ' ἁπλοποίησε ὁ Παπαβράμπας. Τοὺς ἑσπερινοὺς τοὺς εἶχε καταργήσει. Τὶς λειτουργιὲς τὶς ἤθελε, ἀλλὰ κι' ἂν δὲν τοῦ πήγαινες, δὲν σοῦ ζητοῦσε. Εἶχε καρδιὰ τοῦ παληοῦ καιροῦ. Ἦταν λεβέντης καὶ καλόκαρδος. Βοηθοῦσε τοὺς φτωχούς, μοιράζοντας τὶς λειτουργιὲς μαζύ τους. Ἁγνὸς καὶ ἀφελής, σὰν παιδὶ ἀνόθευτο τῆς φύσεως, ποὺ ἦτανε, δὲν ἤξερε νὰ φυφτῇ ἀπὸ κανέναν, κι' ἀπὸ τίποτε. Μιὰ μέρα, ἐκεῖ ποὺ λειτουργοῦσε, ἄκουσε πιστολιὲς νὰ πέφτουνε, ἀπ' ὄξω. Ἦταν ἡμέρα ἐκλογῆς, ἡ ἡμέρα ἐκείνη, καὶ ἡ διαδήλωσι ἔφτανε μὲ σημαῖες καὶ ζητωκραυγές. Ἡ βουὴ ποὔφτανε ὡς τὴν ἐκκλησία τοὔφερε στ' αὐτιά του τὸ ὄνομα τοῦ ἀγαπημένου του ὑποψηφίου, τοῦ Χουχτούλα. Ἐνθουσιάστηκεν ἀμέσως ὁ παππᾶς, καὶ καθὼς ἔβγαινε τὰ ἅγια, ἐφώναξε, στοὺς ὀλίγους, ποὺ ἐκκλησιαζόντουσαν πιστούς.

— Βρὲ τσιλιβήθρα, δὲν ἀκοῦς ; Τἄφερες βρὲ τὰ ράμματα ;

— «Πάντων ἡμῶν μνησθοῖ Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἐν τῇ Βασιλείᾳ αὐτοῦ»... Χά ! Χά ! Χά ! λεβεντάνθρωπε Χουχτούλα ! Ρίξτε, μωρὲ χαμένοι μιὰ κουμποῦρα !.. Χάϊ ! Χάϊ ! Χάϊ !... «πάντων ἡμῶν μνησθοῖ ἅγιος ὁ Θεός»... Γειά σου μωρὲ λεβέντη ποὺ θὰ σὲ καμαρώνει ἡ Βουλή !... «πάντων ἡμῶν μνησθοῖ ἅγιος ὁ Θεός !...»

***

Μιὰ ἄλλη πάλι ἡμέρα, καθὼς ἐδιάβαζε τὸ Εὐαγγέλιο, διάκρινε μέσα στοὺς ἄλλους χωριανοὺς τὸν Τσιτονῖκο, τὸ φοιτητή, ποὺ ἦρθε ἀπὸ την Ἀθήνα.

— Βρὲ Τσιτουνικόπλε; Τοῦ φώναξε, σταματώντας ἀπότομα τὴν ἀνάγνωσι τοῦ Ἱεροῦ Εὐαγγελίου, βρὲ τσιλιβήθρα, δὲν ἀκοῦς ;

— Ὁρῖστε, ἀπήντησε ὁ φοιτητής.

— Βρὲ τἄφερες τὰ ράμματα ἀπὸ τὰς Ἀθήνας ;

— Ὄχι !

— Ὄξου καὶ ξηρός σου, ζαγάρι, καί...«ἐπορεύθη ὁ Ἰησοῦς πρὸς τὴν Γαλιλαίαν, ἔχων τὸν Ζεβεδαῖον, τὸν μαθητὴν αὐτοῦ»... ἄϊντε, μουρὲ χαμένο, κι' ἔννοιασ'...

***

Ἀλησμόνητη θὰ μείνῃ ἡ δέσις καὶ ἡ λύσις τοῦ ἀφορισμοῦ τοῦ κυρίου Καραγιώργου, τοῦ Παρέδρου τοῦ χωριοῦ, τοῦ ὁποίου, τὰ κουτάλια, καμάρι καὶ καύχημα καὶ ἐπίδειξις τῆς Κυρὰ-Καραγιώργαινας, κλαπήκανε, ἕνα πρωΐ, χωρὶς νὰ μάθουν ποιὸς τὰ πῆρε.

Τὸν ξύρισε ὁ Δεσπότης μὰ τὸ χωριὸ τὸν ἔβγαλε σ' ἕνα χρόνο, βουλευτή.

Ὁ Καραγιῶργος ἔβαλλε ἀφορισμό, φοβήθηκε ὁ κλέφτης κι' ἔπεταξε τὰ κουταλάκια πάλι, στὴν αὐλὴ τοῦ Καραγιώργου.

Σἄν καλὸς χριστιανὸς, τοτε ὁ πάππαρδος, ἀποφάσισε νὰ λύσῃ τὸν ἀφορισμό. «γιὰ νὰ μὴν κολάσῃ ἄνθρωπο καὶ τὸν ἔχει στὴν ψυχή του !»

Πῆγε, λοιπόν, στὸν παππᾶ, καὶ τὸν ρώτησε τί πρέπει νὰ ἐνεργήσῃ στὴν Ἱερὰ Σύνοδο, γιὰ νὰ λυθῇ «οὐ ἀφουρισμός».

— Τί, Κυρὰ-Σύνουδους κι' Κυρά-Σύνουδους, εἶνε αὐτή ! ἀπάντησε ὁ Παπαβράμπας. Ἰγὼ τὰ ξιέρου αὐτοῦνα «ἀπ' ὄξου κι' ἀνακατουτά !»

Κι' ἅμα διάβασε τὴν ἄλλη μέρα τὸ Βαγγέλιο, βγῆκε ἔξω σοβαρὸς καὶ φώναξε στὸ πλῆθος :

Ἠπειδὴς οὐ Καραγιῶργους
Ἰέχασι τὰ κ' τάλια τ'
Ἰέβαλλε ἀφουρισμό.
Κι' ἠπειδὴς οὐ Καραγιῶργους,
ἤβρικε τὰ κ' τάλια τ'
πάει πούφ οὐ ἀφουρισμός !

***

Τέτοιος λοιπὸν ἦταν ὁ Παπαβράμπας, τὸ καμάρι τοῦ χωριοῦ, κι' ἡ λεβεντιά !

***

Ἦρθαν ὅμως καὶ ἡμέρες πονηρές.

Μιὰ Κυριακή, κατέβηκε στὴν πόλι. Δύο φίλοι του τὸν πῆραν τότε καὶ τὸν πήγανε σ' ἕνα κονσέρτο. Ἐκεῖ ὁ Παπαβράμπας ἐξετρελλάθηκε μὲ τὶς χορεύτριες. Ὅλος ὁ ἄγριος καὶ πρωτογενὴς ἄνθρωπος, ζωντάνεψε μέσα στὸν χωριάτη, τὸν παππᾶ, ἄναψε καὶ κόρωσε ὁ δυστυχὴς καὶ «κοῦπες-κοῦπες» τὸ κρασί, νὰ σβύσῃ τὴ μεγάλη φλόγα, ποὺ εἶχ' ἀνάψει μέσα του.

— Κρασάκι τοῦ Θιοῦ, μούρ' φέρ'τε κρασάκι τοῦ Θιοῦ !

Κ' ἔπειτα γυρίζοντας καὶ βλέποντας τὶς χορεύτριες ἔσκουξε :

— Γιὰ κύτταξε ἰμουρφιά ! Γιὰ κύτταξε τσαλίμια ! Μανοῦλα μου, σἂν καρδάρες εἶν' γιομάτες γάλα !.. Πώ, πώ, πώ, ὤ, ὤ, ὤ, οὐ μαύρους, πέθανα !... Πάου !... Πάου !...

Καὶ σηκώθηκε σὰν λιοντάρι φριμασμένο. Σπίθες πετούσανε τὰ ρουθούνια του.

— Ἄϊντε χάθκα οὐ ἔρημους !

Καὶ μ' ἕνα πήδημα εὑρέθηκε, ἀπάνω στὸ πάλκοσένικο !...

. . . .

Τὴν ἄλλη τὴ μέρα, σκάνδαλο μεγάλο, βούϊξε στὴ πόλι.

—«Οὐ Παπαβράμπας χόριψι, μὲ τὶς Ἰσπανιόλες τοῦ διαόλου !...»

Ὁ Δεσπότης ἀκόνισε τὰ ξυράφια του, νὰ τὸν «ξυρίσῃ», καὶ τὸν ξύρισε !...

Τὰ μάθανε αὐτὰ καὶ στὸ χωριὸ καὶ τὴν ἐπομένη Κυριακή, μεγάλη διαδήλωσις κατέβαινε στὴν πόλι. Ὅλοι τοῦ Παπαβράμπα οἱ συχωριανοὶ καὶ ὅλοι οἱ χωριάτες ἀπὸ τὰ γειτονικὰ χωριά, μὲ σημαῖες καὶ μὲ κουμπουριές, μὲ ζητωκραυγὲς καὶ ἀγριοφωνάρες, διαλαλοῦσαν τοῦ χωριοῦ τὸ φρόνημα !...

Σηκώθηκε τὸ χωριὸ στὸ ποδάρι.

— Παπαβράμπας ἢ θάνατους ! Δὲν ἰέχει δεύτιρου λόγου !...

—Ζήτου οὐ εὐγενὴς λαὸς τῆς Κουλιτσίδας!

— Παπαβράμπας, εἴπαμιν, ἢ θάνατους !...

***

Τί κι' ἂν τὸν ξύρισε λοιπὸν ὁ Δεσπότης !

Ὁ «εὐγενὴς λαὸς» τὸν ἔβγαλε σ' ἕνα χρόνο βυλευτή !

— Ἄμ' τί : Μήπως εἶν' καλλίτεροι οἱ ἄλλοι !...

Σταμ. Σταματίου

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΑ ΦΡΙΚΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΜΟΥ

ΜΠΑΛΑΟΟ

ΤΟΥ ΓΚΑΣΤΟΝ ΛΕΡΟΥ

(Συνέχεια
ἐκ τοῦ προηγουμένου)

— Καὶ τί σκέφθηκες ; Κ'. ἐγὼ ποὺ νόμιζα πὼς κοιμώσουν, ἤσυχα !... Γιὰ πές μου : ὕστερ' ἀπ' ὅσα εἶδες κι' ἄκουσες, τί φαντάστηκες ; ρώτησε ἡ νέα ἀρχιτὰ ταραγμένη.

— "Ὅτι μ' ἐφυλάγατε, αὐτὸ εἶν' ὅλο ! εἶπε ὁ Πατρίκιος ψευδόμενος. Μὰ τί κάνατε μὲ τὴ σκάλα ;

— "Ακουσε, Πατρίκιε... Εἶχ' ἀκούσει κ' ἐγὼ βογγητά... καὶ καθαρὰ—καθαρὰ εἶχα διακρίνει τὴν ἀπομίμηση τῆς φωνῆς τῆς Ζωῆς. Τότε, πῆγα νὰ ξυπνήσω τὴ Γερτρούδη γιὰ νὰ κατεβοῦμε μαζί. 'Απὸ χτὲς τὸ βράδυ εἶχα πάρει τὸ ρεβόλβερ τοῦ μπαμπᾶ καὶ τὸ εἶχα μαζί μου, ἕτοιμη γιὰ ὅλα... Στὴν αὐλή, ἡ Γερτρούδη κ' ἐγὼ ηὔραμε τὴ Ζωή. Δὲ μποροῦ νὰ σοῦ πῶ τί ἐντύπωση μοῦ ἔκαμε, ὅταν τὴν εἶδα μπροστά μας, ἀφοῦ εἴχαμε ἀκούσει τὴ φωνή της νὰ προφέρῃ τὴ φράση ποὺ ἀκούστηκε τὴ νύχτα τοῦ ἐγκλήματος... Μά, ἀλήθεια, γιὰ πές μου,εἶδες καὶ σὺ τὴ Ζωὴ μαζί μας ; "Ακουσες καὶ σὺ τὴ φωνή της ; "Αν εἶν' ἔτσι, τότε τί ἐφαντάστηκες, ὅταν εἶδες τὴ Ζωὴ κοντά μου ;

— Δὲν ξέρω... Παρακολουθοῦσα τὶς κινήσεις σας, χωρὶς νὰ καταλαβαίνω τί θέλατε νὰ κάνετε...

— "Ε, λοιπόν : φαντάσου, ὅτι, ἐνῶ βρισκόμαστε στὴν αὐλή, τὰ βογγητὰ ἐξακολουθούσαν, χωρὶς νὰ μποροῦμε νὰ καταλάβωμε ἀπὸ ποῦ ἔρχονται... Καὶ ἐξακολουθοῦσε ἡ ἀπομίμηση τῆς φωνῆς τῆς Ζωῆς, ἐνῶ ἡ Ζωὴ ἦτανε κοντά μας !...

— Μὰ τί ἔκανε ἡ Ζωὴ στὴν αὐλή ;

— Εἶχε γυρίσει πολὺ ἀργὰ στὸ σπίτι της. Τ' ἀδέλφια της δὲ θέλανε νὰ τῆς ἀνοίξουνε καὶ πηδώντας ἀπὸ τὰ κάγκελλα, ἤρθε στὸν πύργο, μὲ τὴν ἰδέα νὰ κοιμηθῇ στὸ κελλάρι μας. "Ετσι τὴν συναντήσαμε μὲ τὴ Γερτρούδη. 'Ακούγοντας τὰ βογγητὰ νἄρχωνται ψηλὰ ἀπὸ τὸ παράθυρο, πήραμε τὴ σκάλα ἀπὸ τὸ κελλάρι καὶ ἀνέβηκα μὲ τὸ ρεβόλβερ στὸ χέρι.

— Δὲν εἶδα τὸ ρεβόλβερ... Σὲ εἶδα μόνον ὅταν κατέβαινες... "Ησουν πολὺ ὠχρή!

— Ναί. Ποτὲ δὲν ὑπέφερα τόσο πολύ ! Εἶχα ἀπόφαση νὰ σκοτώσω ἐκεῖνον ποὺ θαὔρισκα στὴ στιγμή, ὅποιος κι' ἂν ἦτανε. Ναί ! θὰ τὸν ἐσκότωνα, ὅπως σκοτώνει κανεὶς ἕνα ἀκάθαρτο ζῶο, ἢ ἐν' ἀγρίμι στὸ δάσος... Καὶ ὅποιος ἐπαναλάβει τὸ παιχνίδι, δὲν θὰ τὸν λυπηθῶ, ἂν μοῦ πέσῃ στὸ χέρι !... Τὸ λέω δυνατά, γιὰ νὰ τὸ ξέρῃ !

— Νομίζεις πὼς κάποιος ἔβγαλε αὐτὰ τὰ βογγητὰ κοντὰ στὸ παράθυρό μου, γιὰ νὰ μὲ κάνῃ νὰ φύγω ;

— Ναί, εἶμαι πεπεισμένη γι' αὐτό.Χωρὶς ἄλλο ἤθελε νὰ σὲ ἀναγκάσῃ νὰ φύγῃς, κάνοντάς σε νὰ πιστέψῃς, ὅτι ἡ ζωή σου διέτρεχε κίνδυνο.

— Καὶ εἶσαι βεβαία, ὅτι δὲν κινδυνεύω ; Δὲν εἶναι προτιμότερο νὰ φύγω ;

'Εκείνη ἐδίστασε μιὰ στιγμή· ὕστερα εἶπε :

— "Ακουσε, Πατρίκιε : ἐπειδὴ τὰ εἶδες καὶ τ' ἀκουσες ὅλα... καλύτερα νὰ φύγῃς... "Αν δὲν μοῦ μιλοῦσες ἐσὺ γι' αὐτό, θὰ στῶλεγα ἐγώ...

— Δὲν εἶδες κανένα στὴ στέγη ;

— Κανένα.

— Τί πιστεύεις τότε ;...

— Φαντάζομαι πὼς ἦταν ὁ 'Ηλίας. Ξέρεις ὅτι αὐτοὶ οἱ ἄθλιοι ἀρέσκονται σὲ μερικὰ πράγματα ποὺ μοιάζουν μὲ ἐγκλήματα καὶ ποὺ πραγματικῶς εἶναι ἐγκλήματα, ἀφοῦ προξενοῦν τέτοιον τρόμο!

— Πές μου : ἡ Ζωὴ ἀπάντησε στὴν ἐρώτηση ποὺ τῆς ἔκανες χτές ;

— Τῆς ἔκαμα τόσες πολλές !...

— Σχετικῶς μὲ τὸν ἀδελφό της τὸν 'Αλμπίνο,ξέρει τίποτε θετικὸ γιὰ τὸ θάνατο τοῦ Μπλοντέλ ;

— 'Ωρισμένος τὰ ξέρει ὅλα !... Μόνο ποὺ φυλάγεται. Δὲν εἶναι βέβαια κακιά, ἀλλὰ τρέμει τοὺς ἀδελφούς της... Σήμερα τὸ πρωὶ ὅμως τὴ ἐπίασα καὶ ἀπὸ τὰ ἀποσιωπητικά της, ἀπὸ τὰ μισόλογά της, τὰ ἐκατάλαβα ὅλα...

— Μά, τέλος πάντων, τί σοῦ εἶπε ;

— "Ω ! Διάφορα πράγματα. Παραδείγματος χάριν, ὅτι τ' ἀδέλφια της δὲν λογαριάζουν πιὰ κανένα, ὅταν πρόκειται γιὰ πολιτικά.

— Τότε ὁ Μπλοντὲλ εἶναι θῦμα τῆς πολιτικῆς ;

— Μὰ μόνο σὺ ἀμφιβάλλεις γιὰ τὸ ξήτημ' αὐτό ! Ναί... Οἱ τρεῖς ἀδελφοὶ ἔκαμαν ὅλα τὰ κακά ! 'Εδολοφόνησαν τὸν Μπλοντέλ, ὅπως ἐδολοφόνησαν τὸ Λομπὲρ καὶ τὸν Καμύς.

— "Α ! 'Αποδίδεις στοὺς Βωτρὲν τὰ δύο προηγούμενα ἐγκλήματα ; Γιατὶ αὐτό ;

— Γιὰ τὰ πολιτικὰ πάντοτε !

— Θεέ μου τί τόπος !...

— Σὲ βεβαιῶ, ὅτι δὲν θὰ εἶχα ἡσυχία, ἂν δὲν ἤξερα ὅτι οἱ Βωτρὲν εἶναι οἱ κακοποιοί... ξανάπε ἡ Μαγδαληνή. Δὲ μοῦ μένει πιὰ ἀμφιβολία. 'Η Ζωὴ ἄλλως τε μοῦ ἐμπιστεύτηκε καὶ κάτι ἄλλο. "Ὅτι ἡ περίφημη φράση «τὸ σπίτι τῶν ἀνθρώπων» βρίσκεται πάντα στὸ στόμα τοῦ 'Ηλία. Αὐτὸς συνειθίζει νὰ λέῃ : «Προπομπὸ νὰ κοιμοῦμαι ἔξω στὸ ὕπαιθρο παρὰ στὸ σπίτι τῶν ἀνθρώπων.

— Αὐτό, ταιριάζει βέβαια μὲ τή φράση : «Λυπηθῆτε τὰ σπίτια τῶν ἀνθρώπων», παραδέχτηκε ὁ Πατρίκιος. 'Αλλὰ σχετικῶς μὲ τὸν ὕπνο τοῦ ὑπαίθρου, ὑπάρχει κάποιος σπίτι σας ποὺ τοῦ ἄρεσει νὰ κοιμᾶται ἔξω : ὁ Νοέλ.

— "Α ! Σοῦ τὄπε αὐτὸ ὁ μπαμπᾶς ;

— Ναί... Καὶ σήμερα εἶναι ἔξω φρενῶν μὲ τὸ Νοέλ, γιατὶ ἀπὸψε δὲν κοιμήθηκε στὸ κρεββάτι του.

— "Αδικα θὰ τὸν δείρῃ. 'Ο Νοὲλ δὲν πλάγιασε, γιατὶ ἐγὼ τὸν παρακάλεσα νὰ σὲ προσέχῃ. Πέρασε τὴ νύχτα του τριγυρίζοντας ἔξω ἀπὸ τὸν πύργο, γιὰ νὰ μπορέσῃς νὰ κοιμηθῇς ἥσυχα.

— Σᾶς εἶδα καὶ τοὺς δυὸ στὴ δεντροστοιχία, ἐξομολογήθηκε ὁ Πατρίκιος.

— Γιατὶ δὲ μοῦ τὄπες ἀμέσως ;... Πατρίκιε... Πές μου, τί σκέφτηκες γιὰ μένα !

Μιλῶντας κύτταζε τὸ νέο στὰ μάτια..

— Δὲν ξέρω... Δὲν ξέρω... Συγχύφηκα μὲ, Μαγδαληνή. 'Ενώμισα πὼς ἦταν ὁ 'Αλμπίνος, ὅταν σὲ εἶδα μὲ τὸ Νοέλ, τὴν ὥρα ποὺ σοῦσφιγγε τὸ χέρι καὶ στεκόταν κοντά σου σὰν σκύλος πιστός.

— Εἶνε συνήθεια τῆς πατρίδας του νὰ σφίγγουν ἔτσι τὸ χέρι.

Μιλώντας ἐκύτταζε τὸ νέο στὰ μάτια. 'Εδίσταζε λίγες στιγμὲς καὶ ὕστερα χαϊδεύοντας μὲ τὰ δυό της χέρια τὸ κεφάλι τοῦ Πατρίκιου, ρώτησε :

— Μ' ἀγαπᾶς, Πατρίκιε ;... Πές μου, μ' ἀγαπᾶς ;

Καὶ ἐπειδὴ ὁ Πατρίκιος ἔκλαιε ἀπὸ εὐτυχία, γιατὶ ποτὲ δὲν τὴν εἶχε δῆ τοσο τουφερή, ἡ Μαγδαληνὴ ἐξακολούθησε :

— Ναί, Πατρίκιε· τὸ ξέρω πὼς μ' ἀγαπᾶς. "Εχε λοιπὸν ἐμπιστοσύνη σε μένα !... "Ελα, φίλησέ με !...

***

'Εφιλεθῆκαν πρώτη φορὰ μὲ τὴν θερμότητα ἐκείνη τῶν ἀρραβωνιασμένων ποὺ βρίσκονται στὶς παραμονὲς τοῦ γάμου των.

"Εξαφνα ἡ Μαγδαληνὴ ἔβγαλε μιὰ τρομερὴ κραυγὴ καὶ ποτάνιας πάντα σφιχτὰ μὲς στὰ χέρια της τὸ κεφάλι τοῦ Πατρίκιου, ἐφώναξε :

— Μὴ γυρνᾶς τὸ κεφάλι !... Μὴ κυττᾶς !... Μὴ κυττᾶς !...

Εἶχε γείνει πελιδνὴ καὶ στὰ μάτια της εἶδε ὁ Πατρίκιος νὰ περνᾷ σὰν ἀστραπὴ ὁ τρόμος τῆς τρέλλας.

Αὐτὸ βάσταξε μιὰ στιγμή. 'Αμέσως ὕστερα τὸ χρῶμα ξαναγύρισε στὰ μάγουλά της, ἀνέπνευσε δυνατά, καὶ ἀφήνοντας τὸ κεφάλι τοῦ ἀρραβωνιαστικοῦ της, ἔβαλε τὰ χέρια στὸ στῆθος της σὰν νὰ ἤθελε νὰ συγκρατήσῃ τοὺς χτύπους τῆς καρδιᾶς της.

'Ο Πατρίκιος εἶχε παγώσει ἀπὸ τὸ φόβο του κι' ἔμεινε ἀκίνητος περιμένοντας κάποια καταστροφή.

Πρὶν προφτάσῃ νὰ συνέλθῃ ἀπὸ τὴν ταραχή του, ἡ Μαγδαληνὴ ἄρχισε νὰ τὸν τραβᾷ.

— "Ελα, ἔλα ! Καὶ νὰ μὴν ξαναπατήσῃς ἐδῶ χωρὶς ἐμένα. Πάντα εἶν' ἐπικίνδυνο νὰ χώνεται κανεὶς μές στὸ δάσος, ὅταν δὲν τὸ ξέρῃ καλά !

'Εκεῖνος τὴν ἀκολουθοῦσε στὸ τρελλό της τρέξιμο καὶ ἂν δὲν τὸν κρατοῦσε ἡ Μαγδαληνή, πολλὲς φορὲς θἄπεφτε.

Πότε—πότε ἡ νέα ἐγύριζε καὶ τὴν ἔβλεπε νὰ ρίχνῃ πίσω τῆς φοβερὲς ματιές, τέτοιες ματιὲς ποτὲ δὲ θὰ φανταζόταν ὅτι θὰν τὶς ἔβλεπε σὲ μιὰ γυναίκα...

Δὲ στάθηκαν νὰ πάρουν ἀναπνοή, παρὰ στὴν ἄκρη τοῦ δάσους. Σὲ μιὰ στιγμὴ ὁ Πατρίκιος διέκρινε, κοντὰ σ' ἕνα θάμνο, τὴ φυσογνωμία τοῦ 'Αλμπίνου.

Δὲν εἶχε ἀνάγκη νὰ πληροφορήσῃ τὴ Μαγδαληνή, γιατὶ ὁ Βωτρὲν μὲ ἤρεμη φωνὴ εἶπε τὴ συνηθισμένη του φράση :

— Ὥρα καλή, δεσποινὶς Μαγδαληνή !

— Εὐχαριστῶ, κύριε 'Ηλία ! ἀποκρίθηκε ἡ κόρη.

— Γιατὶ ἀπήντησες σ' αὐτὸ τὸν ἄθλιο ; τὴ ρώτησε ὁ Πατρίκιος τρέμοντας ἀπὸ θυμό.

— "Οταν μοῦ μιλεῖ, τοῦ ἀπαντῶ, ὅταν μοῦ δίνῃ τὸ χέρι τοῦ δίνω κ' ἐγὼ τὸ δικό μου. Κάνω ὅ,τι μπορῶ, γιὰ νὰ μὴν προσβάλω τὴ φιλοτιμία του...Πρέπει νὰ ξέρῃ κανεὶς νὰ μεταχειρίζεται τοὺς Βωτρέν..."Εχουμε τόσο ταπεινὰ στὸ δάσος καὶ ὀνειροπολῶ ἢ διαβάζω.

— Κατάρα ! ἐφώναξε ὁ Πατρίκιος ἔξω φρενῶν.

'Εκεῖνη τὸν ἔσπρωξε μὲς στὸν κῆπο, προσπαθώντας νὰ τὸν καθησυχάσῃ.

— Ἔλα ! Τώρα πιὰ δὲν ὑπάρχει λόγος νὰ φοβᾶσαι.

'Ο Πατρίκιος πειράχτηκε βλέποντάς την τόσο ἥσυχη.

— Θὰ μοῦ πῆς, τῆς εἶπε, τί συνέβη πρὸ ὀλίγου ; Τί εἶδες ;

— "Α ! Πατρίκιε... τὶ σκέπτεσαι γιὰ μένα ;... Εἶδα ἕνα φαῖδι... μιὰ ὀχιά.

— Ψέμματα λές, Μαγδαληνή !...

'Εκείνη δὲν τοῦ ἀπήντησε, καὶ ἔτρεξε πρὸς τὴν ἔπαυλη, ἀφήνοντάς τον μόνο. "Υστερ' ἀπὸ λίγες στιγμὲς κατέβηκε ἀπὸ τὸν πύργο μαζὶ μὲ τὸν πατέρα της.

— Πατρίκιε, ἔκαμε ὁ Κοριολίς, μὲ τρεμουλιαστὴ ἀπὸ τὴ συγκίνηση φωνή, πρέπει νὰ μᾶς ἀφήσῃς...Πρέπει νὰ φύγῃς, παιδί μου!...

Ναί, θεῖε. 'Ο τόπος αὐτὸς δὲ μὲ σηκώνει. Πρέπει ὅμως πρῶτα νὰ ἰδῶ τὸν ἀνακριτή.

'Ο Κοριολὶς τὸν ἐβύτταξε κλαὶ καὶ ὕστερα εἶπε :

— "Οπως θέλεις, Πατρίκιε : Πρόσεξε ὅμως νὰ μὴν σὲ κρατήσῃ πολὺ ἐδῶ !...

'Ο Πατρίκιος δὲν καταλάβαινε τίποτα. "Ηταν μόνον στενοχωρημένος γιατὶ ἡ Μαγδαληνὴ ἔκλαιγε κλά.

'Ο Κοριολὶς ὅμως ἐγύρισε πρὸς τὴν κόρη του καὶ τῆς εἶπε :

— 'Εμπρός, πᾶμε· ἀλλοιῶς δὲν θὰ πάψῃς τὰ κλάματα.

Ἡ Μαγδαληνὴ ἔτρεξε νὰ φύγῃ, μὰ ὁ πατέρας της τὴν ἔφτασε, τὴν τράβηξε σχεδὸν διὰ τῆς βίας καὶ τὴν πῆγε πρὸς τὸ μέρος τοῦ δεντρόκηπου.

Γιατὶ πήγαιναν στὸ δεντρόκηπο ;... 'Η στάσις τους ἦταν ἀπειλητική.

'Ο Κοριολὶς φαινόταν τόσο ἐξωφρενισμένος, ὥστε ὁ Πατρίκιος φοβήθηκε μήπως ὁ θεῖος του κακομεταχειρισθῇ τὴ Μαγδαληνή.

Στὴ σκέψη αὐτὴ ἔχασε τὴ ψυχραιμία του καὶ ὁρμησε πρὸς τὸ δεντρόκηπο ἀπὸ ἄλλο μονοπάτι.

"Οταν ἔφτασε ἐκεῖ εἶδε τὸ θεῖο του καὶ τὴν ἐξαδέλφη του νὰ φιλονεικοῦν μὲ τὴ Ζωή.

'Ο Κοριολὶς ἐκινοῦσε ἀπότομα τὸ ἀγριοκόριτσο καὶ τὸ διέτασσε νὰ ἐξηγηθῇ μπροστά του. Μὰ ἡ Ζωὴ ἔστεκε μὲ τὸ στόμα σφιγμένο, μὲ τὴ φανερὴ πρόθεση ν' ἀντισταθῇ σ' αὐτὲς τὶς πιέσεις.

— Σὲ διατάσσω νὰ μιλήσῃς μπροστὰ σεὸ μπαμπᾶ ! ἐφώναξε ἡ Μαγδαληνὴ αὐσηρά.

Τότε τὸ κορίτσι ἐπῆρε τὴν ἀπόφαση καὶ χαμηλώνοντας τὴ φωνὴ εἶπε :

— Θαρῶ στὸ Παρίσι μαζί σας !

— Μίλησε πρῶτα. Τί ἔχεις νὰ πῇς στὴ Μαγδαληνή ;

'Η Ζωὴ σκούπισε τὸ πρόσωπό της μὲ τὸ μανίκι της καὶ εἶπε :

— Νά... ἤθελα νὰν τῆς πῶ ὅτι ὁ 'Ηλίας ἔκαμε ὅλη ἐκείνη τὴ φασαρία ἀπόψε στὴ σκεπή... Μὰ θἀρθῶ στὸ Παρίσι... Τὸ ὑποσχέθηκα.

'Ο Κοριολὶς ἐσκούπισε τὸ μέτωπό του, ἀνέπνευσε ξαλαφρώνοντας καὶ χαϊδεύοντας τό μάγουλο τοῦ κοριτσιοῦ ἐπανέλαβε :

— Ὑποσχέθηκες !

'Ο θυμὸς του ἔπεσε ἀμέσως καὶ γύρισε πάλι στὸν πύργο ἀφήνοντας μόνα τους τὰ δυὸ κορίτσια.

'Η Μαγδαληνὴ τράβηξε τὴ Ζωὴ στὸ δωμάτιό της.

'Ο Πατρίκιος τριταγμένος περισσότερο ἀπὸ κάθε ἄλλη φορὰ ἐγύρε νὰ κλειστῇ στὸ δικό του.

Τὸ κουδούνι τοῦ γεύματος ποὺ χτύπησε ἀκριβῶς τὸ μεσημέρι τὸν ἔφερε στὴν τραπεζαρία, ὅπου ηὗρε τὴ Μαγδαληνὴ καὶ τὸ θεῖο του ἀντελλῶς ἡσυχους.

'Η Ζωὴ γελοῦσε στὴν κουζίνα μὲ τὴ Γερτρούδη.

'Ο Νοὲλ εἶχε γυρίσει...

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ'.

ΣΤΑ ΚΕΡΑΜΙΔΙΑ

Εἶχε σερβίρει τὰ φροῦτα ἡ Γερτρούδη, ὅταν ἔφεραν ἕνα σημείωμα ἀπὸ τὸν κύριο 'Εριμὰν ντὲ Μερεντέν. 'Ο Πατρίκιος ἐκαλεῖτο ἐπειγόντως στὸν «Χρυσὸ "Ηλιο».

('Ακολουθεῖ)

ΙΔΙΟΤΡΟΠΙΕΣ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΩΝ

ΠΑΡΑΞΕΝΕΣ ΔΙΑΘΗΚΕΣ !

Ἡ πανηγυρικὴ κηδεία ἑνὸς νομοδιδασκάλου. Μὲ βιβλία μὲ τραγούδια καὶ λουλούδια. Ἡ μεταφορὰ τοῦ νεκροῦ ἐνὲς ἄρχοντος μὲ τὸ κάρρο τῆς κόπρου. Ἡ διαθήκη ἑνὸς θαυμαστοῦ τοῦ 'Ορατίου. Ἡ ἀνταπόδοσις ἑνὸς φιλοδωρήματος. Γενικὲς κληρονόμος ἕνα ψάρι κλπ. κλπ.

'Ο περίφημος νομοδιδάσκαλος τῆς Μάντουας Λουδοβίκος Καρτούσιος πεθαίνοντας ἄρισε μιὰ ἐξαιρετικὰ περίεργη διαθήκη. Λι' αὐτῆς ἐδήλωνεν δτι ἀπεκλήρονε μὲν ὅσους συγγενεῖς ἢ φίλους του θἀ... ἔκλαιγαν κατὰ τὴν διάρκεια τῆς κηδείας του, ἀντιθέτως δὲ καθιστοῦσε γενικὸ του κληρονόμο ἐκεῖνον ποὺ θἀ... γελοῦσε περισσότερο ἀπὸ τοὺς ἄλλους ! Δι' ἄλλου ἄρθρου τῆς διαθήκης, ἀπηγόρευε νὰ διακοσμήσουν πένθιμα τὴν ἐκκλησία καὶ τὸ σπίτι του, κατὰ τὴν ἡμέρα τῆς κηδείας του, ζητοῦσε δὲ ὅπως ἡ πένθιμος τελετὴ διεξαχθῇ ὡς ἑξῆς : Τὸ σπίτι του καὶ ἡ ἐκκλησία νὰ εἶναι ἀνθοσκεπασμένα, ἀντὶ δὲ νὰ χτυποῦν λυπητερὰ οἱ καμπάνες, νὰ προσκληθοῦν δλοι οἱ «βιολιτζῆδες» τῆς πόλεως καὶ νά... παίζουν εὐθυμους σκοπούς ! Ζητοῦσε ἀκόμη νὰ συνοδεύεται ἡ νεκρικὴ πομπὴ του ἀπὸ πενῆντα μουσικοὺς οἱ ὁποῖοι νὰ παίζουν χαρμόσυνα τραγούδια μέχρι τῆς ὥρας τῆς ταφῆς. 'Επίσης ζητοῦσε ὅπως οἱ νεκροθάφται φοροῦν ροῦχα... πράσινα, ἡ δὲ νεκρική του κάσα νὰ εἶνε σκεπασμένη μ' ἕνα πολύχρωμο καὶ φανταχτερὸ ὕφασμα, ἀκόμη δὲ οἱ νέοι καὶ οἱ κοπέλλες ποὺ θἀκολουθοῦσαν τὴν κηδεία του νὰ φοροῦν στὸ κεφάλι τους λουλουδένια στεφάνια καὶ τέλος, νὰ μὴ παρευρίσκεται αὐτὴ νεκρικὴ πομπὴ κανένας παπᾶς, ἢ τουλάχιστον, ὅποιος ἀπ' αὐτοὺς ἤθελε νὰ πάῃ νά... βγάλῃ τὰ μαῦρα του ροῦχα καὶ νὰ φορέσῃ ροῦχα ἀνοικτοῦ χρώματος, γιὰ νὰ μὴ χαλάσῃ τὴν... εὐθυμία τῆς τελετῆς.

Οἱ ἐκτελεσταὶ τῆς διαθήκης ἦσαν ἐντεταλμένοι νὰ ἐποπτεύσουν ὥστε νὰ τηρηθοῦν ἅλοι αὐτοὶ οἱ ἐξωφρενικοὶ ὅροι !...

***

'Ο Κάρολος Μπουτόν, ἄρχων τοῦ Φαΐῦ, ὁ ὁποῖος πέθανε στὰ 1532, ὥριζε διὰ τῆς διαθήκης του, ὅπως τὸ πτῶμα του μὴ μεταφερθῇ στὸ νεκροταφεῖο μὲ τὴν συνηθισμένη νεκροφόρο, ἀλλὰ μὲ τὸ κάρρο τὸ ὁποῖο χρησίμευε γιὰ νὰ μεταφέρεται ἡ... κόπρος στοὺς ἀγροὺς του !...

***

"Ενας ἄγγλος σοφός, ὁ κ. Οὔντερβουντ ἀπὸ τὸ Νέκσιγκτον, ἐνθερμος λάτρης τοῦ λατίνου ποιητοῦ 'Ορατίου, ὥριζε διὰ τῆς διαθήκης του, ἡ τελετὴ τῆς κηδείας του νὰ γίνῃ ὡς ἑξῆς :

«Τὸ φέρετρο του, νὰ μὴ τὸ συνοδεύσουν παρὰ μόνον ἕξη πιστοί του φίλοι. Κι' ἀφοῦ τὸ τοποθετήσουν μέσα στὸν τάφο, νὰ γονατίσουν καὶ νὰ ἀπαγγείλουν τὴν τελευταία στροφὴ τῆς 20ῆς ὠδῆς τοῦ δευτέρου βιβλίου τοῦ λατίνου ποιητοῦ. Κατόπιν, νὰ τοποθετήσουν στὰ χέρια τοῦ νεκροῦ δύο βιβλία : μία πολυτελῆ ἔκδοσι τοῦ 'Ορατίου καὶ μιὰ μελέτη περὶ 'Ορατίου ἀπὸ τὸν κριτικὸ Μπέντλεϋ. Καὶ τέλος, μετὰ τὴν τελετὴ αὐτή, νὰ ἐπιστρέψουν στὸ σπίτι του, ὅπου, ἀφοῦ ἀπαγγείλουν ἐν χορῷ τὴν 31ην ὠδὴν τοῦ Α' βιβλίου τοῦ 'Ορατίου, νὰ τὸ μεθύσουν στὰ... φαγοπότια ὡς τὸ πρωΐ.

Καί, καθὼς διηγεῖται ὁ ἱστορικὸς Γ. Περκὶ, οἱ φίλοι τοῦ παράξενου ἀγγλου «'Ορατιομανοῖ», ἀκολούθησαν κατὰ γράμμα τὶς ὁδηγίες...

***

'Ο βαθύπλουτος ἀκαδημαϊκὸς Γκρόσεϋρ, φημιζόμενος γιὰ τὸ πνεῦμα του καὶ τὴν κρίση του, κατέστησε γενικὸ κληρονόμο του τὸ τρίτο παιδὶ μιᾶς ἀνεψιᾶς του, γιὰ τὸ λόγο ὅτι τὸ παιδὶ αὐτό, ὅταν ἦταν ἀκόμη σχεδὸν μωρό,... τοῦ εἶχε προσφέρει μὲ προθυμία ἕνα ἀπὸ, τὸ ὁποῖο τοῦ εἶχαν δώσει οἱ γονεῖς του γιὰ νὰ προγευματίσῃ !...

***

'Ο κόμης τοῦ Λὰ Μιραντόλ, ποὺ πέθανε στὰ 1825, ἄφησε δλη τὴν περιουσία του, διὰ διαθήκης, σ' ἕνα... ψάρι τὸ ὁποῖο ἔτρεφε στὰ ἰχθυοτροφεῖα του ἀπὸ εἰκοσαετίας !

***

"Ενας ἀμερικανὸς βαμβακέμπορος ὁ ὁποῖος ἀπέθανε πρὸ ὀλίγων ἐτῶν, ἄφισε τὴν ἑξῆς ἐξωφρενικὴ διαθήκη :

«.... Ἐπιθυμῶν ἀφ' ἑνὸς νὰ ἀνταποδώσω στὸ σκυλί μου, Ράτους Νέας Γῆς, τὴν μεγάλην ὑπηρεσία ποὺ μοῦ προσέφερε μιὰ μέρα κατὰ τὴν ὁποία μοῦ ἔσωσε τὴ ζωή, καὶ ἀφ' ἑτέρου θέλων νὰ ἐξασφαλίσω ἄνετη ζωὴ στὴν πιστὴ μου οἰκονόμο, ὁρίζω τὴν ἐν λόγῳ κληρονόμο μου τροφὸν, κηδεμόνα καὶ... μητέρα τοῦ σκυλίου μου !.. Οἱ κληρονόμοι μου συνεπῶς εἶνε ὑποχρεωμένοι νὰ καταβάλλουν στὴν οἰκονόμο μου ἕνα ἡμερήσιον εἰσόδημα, ὑπὸ τοὺς κάτωθι ὅρους :

» Τὸ εἰσόδημα αὐτὸ θὰ καταβάλλεται ἐν ὅσῳ ζῇ τὸ σκυλί μου, καὶ οὔτε δευτερόλεπτον ἐπιπλέον.

» Τὸ πρῶτον ἔτος μετὰ τὸν θάνατό μου, ἡ οἰκονόμος μου θὰ λαμβάνῃ 25 φρ. ἡμερησίως.Τὸ δεύτερον ἔτος, 50 φρ. καὶ τὸ τρίτον ἔτος, 75 φράγκα. Κατὰ τὸν τελευταῖο μῆνα τῆς ζωῆς τοῦ σκυλίου μου θὰ λαμβάνῃ 625 φρ. τὴν ἡμέρα ! Τὴν ἡμέρα τοῦ θανάτου του θὰ λαμβάνῃ 1250 φρ. γιὰ κάθε ὥρα : Καὶ, τέλος, τὴν τελευταία ὥρα πρὸ τοῦ θανάτου του, θὰ λάβῃ 1875 φράγκα κατὰ λεπτὸ καὶ 2500 φράγκα κατὰ δευτερόλεπτο τοῦ τελευταίου, πρὶν ἀπὸ τὸ ξεψύχισμά του, λεπτοῦ !»

"Ερχομαι τόσο ταχυτὰ στὸ δάσος...

ΕΝΑ ΚΑΘΕ ΤΟ: Ο

Ο ΔΡΑΚΟΣ ΤΟΥ ΝΕΡΟΥ

Τοῦ PIÈRRE MILLE

῞Ημουνα τότε στὴν Κίνα. Μιὰ μέρα ὁ φίλος μου μηχανικὸς Ζιρὼ μοῦ ἐπρότεινε νὰ πᾶμε μαζὺ στὴν χαράδρα τοῦ Γιὲν-Νάν, γιὰ να ἐπισκεφθοῦμε τὰ μεγάλα ἠλεκτροϋδραυλικὰ ἔργα ποὺ ἐδῶ κι' ἔξη μῆνες εἶχανε τελειώσει καὶ ποὺ τα διηύθυνε ὁ ἴδιος. Μέναμε τότε στο Λάο-Κάϊ, τὴν τελευταία πόλι τοῦ Τονκέν. 'Η χαράδρα τοῦ Γιέν-Ναν θ' ἀπεῖχε ἀπὸ τὸ Λάο-Κάϊ ὥς τρακόσια χιλιόμετρα. Κ' ἐπειδὴ ἡ ἐκδρομὲς μ' ἄρεσαν ὑπερβολικα ἀποφάσισα να πάω μαζύ του. Τὴν ἑπομένη πήραμε τὸ σιδηρόδρομο καὶ βγήκαμε σ' ἕνα χωριὸ ποὺ θ' ἀπεῖχε ὡς πενῆντα χιλιόμετρα ἀπὸ τὴ χαράδρα τοῦ Γιέν-Νάν. 'Εκεῖ ὁ φίλος μου εἶχε παραγγείλει δυὸ ἄλογα. Τὰ καββαλικέψαμε καὶ ξεκινήσαμε γιὰ τὴν χαράδρα. 'Ο δρόμος μας περνοῦσε ἀπὸ λόγγους καὶ βουνὰ βραχώδη, κατάξερα καὶ γκρίζα. Ποῦ καὶ ποῦ μονάχα βλέπαμε στὴν πλαγιὰ κανενὸς λόφου ἕνα δέντρο ἢ ἕνα θάμνο. Τἄλογά μας θὰ περπατοῦσαν ὥς τρεῖς ὧρες. Τέλος, ὁ φίλος μου ὁ μηχανικὸς μοῦ εἶπε :

— Φτάσαμε !

'Ο δρόμος μας περνοῦσε τώρα ἀπὄνα φαράγγι βαθύ, στενόμακρο καὶ σκοτεινό. Δεξιὰ κι' ἀριστερά, ὁ βράχος ὑψωνότανε κατακόρυφα. 'Απάνω ψηλά, δὲ φαινόταν ἀπὸ τον οὐρανὸ παρὰ μιὰ στενομακρη γαλανὴ κορδέλλα. Μπροστά μας, ὑψωνοτανε πανύψηλη ἡ κορυφὴ τοῦ βουνοῦ Γιέν-Νάν. Σὲ λίγο εἴχαμε βγῆ ἀπ' τὸ φαράγγι καὶ βρισκόμαστε σ' ἕνα ἀνοιχτὸ ψήλωμα. 'Απο κεῖ εἴδαμε τὸν καταρράκτην, ποὺ φαινόταν ἀπο μακρυά σἂν μιὰ μακρυὰ ἄσπρη λουρίδα, ποὺ ἄφριζε καὶ γυάλιζε παράξενα στὸν ἥλιο. Κάτω, στὸ βαθος τῆς κοιλαδος, ἤτανε τα ἐργοστάσια. Δεξιὰ κι' ἀριστερά, δὲν ἔβλεπα παρὰ τεχνικὰ ὑδροφράγματα, ἄλλα πέτρινα κι' ἄλλα ἀπὸ μπετόν, καὶ τεράστιους σωλῆνες....

— Νά, μοῦπε τότε ὁ Ζιρώ, τὶ θὰ πῆ νἆσαι καὶ λίγο γεωλόγος, ὅταν εἶσαι καὶ ἠλεκτρομηχανικός. ῞Ημουν ἀπὸ πρὶν σχεδὸν βέβαιος ὅτι ὑπῆρχε σ' αὐτὴν τὴν περιοχὴ ἕνας μεγάλος καταρράκτης... Ζήτησα διαφορες πληροφορίες ἀπὸ τοὺς Κινέζους «Μεό», ὅπως λέγονται οἱ βουνήσιοι Κινέζοι, καὶ βεβαιώθηκα πὼς δὲν εἶχα λάθος. 'Ακολούθησα τὸ ποτάμι, καὶ τέλος τὸν βρῆκα. Τὸ νερὸ πέφτει ἀπὸ ὕψος 800 μέτρων. Πέφτουνε δηλαδὴ πενῆντα χιλιάδες κυβικὰ μέτρα νεροῦ στὸ δευτερόλεπτο. Πρόκειται ὅπως καταλαβαίνεις γιὰ καταρράκτη ἐκμεταλλεύσιμο! Κρῖμα μόνο ποὔνε δῶ καὶ δὲν εἶνε στη Γαλλία... Τὸ νερὸ αὐτό, πέφτοντας θέτει εἰς κίνησιν τὰ δυναμὸ καὶ τὶς μηχανὲς ποὺ παράγουν τὸ ἠλεκτρικὸ ρεῦμα, τὸ ὁποῖον κινεῖ τὸν ἠλεκτρικο σιδηρόδρομο τοῦ Λάο - Κάϊ. Βλέπεις, ἀπὸ τὴ μιὰ μεριὰ κι' ἀπὸ τὴν ἄλλη τοῦ καταρράκτου, τὸ μαῦρο βράχο. ῞Ολη αὐτὴ τὴν ἔκταση τὴ σκέπαζε πρῶτα τὸ νερό. Χρειάστηκε ν' ἀλλάξουμε ἀρκετὰ τὴν πορεία τοῦ νεροῦ, γιὰ νὰ γίνουν αὐτα ποὺ βλέπεις τώρα. Μὴ νομίζῃς πὼς ἦταν κ' εὔκολο νὰ γίνουν ὅλ' αὐτά...

— Συγχρόνως χτυπήθηκα κ' ἐγὼ κ' ἔπεσα κάτω..

— Καταλαβαίνω πως θἄτανε πολὺ δύσκολο, τοῦ εἶπα. ῎Επειτα, τὰ μηχανήματα, τὰ σιδερικὰ ὅλα τὰ ὑλικά, ἡ μεταφορά τους ὥς ἐδῶ, θα σᾶς στοίχισε κόπους καὶ ἔξοδα πολλά.

— ῏Α, δὲν ἤτανε μόνο αὐτα. Εἴχαμε δυσκολίες καὶ μὲ τοὺς ἐργάτες...

— Γιατί ; Δὲν ἔμειναν ἱκανοποιημένοι μήπως ;

— ῏Α, ὄχι, μοῦπε γελῶντας ὁ μηχανικός. 'Ο Κινέζος ἐργάτης δουλεύει για ἕνα κομμάτι ψωμί. ῎Εχουν ὅμως ἄλλα κακά. ῎Εχουνε κἄτι ἰδέες, κἄτι προλήψεις παράξενες. Πιστεύουνε πὼς ὅλο αὐτὸ τὸ νερὸ τὸ ρίχνει ἀπὸ τὴν κορυφὴ τοῦ βουνοῦ ἕνας μεγάλος δράκος... Νομίζουνε πὼς τὸ νερὸ αὐτὸ εἶνε ἱερό, γιατὶ ἀνήκει στὸ δράκο. Νομίζουνε πὼς κανένας δὲν εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ τοῦ τὸ πάρῃ καὶ νὰ τὸ ἐκμεταλλευθῇ. Κι' ἔχουνε τώρα τὴν ἰδέα πὼς ὁ δράκος θὰ ἐκδικηθῇ, ἂν δὲν τοῦ προσφέρουν μερικὰ ἀνθρώπινα θύματα, ἀπὸ τοὺς Εὐρωπαίους ποὺ τοῦ πῆραν τὸ νερό, γιὰ νὰ τὸν ἐξευμενίσουν. Καὶ ξέρεις τὶ ἔπαθε ὁ Μανοέλ 'Ιριμπαρά, ὁ Γάλλος ἀρχιεργάτης μας ; Μιὰ νύχτα, ὁ Μάν-Φοΐ, ἕνας Κινέζος ἐργάτης, μπῆκε στὸ καμαράκι του, τὴν ὥρα ποὺ κοιμώτανε, μ' ἕνα μεγάλο μαχαῖρι, μὲ τὸ σκοπὸ νὰ τὸν σκοτώσῃ, γιὰ νὰ τὸν προσφέρῃ θυσία στὸ δράκο τοῦ νεροῦ. Εὐτυχῶς ὅμως ὁ ἀρχιτεχνίτης τη γλύτωσε γιατί, μπαίνοντας στο καμαράκι του, ὁ Κινέζος, ἔκανε ἀπὸ ἀδεξιότητα κάποιον κρότο καὶ τὸν ξύπνησε. Τὸν εἶδε, εἶδε καὶ τὸ μαχαῖρι, τοῦ κατάφερε μιὰ γερὴ γροθιά, καὶ κατώρθωσε νὰ τὸν ἀφοπλίσῃ. ῎Ετσι σώθηκε. 'Αλλοιώτικα....

Περπατούσαμε ὁλοένα, καὶ εἴχαμε φτάσει κιόλας στὸ ἐργοστάσιο. Στὸ δρόμο, ἀπαντήσαμε μιὰ μικρή, Κινέζα, ἕνα κορίτσι ὥς δεκαεφτὰ χρονῶν. Φοροῦσε ἕνα φαρδὺ πανταλόνι καὶ μιὰ εὐρύχωρη μπλοῦζα μ' ἕνα μεγάλο μπλε γιακᾶ. Εἶναι τὸ κοστοῦμι ποὺ φοροῦν ὅλα τὰ κορίτσια τῶν βουνήσιων Κινέζων.

— Νά, μοῦπε ὁ φίλος μου μηχανικὸς Ζιρώ. Εἶναι ἡ Σίγγ - Γιού, ἡ κόρη τοῦ Μὰν - Φοΐ, τοῦ Κινέζου αὐτοῦ ποὺ θέλησε νὰ σκοτώσῃ τὸν ἀρχιτεχνίτη. Εἶναι τώρα στὴν ὑπηρεσία τοῦ ἀρχιτεχνίτη Μανοὲλ 'Ιριμπαρά.

Σὲ λίγο, εἶδα τὸ κορίτσι νὰ μπαίνῃ σ' ἕνα μεγάλο στενόμακρο κτίριο μὲ πριονωτὴ σκεπή. Τραβήξαμε κι' ἐμεῖς πρὸς τὰ ἐκεῖ καὶ μπήκαμε μέσα. ῏Ηταν τὸ κεντρικο ἐργοστάσιο καὶ ὁ θόρυβος τῶν μηχανῶν ἤταν τέτοιος που μὲ δυσκολία ἀκουγόμαστε ὅταν μιλούσαμε. ῞Ενας ἄνθρωπος μετρίου ἀναστήματος μ' ἕνα φαρδὺ γαλάζιο πανταλόνι κι' ἕνα στενὸ σακκάκι τοῦ ἴδιου χρώματος, ἦρθε καὶ μᾶς χαιρέτησε. 'Ο Ζιρὼ μοῦ τὸν ἐσύστησε. ῏Ηταν ὁ Μανοελ 'Ιριμπαρα, ὁ Γαλλος ἀρχιτεχνιτης.

— Αἴ, ρώτησε σὲ λίγο ὁ φίλος τὸν ἀρχιεργάτη. Τί κάνουν οἱ Κινέζοι ἐργατες ; Συλλογίζονται ἀκόμα τὴν ὀργὴ τοῦ δράκου, ποὺ λένε πὼς τοῦ κλέβουνε το νερό ;

— Ναί, ἔκανε ὁ 'Ιριμπαρὰ μαζεύοντας τὰ φρύδια. Τὸν συλλογίζονται πάντα. Και φοβᾶμαι πὼς κάτι κακὸ ἑτοιμάζονται πάλι νὰ κάμουν... Τὸ πρωΐ, ἡ μικρὴ Σίγγ - Γιοὺ μοὔλεγε νὰ μὴν ἔρθω σήμερα στὸ ἐργοστάσιο. Τὴ ρώτησα γιατί, καὶ μοῦπε πὼς δὲν ἤξερε, ἀλλὰ φοβότανε μὴν πάθω τίποτα...

— Δὲ βαρυέσαι, ἔκανε μ' ἀδιαφορία ὁ Ζιρώ.

— Θὰ βάλω τώρα μπρὸς μιὰ ἀπὸ τὶς μηχανές, γιὰ νὰ δῇς πῶς ἐργάζονται. ῎Εχουνε δύναμη πενῆντα χιλιάδων ἵππων...

Μ' αὐτὰ τὰ λόγια, ὁ μηχανικὸς πῆγε καὶ σταθηκε μπροστὰ σ' ἕναν ἀπὸ τοὺς τεράστιους ἀτσάλινους σωλῆνες ποὺ μπαίναν ἀπὸ τὸν ἕνα τοῖχο καὶ φτάναν ὥς τὶς τουρμπῖνες ποὺ κινοῦσαν τὰ δυναμό.

— Δὲν εἶν' ἀπὸ μαντέμι, μοῦπε. Εἶναι ἀπὸ ἀτσάλι, ἀπὸ χοντρὸ ἀτσάλι. Ξέρεις σὲ τί πίεση φτάνει τὸ νερὸ μέσα σ' αὐτὸν ἐδῶ τὸν σωλῆνα; Σὲ τεραστίαν !... Τὸ νερὸ πέφτει ἀπὸ ὕψος ὀκτακοσίων μέτρων. Αὐτὸ σημαίνει πίεσι ὀγδόντα ἀτμοσφαιρῶν !..

'Εστράφη ἔπειτα στὸν ἀρχιεργάτη καὶ τοῦ εἶπε :

— 'Ιριμπαρά, πήγαινε καὶ πὲς σ' ἕναν ἀπὸ τοὺς Κινέζους νὰ πάῃ ν' ἀνοίξῃ το νερό... Τώρα θὰ ἰδῇς, μοῦπε γυρίζοντας πάλι σὲ μενα ὁ φίλος μου... Κύτταξε τὸ μανόμετρο. Θὰ δείξῃ πίεση ὀγδόντα ἀτμοσφαιρῶν.

Αὐτὴ τὴ στιγμή, εἶδα τὴ μικρὴ Σίγγ - Γιοὺ νὰ ἑνώνῃ τὰ δυό της χέρια μ' ἕνα κίνημα τρόμου. Εἶδα συγχρόνως ἕναν ἀπὸ τοὺς Κινέζους ἐργάτες νὰ τὴν πιάνῃ ἀπ' τὸ χέρι καὶ νὰ τὴν τραβάῃ πρὸς τὸ μέρος του. Αὐτὴ ὅμως τοῦ ξέφυγε κι' ἔτρεξε πρὸς τὸ μέρος μας...

— Ξερεις τί μεγάλη πίεσις εἶναι ἡ πίεσις τῶν ὀγδόντα ἀτμοσφαιρῶν; ἐξακολούθησε νὰ μοῦ λέῃ ὁ Ζιρώ. Γι' αὐτὸ ὅλοι αὐτοὶ οἱ σωλῆνες ποὺ βλέπεις εἶναι καμωμένοι ἀπ' τὸ γερότερο ἀτσάλι. ῍Αν τρυποῦσε ἔξαφνα ἕνας ἀπ' αὐτοὺς τοὺς σωλῆνες, τὴ στιγμὴ ποὺ τὸ νερὸ περνάει ἀπὸ μέσα, ξέρεις τί θὰ γινότανε ... Κι' ἂν τύχαινε νἆναι κανένας ἐργάτης μπροστὰ ἐκείνη τὴν ὥρα, ξέρεις τί θὰ πάθαινε ; Τὸ νερὸ θὰ πεταγότανε μὲ τέτοια ὁρμή, ποὺ θὰ τὸν τρυποῦσε σἂν σφαῖρα...

'Εδῶ ὁ Ζιρὼ σταμάτησε. Περίμενε νἄρθῃ τὸ νερό... Πέρασε ἀκόμα ἕνα δευτερόλεπτο... Καὶ τότε...

Πῶς νὰ τὸ περιγράψω ἐκεῖνο ποὔγινε αὐτὴ τὴ στιγμή ; Πῶς νὰ σᾶς παραστήσω τὴ φρίκη τοῦ ξαφνικοῦ θεάματος ποὺ παρουσιάστηκε σ' ἕνα δευτερόλεπτο στὰ μάτια μου ;

Νομίζω πὼς δὲ θὰ μπορέσω νὰ σᾶς δώσω παρὰ μιὰ ἀμυδρὴ ἰδέα...

Εἶδα ἔξαφνα νὰ λάμπῃ μπρὸς στὰ μάτια μου κἄτι σἂν κίτρινη ἀστραπή. Πέρασε γρήγορα μπρός μας, χτύπησε στὸ μέτωπο τὴν μικρὴ Σίγγ - Γιοὺ καὶ τὴν ἔρριξε κάτω, νεκρή ! Συγχρόνως χτυπήθηκα κι' ἐγὼ καὶ ἔπεσα κάτω. Τὴν ἴδια στιγμὴ ὁ Ζιρὼ λίγο μακρύτερα, ἔπεφτε νεκρός, σἂν κεραυνοβολημενος, μὲ μιὰ μεγάλη τρύπα ἀνοιγμένη στὸ στῆθος κι' ἄλλη μιὰ στὴν πλάτη. Δὲν τὸν ἄκουσα νὰ προφέρῃ λέξη. Γρήγορος σὰν τὴν ἀστραπή, ὁ 'Ιριμπαρὰ μὲ σήκωσε σἂν μικρὸ παιδὶ στὴν ἀγκαλιά του καὶ μὲ πέταξε σἂν τσουβάλι δυὸ μέτρα πίσω. Συγχρόνως τὸν ἄκουσα νὰ φωνάζῃ :

— ῎Εσπασε ὁ σωλῆνας τοῦ μανομέτρου !

Πράγματι, στὴ θέση ποὔχα δῆ πρῶτα τὸ μανόμετρο, δὲν ἔβλεπα τώρα παρὰ μιὰ μακρυὰ κι' ὁλόϊσια γραμμὴ ἀπὸ νερό, ποὺ ξέφευγε σφυρίζοντας καὶ χτυποῦσε μὲ ἀφάνταστη δύναμη τὸν τοῖχο γκρεμίζοντάς τον σὲ κομμάτια, μὲ τρομερὸ κρότο !...

— 'Εμπρός, μοῦ φώναξε τότε δυνατὰ στ' αὐτί, γιὰ νὰ τὸν ἀκούσω, ὁ 'Ιριμπαρά. 'Εδῶ δὲν ἔχουμε τίποτε νὰ κάνουμε... Δὲν πρέπει νὰ μείνουμε ἐδῶ... Πάει τώρα... ῞Ο,τι ἔγινε ἔγινε... 'Εμπρός, ἐλᾶτε, ἀλλοιῶς εἴμαστε χαμένοι...

Μὴ ἔχοντας τίποτα καλύτερο νὰ κάνω, ἀκολούθησα τὸν ἀρχιτεχνίτη καὶ βγῆκα ἔξω. Τρέξαμε ἕνα διάστημα, ὥσπου φτάσαμε σ' ἕνα μικρὸ ὕψωμα. ῞Οταν φτάσαμε ὅμως ἐκεῖ, ἡ καταστροφὴ εἶχε τελειώσει... 'Ακούσαμε μιὰ ἔκρηξη, μιὰ ἔκρηξη τρομερή, ποὔκανε ἕναν κρότο πολὺ δυνατώτερο ἀπ' τὸν κρότο ἑνὸς κανονιοῦ !.. Τὴν ἔκρηξη αὐτὴ τὴν ἀκολούθησαν κι' ἄλλες. Εἴδαμε τοὺς τοίχους τοῦ ἐργοστασίου νὰ γέρνουνε καὶ νὰ γκρεμίζωνται χάμω ! 'Η σκεπὴ ἀνατινάχτηκε στὸν ἀέρα ! Συντρίμμια πέφτανε γύρω μας μὲ κρότο...

Εἶχαν σπάσει καὶ οἱ ἄλλοι σωλῆνες τοῦ νεροῦ, ἡ καταστροφὴ ἦταν τρομακτική !... ῎Επειτα μιὰ τρομερὴ σιωπὴ ἁπλώθηκε γύρω... Μιὰ σιγὴ νεκρική... Κάτω, στὴν κοιλάδα, δὲν ἔβλεπα τώρα πειὰ τίποτ' ἄλλο παρὰ ἕνα ποτάμι ἀπὸ λάσπη καὶ πέτρες, συντρίμμια, καὶ πτώματα φρικτὰ παραμορφωμένα καὶ ἀκρωτηριασμένα !..

Πέρασαν ἀκόμα μερικὰ δευτερόλεπτα. 'Η ἀφάνταστη ταχύτης τῆς ἐξελίξεως τῶν τραγικῶν αὐτῶν γεγονότων μοὔκανε τέτοια ἐντύπωση, ποὺ δὲν μποροῦσα νὰ μιλήσω.

Στεκόμουνα καὶ κύτταζα τὸν 'Ιριμπαρά, χωρὶς νὰ μπορῶ ν' ἀρθρώσω λέξη. Τέλος, τραυλίζοντας, κατώρθωσα νὰ τὸν ρωτήσω :

— Μά, τι συνέβη ; Τὶ ἔπαθε ὁ Ζιρώ, τὶ ἔπαθε ἡ μικρὴ Κινέζα;

— Καταστροφή ! μ' ἀποκρίθηκε. Τὶ ἔπαθε ὁ Ζιρώ ; Σκοτώθηκε ! Τὸν ἐσκότωσε τὸ νερό, τὸ νερὸ ποὺ σκότωσε καὶ τὴ μικρὴ Κινέζα. Δὲν τὸ εἴδατε : ῏Α, κύριε, αὐτὰ τὰ πράγματα δὲν γίνονται στὰ καλὰ καθούμενα... Κἄποιος τὰ σχεδίασε καὶ τὰ ἑτοίμασε ὅλ' αὐτὰ ἀπὸ πρίν... Εἴδατε τὶ σᾶς εἶπε ὁ κ. Ζιρώ ; Τὸ νερό, βγαίνοντας μὲ ὁρμή, θὰ τρυποῦσε σἂν σφαῖρα. Αὐτὸ καὶ συνέβη... Τὸ νερὸ τὸν χτύπησε στὸ στῆθος καὶ τὸν τρύπησε πέρα γιὰ πέρα, σἂν σφαῖρα... Μ' αὐτὴ τὴ δύναμη, τὸ νερὸ μποροῦσε νὰ σκοτώσῃ κ' ἕναν ἐλέφαντα ἀκόμα, ὄχι μόνο ἕναν ἄνθρωπο... 'Αλλὰ τὸ ζήτημα εἶνε ἄλλο... Πῶς ἔσπασε ὁ σωλῆνας τοῦ μανομέτρου ; ῎Ετσι, στὰ καλὰ καθούμενα, δὲ θὰ μποροῦσε ποτὲ νὰ γίνῃ τέτοιο πρᾶγμα.

Γυρίσαμε τότε στὸν τόπο τῆς καταστροφῆς καὶ κάναμε μαζὺ μερικὰ βήματα στὰ ἐρείπια τοῦ ἐργοστασίου.

Μὲ σκυφτὸ τὸ κεφάλι, ὁ 'Ιριμπαρὰ ἔψαχνε ἀνάμεσα στὰ συντρίμμια. Σε λίγο, τὸν εἶδα νὰ κρατάῃ στὸ χέρι του τὸ σπασμένο μανόμετρο, τὸ μανόμετρο ποὔταν ἡ αἰτία τῆς καταστροφῆς. 'Ο 'Ιριμπαρὰ κύτταξε μιὰ στιγμὴ προσεχτικὰ τὸ σωλῆνα ποὺ συνέδεε τὸ μανόμετρο μὲ τὸ μεγάλο σωλῆνα. Εἶδα τότε τὸ πρόσωπό του ν' ἀλλάζῃ ἔκφραση.

— Δὲ σᾶς τἄλεγα, μοῦπε. Κἄποιος εἶχε λιμάρει ἀπὸ πρίν, ἐπίτηδες, τὸ σωλῆνα τοῦ μανομέτρου. Φαίνονται τὰ σημάδια τῆς λίμας... Καὶ μόλις ἦρθε τὸ νερὸ μ' ὅλη του τὴ δύναμη, ἔγιναν αὐτὰ ποὺ εἴδατε... ῏Α, αὐτὸ εἶνε... 'Ο δράκος τοῦ νεροῦ... Κι' αὐτὸ τὤκαναν οἱ Κινέζοι...Ποιὸς ἄλλος; Γιὰ νὰ σκοτώσουν μερικοὺς Εὐρωπαίους καὶ νὰ τοὺς προσφέρουν θύματα στὸ δράκο τοῦ νεροῦ... Μὰ πῶς τοὺς ἦρθε αὐτὴ ἡ ἰδέα ;

— Μήπως εἴχατε πῆ κανενὸς τίποτα γι' αὐτὸν τὸν κίνδυνο ; ρώτησα τὸν 'Ιριμπαρά.

— ῎Οχι... Προχτὲς ὅμως, τὴν ὥρα ποὺ μιλούσαμε μὲ τὸν κ. Ζιρὼ ἀκριβῶς γι' αὐτὸ τὸ ζήτημα, ἤτανε κ' ἡ Σίγγ—Γιοὺ μπροστά... Κι' αὐτὴ θὰ μᾶς ἄκουσε καὶ θὰ τὤπε, χωρὶς βέβαια νὰ θέλῃ νὰ μᾶς κάνῃ κακό. ῍Αν ὅμως πήγαιναν τὰ πράμματα κανονικά, ἂν δὲν ἐρχόσαστε σεῖς νὰ ἐπισκεφθῆτε τὸ ἐργοστάσιο θὰ σκοτωνόμουν ἐγὼ κι' ὄχι ὁ Ζιρώ. Γιατὶ ἐγὼ θὰ βρισκόμουνα τότε μπροστὰ στὸ μανόμετρο κι' ὄχι ὁ Ζιρώ. 'Εμένα πάλι διάλεξαν οἱ ἄθλιοι γιὰ θῦμα... Γι' αὐτὸ ἡ Σίγγ-Γιοὺ μοῦπε τὸ πρωΐ νὰ μὴν ἔρθω σήμερα στὴ δουλειά. Τώρα καταλαβαίνω...

'Η Σίγγ-Γιοὺ θἄχε μάθει τὰ σχέδιά τους, ἀλλὰ θὰ φοβότανε νὰ μοῦ τὰ πῆ... Εἶδες ποὔτρεξε πρὸς τὸ μέρος μας, μιὰ στιγμὴ προτοῦ πεταχτεῖ τὸ νερό ; Σίγουρα ἐρχότανε νά μᾶς εἰδοποιήσῃ, νὰ μᾶς σώσῃ. 'Αλλὰ δὲν πρόφτασε... Καϋμένη Σίγγ-Γιού !...

ΑΝΕΜΩΝΕΣ

ΣΤΟΝ ΑΝΕΜΟ

— Στὶς συναναστροφὲς καὶ στοὺς χορούς, ὑπάρχουν τέσσαρα εἴδη ἀνθρώπων : οἱ ἐρωτόληπτοι, οἱ φιλόδοξοι, οἱ παρατηρηταὶ καὶ οἱ ἠλίθιοι.

Οἱ ἠλίθιοι εἶνε οἱ εὐτυχέστεροι.

Ταὶν

***

'Η ζήλεια, ἂν καὶ γεννιέται πάντα μαζὺ μὲ τὸν ἔρωτα, δὲν πεθαίνει ἐντούτοις καὶ πάντοτε μαζύ του.

Ντὲ Λὰ Ροσφουκὼ

***

῞Οσο καὶ ἂν ἀμφιβάλλωμε γιὰ τὴν εἰλικρίνειαν τῶν φίλων μας, πιστεύουμε ἐντούτοις πάντοτε στὸ βάθος ὅτι σὲ μᾶς μιλοῦν εἰλικρινέστερα παρὰ στοὺς ἄλλους...

Ντὲ Λὰ Ροσφουκὼ

***

'Εὰν ἡ Εὔα ξαναρχότανε στὸν κόσμο, τὸ σῶμα της θὰ μᾶς φαινόταν χονδροειδές, τὰ πόδια της μεγάλα, τὰ μάτια της ἠλίθια... Οὔτε τὸ πιὸ μικρὸ φιδάκι δὲν θά... καταδεχόταν νὰ τὴν ἀπατήσῃ... Κανεὶς δὲν θὰ τῆς ἐπρόσφερε μῆλα !

Λ. Κοζλὰν

***

'Η μεγάλες καὶ προοδευτικὲς ἰδέες εἶνε σὰν τὰ καρφιά· ὅσο περισσότερο τὰ χτυπᾶς τόσο βαθύτερα χώνονται.

ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΩΝ ΕΣΤΕΜΜΕΝΩΝ

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΤΗΣ ΜΑΡΙΑΣ ΑΝΤΟΥΑΝΕΤΤΑΣ

Τὸ διάβημα τῆς καμαριέρας. Τὶ θἄκανε ἡ βασίλισσα ἂν ἐκινδύνευε τὸ παιδί της. Τὸ ἀφοσιωμένο σκυλλάκι της. Πιστὸς σύντροφος τῆς δυστυχίας. 'Ο λόγος τοῦ Δημάρχου. Πῶς ἐξέχασε τὴ μητρική της γλῶσσα ἡ βασίλισσα. Τὶ εἶπε στὸ πλῆθος πρὶν τὴν καρατομήσουν.

'Η ἀτυχὴς βασίλισσα τῆς Γαλλίας Μαρία 'Αντουανέττα, ἡ ὁποία ἐκαρατομήθη κατὰ τὴν ἐπανάσταση ἀπο τοὺς ἀγρίους τρομοκράτας, ἦταν ὑπόδειγμα ἀγαθότητος.

Πρὶν γίνῃ βασίλισσα, ὅταν ἦταν ἀκόμη σύζυγος τοῦ διαδόχου τοῦ θρόνου, παρουσιάστηκε μιὰ μέρα μπροστά της ἡ πρώτη της καμαριέρα Τιμπώ, καὶ τὴν παρεκάλεσε, μὲ κλάμματα στὰ μάτια, νὰ μεσιτεύσῃ ὑπὲρ τοῦ γυιοῦ της ὁ ὁποῖος μονομαχήσας εἶχε σκοτώσει τὸν ἀντίπαλό του.—Σημειῶστε ὅτι κατὰ τὴν ἐποχὴ ἐκείνη ἀπηγορεύοντο αὐστηρότατα οἱ μονομαχίες.

'Η Μαρία 'Αντουανέττα ἐντούτοις, συγκινηθεῖσα, ὑπεσχέθη νὰ κάνῃ ὅτι μποροῦσε γιὰ νὰ σώσῃ τὸ γυιὸ τῆς καμαριέρας της.

Μιὰ κυρία τῆς τιμῆς, τότε, τὴν ἐπλησίασε καὶ τῆς εἶπε ὅτι ἡ Τιμπώ, πρὶν ἀπευθυνθῇ σ' αὐτήν, εἶχε ἤδη παρακαλέσει γιὰ τὸν ἴδιο λόγο, καὶ τὴν κυρία Ντὺ—Μπαρρύ, τὴν διαβόητη ἑταίρα καὶ εὐνοουμένη τοῦ διεφθαρμένου βασιλέως τῆς Γαλλίας Λουδοβίκου 15ου.

— Τὶ μοῦ τὸ λέτε αὐτό ;... ἀπήντησεν ἡ Μαρία 'Αντουανέττα. Γνωρίζετε πόσο περιφρονῶ τὴν γυναίκα αὐτήν... 'Εντούτοις, ἐὰν εἴμουν καὶ ἐγὼ μητέρα, προκειμένου νὰ σώσω τὸ παιδί μου, δὲν θὰ ἐδίσταζα οὔτε στιγμὴ νὰ πάω νὰ πέσω στὰ πόδια, ὄχι μόνον τῆς Ντὺ—Μπαρρύ, ἀλλὰ καὶ τοῦ τελευταίου τῶν ὑπηρετῶν της ἀκόμη!...

***

Κατὰ τὴν ἐποχὴ ποὺ οἱ ἐπαναστάτες εἶχαν φυλακίσει τὴν βασίλισσα στὸ Τέμπλο, ἡ Μαρία 'Αντουανέττα εἶχε μαζί της κ' ἕνα σκυλλί, τὸ ὁποῖο τὴν ἀγαποῦσε ὑπερβολικά. ῞Οταν, ἀργότερα, τὴν μετέφεραν ἀπὸ τὸ Τέμπλο καὶ τὴν ἐφυλάκισαν στὴν Κονσιερζερί, τὸ πιστό της σκυλλὶ τὴν ἀκολούθησεν ἕως ἐκεῖ. Οἱ φύλακες ὅμως δὲν τὸ ἄφισαν νὰ μπῇ μαζί της, μέσα στὸ κελλὶ στὸ ὁποῖον θὰ τὴν ἐφυλάκιζαν. Τὸ σκυλλὶ ἐπέμενε. Καὶ οἱ φυλακες, γιὰ νὰ τὸ κάνουν νὰ φύγῃ, ἄρχισαν νὰ τὸ κακομεταχειρίζωνται καὶ νὰ τὸ χτυποῦν μὲ κονταχιὲς.

Παρ' ὅλ' αὐτά, τὸ σκυλλί, δὲν ἐννοοῦσε ν' ἀπομακρυνθῇ ἀπὸ τὴν κυρία του. ῞Ολη τὴν ἡμέρα τριγύριζεν ἔξω ἀπὸ τὴν φυλακή.

῞Οταν δὲ πεινοῦσε πεταγόταν ὡς τὰ διάφορα φτωχόσπιτα τῶν περιχώρων, ὅπου κἄτι εὕρισκε πάντα γιὰ νὰ φάῃ, καὶ κατόπιν ξαναγύριζε μπρὸς στὸ κτίριο τῆς φυλακῆς.

Μετὰ τὴν καρατόμηση τῆς Μαρίας 'Αντουανέττας, τὸ σκυλλί της ἐξακολούθησε, ὅπως πρίν, νὰ τριγυρίζῃ ὅλη τὴν ἡμέρα ἔξω ἀπὸ τὴν φυλακή της. Ζοῦσε τρεφόμενο ἀπ' τὰ σκουπίδια τῶν γειτονικῶν σπιτιῶν, καὶ δὲν ἐννοοῦσε μὲ κανένα τρόπο ν' ἀκολουθήσῃ ἄλλον κύριο. ῞Ολοι τὸ ξέραν καὶ τὸ εἶχαν βαφτίσει μάλιστα : «Τὸ σκυλλὶ τῆς βασιλίσσης».

Τὸ σκυλλάκι αὐτὸ ἦταν μικρόσωμο, μὲ πλούσιο κάτασπρο τρίχωμα, τὸ ὁποῖο ἀπὸ τὴν κακομοιριὰ καὶ τὴν ἀφροντισιὰ ἄλλαξε χρῶμα κ' ἔγινε σιγὰ—σιγὰ κίτρινο...

***

'Η πρώτη γαλλικὴ πόλις τὴν ὁποίαν ἐπεσκέφθη ἡ Μαρία 'Αντουανέττα, ὅταν ἀνεχώρησε ἀπὸ τὴν πατρίδα της Αὐστρία γιὰ νὰ παντρευθῇ τὸν διάδοχο τοῦ Γαλλικοῦ θρόνου, ἦταν τὸ παραμεθόριο Στρασβοῦργο.

Οἱ ἀρχὲς τῆς πόλεως, ἐννοεῖται, τῆς ἔκαμαν ἀποθεωτικὴ ὑποδοχή. Γιὰ νὰ κολακεύσῃ μάλιστα τὴν μέλλουσα βασίλισσά του, ὁ δήμαρχος τῆς πόλεως, ἐθεώρησε καλὸ νά τῆς ἀπαγγείλῃ κ' ἕνα λόγο γερμανικά.

'Η Μαρία 'Αντουανέττα ὅμως τὸν διέκοψε ἀπὸ τὶς πρῶτες λέξεις καὶ τοῦ εἶπε :

— Θὰ σᾶς παρακαλέσω νὰ μοῦ μεταφράσετε τὸ λόγο σας γαλλικά. Γιατὶ ἀπὸ τὴν στιγμὴ ποὺ πάτησα τὸ πόδι μου στὸ ἔδαφος τῆς νέας μου πατρίδος..., λησμόνησα τελείως τὴ γερμανικὴ γλῶσσα !

***

῞Οταν ἡ Μαρία 'Αντουανέττα ἀνέβηκε στὴ λαιμητόμο, κύτταξε γιὰ μιὰ στιγμὴ τὸν ὄχλο τοῦ Παρισιοῦ, ὁ ὁποῖος περιστοίχιζε τὸ ἰκρίωμα βγάζοντας οὐρλιάσματα λύσσας. Τότε ἡ μάρτυς βασίλισσα στρέφοντας πρὸς τὸ πλῆθος εἶπε, κουνῶντας τὸ κεφάλι :

— Σὲ λίγο, τὰ δικά μου βάσανα θὰ τελειώσουν.... Θἀρχίσουν ὅμως τὰ δικά σας !...

ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

ΤΟ ΚΑΛΥΒΙ

Καλύβι ἀνεμοσάλευτο, σὰν πόσα δὲν μοῦ λέγει
Τὸ βραδυνό σου κάπνισμα κι' ἡ χαμηλή σου στέγη !
Στὴν ἐρημιὰ ποὺ ὁλόγυρα σὲ ζώνει πάντα μόνο,
Λησμονημένο στέκεσαι μὲ τὸν κρυφό σου πόνο.
Μιὰ μοῖρα σὰν ἐπέρασε στὴν ἔρημή σου στράτα,
Ποὔχε ἀπὸ πλούτη τὴν ποδιά, τὰ χέρια της γεμᾶτα,
Εἶπε : δὲν βλέπω τίποτα, καλύβι, νὰ σοῦ λείπῃ !
Δὲν ἔχεις οὔτ' ἕνα σκαμνὶ γιὰ νὰ καθίσῃ ἡ λύπη !

'Αλέκος Φωτιάδης

ΟΙ ΑΓΝΩΣΤΟΙ ΜΕΓΑΛΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ

ΕΝΑΣ ΕΛΛΗΝ ΕΚΠΟΛΙΤΙΣΤΗΣ ΣΤΟΝ 17ον ΑΙΩΝΑ

Ὁ Κωνσταντῖνος Γεράκης ἀπὸ τὸ 'Αργοστόλι. Ἔφυγε ναύτης ἀπὸ τὴν Κεφαλλονιὰ καὶ εὑρέθη ὑπουργὸς στὸ Σιάμ. Τὸ ναυάγιο καὶ ἡ διάσωσίς του. Πῶς ὠργάνωσε τὰ ὑπουργεῖα τῶν οἰκονομικῶν καὶ τῶν ἐξωτερικῶν σ' ἕνα βάρβαρο λαό. 'Απέρριψε τὸν τίτλο τοῦ ἀντιβασιλέως. 'Απελύτρωσε τὸ Σιὰμ ἀπὸ τοὺς ξένους ἐμπόρους. Ὅπου ὁ Σιαμαῖος πρωθυπουργὸς ραβδίζεται.

Ἕνας ἁπλοῦς Ἕλλην ναυτικὸς κατὰ τὸν 17ον αἰῶνα κατώρθωσε νὰ γίνῃ πρωθυπουργὸς στὸ ἀσιατικὸ βασίλειο τοῦ Σιὰμ ὑπὸ τὰς πλέον ἀλλοκότους συνθήκας, καὶ ν' ἀπασχολήσῃ σοβαρῶς τὴ γαλλικὴ πολιτικὴ ἐπὶ Λουδοβίκου 14ου. Ὁ Κωνσταντῖνος Γεράκης.

Ἡ περιπέτειές του, τὰ κατορθώματά του, ἡ ἀνύψωσίς του στὰ μεγαλύτερα ἀξιώματα, ἡ προσωπικές του σχέσεις μὲ τὸν αὐτοκράτορα σ' ἕνα ἀσιατικὸ κράτος ὅπου οἱ ἡγεμόνες εἶνε σχεδὸν ἀθέατοι καὶ θεωροῦνται ἀπὸ τοὺς ὑπηκόους των ἕνα εἶδος ἐνσαρκωμένων, ἀλλ' ἀοράτων θεῶν, καθὼς καὶ τὸ τραγικό του τέλος, μοιάζουν μὲ τὶς ἱστορίες τῆς Χαλιμᾶς καὶ θὰ ἐκρίνοντο ὡς παραμύθια ἂν δὲν εἶχαν γράψει γιὰ τὸν Κωνσταντῖνο Γεράκη ἄνθρωποι ἀξιόπιστοι καθὼς ὁ περιηγητὴς Φορμπέν, ὁ ἀββᾶς Σοαζὺ καὶ ὁ δοὺξ τοῦ 'Ορχεὰν στὰ ἀπομνημονεύματά του.

Ὁ Κωνσταντῖνος Γεράκης ἐγεννήθη στὸ 'Αργοστόλιον τῆς Κεφαλληνίας κατὰ τὰ μέσα τοῦ 17ου αἰῶνος. 'Απὸ τότε ποὺ ἦταν μικρὸς ἀκολούθησε τὸ ναυτικὸ στάδιο. Τὰ ταξείδια ποὺ ἔκανε στὶς ἑλληνικὲς θάλασσες, πολὺ γρήγορα τοῦ ἐφάνησαν περιωρισμένα καὶ ἀπεφάσισε νὰ φύγῃ γιὰ πολὺ μακρυά, ἐκεῖ ποὺ ἕνας ναυτικὸς μπορεῖ νὰ διακριθῇ καὶ νὰ κάνῃ τὴν τύχη του. 'Εναυτολογήθηκε λοιπὸν σ' ἕνα ἀγγλικὸ πολεμικὸ πλοῖο καὶ σὲ λίγους μῆνες εὑρέθηκε στὰς 'Ινδίας

Φύσις περιπετειώδης καθὼς ἦταν, ζητῶντας διαρκῶς δρᾶσι καὶ μεγάλες ἐπιτυχίες δὲν ἔμεινε πολὺν καιρὸ στὸ ναυτικὸ στάδιο. 'Εμπῆκε στὴν ὑπηρεσία τῆς ἀγγλικῆς ἑταιρείας τῶν 'Ινδιῶν καὶ ἐστάλη μὲ ἀποστολὴ ἐμπορικὴ στὴν Κίνα καὶ στὴν 'Ιαπωνία. 'Αρκετὰ χρόνια ἔκανε τὰ ἐμπορικά του ταξείδια μεταξύ τῶν δύο αὐτῶν χωρῶν καὶ κατώρθωσε νὰ μάθῃ τὶς γλῶσσες τῶν ἀνατολικῶν αὐτῶν λαῶν, καὶ τὰ ἤθη καὶ τὰ ἔθιμά τους σὲ μιὰ ἐποχὴ ποὺ διείσδυσις Εὐρωπαίων στοὺς τόπους τῆς ἄπω ἀνατολῆς ἐθεωρεῖτο κατόρθωμα. Τὸ ἀποτέλεσμα ἦτο ὅτι στὰ λίγα αὐτὰ χρόνια ἐκέρδισε ἀρκετὰ χρήματα, τόσα ὅσα ἔφταναν γιὰ ν' ἀποφασίσῃ νὰ χειραφετηθῇ ἐντελῶς καὶ νὰ κάνῃ τὸ ἐμπόριο προϊόντων τῆς μακρυνῆς ἀνατολῆς σὲ εὐρωπαϊκὲς ἀγορὲς γιὰ δικό του λογαριασμό.

'Εναύλωσε λοιπὸν στὴν 'Ιαπωνία ἕνα μεγάλο πλοῖο τὸ φόρτωσε μὲ τόσα πράγματα ὅσα ἔφταναν γιὰ νὰ γίνῃ πλουσιώτατος στὸν πρῶτο εὐρωπαϊκὸ λιμένα καὶ σήκωσε τὴν ἄγκυρα μὲ τέρμα τοῦ ταξειδίου του τὴν 'Αγγλία.

'Αλλὰ τὰ ταξείδια αὐτὰ ἐκεῖνο τὸν αἰῶνα ἦσαν ἐπικίνδυνα. Τὰ πλοῖα ἦσαν ὑποχρεωμένα γιά νὰ φθάσουν στὴν Εὐρώπη νὰ κάμουν τὸ γῦρο τῆς 'Αφρικῆς καὶ νὰ περνοῦν ἀπὸ τοὺς ταραχώδεις ἐκείνους ὠκεανοὺς κοντὰ σὲ ἀκτές, ὅπου καὶ ἂν διεσώζοντο ἀπὸ τὸν πνιγμὸ ἐν περιπτώσει ναυαγίου, ἐκινδύνευαν ἀπὸ τὶς ἄγριες ἀσιατικὲς καὶ ἀφρικανικὲς φυλές.

Ὁ Γεράκης δὲν διέφυγε τὴν τύχη τῶν περισσοτέρων θαλασσοπόρων τῆς ἐποχῆς του. Τὸ πλοῖο του ἐναυάγησε καὶ κατεποντίσθη. Εὐτυχῶς τὸ ναυάγιο ἔγινε κοντὰ στὶς ἀκτὲς τοῦ Μαλαμπάρ, ὅπου ὁ Γεράκης κατώρθωσε νὰ διασωθῇ κολυμπῶντας. Στὸ Μαλαμπὰρ ποὺ εὑρέθηκε δὲν ἔκλαιγε μόνον τὸ πολύτιμο φορτίο ποὺ ἔχασε ποὺ ἀποτελοῦσε ὅλη του τὴν περιουσία, καθὼς καὶ τὸν πνιγμὸ τοῦ πληρώματος τοῦ πλοίου ποὺ θὰ τοῦ ἦσαν ἐκεῖ πολύτιμοι σύντροφοι, ἀλλὰ ἐφοβήθηκε ὅτι θὰ χανόταν. Τί μποροῦσε νὰ κάμῃ σὲ μιὰ ἀπροσπέλαστη στοὺς Εὐρωπαίους ἀσιατικὴ ἀκτή, ὅπου οἱ ἄγριοι ἰθαγενεῖς θεωροῦσαν ἐχθρὸ κάθε ξένο, καὶ πολὺ περισσότερο τοὺς λευκοὺς ποὺ τοὺς μιλοῦσαν ὡς πνεύματα καταστροφῆς.

Εὐτυχῶς στὸ ἴδιο μέρος εἶχε ναυαγήσει τὴν προηγουμένη ἡμέρα γυρίζοντας στὸν τόπο του ὁ πρέσβυς τοῦ βασιλέως τοῦ Σιὰμ στὴν Περσία. Ὁ Γεράκης ἤξερε πολὺ καλὰ τὴ σιαμαία γλῶσσα καὶ ἔκαμε τόση ἐντύπωσι στὸν ἀνατολίτη πρέσβυ τὸ πνεῦμα του, ἡ διηγήσεις του, ἡ γνώσεις του, ὥστε ἐσκέφθηκε νὰ τὸν μεταχειρισθῇ γιὰ τὴν πατρίδα του. Ὁ εὐρωπαῖος ναυαγὸς τοῦ εἶχε ἑφελκύσει τὴν ἐμπιστοσύνη καὶ τὸ θαυμασμό. 'Επρότεινε λοιπὸν στὸ Γεράκη νὰ τὸν ἀκολουθήσῃ στὴν αὐλὴ τοῦ Σιάμ, ὅπου ἂν ἤθελε νὰ μείνῃ μποροῦσε νὰ τοῦ ἐξασφαλίσῃ κέρδη, ἢ ἂν ἤθελε νὰ φύγῃ θὰ τοῦ παρεῖχε ἀσφαλῆ τὰ μέσα νὰ ξαναγυρίσῃ στὴν Εὐρώπη.

Ὁ Γεράκης τὸ δέχτηκε καὶ ἔφυγαν γιὰ τὸ Σιὰμ μὲ τὴν πρώτη εὐκαιρία. 'Εκεῖ ὁ πρέσβυς παρουσίασε τὸν ξένο του στὸν πρωθυπουργὸ μὲ τὴ θερμὴ σύσταση νὰ τὸν μεταχειρισθῇ στὴν ὑπηρεσία τοῦ κράτους, στὶς ἀκτὲς τοῦ ὁποίου εἶχαν ἀρχίσῃ νὰ πλησιάζουν οἱ Εὐρωπαῖοι καὶ ποὺ θὰ ἦταν ἑπομένως πολύτιμος χάρις στὴ γνῶσι πολλῶν εὐρωπαϊκῶν καὶ ἀσιατικῶν γλωσσῶν νὰ κανονίζῃ τὰ παρουσιαζόμενα ζητήματα. Ὁ πρωθυπουργὸς ἢ Βαρκαλὲν ὅπως λέγεται στὸ Σιὰμ ἐκεῖνος ποὺ κατέχει τὸ ἀνώτατο αὐτὸ ἀξίωμα ἐμίλησε μὲ τὸν Γεράκη καὶ κατεπλάγη ἀπὸ τὶς γνώσεις του καὶ τὶς ἀπαντήσεις του σὲ ἐρωτήσεις σχετικὲς μὲ τὸ ἐμπόριο καὶ τὰ ἐξωτερικά. Τὸν ἐπῆρε λοιπὸν στὴν ὑπηρεσία του καὶ σὲ λίγο τοῦ παρέδωσε τὴ διεύθυνση τοῦ οἰκονομικοῦ κλάδου καὶ τῶν ἐξωτερικῶν σχέσεων τοῦ κράτους.

Ἔτσι ὁ Κωνσταντῖνος Γεράκης, χάρις σ' ἕνα ναυάγιο, ἀπὸ ἔμπορος εὑρέθηκε ἔξαφνα ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν καὶ τῶν ἐξωτερικῶν τοῦ Σιάμ. Γιὰ νὰ φέρῃ τὰ οἰκονομικὰ σὲ κάποια τάξι καὶ νὰ ἐπιβάλῃ σύστημα οἰκονομικὸ στὸ κράτος καλύτερο ἀπὸ τὸ καθιερωμένο καὶ τότε ἦτο ἑπόμενον νὰ εἶνε κατάλληλος ὁ Γεράκης. Ὅλη του τὴ ζωὴ ὡς τότε τὴν εἶχε περάσει ὡς ἔμπορος καὶ ἡ πεῖρα του ἀπὸ τὴν ὑπηρεσία του στὴν ἑταιρεία τῶν 'Ινδιῶν καὶ ἡ προσωπικές του ἐπιχειρήσεις στὴν 'Ιαπωνία καὶ στὴν Κίνα ἦσαν ἀρκετὰ ἐφόδια γιὰ νὰ ἐπιτύχῃ. 'Αλλ' ἐκεῖνο ποὺ εἶχε φοβηθεῖ στὴν ἀρχὴ καὶ τὸ κατάφερε ἐντούτοις μὲ τρόπο θαυμαστὸ ἦτο ἡ ἐξωτερικὴ πολιτικὴ τοῦ Σιάμ. Εἶχε νὰ κάμῃ ὄχι μόνον μὲ τοὺς Εὐρωπαίους, ποὺ ἤξερε τὸν τρόπο ποὺ ἐσκέπτοντο καὶ ἐπολιτεύοντο, ἀλλὰ καὶ μὲ ἄλλα ἀσιατικὰ κράτη, μὲ αὐλὲς καὶ πρέσβεις ἀπολιτίστων χωρῶν, φιλοπολέμων, βαρβάρων. 'Αλλὰ τόσο καλὰ διεξήγαγε τὴν ἐξωτερικὴ πολιτική, ὥστε ἐπέσυρε τὴν προσοχὴ καὶ τὸ θαυμασμὸ τοῦ βασιλέως του. Ὁ Γεράκης ἔγινε ὁ εὐνοούμενος τοῦ ἡγεμόνος τοῦ Σιάμ, καὶ ὁ ἄνθρωπος τὸν ὁποῖον ἐσέβοντο οἱ μανδαρῖνοι τῆς χώρας ὡς τὴν μεγαλυτέραν προσωπικότητα τοῦ κράτους. Καὶ τόση ἦτο ἡ ἐμπιστοσύνη τοῦ βασιλέως, ὥστε ὅταν ἐπέθανε ὁ πρωθυπουργός του, ἐπρότεινεν εἰς τὸν Γεράκην ὄχι μόνον τὸ ἀξίωμα αὐτό, ἀλλὰ καὶ τὸν τίτλο τοῦ ἀντιβασιλέως τῆς ἐπικρατείας.

Ὁ Γεράκης, σὰν ἔξυπνος Κεφαλλωνίτης, εὐχαρίστησε τὸν βασιλέα γιὰ τὴν μεγάλη τιμὴ ποὺ τοῦ ἔκανε, τοῦ ὑπεσχέθη ὅτι θὰ ἐξακολουθοῦσε νὰ τοῦ παρέχῃ τὶς ὑπηρεσίες του μὲ μεγαλύτερο ζῆλο, ἀλλὰ γνωρίζοντας ὅτι οἱ μεγάλοι τίτλοι καὶ τὰ μεγάλα ἀξιώματα ὅταν παρέχονται σὲ ξένους, προκαλοῦν τὸ φθόνο τῶν μεγάλων οἰκογενειῶν τῆς χώρας ποὺ φιλοδοξοῦν νὰ φθάσουν ὑψηλά, ἔπεισε τὸν βασιλέα νὰ διορίσῃ πρωθυπουργὸν ἕναν Σιαμαῖον μανδαρῖνον. Ὁ βασιλεὺς ἐδέχθη τὴν γνώμην του καὶ πράγματι διώρισε ἄλλον πρωθυπουργόν, ἀλλὰ ταυτοχρόνως ἐξέδοσε διάταγμα μὲ τὸ ὁποῖο ἐπληροφοροῦντο ὅλοι οἱ ὑπήκοοι καὶ οἱ ἀξιωματοῦχοι τοῦ κράτους, ὅτι ἐκτὸς τῶν οἰκονομικῶν καὶ τῶν ἐξωτερικῶν, αἱ γνῶμαι καὶ αἱ πράξεις τοῦ Γεράκη ἔπρεπε νὰ θεωροῦνται ὡς γνῶμαι καὶ πράξεις αὐτοῦ τοῦ ἰδίου τοῦ βασιλέως.

Ἔτσι ὁ Γεράκης εὑρέθη κατ' οὐσίαν ἀπόλυτος κύριος καὶ ρυθμιστὴς τῶν ὑποθέσεων τοῦ κράτους. Τότε ἐστράφη ἡ προσοχή του πρὸς τὸν τρόπο ποὺ διεξήγετο τὸ ἐμπόριο στὸ Σιάμ. Οἱ 'Οθωμανοὶ εἶχαν ἐντελῶς στὰ χέρια τους αὐτὸν τὸν πολύτιμο κλάδο, καὶ ἀπεγύμνωναν τοὺς αὐτόχθονας, ἀγοράζοντας τὰ πολύτιμα προϊόντα τους μὲ τὸ τίποτα. Ὁ Γεράκης ἔκρινε ἐπιζήμιο γιὰ τὸν τόπον αὐτὸ τὸ παληὸ ἐμπορικὸ καθεστὼς καὶ κατώρθωσε νὰ ὀργανώσῃ ἔτσι τὴν ἀγορὰ καὶ τὴν ἐξαγωγή, ὥστε καὶ οἱ πωληταὶ Σιαμαῖοι νὰ κερδίζουν πολὺ περισσότερα καὶ τὸ κράτος νὰ ὠφελεῖται. Χάρις στὴν ἐνέργεια αὐτὴ ὁ δημόσιος θησαυρὸς ηὐξήθη καὶ ὁ λαὸς ποὺ ἀπεμυζεῖτο ὡς τότε ἀπὸ τοὺς 'Οθωμανοὺς ἀνεκουφίσθη οἰκονομικῶς.

'Αλλ' ὅπως ἦτο φυσικὸν οἱ ξένοι ἔμποροι ἀντέδρασαν καὶ κατώρθωσαν νὰ κάμουν ὄργανό τους τὸν νέο πρωθυπουργὸ δι' ἑνὸς Ἄγγλου ἐμπόρου ὀνομαζομένου Βάϋρον. Ὁ πρωθυπουργὸς προσεπάθησε τότε νὰ καταστήσῃ τὸν Γεράκη ὕποπτον στὸν βασιλέα γιὰ νὰ τὸν ἐκτοπίσῃ ἀπὸ τὴ θέσι του. Ὁ βασιλεὺς ὅμως τοῦ Σιὰμ ἀντελήφθη ὅτι ἐπρόκειτο περὶ ραδιουργιῶν καὶ ἀφοῦ καθῄρεσε τὸν πρωθυπουργὸ διέταξε νὰ τὸν ραβδίσουν δημοσίᾳ.

Αὐτὸ ηὔξησε περισσότερο τὴν δύναμι τοῦ Γεράκη. Καὶ τότε ὁ Γεράκης συνέλαβε τὸ μέγα σχέδιον νὰ ἐξευρωπαΐσῃ καὶ νὰ ἐκχριστιανίσῃ τὸ Σιάμ, τὴν Κοχιγκίνας καὶ τὰ γειτονικὰ μέρη τῆς Κίνας καὶ τῆς 'Ιαπωνίας, ὅπου ἔφθανεν ἡ ἐπιρροὴ τοῦ βασιλέως τοῦ Σιάμ.

(Στὸ ἄλλο φύλλο τελειώνει)

Ο ΔΙΑΛΟΓΟΣ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

Τοῦ ΕΡΡΙΚΟΥ ΛΑΒΕΝΤΑΝ

ΤΙ ΒΛΑΚΕΣ ΑΥΤΟΙ ΟΙ ΑΝΔΡΕΣ !...

ΠΡΟΣΩΠΑ

Παῦλος : : : *εἴκοσι πέντε χρόνων* **Κλεμὰνς** : : : : *τριάντα χρόνων*
'Αντρέας : : *εἴκοσι ὀκτὼ χρόνων* **'Ιουλία** : : *καμαριέρα τῆς Κλεμὰνς*

I

(Στοῦ Παύλου, πρὶν ἀπ' τὸ γεῦμα, στὶς ἕξη τὸ ἀπόγευμα. Ὁ Παῦλος καὶ ὁ 'Αντρέας, φίλοι παληοὶ μιλοῦν γιὰ τοὺς ἔρωτές των).

ΑΝΤΡΕΑΣ.— Ὦ, δίκαιο ἔχουν ὅσοι λὲν ὅτι δὲν εἶνε εὔκολο νὰ βρῇ κανεὶς μιὰ φίλη ὅπως τὴν θέλει. Εὐτυχῶς ἐγὼ ὕστερα ἀπὸ πολλά, κατώρθωσα να βρῶ μια.

ΠΑΥΛΟΣ.— Καὶ εἶσαι εὐχαριστημένος ;

ΑΝΤΡΕΑΣ.— Ναὶ εἶνε ὤμορφη, χαριτωμένη, ἔξυπνη.

ΠΑΥΛΟΣ.— Τίποτε δηλαδὴ δεν τῆς λείπει. Μα αὐτὴ φίλε μου εἶνε τὸ ὄγδοον θαῦμα. Και πῶς τη λένε ;

ΑΝΤΡΕΑΣ.— Δὲν μπορῶ νὰ σοῦ πῶ. Τῆς ἔδωσα τὸ λόγο μου νὰ μην πῶ τ' ὄνομα της σὲ κανένα.

ΠΑΥΛΟΣ.— Δὲν μοῦ τὴν περιγράφεις τοὐλάχιστον ;

ΑΝΤΡΕΑΣ.— Εἶνε κουκλάκι, μπιζουδάκι, ἄγγελος.

ΠΑΥΛΟΣ.— Μὲ φώτισες ! Καὶ σοῦ εἶνε πιστη ;

ΑΝΤΡΕΑΣ.— Εἶμαι βέβαιος.

ΠΑΥΛΟΣ.— Και ἀπὸ ποῦ τὸ καταλαβαίνεις ;

ΑΝΤΡΕΑΣ. Τῆς κάνω ὅλα της τὰ κέφια, ὅλα της τὰ καπρίτσια.

ΠΑΥΛΟΣ.— Εἶσαι σκλάβος της σὰν νὰ λέμε ;

ΑΝΤΡΕΑΣ.— Σκλάβος της ναί, μὰ τέτοια σκλαβιὰ εἶνε γλυκύτερη ἀπο κάθε ἐλευθερία. Ἄλλωστε τὸ κάτω-κάτω τί μὲ μέλλει; Δεν εἶμαι γιὰ πάντα δεμένος μαζί της. Τὴ μέρα ποὺ θὰ τὴ βαρεθῶ, χράτς ! κοβω τὴν κλωστή. Μὰ δὲ μοῦ λές, ὅλο γιὰ μένα θα μιλᾶμε ; 'Εσὺ δεν ἔπιασες κανένα πουλάκι ;

ΠΑΥΛΟΣ.— Ναί, ἕνα μικρὸ γαλάζιο πουλακι μὲ χρυσᾶ φτερά.

ΑΝΤΡΕΑΣ.— Καὶ τὴν γνωρίζω ἐγώ ; Ποιά εἶνε ;

ΠΑΥΛΟΣ.— Φίλε μου, τῆς ἔδωσα τὸ λόγο μου νὰ μὴν πῶ τὄνομά της σὲ κανέναν. Δὲ θὰ στὸ πῶ λοιπόν...

ΑΝΤΡΕΑΣ.— Εἶσαι γελοῖος !

ΠΑΥΛΟΣ.— Ὅσο καὶ σύ, μὲ μόνη τὴ διαφορὰ ὅτι ἐγὼ δὲν σκλαβώθηκα στό... πουλάκι μου. Εἶμαι ὁ ἀφέντης του. Τὰ φτερά του, τοῦ τὰ ψαλίδισα λιγάκι καὶ εἶνε δύσκολο νὰ πετάξῃ. Ὅταν θέλω νὰ χαρῶ τὴ συντροφιά του τὸ βγάζω ἀπ' τὸ κλουβί του. 'Εγὼ ὅμως δὲν μπαίνω στὸ κλουβὶ ποτέ.

ΑΝΤΡΕΑΣ.— Ἴσως νἆναι καλλίτερο τὸ δικό σου συστημα..

ΠΑΥΛΟΣ.— Ἴσως... 'Αλλὰ ἂς μιλήσουμε γιὰ τὴ φίλη μου. Σὲ βεβαιῶ λοιπὸν ὅτι ἂν τὴν γνώριζες, θὰ ἐνθουσιαζόσουν. Μοῦ κάνει ὅλα μου τὰ κέφια, ὅλα μου τὰ καπρίτσια, μαντεύει εὐθὺς τὴν διάθεση στὴν ὁποία βρίσκομαι καὶ μοῦ φέρεται ἀναλόγως.

'Αγάπη μου, τὰ τρυφερά σου λόγια...

ΑΝΤΡΕΑΣ.— Τί τὰ θέλεις, ἐμένα δὲ μ' ἀρέσουν οἱ τέτοιου εἴδους γυναῖκες. 'Εγὼ φίλε μου θέλω νὰ νοιώθω τὴ γυναίκα, νὰ αἰσθάνομαι τὴν κυριαρχία της, θέλω ἡ γυναίκα νἄχει καπρίτσια, θυμούς, νεῦρα...

ΠΑΥΛΟΣ.— Ἒ λοιπόν, καὶ γὼ σοῦ λέω ὅτι τέτοια γυναίκα καὶ νὰ μοῦ τὴν προσφέρεις, δὲ θὰ τὴ δεχθῶ.

ΑΝΤΡΕΑΣ.— Ὅπως καὶ γὼ τὴ δική σου...

ΠΑΥΛΟΣ.— Ἔτσι, λοιπὸν δὲν ὑπάρχει κίνδυνος νὰ πάρῃ ὁ ἕνας τὴν φίλη τοῦ ἄλλου ;..

ΑΝΤΡΕΑΣ.— Μὰ τί εἶνε αὐτὰ ποὺ λὲς καϋμένε ;

ΠΑΥΛΟΣ.— Καλὰ λοιπόν, τότε ἔχω νὰ σοῦ κάνω μιὰ πρόταση.

ΑΝΤΡΕΑΣ.— 'Ακούω.

ΠΑΥΛΟΣ.— Παιρνουμε αὔριο τὶς φίλες μας νὰ πᾶμε νὰ φᾶμε καὶ οἱ τέσσερες μαζί; 'Εγὼ θὰ πάρω τὸν ἄγγελό μου καὶ σὺ τὸν δαίμονά σου. Ἡ ἀντίθεση τῶν χαρακτήρων τους θὰ εἶνε διασκεδαστική.

ΑΝΤΡΕΑΣ.— Σύμφωνοι.

ΠΑΥΛΟΣ.— Ὥστε αὔριο λοιπὸν στὶς ἑφτὰ καὶ τέταρτο ἐμπρὸς στὸ «Κρἀϊσταλ Μπάρ»... 'Απόψε θὰ στείλω ἐγὼ ἕνα γραμματάκι στὴν μικρούλα μου. Κάνε και σὺ τὸ ἴδιο... Και τώρα γειά σου, γιατί ἔχω κἄποια δουλειά.

ΑΝΤΡΕΑΣ.— Γειά σου ! Δε μοῦ λές, γιὰ φαντάσου ἂν τὰ ταίριαζαν καὶ γινόντουσαν φίλες ! Τι ἀστεῖο ἔ ἔ ;

ΠΑΥΛΟΣ.— Γιατί ἀστεῖο ; Ἡ γυναῖκες, φίλε μου, πάντοτε ταιριάζουν.

II

(Τὴν ἄλλη μέρα τὸ πρωΐ, στῆς Κλεμὰνς ἡ ὁποία βρίσκεται ἀκόμη στὸ κρεββάτι της. Μπαίνει ἡ καμαριέρα.)

ΙΟΥΛΙΑ.— Κυρία ἔφεραν δύο γράμματα.

ΚΛΕΜΑΝΣ, *(παίρνοντας τὸ πρῶτο)*.— Αὐτὸ εἶνε ἀπ' τὸν Παῦλο. *(Ὕστερα τὸ δεύτερο)*. Αὐτο εἶνε ἀπ' τὸν 'Αντρέα. *('Ανοίγει τὸ πρῶτο)*. Γιὰ νὰ ἰδοῦμε τι γράφει ὁ Παῦλος. *(Διαβάζει)*.

«'Αγαπημένη μου μικροῦλα,

Δὲν ξέρω ἂν θὰ μοῦ μείνει καιρὸς νἄρθῶ νὰ σὲ ἰδῶ ὡς αὔριο. Θὰ σὲ περιμένω ὅμως αὔριο στὰς ἑφτὰ ἐμπρὸς στὸ «Κρἀϊσταλ Μπὰρ», ὅπου θὰ φᾶμε μ' ἕναν φίλο μου, ὁ ὁποῖος δὲ θἆναι μόνος. Φανοῦ εὐγενικὴ γιὰ τὸν ἄ λ λ ο ν καὶ ἔλα.

Φιλιά

Παῦλος»

('Ανοίγει τὸ δεύτερο.) Ἂς δοῦμε τώρα τί γράφει ὁ 'Αντρεας : *(Διαβάζει.)*

«'Αγαπημένη μου μικροῦλα Κλεμάνς,

Δὲν ξέρεις πόσο λυποῦμαι ποὺ δὲ θὰ μπορέσω νἄρθῶ νὰ σὲ ἰδῶ οὔτε ἀπόψε οὔτε αὔριο. Θὰ ἤμουν ἐντούτοις τόσο εὐτυχὴς ἂν μποροῦσα νὰ περάσω λίγες στιγμὲς κοντά σου ! Ἴσως μὲ μαλώσεις ποὺ ὑποσχέθηκα καὶ ἐκ μέρους σου νὰ φᾶμε ἀπόψε στὸ «Κρἀϊσταλ Μπάρ». Θὰ φᾶμε μ' ἕναν ἀπ' τοὺς καλλίτερους φίλους μου, τὸν Παῦλο ντὲ Κουσί, γιὰ τὸν ὁποῖον σίγουρα θὰ σοὔχω μιλήση. Ἔχει τὴν ζωηρότερη ἐπιθυμία νὰ σὲ γνωρίσῃ, καὶ νομίζω ὅτι συνοδεύεται. Σὲ παρακαλῶ λοιπὸν νὰ φανῇς πολυ εὐγενική, μὰ πολύ, στὴν φίλη τοῦ φίλου μου. Ξέρω ὅτι δὲ σ' ἀρέσουν αὐτὰ τὰ γεύματα μὲ συντροφιὲς καὶ ὅτι τίποτε δὲν σ' εὐχαριστεῖ ὅσο νὰ εἶσαι μόνη μαζί μου, ἀλλὰ ὁ Παῦλος εἶνε ἀληθινὰ χαριτωμενος καὶ εἶμαι βέβαιος ὅτι δὲν θὰ στενοχωρηθῇς. Θὰ σὲ περιμένω λοιπὸν στὰς ἑφτὰ παρὰ τέταρτο, μπροστὰ στὸ μπάρ. 'Ορβουάρ, ἀγάπη μου, καὶ φρόντισε νὰ εἶσαι πολύ, πολυ ὤμορφη.

Ὁ 'Αντρέας σου»

ΙΟΥΛΙΑ.— Ἡ κυρία φαίνεται στενοχωρημένη.

ΚΛΕΜΑΝΣ.— 'Εγώ ; καθόλου. Δῶσε μου τὸ χαρτὶ τῆς ἐπιστολογραφίας. *(Ἡ 'Ιουλία τῆς πάει ἕνα χαριτωμένο κουτὶ μὲ ρὸζ χαρτιὰ και φακέλλους)*. Στὸν Παῦλο πρῶτα. *(Γράφει)*.

«'Αγάπη μου,

Τὰ τρυφερά σου λόγια μοὔκαναν πολὺ καλὸ γιατὶ μοῦ ἦρθαν σὲ μιὰ στιγμὴ ποὺ ἤμουν θλιμμένη. Δὲν εἶνε δυὸ λεπτὰ ποὺ ἔλαβα ἕνα γράμμα ἀπ' τὸ 'Αβινιὸν το ὁποῖον περιεῖχε τὶς πιο δυσάρεστες εἰδήσεις γιὰ μιὰ θεια μου. Μόλις θὰ προφτάσω τὸ τραῖνο. Ἡ θεια μου ψυχορραγεῖ !.. Μην ξεχνᾶς λοιπὸν τὴν ἀγαπημένη σου ποὺ ποτὲ δὲν σὲ ξεχνᾶ.

Μικροῦλα.

Υ. Γ. Ἂν ἡ κατάστασις της θείας μου καλλιτερέψει, θὰ γυρίσω σὲ 15 μερες, ὄχι ὅμως νωρίτερα. Θὰ εὐχαριστηθῶ πολὺ ἂν σ' ἄλλη εὐκαιρία γνωρισω τὸν φίλο σου.»

Στὸν 'Αντρέα τώρα.

«Ξέρεις, ἀγαπητέ μου 'Αντρέα, ὅτι δὲν μ' ἀρέσει νὰ βγαίνω καὶ νὰ γευματίζω μ' ἀνθρώπους ποὺ δὲν γνωρίζω. Περιττὸν λοιπὸν νὰ σοῦ πῶ ὅτι δὲ θὰ μπορέσω νὰ λάβω μέρος σ' αὐτὸ τὸ γεῦμα. Ἄλλωστε ἔχω πονοκέφαλο ἀπὸ χθὲς καὶ ἅμα ἔχω πονοκέφαλο, ξέρεις τί νεῦρα μὲ πιάνουν. Μὴν ἔλθεις νὰ μὲ ἰδῇς. Θὰ μὲ κουράσῃς.

Ὅλη δική σου

Κλεμάνς»

(Γράφει τὶς διευθύνσεις, κλείνει τοὺς φακέλλους καὶ δίνοντας τὰ γράμματα στὴν 'Ιουλία). Στεῖλε τα ἀμέσως μὲ κανέναν μικρό. Καὶ ἂν ἔρθει νὰ μὲ ζητήσει κανεὶς πὲς ὅτι δὲν δέχομαι.

ΙΟΥΛΙΑ.— Καλά κυρία. *(Φεύγει)*.

ΚΛΕΜΑΝΣ.— Λίγο ἀκόμη καὶ θἄχαμε φουρτοῦνες. Εὐτυχῶς τὴ γλυτώσαμε.

III

(Τὸ βράδυ στὸ «Κρἀϊσταλ Μπάρ». Κομμάτια φράσεων ποὺ ἀκοῦονται ἀπὸ ἕνα πλαϊνὸ τραπέζι).

ΠΑΥΛΟΣ.— Τώρα βρῆκε ν' ἀρρωστήσει κι' αὐτὴ ἡ θειά της !

ΑΝΤΡΕΑΣ.— Κρῖμα, κρῖμα !

ΠΑΥΛΟΣ.— Ὅλες εἶνε ἡ ἴδιες...

ΑΝΤΡΕΑΣ.— Δὲν μπορεῖ τέλος πάντων νὰ κάνει κανεὶς ἕνα γλεντάκι κἄπως ἀσυνήθειστο...

ΠΑΥΛΟΣ.— Θὰ περνούσαμε τόσο ὡραῖα ἂν τὶς εἴχαμε ἐδῶ καὶ τὶς δυό...

ΑΝΤΡΕΑΣ.— Ὁ καθεὶς τὴ δική του...

ΠΑΥΛΟΣ.— Τί νὰ γίνει ; Ὑπομονή. Ἂς τὸ ἀναβάλουμε γιὰ μιὰ ἄλλη φορά.

ΑΝΤΡΕΑΣ.— Ἂς τὸ ἀναβάλουμε!...

'Ερ. Λαβεντὰν

ΑΠΟ ΤΑ ΔΡΑΜΑΤΑ ΤΗΣ ΚΑΡΔΙΑΣ

ΤΟΥ ΚΟΜΗΤΟΣ ΝΤΕ ΣΕΜΟΥΑ

Η ΓΥΝΑΙΚΑ ΠΟΥ ΠΡΟΔΩΣΕ

(Συνέχεια ἐκτοῦ προηγουμένου)

(Συνέχεια ἡμερολογίου κομήσσης Ρ. . .)

Δὲν ἤξερα τί νὰ πῶ...

Συνέβη τάχα κανένα ἀπρόοπτο στὴ φίλη μου;

Εἶχε σκηνοθετήσει ὅλη αὐτὴ τὴν κωμωδία;

Περίμενα ἀνυπόμονα ν' ἀρχίσῃ νὰ διηγῆται. Πειὸ ἀνυπόμονος ἦταν ὁ κ. Σαβάζ.

Κύτταξε τὴ γυναίκα του μὲ λαχτάρα καὶ συγκίνησι. Ἡ ὑποψία του εἶχε ἐξαφανισθῆ...

Ἡ Λιάνα κάθησε σ' ἕνα καναπέ, σφόγγισε τὸν ἱδρῶτα της καὶ εἶπε:

— Δόστε μου ἕνα νερό!

Ἡ καμαριέρα τῆς ἔφερε ἀμέσως ἕνα ποτῆρι γεμᾶτο. Τῆς ἔρριξα μέσα λίγες σταγόνες αἰθέρα καὶ τὸ ἔπιε μὲ δίψα, ἐνῶ τὸ χέρι της ἔτρεμε...

Πῆρε κατόπιν βαθειὰ τὴν ἀναπνοή της καὶ εἶπε:

— Θεέ μου! πόσο εἶμαι ταραγμένη! Μὰ γιατὶ στέκεστε ἔτσι ὄρθιοι; Καθῆστε...

Ἐκαθήσαμε πλάϊ της.

Ὁ κ. Σαβὰζ δὲν ξεκολλοῦσε τὰ μάτια του ἀπὸ πάνω της. Ἐγὼ εἶχα πειὰ ἡσυχάσει. Ὁτιδήποτε κι' ἂν συνέβαινε στὴ φίλη μου ἔπαιζε τὸ ρόλο της θαυμάσια. Δὲν μποροῦσε νὰ τὴν ὑποψιασθῇ κανείς. Ὁ καλύτερος ψυχολόγος θὰ τὴν ἐπάθαινε...

— Μὰ τί σοῦ συνέβη, ἀγάπη μου; Τὴν ρώτησε τέλος ὁ ἄνδρας της.

— Ναί, λέγε τί σοῦ συνέβη, εἶσαι τόσο ἀνήσυχη! Εἶπα κ' ἐγὼ μ' ἐνδιαφέρον.

— Τί μοῦ συνέβη; Ὅτι συμβαίνει τακτικὰ στοὺς δρόμους τοῦ Παρισιοῦ. Κἄτι τὸ συνηθισμένο, μὰ καὶ τὸ ἐπικίνδυνο. Φοβήθηκα τόσο! Μοῦ φαίνεται σἂν ψέμμα ποὺ εἶμαι ἀκόμα ζωντανή...

— Θεέ μου!... ψιθύρισα.

Ἡ Λιάνα συνέχισε:

— Ἔφυγα νὰ πάω στοῦ γιατροῦ μου. Ἐπειδὴ ὁ καιρὸς ἦταν ἄθλιος ἐπῆρα τὸ πρῶτο ἁμάξι ποὺ βρέθηκε μπρός μου. Προχωρήσαμε κάμποσο διάστημα ἥσυχα χωρὶς νὰ συμβῇ τίποτε. Ἔξαφνα καθὼς ἐστρίβαμε νὰ μποῦμε στὸ βουλεβάρτο ἕνα αὐτοκίνητο φάνηκε νἄρχεται ἀπὸ τὸ ἀντίθετο μέρος. Ὁ ἁμαξᾶς τὸ εἶδε πρῶτος, κ' ἔσφιξε τὰ χαλινάρια τῶν ἀλόγων. Ὁ σωφὲρ ὅμως δὲν πρόφτασε νὰ στρίψῃ δεξιὰ καὶ τὸ αὐτοκίνητο ἔπεσε ἐπάνω μας. Χτύπησε τὸ ἁμάξι στὸ πλάϊ, πάνω στοὺς τροχούς, μὲ τόση δύναμι ποὺ τὸ μισοαναποδογύρισε... Μόλις ἀντελήφθην τὸν κίνδυνο ἔκλεισα τὰ μάτια μου. Καὶ ταυτοχρόνως ἄκουσα τὸν τρομακτικὸ κρότο τῆς συγκρούσεως καὶ τινάχτηκα δυνατὰ πάνω στὸ ἀριστερὸ τζάμι τοῦ ἁμαξιοῦ, τὸ ὁποῖο ἔσπασε!... Εἶχα τὴν τύχη νὰ προφυλαχτῶ βάζοντας ἐμπρός μου τὸν ἀγκῶνα μου. Ἔτσι δὲν ἐτραυματίσθηκα ἀπὸ τὰ σπασμένα γυαλιά, παρὰ ἐλαφρὰ στὸ χέρι...

Ὁ κ. Σαβὰζ ἦταν κατασυγκινημένος.

Πραγματικῶς διεκρίνετο στὸ μέρος τοῦ καρποῦ ἕνα σχίσιμο, ὄχι ὅμως καὶ τόσο βαθύ.

— Ἀγάπη μου! ψιθύρισε ὁ ἄντρας της.

— Φτωχή μου φίλη! τῆς εἶπα κ' ἐγὼ ἐντελῶς μηχανικά, μὴ ξέροντας τί νὰ πιστέψω.

— Κατόπιν; εἶπεν ὁ κ. Σαβάζ.

Κατόπιν; Εἶδα τὸν ἁμαξᾶ ξαπλωμένον στὸ πεζοδρόμιο, τὰ ἄλογα νὰ σηκώνουνται στὰ πισινά τους πόδια; τὸν σωφὲρ νὰ φεύγῃ μὲ ἐξαιρετικὴ γρηγοράδα... Σκέφθηκα τοὺς περιέργους, τὴν ἀστυνομία, τὰς ἀνακρίσεις γιὰ τὸ δυστύχημα, καὶ χωρὶς νὰ χάσω καιρὸ ἄνοιξα τὴν πορτίτσα τοῦ ἁμαξιοῦ καὶ πήδησα ἔξω σὲ μιὰ στιγμὴ ποὺ τὰ ἄλογα εἶχαν ἡσυχάσει... Ἐπέταξα πάνω στὸ κάθισμά μου ἕνα εἰκοσόφραγκο γιὰ τὸν δυστυχισμένο τὸν ἁμαξᾶ κ' ἔφυγα γρήγορα-γρήγορα... Ἦταν καιρὸς γιατὶ εἶχε ἀρχίσει νὰ μαζεύεται κόσμος. Ἀντελήφθην φεύγοντας πὼς ὁ ἁμαξᾶς προσπαθοῦσε νὰ σηκωθῇ ἀπὸ κάτω βλαστημῶντας. Θἄχε σπάσει ἀσφαλῶς κανένα πόδι του....

Στὸ σημεῖο αὐτὸ ἡ Λιάνα σταμάτησε, ἀνέπνευσε βαθειὰ καὶ ξανάπιε ἕνα ποτῆρι νερό.

Φαινόταν ἀκόμα ὑπερβολικὰ ταραγμένη.

Τὰ μάτια τοῦ ἀντρός της λάμπανε ἀπὸ λαχτάρα καὶ συγκίνησι.

Δὲν ἤξερε πῶς νὰ τῆς δείξῃ τὴν λύπη του καὶ τὴν συμπόνια του.

Σὲ μιὰ στιγμὴ ἐγύρισε πρὸς τὸ μέρος μου καὶ μοῦρριξε μιὰ ἱκετευτικὴ ματιά. Ἐκατάλαβα τί ἤθελε νὰ πῇ καὶ τοῦ κούνησα τὸ κεφάλι μου καθησυχαστικά. Φοβόταν μήπως πῶ στὴ γυναίκα του τίποτε γιὰ τοὺς φόβους καὶ τὶς ὑποψίες ποὺ ἐξέφραζε προηγουμένως....

Ὁ Ἐρνέστος εἶχε πλησιάσει τώρα τὸ κάθισμά του κοντὰ στὸ κάθισμα τῆς γυναίκας του καὶ τῆς μιλοῦσε συγκινημένα:

— Καλή μου Λιάνα! Πόσο θὰ τρόμαξες!...

— Ναί, ἐφοβήθηκα τόσο!... Μὰ πάει, ἐπέρασε πειά.

— Γιατὶ νὰ μὴ κρατήσῃς τὸ ἁμάξι μας;

— Βέβαια, ἔχεις δίκηο. Ἔπρεπε νὰ τὸ κρατήσω.... μὰ δὲν φανταζόμουν ποτὲ πὼς θὰ μοῦ συνέβαινε μιὰ τέτοια ἱστορία...

Τοὺς παρακολουθοῦσα σιωπηλά, χωρὶς νὰ λέω λέξι.

Ἔξαφνα ἡ Λιάνα κύτταξε τὸν Ἐρνέστο στὰ μάτια καὶ τὸν ρώτησε:

— Καὶ σὺ φίλε μου; Πῶς βρέθηκες ἐδῶ; Εἶδες ἀλήθεια νὰ μὴ σὲ ρωτήσω τόση ὥρα! Μὰ ἤμουν τόσο ταραγμένη!...

Εἶδα τὸ χλωμὸ πρόσωπο τοῦ Ἐρνέστου νὰ κοκκινίζῃ. Μολαταῦτα δὲν τὰ ἔχασε.

Ἀπάντησε στὴν ἐρώτησι τῆς γυναίκας του ἥσυχα-ἥσυχα:

— Εἶχα ἀρχίσει νὰ πλήττω στὸ σπίτι. Αὐτὸς ὁ συννεφιασμένος οὐρανὸς μοῦ ἐπλάκωνε τὴν καρδιά. Αἰσθανόμουν τὴν ἐπιθυμία νὰ βγῶ ἔξω. Μετανοοῦσα ποὺ δὲν βγῆκα μαζύ σου... Ἔξαφνα μοῦ εἶπαν πὼς ἔστειλες τὸ ἁμάξι μας πίσω καὶ πὼς θὰ ἔμενες στῆς κομήσσης. Σκέφθηκα ἀμέσως νὰ ρθῶ νὰ περάσω λίγην ὥρα μαζύ σας. Δὲν φανταζόμουν ποτὲ τὶς ἐκπλήξεις ποὺ μ' ἐπερίμεναν μόλις ἔφθανα ἐδῶ...

Στὴν ἀγκαλιά του, σὰν νἄμουν μικρὸ παιδί...

Ἡ Λιάνα δὲν ρώτησε περισσότερα.

Μόνον ὅταν ὁ Ἐρνέστος ἐξέφρασε τὴν ἐπιθυμία νὰ πάῃ στὴν ἀστυνομία καὶ νὰ ρωτήσῃ τί ἀπέγινε μὲ τὸν ἁμαξᾶ τοῦ εἶπε ἀπότομα:

— Ὄχι δά... Θέλεις νὰ ἀνακαλύψουν ἔτσι πὼς ἤμουν ἐγὼ μέσα στὸ ἁμάξι καὶ νὰ τρέχω στὴν ἀστυνομία νὰ μὲ ἐξετάζουν; Ἄ ὅλα κι' ὅλα δὲν ἔχω διάθεση γιὰ τέτοιες ἐνοχλήσεις. Οἱ διαβάτες ποὺ ἀντελήφθησαν τὸ δυστύχημα εἶδαν νὰ βγαίνῃ ἀπὸ τὸ ἁμάξι μιὰ γυναίκα. Δὲν χρειάζεται καὶ πολλὴ σοφία γιὰ νὰ καταλάβουν ποιὰ ἦταν ἡ κυρία αὐτή, ὅταν σὲ δοῦν νὰ παρουσιάζεσαι καὶ νὰ ζητᾶς πληροφορίες γιὰ τὴν σύγκρουσι. Ὑποθέτω πὼς ἔτσι εἶνε...

— Ναί, ἀγάπη μου, ἔχεις δίκηο. Ἂς ξεχάσουμε τὴν ἱστορία αὐτὴ πειά.

— Ἄλλωστε, ὅπως σοῦ εἶπα, ἄφησα στὸ ἁμάξι φεύγοντας ἕνα εἰκοσόφραγκο. Εἶνε ἀρκετό. Δὲν φταίω βέβαια ἐγὼ γιὰ τὴν σύγκρουσι...

Μᾶς ἔφεραν ἐν τῷ μεταξὺ τσάϊ...

Ἡ Λιάνα ἔπλυνε τὸ χέρι της μὲ ὀλίγον αἰθέρα, τὸ ἔδεσε μ' ἕνα μαντῆλι κι' ἀρχίσαμε νὰ μιλοῦμε γιὰ ἐντελῶς ἄλλα πράγματα.

Ἤμουν πλέον ἡ βέβαιη πειὰ ὅτι ὅλη αὐτὴ ἡ ἱστορία τῆς συγκρούσεως ἦταν ἕνα παραμῦθι. Μολαταῦτα ὁ Ἐρνέστος τὴν εἶχε πιστέψει ὡς τὶς τελευταῖες της λεπτομέρειες.

Ἕνα μονάχα δὲν μποροῦσα νὰ ἐξηγήσω. Τὸ τσαγρούνισμα ἐκεῖνο στὸ χέρι τῆς φίλης μου. Τῆς εἶχε συμβεῖ τίποτε στὸ δρόμο; Πάντως θὰ τὸ ἐμάθαινα αὐτὸ ἀπὸ τὴν ἴδια...

Ὅταν πλησίαζε μεσημέρι τοὺς παρακάλεσα νὰ καθήσουν νὰ γευματίσουμε μαζύ.

Ὁ Ἐρνέστος δὲν ἔφερε ἀντίρρησι. Κύτταξε μόνον στὰ μάτια τὴ γυναίκα του καὶ ρώτησε:

— Θέλεις Λιάνα;

Ἡ Λιάνα ὅμως ἀρνήθηκε.

— Εὐχαριστῶ, ἀγαπητή μου... Ἂς τὸ ἀναβάλουμε γιὰ ἄλλοτε. Εἶμαι τόσο ταλαιπωρημένη. Πρέπει νὰ πάω ν' ἀναπαυθῶ...

Τοὺς ἔδωσα τὸ ἁμάξι μου νὰ γυρίσουν σπίτι τους.

Ἐνῶ ἔφευγαν ἔσφιξα τὸ χέρι τῆς Λιάνας καὶ τῆς εἶπα:

— Ἐλπίζω πὼς αὐτὴ τὴ φορὰ θὰ φθάσετε σπίτι σας χωρὶς ἀπρόοπτα.

Χαμογέλασε καὶ μοῦ ἀπάντησε:

— Ὑποθέτω...

(Ἀπὸ τὸ ἡμερολόγιο τῆς κομήσης Ρ...)

(Μετὰ τὸ Μεσημέρι)

Μόλις ἐκάθησα στὸ τραπέζι ἔλαβα ἕνα σημείωμα ἀπὸ τὸν κ. Ζὰκ Μονέλ. Μοῦ ζητοῦσε συγνώμην γιὰ τὶς ἐνοχλήσεις ποὺ ὑφίσταμαι ἐκ μέρους του καὶ μὲ παρακαλοῦσε θερμὰ νὰ τὸν πληροφορήσω τί συνέβη μὲ τὴν Λιάνα καὶ τὸν σύζυγό της.

Τοῦ ἀπάντησα μὲ τὰ λίγα αὐτὰ λόγια: «Ὅλα πηγαίνουν καλά. Ἡσυχάστε».

Καὶ πραγματικῶς ὅλα πηγαίνουν καλά. Ὁ κ. Σαβὰζ δὲν κατάλαβε τίποτα.

Αὐτὸ ὅμως παρατείνει ἁπλῶς τὸ μαρτύριο τῶν δύο ἐρωτευμένων. Καλύτερα θὰ ἦταν ἴσως ἂν τὰ ἐμάθαινε ὅλα σήμερα. Πρόκειται γιὰ μιὰ συμφορὰ ποὺ θὰ τὸν χτυπήσῃ ἔτσι ἢ ἀλλοιῶς, ἀργὰ ἢ γρήγορα.

Γιατὶ αὐτὲς ἡ ἀναβολές;

Θὰ συμβουλέψω τὴ Λιάνα νὰ δώσῃ ὁριστικῶς πειὰ ἕνα τέλος σ' αὐτὴ τὴν ἱστορία.

Ἡ παράτασή της μόνον δυστυχήματα μπορεῖ νὰ προκαλέσῃ!..

(Ἀπ' τὸ ἡμερολόγιο τῆς Λιάνας Σαβάζ)

(Μετὰ τὸ μεσημέρι)

Μοῦ φαίνεται πὼς ὅλα ὅσα μοῦ συνέβησαν τὰ εἶδα στ' ὄνειρό μου. Τί περιπέτειες καὶ τί χτυποκάρδια μέσα σὲ μιὰ ἡμέρα!

Ἔφυγα ἀπὸ τὸ σπίτι τοῦ Ζὰκ τρομερὰ ἀνήσυχη.

Μέσα στὸ ἁμάξι δὲν σκεφτόμουν παρὰ τό τί θὰ πῶ στὸν Ἐρνέστο. Τὸ ὅτι μὲ περίμενε στὸ σπίτι τῆς κομήσης ἦταν ἀρκετὸ γιὰ νὰ καταλάβω τί εἶχε συμβεῖ..

Ἡ ὑποψίες του τὸν ἐβασάνιζαν στὸ σπίτι μετὰ τὴν ἀναχώρησί μου, ἤθελε νὰ μάθῃ ἂν βρίσκουμαι πραγματικῶς στῆς κομήσσης κι' ἂν βρίσκεται κανεὶς ἄλλος μαζύ μας καὶ βγῆκε ἀποφασισμένος νὰ πληροφορηθῇ τί συμβαίνει.

Σκεπτόμουν τὴν ὀργή του καὶ τὸ μαρτύριο τῆς ζήλειας του ὅταν δὲν μ' εὗρε στῆς κομήσσης. Τί θὰ ὑποπτεύθηκε ἄραγε; Δὲν ἤμουν οὔτε στὴν κόμησσα οὔτε στὸ γιατρό!...

Κι' ὅλα αὐτὰ ἔπρεπε νὰ τοῦ τὰ δικαιολογήσω νὰ τοῦ πῶ ποῦ ἤμουν...

Αἰσθανόμουν τὴν ἴδια ἀγωνία ποὺ αἰσθάνθηκα πρὸ μηνός, ὅταν μὲ κάποια δικαιολογία πάλι πέρασα τὴν ἡμέρα μου στὴν ἐξοχὴ μὲ τὸν Ζάκ. Τί εὐτυχισμένη ἡμέρα!...

Μ' ἐγύριζε ἀνάμεσα στὸ δάσος στὴν ἀγκαλιά του, σὰν νἄμουν μικρὸ παιδί...

Κι' ὁ Ἐρνέστος δὲν κατάλαβε τίποτε, ἀπολύτως τίποτε τὸ βράδυ ποὺ γύρισα...

Μὰ τώρα ἡ τύχη δὲν μοῦ φαινόταν καθόλου εὐνοϊκή. Ἐκινδύνευα σοβαρῶς!...

Περνοῦν ὅμως τόσο γρήγορα ἡ ὄμορφες ἡμέρες!...

Εἶνε τόσο λίγη ἡ εὐτυχία σ' αὐτὸ τὸν κόσμο!...

Μιὰ παντρεμένη γυναίκα εἶνε πολλὲς φορὲς μιὰ σκλάβα...

Περνοῦν τόσο γρήγορα ἡ ὄμορφες ἡμέρες!...

Πειὸ εὐτυχισμένες εἶνε ἡ γυναῖκες τῶν χωρικῶν. Αὐτὲς δὲν ἔχουν ὄνειρα. Δὲν ἔχουν ἐπιθυμίες. Δὲν ζητᾶν τίποτε σ' αὐτὸ τὸν κόσμο. Δὲν ἔχουν τὶς ἀπαιτήσεις τὶς δικές μας...

Ὅταν ἤμουν ἀκόμη μικρή, νόμιζα πὼς ὁ γάμος εἶνε τὸ πλέον ἀσφαλισμένο λιμάνι.

Πίστευα πὼς θὰ ζήσω πλάϊ σ' ἕναν ἄντρα, πὼς θὰ τὸν ἀγαπήσω τρελλά. Δὲν φανταζόμουν πὼς ὑπάρχουν καὶ στὸ γάμο φοβερὲς τρικυμίες...

Τὰ ἔβλεπα ὅλα ρόδινα...

Καὶ νὰ τώρα ἐγὼ ἀναγκασμένη νὰ λέω ψέμματα στὸν ἄντρα μου, νὰ παίζω μαζύ του ἕνα πολὺ ἀνήθικο παιχνίδι...

Ἄ, αὐτὸ πρέπει νὰ τελειώσῃ!

Μιὰ τιμία γυναίκα φανερώνει τὰ μυστικά της, παίρνει διαζύγιο..

Πόσο δίκηο ἔχει ὁ Ζὰκ ποὺ μοῦ ζητάει νὰ δώσω ἕνα τέλος στὴν ἱστορία αὐτή!

Ἔφυγα ἀπὸ τὸ σπίτι του τρομαγμένη, μὲ χτυποκάρδι, ντροπιασμένη, σὰν μιὰ γυναίκα ποὺ διέπραξε τὸ πειὸ τρομερὸ ἁμάρτημα..

Ἦταν τόση ἡ ταραχή μου ποὺ καταζαλίσθηκα ὅσο νὰ βρῶ ἕνα ψέμμα, μιὰ δικαιολογία γιὰ τὸν Ἐρνέστο...

Ἐπάνω στὴν παραζάλη μου ἔσχισα τὸ χέρι μου μὲ μιὰ καρφίτσα, γιὰ νὰ μὲ πιστέψῃ ὅταν θὰ τοῦ διηγούμην τὴν ἱστορία τῆς συγκρούσεως.

Μὲ πίστεψε ἄραγε;

Τουλάχιστον ἔτσι φάνηκε. Ἀρκεῖ μόνον νὰ μὴν πάῃ στὴν ἀστυνομία καὶ ρωτήσει. Ἂν ἡ ὑποψίες του τὸν παρέσυραν ὡς ἐκεῖ θὰ τὰ καταλάβαινε ὅλα. Ἐλπίζω πὼς δὲν θὰ τὸ κάμῃ...

Ἄλλωστε ἡ σκληρὴ στιγμὴ ποὺ θὰ τοῦ πῶ τὴν φοβερὴ ἀλήθεια πλησιάζει.

Ὁ Θεὸς νὰ μὲ συγχωρήσῃ, δὲν μπορῶ νὰ κάμω ἀλλοιῶς. Ἂν εἶχα παιδὶ μαζύ του καὶ μοῦ συνέβαινε ὅτι μοῦ συμβαίνει θ' αὐτοκτονοῦσα!

Ναί... Ὁ θάνατος θὰ μὲ ἀπήλασσε ἀπὸ ὅλα...

Ἐνῶ τώρα;...

Τώρα ἔχω τὸ δικαίωμα νὰ ζήσω.

(Ἀκολουθεῖ)

ΞΕΦΥΛΛΙΖΟΝΤΑΣ ΠΑΛΗΑ ΒΙΒΛΙΑ

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΛΟΓΙΩΝ ΚΑΙ ΕΣΤΕΜΜΕΝΩΝ

Πῶς ὁ Μπενζαμὲν Κωνστὰν ἐφεῦρε... τὴν ἑλλην. γλῶσσα!

Στὴν παιδική του ἡλικία ὁ διάσημος γάλλος συγγραφεὺς Μπενζαμὲν Κωνστὰν ἦταν—καθὼς τουλάχιστον ἀναφέρουν οἱ βιογράφοι του—ἀμελέστατος μαθητής. Οἱ καθηγηταί του, εἶχαν παραιτηθεῖ τῆς ἐλπίδος πὼς θὰ μποροῦσε ποτὲ νὰ διδαχθῇ ὁτιδήποτε. Ἕνας ἀπ' αὐτούς, ἐν τούτοις, κατέφυγε στὸ ἑξῆς στρατήγημα: Τοῦ ἐπρότεινε νὰ δημιουργήσουν μαζὶ μιὰ γλῶσσα τὴν ὁποίαν δὲν θὰ ἐννοοῦσαν παρὰ οἱ δύο τους μόνον! Ἡ πρότασις αὐτὴ ἐνθουσίασε τὸ νεαρὸ Κωνστάν. Ἡ φαντασία του πῆρε δρόμο... Τὴν ἄλλη μέρα ὁ καθηγητής του τοῦ παρουσίασε τὸ ἀλφάβητο τῆς... «ἐφευρέσεώς του»... Κατόπιν, τῇ ὑποδείξει πάντοτε τοῦ καθηγητοῦ, ὁ Κωνστὰν «ἐφεῦρε» τὸ... λεξιλόγιο τῆς νέας γλώσσης. Ὁ Μπενζαμὲν Κωνστὰν μελετοῦσε μὲ πάθος τὸ πρωτότυπο αὐτὸ ἰδίωμα, τὸ ὁποῖον, σιγὰ-σιγὰ μετεβάλλετο σὲ μιὰ γλῶσσα πλουσία, χρωματισμένη, μεγαλοπρεπῆ, γοητευτική... Ὕστερ' ἀπὸ λίγους μῆνες τὴν εἶχε μάθει στὴν ἐντέλεια.

Καὶ τότε μόλις ὁ καθηγητής του τοῦ φανέρωσε πὼς ἡ γλῶσσα αὐτὴ ἦταν... ἡ ἀρχαία ἑλληνική!

Εἶχε κατορθώσει δηλαδὴ νὰ τὸν μάθῃ τὴν ὑπεροχώτερη ἀλλὰ καὶ δυσκολώτερη ἀπὸ τὶς νεκρὲς γλῶσσες, κάμνοντάς τον νὰ φαντάζεται ὅτι... πρόκειται περὶ νέας γλώσσης, τὴν ὁποίαν εἶχαν ἐφεύρει οἱ δύο τους!

Ὅπου τὴν παθαίνει ὁ βασιλεὺς

Ὁ Λουδοβῖκος 15ος ὅταν ἦταν μικρὸς συνήθιζε νὰ μιλῇ πολὺ ἄσχημα σὲ ὅσους τὸν πλησίαζαν. Διεσκέδαζε δὲ ἰδιαιτέρως μὲ τὸ νὰ τοὺς λέγῃ τὰ ἐλαττώματά τους κατὰ πρόσωπον.

Κάποτε τοῦ παρουσίασαν τὸν ἐπίσκοπο τοῦ Μέτς, κ. ντὲ Κουασλέν, ὁ ὁποῖος εἶχε τὸ πρόσωπο οἰκτρῶς παραμορφωμένο.

— Καλέ! Τί ἄσχημος ποὺ εἶσθε!... τοῦ εἶπε ὁ Λουδοβῖκος μόλις τὸν εἶδε.

— Καὶ σεῖς, ὑψηλότατε, εἶσθε πολὺ κακοανατεθραμμένος! τοῦ ἀπάντησε, χωρὶς νὰ τὰ χάσῃ καθόλου ὁ Ἐπίσκοπος.

Ὁ Σουΐφτ καὶ ὁ ὑπηρέτης του

Ὁ Σουΐφτ κάποτε, θέλοντας νὰ βγῇ ἔξω μὲ τἄλογο, ζήτησε τὶς μπόττες του. Ὁ ὑπηρέτης του τοῦ τὶς ἔφερε ἀμέσως.

— Γιατί δὲν τὶς ἔχεις καθαρίσει; τὸν ἐρώτησε ὁ Σουΐφτ.

— Μὰ ἐφ' ὅσον σὲ λίγο θὰ τὶς ξαναλερώσετε, ἐνόμισα πὼς δὲν ὑπῆρχε λόγος νὰ τὶς καθαρίσω.

Ὁ Σουΐφτ δὲν εἶπε τίποτε. Σὲ λίγο ὅμως, ὅταν ὁ ὑπηρέτης του πῆγε καὶ τοῦ ζήτησε τὸ κλειδὶ τοῦ μπουφφέ, τὸν ἐρώτησε:

— Τί τὸ θέλεις;

— Μὰ... γιὰ νὰ γευματίσω.

— Ὤ! ἀπήντησεν ὁ Σουΐφτ. Ἐφ' ὅσον σὲ λίγο θὰ ξαναπεινάσῃς, νομίζω πὼς δὲν ὑπάρχει λόγος νὰ φᾶς τώρα!..

ΣΚΕΨΕΙΣ

Τοῦ Αὐρηλιανοῦ Σχὸλλ

Οἱ μέτοχοι τῶν μεγάλων ἐπιχειρήσεων εἶνε συνήθως ἀρνιά, πολλὲς φορὲς τίγρεις, πάντοτε ὅμως ζῶα!

***

Θέλετε νὰ κρίνετε ἕναν ἄνθρωπο ἂν ἀξίζῃ ἢ ὄχι; Ἀναθέσατέ του μιὰ διοίκηση.

***

Ὁ γάμος ἔχει τὸ μῆνα τοῦ μέλιτός του. Ἡ χηρεία ἐπίσης.

***

Πίστις εἶνε μία... φαγοῦρα τὴν ὁποίαν δὲν μπορεῖ κανεὶς νὰ ἱκανοποιήσῃ ξυνόμενος!

***

Οἱ γυναῖκες εἶνε τρομερὰ ἐπιδεικτικές. Δὲν παρατηρήσατε πῶς, ὅταν ἕνα κορίτσι καταστραφῇ ἀπὸ ἕνα νέο ἐννοεῖ πάσῃ θυσίᾳ νὰ... τὸν παντρευθῇ;...

***

Ἑκατὸ ἄνθρωποι ποὺ θέλουν νὰ κάμουν κάτι, εἶνε πολὺ πιὸ ἰσχυρὸ ἀπὸ ἑκατὸ χιλιάδες ποὺ ἀναγκάζονται νὰ κάμουν κάτι ἄλλο.

***

Οἱ ἄνθρωποι μοιάζουν σὰν τὰ φυτά. Καὶ στὸ κατώτερο στρῶμα τῆς γῆς ἐὰν τοὺς βάλετε, θὰ προσπαθήσουν νὰνέλθουν πρὸς τὸ φῶς...

***

Οἱ καλλίτεροι πολιτικοὶ λόγοι ἑνὸς πολιτευομένου εἶνε πάντοτε οἱ λόγοι τοὺς ὁποίους... δὲν ἐξεφώνησε!

Αὐρ. Σχὸλλ

[library stamp]

ΤΟΥΡΚΙΚΟΙ ΘΡΥΛΟΙ

ΓΙΑ ΤΟ ΛΕΥΚΟ ΠΥΡΓΟ ΤΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

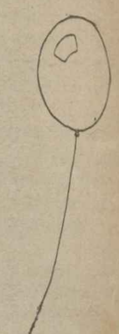

Ἡ ἱστορία τοῦ Πύργου. Γιατὶ λεγόταν «Πύργος τῆς Λησμονιᾶς». Ὁ πύργος τοῦ αἵματος ! Ὁ μυστηριώδης κατάδικος τοῦ πύργου. καὶ μυστήρια. Τὸ φάντασμα τοῦ πύργου. Ὁ τρόμος τῶν σκοπῶν. Οἱ κατάδικοι: ποὺ δὲν ξανάβλεπαν τὸ φῶς. Ἡ σφαγὴ τῶν κρατουμένων. Ἐγκλήματα Τὸ γκρέμισμα τοῦ περιτειχίσματος, κ.λ.π.

Τώρα ποὺ ἡ Θεσσαλονίκη, τραβάει τὴν προσοχὴ τοῦ κόσμου, μὲ τὴν Διεθνῆ της Ἔκθεσι, καιρὸς εἶνε νὰ γράψουμε μερικὲς παράξενες ἱστορίες, ποὺ κυκλοφοροῦσαν ἄλλοτε μεταξὺ τοῦ τουρκικοῦ κοσμου τῆς Θεσσαλονίκης, γιὰ τὸν Λευκό της Πύργο, ποὺ εἶνε καὶ σήμερα ἀκόμα, τὸ σύμβολο τῆς πόλεως.

Καὶ αὐτὴ ἀκόμη ἡ Ἐπιτροπὴ τῆς Διεθνοῦς ἐκθέσεως στὰ ἀναμνηστικὰ μετάλλια τῆς ἐκθέσεως, ποὺ ἔφκιασε ὡς σύμβολα τῆς πόλεως ἔχει τὸν ἅγιο Δημήτριο, τὸν πολιοῦχο καὶ τὸ Λευκὸ Πύργο. Καὶ τὸ Κράτος στὰ βιβλία ποὔβγαλε γιὰ τοὺς ξένους, ὅσον ἀφορᾶ τὴ Μακεδονία, τὸ Λευκὸ Πύργο, κατὰ σχεδίασμα τοῦ Ροϊλοῦ, ἔχει στὸ ἐξώφυλλό τους. Καὶ μερικὰ ἀπὸ τὰ νέα γραμματόσημα τὸν Λευκὸ Πύργο, ἀπεικονίζουνε.

***

Ὁ Πύργος δὲν ἦταν πάντοτε λευκός, οὔτε λεγότανε πρὶν λευκός, ὅπως λέγεται σήμερα. Ἀπὸ πολλοὺς αἰῶνας χρησίμευε, γιὰ μαύρη φυλακή, καὶ ὅποιος ἔμπαινε μέσα, δὲν ξανάβγαινε.

Ἕνα παληὸ Τουρκικὸ χειρόγραφο τὸν λέει «Πύργο τῆς λησμονιᾶς». Γιατὶ ὅποιος ἔμπαινε μέσα, λησμονιότανε πειὰ γιὰ πάντα κι' ἄφηνε ἐκεῖ τὰ κόκκαλά του. Μέσα στὸν πύργο ἔμενε παληὰ κ' ἕνας δήμιος, ποὺ ἔκοβε τὰ κεφάλια τῶν καταδικασμένων σὲ θάνατο !..

Πολλὲς φρικιαστικὲς ἱστορίες ἐσώζοντο στοὺς Τούρκους, γιὰ ὅσα συνέβαιναν μέσα στὸν πύργο.

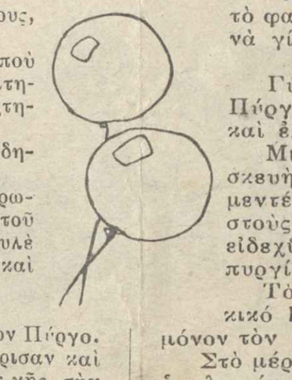

Λένε π.χ. ὅτι οἱ δήμιοι, ἔκοβαν τὰ κεφάλια ἐκείνων ποὺ δὲν ἄρεσαν στοὺς Πασάδες μὲ τόση ταχύτητα καὶ ἐπιτηδειότητα, ποὺ κανένας ἀπ' τοὺς δημίους δὲν ἀπόχτησε ποτέ.

Τὴν ἐποχὴ ἐκείνη ὁ Πύργος λεγότανε Κανλὶ-Κουλές, δηλαδὴ «Πύργος τοῦ αἵματος» !

Ὅταν οἱ Νεότουρκοι ἔρριξαν τὸν Χαμὶτ καὶ κάμαν πρωτεύουσά τους τὴ Θεσσαλονίκη, πέρασαν καὶ στὸν Πύργο τοῦ αἵματος, λίγον ἀσβέστη καὶ μετωνομασαν τὸν Κανλὶ-Κουλὲ σὲ Μπεὰς-Κουλέ, Λευκὸ Πύργο δηλαδή, ὅπως ἔμεινε καὶ ὡς τὰ σήμερα.

***

Τίποτε τὸ μυστηριῶδες δὲν ὑπάρχει σήμερα, μέσα στὸν Πύργο. Οἱ Ἕλληνες τὸν κάμαν σταθμὸ ἀσυρμάτου, καὶ τὸν ἄσπρισαν καὶ ἐσωτερικῶς. Ὅταν μπῆτε μέσα μιὰ ὑγρὴ ἀπόπνοια τῆς γῆς, τὴν ὁποίαν αἰῶνες ἔχει νὰ τὴν ἰδῆ ὁ ἥλιος, χτυπάει ἀμέσως τὴν ὄσφρησί σας. Σὲ μερικὰ σημεῖα ποὺ δὲν φθάνει τὸ φῶς, τῶν ἀκανονίστων παραθύρων, τὸ σκοτάδι εἶνε βαθύ, καὶ ὀσμὴ τάφου ἀναδίδεται. Σὲ μιὰ γωνιά, κάτι μαυρίζει, σὰν παληό, πυχτὸ αἷμα. Ἑνὸς παραθύρου τὰ σίδερα, εἶνε λυγισμένα. Κάποιος κατάδικος θὰ πάλαιψε μὲ τὰ σίδερα, γιὰ νὰ φτερουγίσῃ ἔξω στὴν ἐλευθερία. Τὰ σίδερα δὲν μιλᾶν, γιὰ να μᾶς ποῦν, ἂν τὸ κατώρθωσε...

***

Εἶχε καὶ ὁ Λευκὸς Πύργος, ἐπὶ Τουρκίας, τὸν μυστηριώδη φυλακισμένον του, ὅπως καὶ ἡ Βαστίλλη τὸν τρομερὸν ἐκεῖνον κατάδικον, που λεγόταν «το σιδερένιο προσωπεῖο», καὶ ὁ ὁποῖος τόσο βασάνισε τὴν ἱστορία, χωρὶς νὰ χυθῇ ἀκόμα πλῆρες φῶς, στὸ μυστήριο τῆς ὑπάρξεώς του.

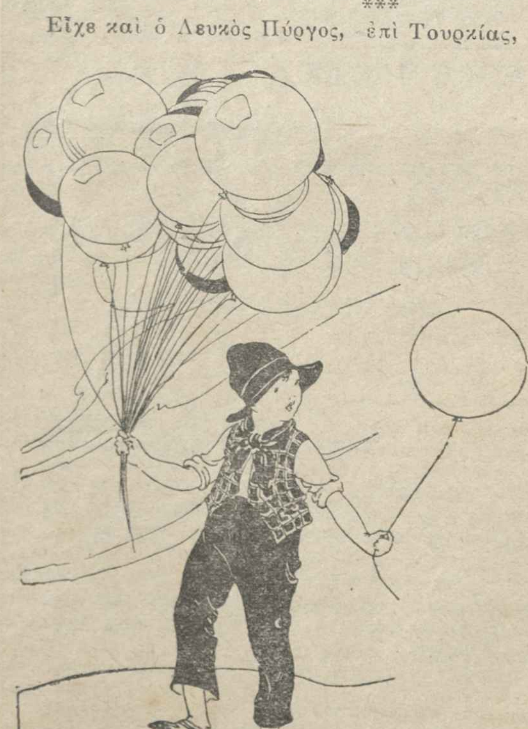

Λένε, λοιπόν, πὼς μιὰ φορά, ὁ Πασᾶς τῆς Θεσσαλονίκης, ἔστειλεν ἕνα ἄνθρωπό του, στὸ Λευκὸ Πύργο, νὰ διατάξῃ τὸν Διευθυντή, τῆς φρουρᾶς τῶν φυλακῶν νὰ τὸν ἀδειάσουνε ἀμέσως. Πῶς νὰ τὸν ἀδειάσουν, δὲν ὥριζε ὁ Πασᾶς, καὶ ὁ Διευθυντὴς ἔπιασε ἀμέσως καὶ ἀποκεφάλιζε τοὺς κρατουμένους γιατὶ ἄλλος ἁπλούστερος τρόπος, ν' ἀδειάσουνε ἡ φυλακές, δὲν ὑπῆρχε ! Πολλοί, γιὰ νὰ γλυτώσουν, πήδησαν ἀπὸ τὸν Πύργον, κάτω καὶ τσακίστηκαν !..

Ἔτσι ἄδειασεν ὁ Πύργος καὶ τότε τὴν νύχτα, μὲ χίλιες προφυλάξεις ὡδηγήθηκε ἐκεῖ ἕνας ἄνθρωπος, ποὺ κανένας δὲν τὸν εἶδε, οὔτε κανεὶς τὸν ἄκουσε ποτὲ νὰ μιλάῃ. Ὄχι μονάχα τὸ πρόσωπό του ἦταν σκεπασμένο, ἀλλὰ καὶ τὸ σῶμα του, ἦταν ἔτσι τυλιγμένο, ποὺ κανένας δὲν διέκρινε ἂν ἦταν ἄνδρας ἢ γυναίκα. Οἱ φρουροί, εἶχαν διαταγὲς νὰ μὴ πλησιάσουν τὸν μυστηριώδη ἔγκλειστον καὶ μονάχα τὴ νύχτα, ὅταν ὅλη ἡ Θεσσαλονίκη ἐκοιμᾶτο, ὁ ἴδιος ὁ Πασᾶς, μεταμφιεσμένος σὲ ἁπλοῦν στρατιώτη, ἔμπαινε στὸν Πύργο καὶ πήγαινε στὸ κελί, ποὺ βρισκότανε ὁ κατάδικος. Τότε φωνὲς πόνου ἀκουγόντουσαν ἀπὸ κεῖ μέσα, φωνὲς ποὺ τὶς ἔπνιγαν ἡ ἄγριες βλαστήμιες τοῦ Πασᾶ, καὶ τὰ κροταλίσματα καμουτσικιοῦ, ποὺ ἔσκαζε στὸν ἀέρα κ' ἔπεφτε σὲ ζωντανὲς σάρκες !...

Ἐπὶ τέλους, ἕνα βράδυ, ἕνας ὄγκος πετάχθηκε ἀπ' τὸν πύργο στὴ θάλασσα, στὴ θέσι ποὺ λέγεται Πασᾶ λιμάνι.

Ὁ ὄγκος ἐκεῖνος ἦταν πτῶμα ἢ ἄνθρωπος ζωντανός, κανεὶς ποτὲ δὲν ἔμαθε !...

Ὁ Πύργος τοῦ αἵματος κράτησε καλὰ τὸ μυστικό του. Δὲν τὸ φανέρωσε οὔτε ὅταν οἱ Νεότουρκοι τὸν ἀσβέστωσαν γιὰ νὰ γίνῃ Λευκὸς Πύργος...

***

Γύρω στὸ Λευκὸ Πύργο πρίν, ἢ μᾶλλον ὅταν ἦταν ἀκόμα Πύργος τοῦ Αἵματος ὑπῆρχε ἕνα περιτείχισμα μὲ πυργίσκους καὶ ἐπάλξεις...

Μιὰ μαύρη σκιὰ ἔβγαινε, λέγανε οἱ Τοῦρκοι κάθε Παρασκευὴ βράδυ μετὰ τὰ μεσάνυχτα καὶ ἐσεργιάνιζε ἐπάνω στὸ μεντένια αὐτὰ τοῦ φρουρίου καὶ τέτοιο τρόμο προξενοῦσε στοὺς Τούρκους σκοπούς, ποὺ μὴ βαστώντας νὰ βλέπουν τὴν εἰδεχθῆ του ὄψι, ἀλλοφρονοῦσαν καὶ πηδοῦσαν κάτω ἀπὸ τοὺς πυργίσκους, στὴ θάλασσα καὶ ἐπνίγοντο !...

Τὸ κακὸ αὐτὸ τόσο εἶχε παραγείνει, ποὺ στὸ τέλος τὸ Τουρκικὸ Κράτος, ἀποφάσισε νὰ γκρεμίσῃ τὸ περιτείχισμα. Ἄφησε μόνον τὸν Λευκὸν Πύργον ἀνέγγιχτον στὴ θέσι του...

Στὸ μέρος, ποὺ ἤτανε τὸ περιτείχισμα ἐκεῖνο πρίν, εἶνε σήμερα ἡ πλατεία τοῦ Λευκοῦ Πύργου, στὴν ὁποία οἱ Ἕλληνες ἐφύτεψαν πευκάκια, ἔκαμαν παραπήγματα καὶ περιπατεῖ δροσιζόμενος καὶ χαρούμενος, κοντὰ στὴ θάλασσα, ὁ κόσμος, κάθε δειλινό, θαυμάζοντας τὶς ὡραῖες δύσεις τοῦ ἡλίου τῆς Θεσσαλονίκης, καὶ ἀντικρύζοντας ἀπέναντι τὸν χιονισμένο Ὄλυμπο.

Ποιὸ ἤτανε ὅμως τὸ μαῦρο φάντασμα, ποὺ τρόμαζε τοὺς Τούρκους, οὔτε ἡ ἱστορία τὸ ξέρει, οὔτε ἡ παράδοσις τὸ ἐξηγεῖ...

NΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΟΙΗΣΙΣ

ΕΝΑΣ ΓΕΡΟΣ

Στοῦ καφενείου τοῦ βοεροῦ τὸ μέσα μέρος
Σκυμένος στὸ τραπέζι κάθετ' ἕνας γέρος·
Μὲ μιὰν ἐφημερίδα ἐμπρός του, χωρὶς συντροφιά.

Καὶ μέσ' στῶν ἄθλιων γηρατειῶν τὴν καταφρόνια
Σκέπτεται πόσο λίγο χάρηκε τὰ χρόνια
Ποῦ εἶχε δύναμι, καὶ λόγο, κ' ἐμμορφιά.

Ξέρει ποὺ γέρασε πολύ· τὸ νοιώθει, τὸ κυττάζει·
Κ' ἐν τούτοις ὁ καιρὸς ποὺ ἦταν νέος μοιάζει
Σὰν χθές. Τὶ διάστημα μικρό, τὶ διάστημα μικρό.

Καὶ συλλογιέται : ἡ Φρόνησις πῶς τὸν ἐγέλα,
Καὶ πῶς τὴν ἐμπιστεύονταν πάντα – τὶ τρέλλα !
Τὴν ψεύτρα ποὺ ἔλεγε: «Αὔριο. Ἔχεις πολὺν καιρό».

Θυμᾶσαι ὁρμὲς ποῦ βάσταγε· καὶ πόση
Χαρὰ θυσίαζε. Τὴν ἄμυαλή του γνῶσι
Κάθ' εὐκαιρία χαμένη τώρα τὴν ἐμπαίζει.

...Μὰ ἀπ' τὸ πολὺ νὰ σκέπτεται καὶ νὰ θυμᾶται
Ὁ γέρος ἐζαλίσθηκε. Κι' ἀποκοιμᾶται
Στοῦ καφενείου ἀκουμπισμένος τὸ τραπέζι

Κ. Καβάφης

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΙΣ

Παρακαλεῖται ὁ κ. Κ. Παναγιωτόπουλος Διευθυντὴς τῆς ἐν Πειραιεῖ Ἐμπορικῆς καὶ Λογιστικῆς Σχολῆς Παναγιωτοπούλου νὰ διέλθῃ ἐκ τοῦ Λογιστηρίου τοῦ «Μπουκέτου» πρὸς διακανονισμὸν ἐκκρεμοῦς λογαριασμοῦ του.

ΕΝΑ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟ ΓΕΓΟΝΟΣ

(Τὸ «Διήγημα τῶν Δέκα» τὸ ἄρχισε ἡ κ. Αἰμιλία Δάφνη. Τὸ συνέχισαν, χωρὶς συνεννόησιν μεταξύ των, διαβάσαντες μόνον τὰ προηγούμενα οἱ κ. κ. Σωφ. Δάφνης, Ι. Δεληκατερίνης, Παῦλος Νιρβάνας, Διον. Κόκκινος, Γρηγ. Ξενόπουλος, Κώστας Οὐράνης καὶ Π. Παπαχριστοδούλου. Συνεχίζει ἤδη ὁ κ. Χάρης Σταματίου. Θὰ τὸ τελειώσῃ ὁ κ. Νικόλαος Λάσκαρης).

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Σηκώνεται πληρώνει καὶ φεύγει. Φθάνει στὴν πλατεῖα τοῦ Ζαππείου κι' ἀρχίζει νὰ περπατῇ ἐπάνω - κάτω. Ἀλόκοτες ἰδέες περνοῦν στὸ μυαλό του. Τί παράξενος ποὺ φαίνεται ὁ κόσμο; σ' ἕναν ἑτοιμοθάνατο !..

Τί περίεργο ὅμως ;

Ἐπέρασε μιὰ ὥρα καὶ πλέον ἀφ' ὅτου ἔφαγε τὴν πάσταν καὶ δὲν αἰσθάνεται τὸν παραμικρὸν πόνο στὸ στομάχι. Γιατὶ ἄραγε ;

Ἐπιταχύνει τὸ βῆμα του, πηγαίνει ἐπάνω κάτω σὰν τρελλός. Εἶναι ἀποφασισμένος ν' ἀποθάνῃ ! Δὲν μπορεῖ νὰ συμβῇ διαφορετικά.

Ἔχει μουσκέψει στὸν ἱδρῶτα ἀπὸ τοὺς γύρους ποὺ ἔκαμε τόσην ὥρα. Καὶ τίποτε, δὲν αἰσθάνεται ἀπολύτως τίποτε...

Τοὔρχεται νὰ σκάσῃ !

Τί γρουσουζιὰ κι' αὐτή !...

Νὰ θέλῃς νὰ πεθάνῃς καὶ νὰ μὴ μπορῇς ;

Ἔξαφνα μιὰ ἰδέα, μιὰ τρομερὴ σκέψη περνάει στὸ μυαλό του :

Ἂν ἡ πάστα δὲν ἦτο δηλητηριώδης ;

Ἡ σκέψη αὐτὴ τὸν καρφώνει στὴ θέση του.

Ἀλλὰ ὄχι... Δὲν εἶναι δυνατόν. Πάστα ἁγνὴ στὰς Ἀθήνας ; Αὐτὸ θὰ ἦταν πρωτάκουστον !

Καὶ ἐξακολουθεῖ τὶς βόλτες του, πηγαίνει ἐπάνω κάτω, τρέχει σχεδόν, πηδᾷ, σαλτάρει... Μὰ τοῦ κάκου. Παρῆλθον δυὸ ὧρες καὶ πλέον ἀπὸ τὴν στιγμὴν ποὺ ἔφαγε τὴν κατηραμένην ἐκείνην πάσταν. Θὰ τὴν ἔχει χωνεύσει κι' ὅλας. Καὶ δὲν ἐδηλητηριάσθη. Δὲν ἀπέθανε... Ἆ ! τί φρίκη, τί φρίκη !...

Γιατὶ τὸν βασανίζει ἔτσι ὁ Θεός ;

Παντοῦ ἀτυχία !

Ἔτσι τοὔρχεται νὰ ξαναγυρίσῃ στὸ ζαχαροπλαστεῖο, νὰ ζητήσῃ τὸν διευθυντὴν καὶ νὰ τὸν στρώσῃ στὸ βρισίδι :

– Ντροπή σας κύριε !.. Ντροπή σας !.. Πάστες εἶναι αὐτές ;

– Τί συμβαίνει σᾶς παρακαλῶ κύριε ! Μήπως ἡ πάστα δὲν ἦταν καλή ;

– Ἀντιθέτως, κύριε, ἦταν πολὺ καλή. Ἦταν πολὺ καλὴ σᾶς λέγω.

– Μὰ τότε τί φωνάζετε ;

– Τί φωνάζω ; Ἀκοῦς τί φωνάζω ; Ἀκοῦς νἄχουν τὴν ἀδιαντροπιὰ νὰ πωλοῦν πάστες ἁγνές ! Εἶναι αἶσχος κύριε !.. Καὶ νὰ ποῦ σᾶς τὸ λέω : Τὸ κατάστημά σας θὰ φαλίρῃ. Μὲ καθαρὲς πάστες δὲν προοδεύει ἕνα ζαχαροπλαστεῖο στὰς Ἀθήνας... Μάλιστα κύριε...

Ὁ Λάμπης πέρνει ἔξαφνα μιὰ φρόνιμη ἀπόφασι. Θὰ γυρίσῃ στὸ σπίτι του κ' ἐκεῖ μὲ τὴν ἡσυχία του θὰ σκεφθῇ ἕναν ἄλλο τρόπο αὐτοκτονίας.

Ὑπάρχουν τόσοι τρόποι νὰ πεθάνῃ κανεὶς !

Γυρίζει πραγματικῶς στὸ σπίτι, βαρυς καὶ μελαγχολικός. Ἐκεῖνο ποὺ τὸν στενοχωρεῖ κυρίως εἶναι τὸ ὅτι ἀργεῖ. Ἀργεῖ καὶ οἱ ἀχρεῖοι ἐκεῖνοι φαφλατάδες θὰ δείξουν τὴν ἔγγραφο βεβαίωσί του παντοῦ. Κι' ὁ κόσμος θὰ γελάῃ μαζύ του, δὲν θὰ τολμᾶ νὰ βγῇ στὸ δρόμο...

Φθάνει σπίτι του, κλείνεται στὸ δωμάτιό του καὶ ξαπλώνεται σ' ἕνα κρεββάτι. Ἀπ' τὸ μυαλό του περνοῦν ἡ μιὰ κατόπιν τῆς ἄλλης ὅλες ἡ εἰδήσεις αὐτοκτονίας ποὺ διάβασε ὡς τώρα στὶς ἐφημερίδες. Αὐτοκτονίες μὲ δηλητήριο, μὲ πιστόλι, μὲ ξυράφι !...

Μὰ ὄχι... Ὅλοι αὐτοὶ οἱ τρόποι εἶναι πολὺ κοινοί. Πρέπει ναὔρῃ κάποιον ἄλλον.

Εὐχαρίστως θὰ πνιγότανε ἂν δὲν αἰσθανόταν ἕναν παράξενο τρόμο γιὰ τὴ θάλασσα ἀπὸ μικρὸ παιδί...

Πάντοτε τὸν φόβιζε ὁ τρικυμιώδης πόντος, μὲ τοὺς μυστηριώδεις πυθμένας του καὶ τὰ τέρατα ποὺ ζοῦν ἐκεῖ κάτω.

Ἔξαφνα μιὰ ἰδέα γεννιέται μέσα στὸ μυαλό του.

Μπορεῖ νὰ πνιγῇ ! Δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ πέσῃ στὴ θάλασσα. Ὑπάρχει καὶ τὸ γλυκὸ νερό...

Μὰ ξανακατσουφιάζει καὶ δυσανασχετεῖ. Διάβολε !... Διάβολε !... Θυμήθηκε πὼς γλυκὸ νερὸ γιὰ νὰ πέσῃ κανεὶς μέσα καὶ νὰ πνιγῇ δὲν ὑπάρχει στὴν Ἀθήνα.

Ἡ στενοχώρια του δὲν λέγεται πειά.

Τὰ βάζει μὲ τὴν πρωτεύουσα, καταριέται ἐκείνους ποὺ διάλεξαν τὸν τόπο αὐτὸ γιὰ νὰ μεταφέρουν τὴν πρώτη πόλη τοῦ Κράτους, γογγύζει ἐναντίον τοῦ δημάρχου...

Κοτζὰμ Ἀθήνα καὶ νά μὴν ἔχῃ νερὸ γιὰ νὰ πνιγῇ κανείς !

Εἶναι αἶσχος !..

Ὑπάρχουν βέβαια τὰ πηγάδια. Ἀλλὰ στὰ πηγάδια δὲν αὐτοκτονεῖ κανεὶς... μὲ ἄνεσι. Εἶναι πολὺ στενόχωρα ἐκεῖ μέσα !...

Σκοτάδι... Καὶ καμμιὰ φορὰ δὲν ἔχουν καὶ πολὺ βάθος.

Τί πρέπει νὰ κάμῃ ἐπὶ τέλους.

Σπάζει τὸ κεφάλι του, μὰ δὲν κατορθώνει νὰ σκεφθῇ τίποτα. Ἀπελπισία !..

Γιὰ νὰ πνιγῇ μέσα σὲ γλυκὸ νερὸ πρέπει νὰ φύγῃ ἀπ' τὴν Ἀθήνα, νὰ πάῃ σὲ καμμιὰ ἐπαρχία καὶ νὰ πέσῃ στὸ πρῶτο ποτάμι ποὺ θὰ βρῇ μπρός του...

Ὅλα αὐτὰ ὅμως ἀπαιτοῦν φασαρίες, κόπους, ἔξοδα, χρονοτριβές. Καὶ ὁ Λάμπης Ἀστρινὸς βιάζεται, βιάζεται τρομερά...

Τί πρέπει νὰ γίνῃ λοιπόν ;

Ἔξαφνα σκέφτηκε κἄτι καὶ τὸ πρόσωπό του λάμπει ἀπὸ χαρά...

Μιὰ κραυγὴ θριάμβου ξεφεύγει ἀπὸ τὰ χείλη του :

— Εὕρηκα !...

Καὶ προσθέτει :

— Θρίαμβος ! Θρίαμβος !... Νενικήκαμεν !...

Τί διάβολο συμβαίνει πάλιν ;

Ἁπλούστατα ὁ Λάμπης ἀνακάλυψε γλυκὸ νερὸ γιὰ νὰ πέσῃ μέσα καὶ νὰ πνιγῇ, εἰς αὐτὰς τὰς Ἀθήνας, ἐν αὐτῇ ταύτῃ τῇ πρωτευούσῃ...

Ποῦ ;.. Πῶς ;..

Διάβολε ! Θυμήθηκε τὴν Οὔλεν καὶ τὰ ἔργα της.

Θυμήθηκε τὴν λίμνη τοῦ Μαραθῶνος.

Ἆ ! τὶ χαρά, τί χαρά !..

Δὲν ἔχει νὰ χάνῃ καιρὸ πλέον. Πρέπει νὰ φύγῃ ἀμέσως, ἀμέσως.

Κατεβαίνει ἀπὸ τὸ σπίτι του καὶ τρέχει στὸν πλησιέστερο σταθμὸ αὐτοκινήτων. Πλησιάζει καὶ ρωτάει ἕνα ἀπὸ τοὺς σωφέρ :

— Πᾶς στὸν Μαραθῶνα ;

— Ἀκοῦς λέει...

— Ἐμπρὸς λοιπόν... καὶ γρήγορα...

***

Τὸ αὐτοκίνητο τρέχει στοὺς ἐξοχικοὺς δρόμους μὲ ἰλιγγιώδη ταχύτητα. Ὁ Λάμπης εἶναι πάλι βυθισμένος στοὺς διαλογισμούς του. Ρίχνει γύρω του μελαγχολικὲς ματιὲς καὶ ψιθυρίζει :

— Ἀντίο ζωή !..

Σὲ λίγο θἆναι στὸν πυθμένα τῆς λίμνης τοῦ Μαραθῶνος... δηλαδή... δηλαδὴ στοὺς οὐρανούς !.. Θὰ τελειώσουν τὰ βάσανά του. Ἡ ἀπαγοητεύσεις του. Ἡ πίκρες τῆς ζωῆς...

Ἐπιτέλους νά, ἔφτασαν. Βρίσκουνται ἐπάνω ἀπὸ τὸν Μαραθῶνα, πολὺ πειὸ πέρα ἀπὸ τὸ χωριό, πίσω ἀπ' τὸ βουνό, ἐκεῖ κοντὰ ἀκριβῶς ποὺ ἐκτελοῦνται τὰ πολυθρύλητα ἔργα τῆς Οὔλεν.

Τὸ αὐτοκίνητο σταματᾶ.

Δὲν μπορεῖ νὰ προχωρήσῃ πειὸ ἐπάνω.

— Δὲν πειράζει, λέει ὁ Λάμπης. Πληρώνει μάλιστα τὸν σωφὲρ καὶ πέρνει τὴν ἀνηφοριά.

Ὁ σωφὲρ κοντοστέκει διστακτικὸς καὶ τέλος τὸν ρωτάει :

— Δὲν θά γυρίσετε κύριε ;

Ὁ Λάμπης γυρίζει καὶ τὸν κυττάει ξαφνιασμένος.

Νὰ γυρίσῃ ; Ποῦ ;...

Ὁ σωφὲρ τοῦ ἐπαναλαμβάνει τὴν ἴδια ἐρώτησι :

— Δὲν θέλετε νὰ σᾶς περιμένω νὰ ξαναγυρίσουμε στὴν Ἀθήνα ;

— Ὄχι, ὄχι, λέει ὁ Λάμπης. Νὰ πᾶς στὸ καλό. Ἐγώ... ἐγὼ θὰ μείνω.

Ὁ σωφὲρ δὲν ἐπιμένει. Βάζει μπρὸς τὴ μηχανὴ καὶ ροβολάει πρὸς τὰ κάτω. Ὁ Λάμπης ἐξακολουθεῖ τὸ δρόμο του. Αἰσθάνεται ἀνέκφραστη χαρὰ καθὼς προχωρεῖ.

Ἐπὶ τέλους τὸ ὄνειρό του θὰ πραγματοποιηθῇ. Θὰ αὐτοκτονήσῃ !..

Διακρίνει ἔξαφνα σ' ἕνα μέρος πλῆθος ἀπὸ ἐργάτες νὰ σκάβουν, νὰ σπάζουν πέτρες, νὰ κουβαλοῦν χῶμα. Γύρω ὑπάρχουν διάφορα παραπήγματα καὶ σκηνές...

(Ἀκολουθεῖ)

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΤΑ ΜΕΓΑΛΑ ΔΡΑΜΑΤΑ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

ΡΑΒΑΓΙΑΚ, Ο ΘΡΗΣΚΟΛΗΠΤΟΣ ΒΑΣΙΛΟΚΤΟΝΟΣ

Ποιὸς ἦταν ὁ Ραβαγιάκ. Ὑστερικὸς καὶ ἐπιληπτικός. Ὁ μέθυσος πατέρας του. Ἡ πάλη μεταξὺ Καθολικῶν καὶ Οὐγενότων. Ὁ Ἐρρῖκος Δ΄ ὡς βασιλεύς. Οἱ ἔρωτές του. Τὰ μεγάλα του σχέδια. Ὁ Ραβαγιὰκ τὸν παραφυλάει. Ἡ ἀποτυχία του. Ὅπου ἐμφανίζεται ὁ... Χριστός! Ἡ δολοφονία. Τὰ φρικώδη μαρτύρια τοῦ δολοφόνου.

Θὰ σᾶς διηγηθοῦμε σήμερα τὴν ἱστορία ἑνὸς δυστυχισμένου τρελλοῦ, ποὺ φαντάστηκε τὸν ἑαυτό του ὡς ἐντολοδόχο τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τῆς γῆς καὶ σκότωσε ἕνα ἀπ' τοὺς καλυτέρους βασιλεῖς τῆς Γαλλίας, τὸν Ἐρρῖκο Δ΄, τὸ Μεγάλο, νομίζοντας πὼς κάνει μιὰ θεάρεστη πράξη!

Ὁ Ζὰν-Φρανσουὰ Ραβαγιὰκ γεννήθηκε στὴν Ἀγγουλέμη κατὰ τὰ τέλη τοῦ 1578. Τὴν ἐποχὴ τῆς γεννήσεώς του, ἡ πατρίδα του πόλις κατ' ἐξοχὴν καθολική, ἀφοσιωμένη δηλαδὴ στὸν πάπα, βρισκότανε σὲ μεγάλη διάσταση μὲ τοὺς διαμαρτυρομένους Οὐγενότους, οἱ ὁποῖοι τὴν εἴχανε μάλιστα λεηλατήσει δυὸ φορές. Ὁ πατέρας του, φανατικὸς καθολικός, μὰ ἄνθρωπος ξεπεσμένος — μέθυσος, ἀνήθικος καὶ ζητιάνος ἀπὸ τεμπελιὰ — ὑπῆρξε γιὰ τὸ νεαρὸ Ραβαγιὰκ πολὺ κακὸ παράδειγμα. Ἡ μητέρα του ἀγαθὴ γυναίκα, ἀπὸ παληὰ οἰκογένεια εὐγενῶν δὲν μπόρεσε δυστυχῶς νὰ ἐξασκήσῃ καμμιὰ ἐπίδραση στὸ παιδί της. Κ' ἔτσι ὁ Ραβαγιὰκ ἔλαβε ἐλλειπῆ ἠθικὴ ἀνατροφή. Κατὰ βάθος δὲν ἦτανε κακός. Μὰ ὁ θρησκευτικὸς φανατισμός του τὸν ἔσπρωχνε πάντα στὰ ἄκρα. Ἐξάλλου ἀπὸ μικρὸ παιδὶ ἔβλεπε ὁράματα, καὶ εἶχε τὴν ἰδέα πὼς συνομιλοῦσε μὲ τὸ Θεό.

Μιὰ μέρα ἐγνώσθη ἔξαφνα πὼς στὸ θρόνο τῆς Γαλλίας ἀνῆλθε κάποιος Οὐγενότος πρίγκηπας ὁ Ἐρρῖκος Δ΄. Τὸ γεγονὸς αὐτὸ ἀνεστάτωσε, ὅπως ἦταν φυσικό, τοὺς καθολικοὺς κληρικοὺς τῆς Ἀγγουλέμης, οἱ ὁποῖοι ἄρχισαν νὰ διαμαρτύρονται καὶ νὰ ἀπειλοῦν. Ὁ φανατισμὸς καὶ ἡ ἀπειλὲς τῶν καθολικῶν κληρικῶν τῆς πατρίδος του ἔκαμαν βαθειὰ ἐντύπωσι στὸ νεαρὸ Ζὰν-Φρανσουά, ὁ ὁποῖος κατελαμβάνετο αὐτὴ τὴν περίοδο καθημερινῶς ἀπὸ δυνατὲς νευρικὲς κρίσεις. Σιγὰ-σιγὰ ὅμως ἡσύχασε κάπως κι' ὅταν ἔγεινε δεκαεφτὰ χρονῶν, πῆγε στὸ Παρίσι γιὰ νὰ παρακολουθήσῃ ἀπὸ κοντήτερα τὴν κατάσταση. Μπῆκε σ' ἕνα μοναστῆρι, μὰ δὲν μπόρεσε νὰ κάτσῃ ἐκεῖ καὶ πολὺν καιρό, γιατὶ ἐτάραζε τὴν ἡσυχία τῶν καλογήρων μὲ τοὺς ὁραματισμούς του καὶ τὶς ἐπιληπτικὲς κρίσεις ποὺ τὸν ἔπιασαν. Γύρισε τότε ἀπογοητευμένος στὴν Ἀγγουλέμη, μὲ τὴν καρδιὰ ποτισμένη ἀπ' τὴν πίκρα τῆς ἀδιαφορίας τῶν ἀνθρώπων. Ἐνόμιζε ὁ δυστυχὴς πὼς ἦταν ὁ ἀντιπρόσωπος τοῦ Θεοῦ στὴ γῆ καὶ ἀπελπιζότανε βλέποντας τὸν κόσμο ὄχι μονάχα νὰ μὴν τοῦ δίνῃ σημασία, μὰ καὶ νὰ τὸν περνάῃ γιὰ τρελλό...

Ὁ βασιλοκτόνος Ραβαγιάκ.

Στὴν Ἀγγουλέμη πέρασε ζωὴ πολὺ δυστυχισμένη. Γιὰ νὰ μὴν τὸν ἀφήσουν οἱ συμπατριῶτες του νὰ πεθάνῃ τῆς πείνας, τοῦ ἀνέθεσαν νὰ μαθαίνῃ στὰ μικρὰ παιδιὰ νὰ κάνουν τὴν προσευχή τους. Δὲν πέρασε ὅμως πολὺς καιρὸς καὶ τὸν ἐφυλάκισαν γιὰ χρέη. Ἐκεῖ, στὴ μοναξιὰ τῆς φυλακῆς, ἡ τρέλλα τὸν ἐφούντωσε. Εἶχε διαβάσει πολλὰ ἀπόκρυφα βιβλία ποὺ ἔλεγαν πὼς ὅποιος σκότωνε τὸ βασιλέα Ἐρρῖκο, τὸν ἐχθρὸ τῆς ἐκκλησίας, θἄκανε μιὰν ἅγια πράξη! Συγχρόνως μιὰ νύχτα τοῦ φάνηκε τοῦ Ραβαγιάκ, πὼς ἄκουσε τὴ φωνὴ τοῦ Θεοῦ νὰ τοῦ λέῃ νὰ ἐκτελέσῃ τὴν βασιλοκτονία, χωρὶς δισταγμό!... Κατόπιν αὐτοῦ μόλις βγῆκε ἀπ' τὴ φυλακὴ τράβηξε γιὰ τὸ Παρίσι ἀποφασισμένος νὰ τιμωρήσῃ τόν... ἁμαρτωλὸ βασιλέα!

***

Ἂς ἀφήσουμε γιὰ λίγο τὸ Ραβαγιὰκ νὰ τραβάῃ γιὰ τὸ Παρίσι μὲ μαῦρα σχέδια ἐκδικήσεως στὸ μυαλό του κι' ἂς σκιαγραφήσουμε μὲ δυὸ-τρία λόγια τὸν Ἐρρῖκο Δ΄. Ὁ βασιλεὺς αὐτός, ἀρχηγὸς τοῦ Βουρβωνικοῦ οἴκου, ὑπῆρξεν ἀρχικῶς ἀρχηγὸς τῶν Οὐγενότων. Οἱ γάμοι του μὲ τὴν πριγκήπισσα Μαργαρίτα Βαλουὰ ἔγιναν ἀφορμὴ τῶν τρομερῶν σφαγῶν τῆς νυκτὸς τοῦ Ἁγίου Βαρθολομαίου, γιὰ τὶς ὁποῖες μιλήσαμε καὶ ἄλλη φορά. Μὲ τὴν πάροδο ὅμως τοῦ χρόνου, κατάλαβε πὼς ἡ μεταξὺ καθολικῶν καὶ Οὐγενότων διαμάχες ἦσαν ὀλέθριες γιὰ τὴ Γαλλία, πὼς ἔπρεπε νὰ ἐπέλθῃ ἐσωτερικὴ γαλήνη, καὶ τὸ ἐπέτυχε αὐτὸ μὲ διάφορα μέτρα ποὺ ἔλαβε καὶ κυρίως μὲ τὸ περίφημο διάταγμα τῆς Νάντης. Ἀφοῦ ἔφερε τὴν ἡσυχία στὸν τόπο του σκέφθηκε πὼς ἦτανε καιρὸς νὰ πραγματοποιήσῃ τὰ παληά του μεγαλεπήβολα σχέδια: Νὰ ταπεινώσῃ δηλαδὴ τὸν παντοδύναμο τότε οἶκο τῶν Ἀψβούργων, νὰ καταλύσῃ τὸ ἅγιο Ρωμαϊκὸ Κράτος καὶ νὰ σχηματίσῃ μιὰ κοινὴ Χριστιανικὴ Εὐρωπαϊκὴ συμπολιτεία, τῆς ὁποίας πρόεδρος θὰ ἦταν ἡ Γαλλία... Τὸν πρόλαβε ὅμως τὸ δολοφόνο ὅπλο τοῦ Ραβαγιὰκ καὶ τὰ σχέδιά του ἔμειναν ἀνεκτέλεστα...

Ὁ μαρτυρικὸς θάνατος τοῦ Ραβαγιάκ.
(Ἀπὸ λιθογραφίαν τῆς ἐποχῆς, στὴν ὁποίαν ἀπεικονίζονται συγχρόνως καὶ τὰ τέσσερα βασανιστήρια τοῦ Ραβαγιάκ).

***

Τὸν καιρὸ ποὺ ὁ Ραβαγιὰκ σχεδίαζε νὰ σκοτώσῃ τὸν Ἐρρῖκο, ὁ βασιλεύς, μολονότι ἀπορροφημένος ἀπ' τὰ μεγάλα σχέδια ποὺ ἀναφέραμε παραπάνω, εἶχε τὸ νοῦ του καὶ στοὺς ἔρωτές του. Εἶχε κλείσει τότε τὰ 57, ἦταν ἀρθριτικός, μὰ μολαταῦτα ἡ καρδιά του ἦταν ἀκόμη θερμὴ γιὰ τοὺς ἔρωτας. Ἀγαποῦσε τότε τρελλὰ μιὰ ὡραιοτάτη νέα, 14 χρονῶν, τὴν Καρλόττα ντὲ Μονμορανσύ, τὴν ὁποία εἶχε παντρέψει μὲ τὸν ἀνεψιό του, τὸν πρίγκηπα τοῦ Κονδέ, γιὰ νὰ τὴν ἔχει διαρκῶς κοντά του, βαυκαλόμενος συνάμα στὴν ἐλπίδα πὼς ὁ πρίγκηψ, ἀπασχολημένος μ' ἄλλες γυναῖκες, θ' ἀδιαφοροῦσε τελείως γιὰ τὴν ἀνήλικη σύζυγό του. Μὰ ὁ Ἐρρῖκος ἔκανε τὸ λογαριασμὸ χωρὶ τὸν ξενοδόχο. Γιατὶ ὁ Κονδὲ αἰσθάνθηκε παράφορο πάθος γιὰ τὴν Καρλόττα καὶ τὴν πῆρε μαζύ του κ' ἔφυγαν γιὰ τὴ Φλάνδρα, καταλαβαίνοντας πὼς ἂν ἔμεναν στὸ Παρίσι, στὴ βασιλικὴ αὐλή, ἡ γυναίκα του θὰ κινδύνευε ἀπ' τὸ γηραιὸ θεῖο του. Ὁ Ἐρρῖκος πῆγε νὰ σκάσῃ ἀπ' τὸ κακό του. Τὸ γεροντικὸ πάθος του ἔφτασε μέχρι τοῦ σημείου νὰ φοβερίζῃ τὸν Κονδὲ πὼς θὰ στείλῃ στὴ Φλάνδρα 50.000 στρατιῶτες νὰ τοῦ πάρουν πίσω τὴν Καρλόττα!...

Ξεχάσαμε ὅμως τὸ Ραβαγιάκ. Εἶνε καιρὸς νὰ ἐπανέλθουμε πλέον στὸ κύριο πρόσωπο τῆς ἱστορίας μας.

***

Τρεῖς φορὲς τὰ κατάφερε νὰ πλησιάσῃ τὸν Ἐρρῖκο, ἀπ' τὴ μέρα ποὺ ξαναπάτησε τὸ πόδι του στὸ Παρίσι ὁ Ραβαγιάκ. Οἱ ὑπασπισταὶ τοῦ βασιλέως ὅμως τὸν ὑποψιάσθηκαν καὶ τὸν συνέλαβαν ὡς ὕποπτο, μὰ ὁ Ἐρρῖκος διέταξε τὴν ἀπόλυσή του. Ὁ Ραβαγιὰκ ἀπελπισμένος ἀπ' τὶς ἀποτυχίες του ἀποφάσισε νὰ πάῃ καὶ νὰ ζητήσῃ συμβουλὲς γιὰ τὸ σχέδιό του ἀπὸ μερικοὺς φίλους του κληρικούς, οἱ ὁποῖοι ὅμως μόλις τὸν ἄκουσαν τοῦ εἶπαν πὼς ὅσα σκέπτεται εἶνε ἐξωφρενικά. Τὰ σοφὰ αὐτὰ λόγια δὲν ἔπεισαν τὸ Ραβαγιάκ, ὁ ὁποῖος εἶχε μέσα του βαθειὰ ριζωμένη τὴν πεποίθηση πὼς ἦταν «ἀνώτερος ἄνθρωπος» καὶ πὼς ὁ προορισμός του ἦταν ν' ἀπαλλάξῃ τὴν καθολικὴ ἐκκλησία καὶ τὸν πάπα ἀπὸ τὸν ἐπικίνδυνο ἐχθρό του Ἐρρῖκο Δ΄. Ἀπεπειράθη συνεπῶς ἐκ νέου νὰ πλησιάσῃ τὸ βασιλέα καὶ νὰ τὸν σκοτώσῃ. Δὲν τὸ κατόρθωσε καὶ πάλιν, ἀπελπίστηκε κ' ἔφυγε γιὰ τὸ χωριό του. Οἱ κληρικοὶ τῆς Ἀγγουλέμης δὲν τοὔκαναν καθόλου καλὴ ὑποδοχὴ μόλις ἔφθασε ἐκεῖ. Πρὶν φύγει γιὰ τὸ Παρίσι, τοὺς εἶχε ὑποσχεθεῖ πὼς θὰ σκοτώσῃ τὸν Ἐρρῖκο... μὰ δὲν ἐκράτησε τὸ λόγο του!... Ἡ ἐπιορκία του ἐξώργισε τοὺς καθολικοὺς συμπατριῶτες του, οἱ ὁποῖοι ἐξήτησαν μολαταῦτα, γιὰ μιὰν ἀκόμη φορὰ ὅλη τους τὴν εὐγλωττία γιὰ νὰ κάνουν τὸν Ραβαγιὰκ νὰ δοκιμάσῃ ἐκ νέου νὰ δολοφονήσῃ τὸν διώκτη τῶν καθολικῶν βασιλέα. Ὁ Ραβαγιὰκ μὴ μπορῶντας νὰ κάμῃ κι' ἀλλοιῶς δέχτηκε νὰ πάῃ ἀκόμα μιὰ φορὰ στὸ Παρίσι, μὲ τὴν ὁριστικὴ ἀπόφαση νὰ σκοτώσῃ τὸν Ἐρρῖκο.

Ἀνεχώρησε λοιπὸν ἀμέσως, ἔφτασε στὴν πρωτεύουσα, καὶ δὲν περίμενε πειὰ παρὰ τὴν κατάλληλη εὐκαιρία γιὰ τὸ σκοπό του. Μιὰ μέρα, εἶδε πάνω σ' ἕνα τραπέζι τοῦ καφενείου ποὺ σύχναζε, ἕνα μαχαίρι. Τὄβαλε στὴν τσέπη του καὶ τράβηξε κατ' εὐθεῖαν πρὸς τὰ ἀνάκτορα. Τριγύρισε ἀπ' ἔξω ὅλη τὴν ἡμέρα, δὲν εἶδε τὸ βασιλέα νὰ βγαίνῃ σὲ περίπατο ἢ σὲ κυνῆγι, ἀπελπίστηκε καὶ σὲ μιὰ στιγμὴ ἀποκαρδιώσεως ξεκίνησε καὶ πάλιν γιὰ τὴν Ἀγγουλέμη. Στὸ δρόμο ὅμως ποὺ πήγαινε τοῦ φάνηκε πὼς παρουσιάστηκε ἐμπρός του ὁ Χριστός, πὼς τὸν ἔπιασε ἀπ' τοὺς ὤμους καὶ τὸν διέταξε νὰ ξαναγυρίσῃ στὸ Παρίσι. Καὶ ὁ Ραβαγιὰκ ὑπακούων στὴ θεϊκὴ αὐτὴ ἐντολή, ξαναγύρισε πάλι στὴν πρωτεύουσα, ἀποφασισμένος νὰ δολοφονήσῃ τὸν Ἐρρῖκο, μὲ κάθε θυσία!...

***

Οἱ χρονικογράφοι τῆς ἐποχῆς αὐτῆς ἀναφέρουν στ' ἀπομνημονεύματά τους, πὼς ὁ Ἐρρῖκος, λίγες μέρες πρὶν ἀπ' τὴν τραγικὴ δολοφονία του, κατείχετο ἀπὸ πένθιμα προαισθήματα. Ἕνα ἀπόγεμα, βγῆκε περίπατο μ' ἁμάξι. Ἐνῷ ὅμως περνοῦσεν ἀπὸ ἕνα κεντρικὸ δρόμο, τὸ βασιλικὸ ἁμάξι ἀναγκάστηκε νὰ σταματήσῃ ἐξ αἰτίας τοῦ συνωστισμοῦ. Τὴν ἴδια στιγμὴ κάποιος ὥρμησε μέσα ἀπὸ τὸ πλῆθος, ἄνοιξε μὲ ταχύτητα τὴν πόρτα τοῦ ἁμαξιοῦ καὶ μόλις ἀντίκρυσε τὸ βασιλέα τοῦ κατάφερε μὲ δύναμι δυὸ μαχαιριές!... Ὁ Ἐρρῖκος, μὴ προλαβαίνοντας νὰ προφυλαχθῇ ἔμεινε, ἀμέσως ἄπνους. Ὁ βασιλοκτόνος δὲν ἀπεπειράθη νὰ φύγῃ, ὕστερ' ἀπ' τὴ δολοφονία. Ἀφησε πειθήνια νὰ τὸν πιάσουν καὶ νὰ τὸν δέσουν.

ΜΙΚΡΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

ΑΠΟ ΤΗΝ ΖΩΗΝ ΤΟΥ ΒΑΘΥΠΛΟΥΤΟΥ ΡΟΤΣΙΛΔ

Ὁ ἑβραῖος βαθύπλουτος Ρότσιλδ ταξείδευε κάποτε, ἰνκόγνιτο στὴν Ἱσπανία. Σὲ κάποια πόλι ὁ σκευοφύλαξ μιᾶς ἐκκλησίας τὴν ὁποίαν ἐπεσκέφθη τοῦ ἔδειξε, μεταξὺ ἄλλων, καὶ μιὰ «θαυματουργὸ» εἰκόνα τῆς Παναγίας.

— Τί εἴδους θαύματα κάνει; ἐρώτησεν ὁ Ρότσιλδ.

— Ἁπλούστατα: Δακρύζει ὅταν ἀντικρύσει κανέναν... ἑβραῖο!..

Ὁ Ρότσιλδ, χωρὶς νὰ πῇ τίποτα, ἐστάθηκε μπρὸς στὴν εἰκόνα περιμένοντας νὰ γίνῃ τὸ θαῦμα. Ἡ εἰκὼν ὅμως δὲν ἐννοοῦσε μὲ κανένα τρόπο νὰ δακρύσῃ. Ὁ ἑβραῖος βαθύπλουτος τότε, γυρίζοντας πρὸς τὸν σκευοφύλακα, τοῦ εἶπε σιγά, χαμογελῶντας, καὶ δίνοντάς του μὲ τρόπο ἕνα γενναῖο πουρμπουάρ:

— Ἔλα τώρα, ὁμολογῆστε πὼς ἡ περίφημη αὐτὴ εἰκόνα δὲν εἶνε καθόλου θαυματουργός. Δὲν συγκινήθηκε καθόλου ποὺ μὲ εἶδε, καὶ ὅμως εἶμαι ἑβραῖος!...

— Ἔχετε δίκηο... Ἔτσι εἶνε, ἐξοχώτατε, ἀλλά, πρὸς Θεοῦ, μὴν τὸ μαρτυρήσετε!...

— Ὥστε τὸ ξέρεις κι' ἐσὺ πὼς ἡ εἰκὼν δὲν εἶνε θαυματουργός...

— Βεβαιότατα... Ἀφοῦ κι' ἐγὼ εἶμαι... ἑβραῖος!...

***

Ἕνας πολωνὸς ἑβραῖος, πάμπτωχος καὶ ἀξιοθρήνητος, συλλογιζότανε ὅτι ξημέρωνε Σάββατο καὶ ὅτι δὲν εἶχε δώσει οὔτε ἕνα κομμάτι ξερὸ ψωμὶ στὴ γυναίκα του καὶ στὰ παιδιά του. Ἡ γυναίκα του καθισμένη κοντά του σιγόκλαιγε.

Ἔξαφνα, τοῦ κατέβηκε μιὰ ἰδέα:

— Μὴν κλαῖς, εἶπε στὴ γυναίκα του. Θὰ μᾶς βοηθήσῃ ὁ Θεός!..

Καὶ ἅμ' ἔπος ἅμ' ἔργον. Χωρὶς νὰ χάσῃ καιρό, ὁ ἑβραῖος μας, ἔγραψε ἕνα γράμμα, στὸ ὁποῖον ἐξιστοροῦσε ὅλη τὴν ἀθλιότητά του, τὤκλεισε σ' ἕνα φάκελλο, καὶ ἔθεσε ὡς ἐπιγραφή... «Πρὸς τὸν Θεόν», καὶ τὸ πέταξε ἀπ' τό... παράθυρο!

Ἐκείνη τὴ στιγμή, ἔτυχε νὰ περνᾶ ἔξω ἀπὸ τὸ σπίτι του, ὁ γραμματεὺς τοῦ Ρότσιλδ. Βλέποντας νὰ πέφτῃ μπρὸς στὰ πόδια του ἕνας φάκελλος, τὸν ἐμάζεψε καὶ τὸν ἐπῆγε στὸν κύριό του.

— Γιὰ δέσ' τε, τοῦ εἶπε. Κάποιος τρελλὸς βέβαια γράφει στὸν Θεό...

Ὁ Ρότσιλδ ἐπῆρε τὸ γράμμα, τὸ ἄνοιξε, τὸ διάβασε καὶ κατασυγκινήθηκε.

— Ἄκουσε, εἶπε στὸν γραμματέα του. Ἡ ἁπλότης καὶ ἡ ἀφέλεια αὐτοῦ τοῦ ἀνθρώπου μὲ κατασυγκινοῦν. Δὲν πρέπει νὰ τὸν ἀφήσωμε ἔτσι... πήγαινέ του, ἐκ μέρους μου, πεντακόσια φράγκα, καὶ πές του ὅτι μοῦ τἄστειλε ὁ Θεός, μὲ τὸν ὁποῖον βρίσκομαι σὲ καθημερινὴ ἐπικοινωνία, γιὰ νὰ τοῦ τὰ δώσω...

Ἔτσι καὶ ἔγινε. Ὁ γραμματεὺς ἐπῆγε στὸν πολωνὸ ἑβραῖο τὰ πεντακόσια φράγκα, καὶ τοῦ ἀνέλαβε ὅ,τι τοῦ εἶχε πῆ ὁ Ρότσιλδ. Ὅταν ἔφυγε, ἡ γυναίκα τοῦ ἑβραίου, ἡ ὁποία σ' ὅλο αὐτὸ τὸ διάστημα εἶχε μείνει σκεπτική, γυρίζοντας πρὸς τὸν ἄνδρα της τοῦ εἶπε:

— Ξέρεις τί συλλογίζομαι;

— Τί, γυναίκα;

— Νά: Ἀφοῦ ὁ Ρότσιλδ στὰ στέλνει αὐτὰ τὰ χρήματα ἐκ μέρους τοῦ Θεοῦ, φαντάζεσαι τί κράτησε γιὰ τὸν ἑαυτό του... ὡς προμήθεια!...

Ἡ κυβέρνηση κράτησε μυστικὸ ἀπ' τὸ λαὸ τὸ θάνατο τοῦ Ἐρρίκου, γιὰ τὸ φόβο μιᾶς ἐνδεχομένης στάσεως.

Ὅταν ἔψαξαν τὸ Ραβαγιὰκ — γιατὶ αὐτὸς φυσικὰ ἦταν ὁ δολοφόνος — βρῆκαν ἀπάνω του ἕνα σωρὸ μικρὰ εἰκονίσματα καὶ φυλαχτά, μάρτυρας τοῦ θρησκευτικοῦ του φανατισμοῦ. Ἀπ' τὴν ἀνάκριση ποὺ ἐνήργησαν ἀμέσως κατάλαβαν πὼς εἶχανε νὰ κάνουν μ' ἕνα ψυχοπαθῆ. Ὡς τόσο τὸν βασάνισαν τρομερά, γιὰ νὰ τὸν τιμωρήσουν καὶ νὰ τὸν ἐξαναγκάσουν νὰ μαρτυρήσῃ τοὺς συνενόχους του. Ὁ Ραβαγιὰκ διηγήθηκε στοὺς δικαστὰς τὰ ὄνειρά του, τὶς κρυφὲς συνομιλίες του μὲ τὸ Θεὸ καὶ τὸ Χριστό, καὶ τὴν ἀνώτερη ἀποστολὴ ποὺ εἶχε νὰ ἐκπληρώσῃ σ' αὐτὸν τὸν κόσμο. Μολαταῦτα τους ἐξομολογήθηκε ἐπὶ πλέον, μὲ συντριβή, πὼς δὲν ἤξερε καὶ βέβαιος ἂν ὁ Θεὸς τὸν ὑποκίνησε νὰ σκοτώσῃ τὸ βασιλέα ἢ ὁ διάβολος!... Οἱ δικασταί του ὅμως δὲ συγκινήθηκαν ἀπ' τὴν ὁλοφάνερη τρέλλα του καὶ τὸν κατεδίκασαν μὲ μαρτυρικὸ καὶ ἀτιμωτικὸ θάνατο. Ὑπέφερε τὰ βασανιστήρια μὲ καταπληκτικὴ ὑπομονή. Πρῶτα τοῦ ἔκαψαν τὸ δεξὶ χέρι!... Ὕστερα τὸν χτυποῦσαν μ' ἕνα σίδερο ἀναμμένο, χύνοντας ἀναλυμμένο μολύβι στὶς πληγές του!... Κατόπι τὸν ξάπλωσαν καταγῆς καὶ τὸν ἔδεσαν σὲ τέσσερα ἄλογα, τὰ ὁποῖα ἄρχισαν νὰ μαστιγώνουν γιὰ νὰ τρέξουν. Τὴν τρίτη φορά, τ' ἄλογα ξεκίνησαν μ' ὁρμή, σέρνοντας μαζύ τους τὸ καθένα καὶ ἕνα κομμάτι ἀπ' τὸ σῶμα τοῦ δυστυχισμένου ἐκείνου τρελλοῦ, ὁ ὁποῖος σκοτώνοντας τὸν Ἐρρῖκο Δ΄, ἐστέρησε τὴν Εὐρώπη ἀπὸ τὴν πραγμάτωση τῶν μεγάλων σχεδίων του: νὰ τὴν ἑνώσῃ ὅλην σ' ἕνα καὶ μόνο κράτος!...

Ὁ Ἱστορικός.

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΜΕΓΑΛΩΝ ΑΝΔΡΩΝ

Τὸ ἐπάγγελμα τοῦ Ἀλεξ. Δουμᾶ.

Ὁ Ἀλέξανδρος Δουμᾶς πατὴρ ὅταν εὑρίσκετο στὴν ἀκμὴ τῆς δόξης του ἔτυχε νὰ πάῃ μιὰ μέρα ὡς μάρτυς γιὰ τὴν σύνταξι ἑνὸς ληξιαρχικοῦ ἐγγράφου κάποιου φίλου του.

— Τὸ ὄνομά σας; τὸν ρώτησε ὁ γραμματικὸς τοῦ Ληξιαρχείου.

— Ἀλέξανδρος Δουμᾶς.

— Τί ἐπάγγελμα ἐξασκεῖτε;

Ὁ δημιουργὸς τῶν «Τριῶν Σωματοφυλάκων», ἐκύτταξε τὸν σπάνιον ἐκεῖνον ἄνθρωπο ποὺ δὲν ἤξερε τὸ ὄνομά του, οὔτε καὶ τὸ ἐπάγγελμά του, ἐχαμογέλασε καὶ ἀποκρίθηκε σοβαρώτατα:

— Δημόσιος γραφεύς!...

***

Ὅπου ὁ Βικτ. Σαρντοῦ βρίσκει τὸν διάβολό του!

Κάτι ἀνάλογο συνέβη καὶ στὸν Σαρντοῦ, τὸν διάσημο συγγραφέα τοῦ «Ραμπαγᾶ», κάποτε ποὺ τοῦ ἔτυχε νὰ παραστῇ μάρτυς στὸν γάμο ἑνὸς φίλου του.

— Τὸ ὄνομά σας; τὸν ρώτησε ὁ γραμματεὺς τοῦ Δημαρχείου.

— Βικτοριὲν Σαρντοῦ, ἀποκρίθηκε ὁ συγγραφεύς.

Ὁ ὑπάλληλος τότε ὑποθέτων ὅτι ἡ λέξις Βικτοριὲν ἦταν διπλῆ καὶ ὅτι τὸ πρῶτο μέρος της ἦταν τὸ ὄνομα καὶ τὸ δεύτερο τὸ ἐπίθετο τοῦ μάρτυρος, ἔγραψε στὸ βιβλίο: «Βίκτωρ Ριὲν» δηλαδή: (Βίκτωρ Τίποτε!...)

— Μπορεῖτε, κύριε τοῦ εἶπε τότε φουρκισμένος ὁ Σαρντοῦ, νὰ νομίζετε πὼς εἶμαι τιποτένιος, ἀλλὰ δὲν εἶμαι συνειθισμένος νὰ μοῦ τὸ λένε κατὰ πρόσωπο καὶ μάλιστα νὰ μοῦ τὸ γράφουν στὰ δημόσια βιβλία.

Ὁ ὑπάλληλος χωρὶς νὰ ἀπαντήσῃ προχώρησε στὸ γράψιμό του καὶ ἀντὶ Σαρντοῦ ἔγραψε: «Σαρντουμπλ» δηλαδή: (Σαρ διπλός!..)

Τότε ὁ διάσημος θεατρικὸς συγγραφεὺς ἔγινε ἔξω φρενῶν καὶ τοῦ φώναξε:

— Πρὸ ὀλίγου εἴσαστε ἕνας ἁπλὸς γάϊδαρος, μὰ τώρα πειὰ ποὺ σᾶς ἀρέσει νὰ κάνετε ὅλα τὰ πράγματα διπλᾶ, εἶσθε... δυὸ φορὲς γάϊδαρος!...

***

Παρόμοιο ἐπεισόδιο μὲ δραματικὸν μάλιστα τέλος συνέβη καὶ στὸν διάσημον διευθυντὴν τῆς ὀρχήστρας τοῦ θεάτρου «Σκάλα» τοῦ Μιλάνου, Φάτσιο.

Ἕνα βράδυ γυρίζοντας μετὰ τὴν παράστασι στὸ σπίτι του ὁ μαέστρος Φάτσιο αἰσθάνθηκε ἐπείγουσάν τινα φυσικὴν ἀνάγκην καὶ ἐπλησίασε σὲ μιὰ γωνιὰ τοῦ δρόμου διά.... ν' ἀνακουφισθῇ....

Κάποιος ἀστυφύλαξ ὅμως τὸν εἶδε καὶ γρήγορα-γρήγορα τὸν ἐπλησίασε, ἔβαλε τὸ χέρι του στὸν ὦμο του καὶ τοῦ εἶπε:

— Ὁρίστε στὸ τμῆμα κύριε! Παρέβητε τὴν ἀστυνομικὴν διάταξιν.

Ὁ μαέστρος ὅμως δὲν ἤθελε μὲ κανέναν τρόπο νὰ τὸν ἀκολουθήσῃ. Τότε ὁ ἀστυφύλαξ τοῦ ζήτησε τὴν ταυτότητά του:

— Τὸ ὄνομα καὶ τὸ ἐπώνυμό σας; τοῦ εἶπε.

— Φάτσιο, ἀπήντησε ὁ μαέστρος, (Φάτσιο ἰταλικὰ σημαίνει κάνω).

— Μὴν ἀστειεύεσθε, εἶπε αὐστηρὰ ὁ φρουρὸς τῆς τάξεως παρεξηγήσας τὸ πρᾶγμα. Τὸ ὄνομά σας πέστε μου!...

— Φάτσιο, μαέστρος!

— Μὲ κοροϊδεύετε, κύριε;

— Καθόλου, φίλε μου. Θέλεις νὰ μάθῃς τὸ ὄνομά μου. Λοιπόν, ὁρίστε... Σᾶς εἶπα λέγομαι Φάτσιο.

Ὁ ἀστυφύλαξ ὅμως ἀγρίεψε καὶ τὸν πῆρε στὸ τμῆμα. Ἐκεῖ ὅμως εὐτυχῶς τὸν μαέστρο ὁ ἀστυνόμος τὸν ἀνεγνώρισε καὶ τὸν ἄφησε νὰ φύγῃ, ξεκαρδισμένος στὰ γέλοια γιὰ τὴν γκάφα τοῦ ἀστυφύλακος....

***

Ὁ Κόναν Ντόϋλ καὶ ὁ παλαιοβιβλιοπώλης

Κάποτε ὁ Κόναν Ντόϋλ εὑρισκόμενος στὴν Ἀμερικὴ καθόταν στὸ προαύλιο τοῦ ξενοδοχείου του καὶ ἐξεκουράζετο. Ἔξαφνα τὸν πλησίασε ἕνας πλανόδιος πωλητὴς βιβλίων καὶ τοῦ εἶπε:

— Θέλετε ν' ἀγοράσετε, κύριε, τὸν «Μικρὸ Ὑπουργὸ» τοῦ Μπάρρυ;

— Τὸν ἔχω διαβάσει, ἀποκρίθηκε ξερὰ ὁ Κόναν Ντόϋλ.

— Καὶ τὴν «Ella» τοῦ Ράϊντερ Χάγκαρντ; ξαναρώτησεν ὁ πωλητής.

— Κι' αὐτὴν τὴν ἔχω διαβάσει.

Τότε ὁ πωλητὴς φουρκισμένος ἔβγαλε ἕνα ἄλλο βιβλίο καὶ δείχνοντάς το στὸν δύστροπο ἀγοραστή, τοῦ φώναξε:

— Αὐτὸ δὲν μπορεῖ νὰ τὤχετε διαβάσει. Ἦρθε μόλις χθὲς τὸ βράδυ ἀπ' τὴν Ἀγγλία. Εἶνε ἕνα μυθιστόρημα τοῦ Κόναν Ντόϋλ.

— Αὐτὸ πράγματι δὲν τὤχω διαβάσει, ἀλλὰ τὤχω... γράψει!... εἶπε ὁ δημιουργὸς τοῦ Σέρλοκ Χόλμς, σκάζοντας τὰ γέλοια....

***

Ὁ Σωκράτης καὶ ὁ Πλάτων

Μιὰ μέρα σ' ἕνα γεῦμα, ὁ φιλόσοφος Σωκράτης ἄρχισε νὰ κάνῃ μπρὸς στοὺς συνδαιτημόνες παρατηρήσεις σὲ κάποιον φίλο του. Ἡ αὐστηρότης αὐτὴ τοῦ διδασκάλου δυσαρέστησε τὸν Πλάτωνα, ὁ ὁποῖος τοῦ εἶπε ἀμέσως:

— Δὲν θὰ ἦτανε καλλίτερο, Σωκράτη, νὰ τὸν μάλωνες ὅταν θὰ εἴσαστε μόνοι ἐσὺ κι' αὐτός;

— Καὶ ἐσύ, ἀποκρίθηκε ὁ Σωκράτης, δὲν μποροῦσες νὰ περιμένῃς νὰ μείνουμε μόνοι, ἐγὼ καὶ σὺ γιὰ νὰ μὲ μαλώσῃς;

Συλλέκτης

ΑΙ ΜΑΣΤΙΓΕΣ ΤΗΣ ΑΝΘΡΩΠΟΤΗΤΟΣ

Η ΠΑΝΩΛΗΣ ΔΙΑ ΜΕΣΟΥ ΤΩΝ ΑΙΩΝΩΝ

Ὁ λοιμὸς τοῦ Πελοποννησιακοῦ Πολέμου. Πῶς τὸν περιγράφει ὁ Θουκιδίδης. Ἡ πανώλης τῆς Φλωρεντίας τοῦ 1347. Μιὰ σελὶς τοῦ Βοκκακίου. Παραδείγματα ὑψίστης ἀφοσιώσεως. Ἡ αὐτοθυσία τῶν γιατρῶν. Πῶς ἐμφανίζεται ἡ πανώλης. Αἱ ἑστίαι τῆς πανώλους. Αἴγυπτος, Συρία, Ἰνδίαι, Κίνα, Ἀφρική. Ἡ τρομερὰ ἐπιδημία τοῦ 14ου αἰῶνος. Ἡ πανώλης στὰ ζῶα. Τὰ ποντίκια, οἱ προάγγελοι τῆς πανώλους.

Η ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΙΣ ΕΝΟΣ ΠΥΡΓΟΥ ΤΗΣ ΣΙΩΠΗΣ

Οἱ «Πῦργοι τῆς Σιωπῆς» εἶνε κτίρια περίφρακτα καὶ χωρὶς στέγην εἰς τὰ ὁποῖα οἱ Ἰνδοὶ ἐναποθέτουν τους νεκρούς των χωρὶς νὰ τοὺς θάψουν, ἀφήνοντάς τους νὰ τοὺς κατασπαράξουν τὰ ὄρνεα. Ἐκεῖ ἀφήνουν ἐπίσης καὶ ἐκείνους ποὺ πεθαίνουν ἀπὸ πανώλη. Γι' αὐτὸ οἱ «Πῦργοι τῆς Σιωπῆς» ἀποβαίνουν συνήθως τρομεραὶ ἑστίαι μολύνσεως.

Καμμιὰ ἀρρώστεια, καμμιὰ ἐπιδημία δὲν ἐτρόμαζε τόσο τοὺς ἀνθρώπους στὸ παρελθόν, ὅσο ἡ πανώλης. Τὄνομά της μονάχα προκαλοῦσε τὴ φρίκη. Ἐπὶ αἰῶνας ὁλοκλήρους ἡ ἀνθρωπότης ἔτρεμε ὁσάκις ἡ τρομερὴ αὐτὴ ἀρρώστεια ἐνέσκηπτε σὲ μιὰ χώρα. Ἡ ἐπιστήμη πρὸ ὀλίγων ἀκόμη ἐτῶν ἦταν ἀνίκανη να κάνῃ τίποτε ἐναντίον της. Σήμερα ὅμως τὰ πράγματα ἔχουν ἀλλάξει. Τὰ ὀλίγα πανωλινὰ κρούσματα ποὺ σημειώνονται κάθε τόσο, μᾶς ἀφήνουν σχεδὸν ἀσυγκίνητους. Ἡ ἰατρικὴ μὲ τὰς καταπληκτικὰς προόδους ποὺ ἐσημείωσε κατὰ τὰ τελευταῖα χρόνια ἐνίκησε καὶ τὴν πανώλη.

Ἡ ἰατρικὴ ὅμως τῶν ἀρχαίων δὲ μποροῦσε νὰ κάνῃ τίποτε ἐναντίον της, γιατί δὲν ἤξερε οὔτε τὴν προέλευσή της, οὔτε τὸν τρόπο τῆς μεταδόσεώς της. Η φρίκη ποὺ ἐνέπνε τότε στοὺς ἀνθρώπους ἦταν ἀπερίγραπτη καὶ πολλοὶ ποιηταὶ καὶ ἱστορικοὶ τὴν περιέγραψαν θαυμάσια σὲ ἔργα τους, τὰ ὁποῖα εἶνε ἀριστουργήματα τῶν αἰώνων. Ἡ «Ἰλιὰς» τοῦ Ὁμήρου καὶ ὁ «Οἰδίπους Τύραννος» τοῦ Σοφοκλέους ἀρχίζουν μὲ τὴν περιγραφὴ τῆς πανώλους, ἡ ὁποία ἐνέσκηψε στὸ στρατόπεδο τῶν Ἑλλήνων, κατόπιν της ὀργῆς τοῦ Ἀπόλλωνος ἐναντίον τους. Μὰ ἡ πιὸ περίφημη σχετικὴ περιγραφὴ εἶνε τοῦ Θουκυδίδου, ὁ ὁποῖος περιγράφει τὴν ἐπιδημία τῆς πανώλους ποὺ ἐνέσκηψε στὰς Ἀθήνας τὸ 430 π. Χ. διαρκοῦντος τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου. Ἰδοὺ ἕνα ἀπόσπασμα :

«Ἐνῶ βρισκόταν κανεὶς ἐντελῶς ὑγειής, ἔνοιωθε πρῶτα μιὰ δυνατὴ φωτιὰ στὸ κεφάλι του καὶ συγχρόνως τὰ μάτια του κοκκίνιζαν καὶ φλογιζόντουσαν. Ἡ γλῶσσα του καὶ ὁ λάρυγγάς του μάτωναν σὲ λίγο, ἡ δὲ ἀναπνοή του μύριζε ἄσχημα καὶ ἀηδιαστικά. Τόση ἦταν ἡ φλόγα ποὺ τοὺς ἔκαιγε μέσα στὸ κορμί τους, ὥστε οἱ ἄρρωστοι δὲ μποροῦσαν νὰ ὑποφέρουν ἐπάνω τους οὔτε τὸ ἐλαφρότερο ροῦχο, οὔτε ἕνα κάλυμμα ἀκόμη. Ἐξετίθεντο γυμνοὶ στὸ ὕπαιθρο κ' εὕρισκαν μεγάλη εὐχαρίστηση νὰ βουτᾶνε μέσα σὲ κρῦο νερό. Πολλοὶ ἀπ' αὐτοὺς ἔπεφταν μέσα στὰ πηγάδια...».

Οἱ ἀσθενεῖς πέθαιναν σωριασμένοι ὁ ἕνας ἀπάνω στὸν ἄλλο, μέσα στὶς ἐκκλησίες καὶ γύρω ἀπὸ τις βρῦσες, ὅπου μαζευόντουσαν γιὰ να σβύσουν τη φλόγα τους. Μέσα στοὺς δρόμους τεράστιες φωτιές ἦταν ἀναμμένες, στὶς ὁποῖες ἐκαίγοντο τὰ πτώματα τῶν νεκρῶν.

Ἐπίσης περίφημη εἶνε ἡ περιγραφὴ τῆς πανώλους ποὺ ἀφάνισε τὴν Φλωρεντία τὸ 1347 μ. Χ, τὴν ὁποία ἔχει κάνει ὁ μέγας Ἰταλὸς συγγραφεὺς Βοκκάκιος στὸ «Δεκαήμερό» του: «Πόσοι ἀντρεῖοι ἄντρες —γράφει— πόσες ὡραῖες κυρίες, πόσοι ὡραῖοι νέοι, ἐγευμάτισαν τὸ πρωῒ μὲ τοὺς συγγενεῖς των, τοὺς συντρόφους των καὶ τοὺς φίλους των καὶ τὸ βράδυ ἐδείπνησαν μὲ τοὺς προγόνους των !...».

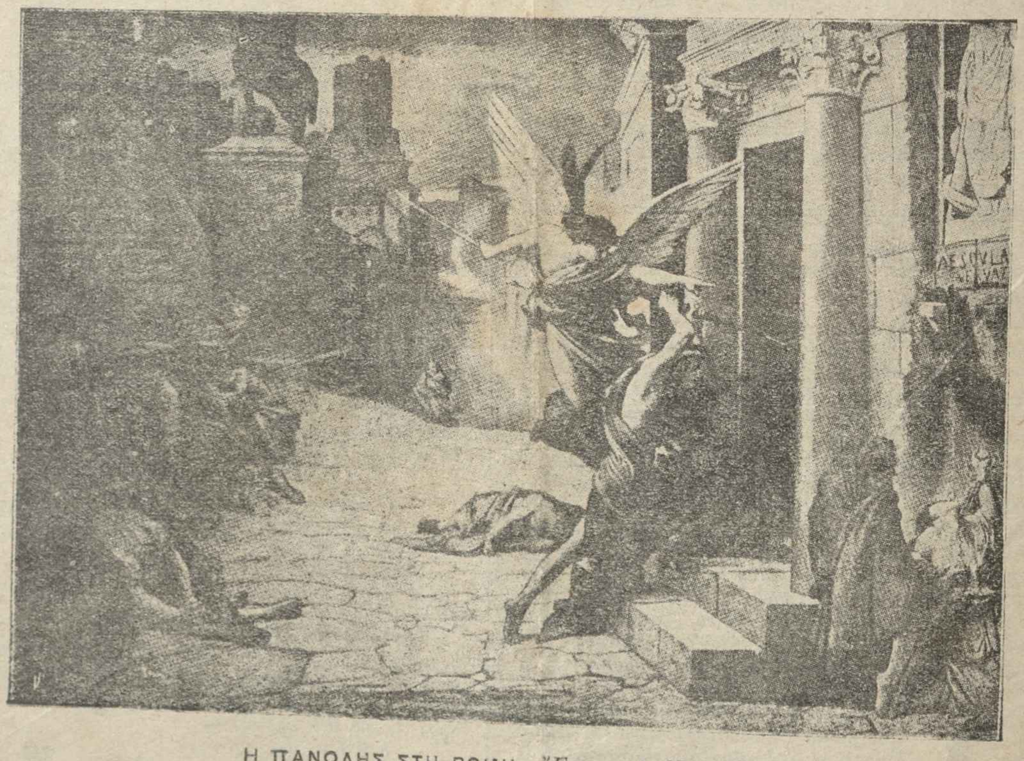

Η ΠΑΝΩΛΗΣ ΣΤΗ ΡΩΜΗ (Ἔργο τοῦ Ντελωναί)

Οἱ ἀρχαῖοι ἐπίστευαν ὅτι ἡ πανώλης ἦταν ἐκδήλωσις τῆς ὀργῆς τῶν Θεῶν. Ἐμπνεόμενοι ἀπ' αὐτὴ τὴν ἰδέα, ὁ καλλιτέχνης ἐζωγράφισε τοὺς δρόμους τῆς πόλεως γεμάτους ἀπὸ τοὺς πανωλοβλήτους, ἐνῶ δύο ἄγγελοι, σταλμένοι ἀπὸ τους Θεούς, χτυποῦν τὶς πόρτες τῶν σπιτιῶν γιὰ ν' ἀνοίξουν νὰ μπῇ μέσα ἡ ἀρρώστεια.

Παρακάτω ὁ Βοκκάκιος δίνει μιὰ εἰκόνα τοῦ τρόμου, ὁ ὁποῖος εἶχε καταλάβει ὅλο τὸν κόσμο : «Ἕνας τέτοιος τρόμος εἶχε μπεῖ μέσα στὶς καρδιὲς ὅλων, ὥστε ὁ ἀδελφὸς ἐγκατέλειπε τὸν ἀδελφό του, ὁ θεῖος τὸν ἀνεψιό του, ἡ ἀδελφὴ τὸν ἀδελφό της καὶ συχνὰ ἡ σύζυγος τὸ σύζυγό της. Καί, πρᾶγμα σχεδὸν ἀπίστευτο, οἱ πατέρες καὶ οἱ μητέρες δὲν ἤθελαν νὰ δοῦν καὶ νὰ περιποιηθοῦν τὰ ἄρρωστα παιδιά τους».

Ὅπως ὅλοι οἱ μεγάλοι κίνδυνοι γίνονται ἀφορμὴ νὰ φανερώνουν οἱ ἄνθρωποι τὸν πραγματικό τους χαρακτῆρα, ἔτσι καὶ κατὰ τὰς ἐπιδημίας τῆς πανώλους, ἄλλοι ἄνθρωποι ἐπέδειξαν ἀφάνταστο ἐγωϊσμό, ἀνανδρεία καὶ βαρβαρότητα, ἐνῶ ἄλλοι ἔδωσαν παραδείγματα ὑψίστης αὐταπαρνήσεως καὶ ἀφοσιώσεως πρὸς τοὺς δεινοπαθοῦντας συνανθρώπους τους.

Χίλια δυὸ τέτοια παραδείγματα ὑπάρχουν : Κατὰ τὴν ἐποχὴ τῆς ἐπιδημίας τῆς «μαύρης πανώλους» ἡ ὁποία ἐρήμαξε τὴν Ἰταλία, ἕνας ἅγιος μοναχός, ὀνόματι Ρός, κινούμενος ἀπὸ τὰ χριστιανικά του αἰσθήματα, δὲν ἐγκατέλειψε οὔτε στιγμὴ τοὺς ἀσθενεῖς. Τόση ἦταν ἡ ἀφοσίωσίς του πρὸς αὐτοὺς ὥστε προσεβλήθη κι' ὁ ἴδιος ἀπὸ τὴν ἀρρώστεια καὶ πέθανε. Κατὰ τὴν ἴδια ἐπιδημία οἱ δύο ἀδελφοὶ Μπορομέ, ἐκ τῶν ὁποίων ὁ ἕνας ἦταν ἀρχιεπίσκοπος τοῦ Μιλάνου, συναγωνίζοντο ποιὸς νὰ περιποιηθῇ περισσοτέρους ἀσθενεῖς. Κατὰ τὸ 1720, στὴν ἐπιδημία τῆς πόλεως, ὁ ἀρχιεπίσκοπος αὐτῆς Μπελζένς, γύριζε μέσα στοὺς δρόμους μοιράζοντας παντοῦ βοηθήματα καὶ ἐκθέτοντας κάθε στιγμὴ σὲ κίνδυνο τὴν ἴδια του τὴ ζωή. Σὲ μιὰ ἄλλη ἐπιδημία, ὁ τολμηρὸς εὐγενὴς ἱππότης ντὲ Ρόζ, αὐτοτιτλοφορηθεὶς ἀρχηγὸς ἑνὸς σώματος καταδίκων ἐντεταλμένων νὰ θάψουν τὰ πτώματα ἀπὸ τὰ ὁποῖα εἶχαν γεμίσει οἱ δρόμοι, δὲν ἐδίστασε γιὰ νὰ τοὺς ἐνθαρρύνῃ στὴν ἐπικίνδυνη αὐτὴ δουλειά, νὰ θάψῃ πτώματα μὲ τὰ ἴδια του τὰ χέρια.

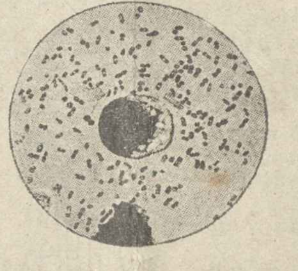

Ο ΒΟΥΒΩΝ ΕΝΟΣ ΚΙΝΕΖΟΥ ΠΑΝΩΛΟΒΛΗΤΟΥ

Στὴ Γιάφφα τὸ 1799, κατὰ τὴν ἐκστρατεία τοῦ Βοναπάρτου στὴν Αἴγυπτο, ὁ ἀρχίατρος Ντεσζενέτ, γιὰ νὰ ἀναστηλώσῃ τὸ ἠθικὸ τῆς στρατιᾶς τὴν ὁποίαν ἀφάνιζε ἡ πανώλης, βούτηξε ἕνα νυστέρι μέσα στὸ πῦο ἑνὸς πανωλοβλήτου κ' ἔκανε μ' αὐτὸ δύο ἐνέσεις στὸν ἑαυτό του.

Οἱ γιατροὶ γενικῶς ἔδωσαν κατὰ τὰς διαφόρους ἐπιδημίας τῆς πανώλους τὰ ὑψηλότερα παραδείγματα ἐπαγγελματικῆς ἀφοσιώσεως. Μερικοὶ ἀπ' αὐτοὺς μάλιστα προσβληθέντες καὶ αἰσθανόμενοι ἀναπόφευκτο τὸ θάνατο, θέλησαν ὅπως καὶ ὁ θάνατος τοὺς φανῇ χρήσιμος στὴν ἐπιστήμη κ' ἐσημείωσαν μ' ἀκρίβεια ὅλας τὰς φάσεις καὶ τὰ συμπτώματα τῆς πανώλους, τὰ ὁποῖα ἔννοιωθαν τώρα οἱ ἴδιοι, μέχρι τῆς στιγμῆς τοῦ θανάτου.

***

Μεταξὺ τῶν διαφόρων ἐπιδημιῶν τὰς ὁποίας οἱ ἀρχαῖοι συνέχεαν μὲ τὴν πανώλη, ἡ σημερινὴ ἐπιστήμη κατώρθωσε νὰ ξεχωρίσῃ τὴν πραγματικὴ πανώλη, τὴ χαρακτηριζομένη μὲ τὸ ἐπίθετο βουβωνική. Βουβὼν εἶνε ἕνα γαγγλιακὸ οἴδημα, ἕνας λυμφατικὸς ἀδήν, ὁ ὁποῖος προσβάλλεται ὑπὸ φλογώσεως καὶ πυορροεῖ, εὐθὺς ὡς ἐκδηλωθῇ ἡ νόσος. Ὁ βουβὼν παρουσιάζεται συνήθως στὶς μασχάλες ἢ παρὰ τοὺς μηρούς. Μερικὲς φορὲς ὅμως καὶ ἀδένες τοῦ λαιμοῦ πρήσκονται καὶ μεταβάλλονται σὲ βουβῶνες. Οἱ βουβῶνες αὐτοὶ ἐμφανίζονται ἐὰν κοπῇ ἔστω καὶ ἐλάχιστα τὸ χέρι ἢ τὸ πόδι κι' ἀπὸ τὴν ἐγκοπὴ αὐτὴ μεταδοθῇ τὸ μικρόβιο τῆς πανώλους. Φτάνει μιὰ ἁπλὴ γκρανιζουνιὰ ἢ δαγκωματιὰ ἀπὸ μολυσμένο ζῶο— ποντικὸ ἢ πίθηκο συνήθως—για νὰ προσβληθῇ κανείς.

Ὁ βουβὼν καὶ τὰ ἄλλα φαινόμενα της νόσου ἐκδηλώνονται δυὸ μέρες μετὰ τὴ μετάδοση τοῦ μικροβίου. Πυρετὸς δυνατός, παραλήρημα καὶ γενικὴ ἔκλυσις τοῦ ὀργανισμοῦ ἐπακολουθοῦν. Ἡ κανονικὴ διάρκεια τῆς ἀσθενείας εἶνε τεσσερεσήμισυ ἡμέρες. Ἔπειτα ἀμέσως ἐπέρχεται τὸ μοιραῖο τέλος ἢ ἡ θεραπεία. Χάρις στὴν παρουσία ἢ τὴν ἀπουσία τοῦ βουβῶνος, μπορεῖ νὰ ἐξακριβώσῃ κανεὶς ἂν οἱ διάφορες ἐπιδημίες τὶς ὁποῖες μᾶς παρουσιάζει ἡ ἱστορία ὡς ἐπιδημίες πανώλους, ἦσαν πραγματικῶς τέτοιες. Ἔτσι ἐξηκριβώθη ὅτι ὁ λοιμὸς τῶν Ἀθηνῶν, ὁ περιγραφόμενος ἀπὸ τὸ Θουκυδίδη, οὔτε τῆς Φρυγίας, ὁ περιγραφόμενος ἀπὸ τὸ Βιργίλιο, ἦτο πραγματικὴ πανώλης. Ἡ πρώτη ἐξακριβωμένη αὐθεντικὴ πανώλης εἶνε ἡ ἐμφανισθεῖσα κατὰ τὸν 6 μ. Χ. αἰῶνα στὸ Βυζάντιο.

Ἐπὶ πολλοὺς αἰῶνας ἐπιστεύετο ὅτι ἡ πανώλης εἶχε τὴ μολυσματικὴ ἑστία της στὴν Αἴγυπτο, στὰς ἐκβολὰς τοῦ Νείλου. Καὶ πράγματι ἐπὶ πολὺ τὸ ὑγρὸ καὶ ἑλῶδες ἔδαφος τῆς Κάτω Αἰγύπτου, ἐχρησίμευε ὡς μεταδοτικὴ ἑστία κάθε φορὰ ποὺ ἡ πανώλης ἐνέσκηπτε στὰς διαφόρους ἀκτὰς τῆς Μεσογείου. Ἀπὸ κεῖ προῆλθε ἡ ἐπιδημία ποὺ ἀφάνισε τὴ στρατιὰ τῶν Σταυροφόρων κατὰ τὸ 1270. Ἡ ἐπιδημία τῆς Μασσαλίας τοῦ 1720 μετεδόθη ἀπὸ ἕνα πλοῖο ποὺ προήρχετο ἀπὸ τὴν Αἴγυπτο. Αὐτὴ ἡ μόλυνσις τοῦ Αἰγυπτιακοῦ ἐδάφους ἐξηφανίσθη κατὰ τὸ 1844, ἀφοῦ διήρκεσε δεκαπέντε ὁλοκλήρους αἰῶνας. Καὶ τοτε ἀπεδείχθη ὅτι ἀλλοῦ ὑπῆρχαν αἱ ἑστίαι τῆς πανώλους καὶ ὄχι στὴν Αἴγυπτο. Ἡ ἀρχαιοτέρα ἴσως ὅλων βρίσκεται στὸ Κάρβαλλ τῶν Ἰνδιῶν, στοὺς πρόποδας τῶν Ἰμαλαΐων. Μιὰ ἄλλη ὑπάρχει στὸ ὑψηλότερο μέρος τῆς κοίτης τοῦ Εὐφράτη, ἄλλη μιὰ στὰ περίχωρα τῆς λίμνης Βαϊκάλης, στὸ δρόμο διὰ τοῦ ὁποίου περνάει ὁ ὑπερσιβηρικὸς σιδηρόδρομος. Τέλος ἄλλη μιὰ ἑστία τῆς πανώλους ὑπάρχει στὴν Οὐγκάντα τῆς Ἀφρικῆς. Μὰ τὸ τρομερώτερο ἀπ' ὅλα τὰ μεταδοτικὰ αὐτὰ κέντρα, εἶνε ἡ πανωλικὴ ἑστία στὸ Χιουνὰμ τῆς Κίνας. Ἐκεῖ κάθε χρόνο ἡ πανώλης παρουσιάζεται μὲ τὶς πρῶτες βροχὲς γιὰ νὰ ἐξαφανισθῇ μὲ τὶς πρῶτες ζέστες. Ἐκεῖ ἐξεδηλώθη κατὰ τὸ 1894 ἡ ἐπιδημία, ἡ ὁποία εἶχε μια τρομακτικὴ μετάδοση σὲ πολλὲς χῶρες, μὲ τάσεις ἐξαπλώσεως σ' ὅλο τὸν κόσμο. Ἀπὸ κεῖ μετεδόθη ἡ τρομερὰ ἐπιδημία τῆς «μαύρης πανώλους» τοῦ 14ου αἰῶνος, ἡ ὁποία ἐρήμαξε ὁλόκληρη τὴν Εὐρώπη. Τὰ θύματά της στὸ Παρίσι ἔφτασαν τὶς 70,000, στὸ δὲ Λονδῖνο καὶ τὴ Φλωρεντία ὑπερέβησαν τὶς 100,000. Κατὰ ἕνα ὑπολογισμὸ ποὺ ἔκανε τότε ὁ πάπας Κλήμης VI, ἡ πανώλης αὐτὴ εἶχε στὴν Εὐρώπη 25 ἑκατομμύρια ! θύματα, τὸ 1/4 δηλαδὴ τοῦ πληθυσμοῦ της λαμβανομένου ὑπ' ὄψει ὅτι οἱ κάτοικοι τῆς Εὐρώπης ἀνήρχοντο τότε σὲ 100 ἑκατομμύρια.

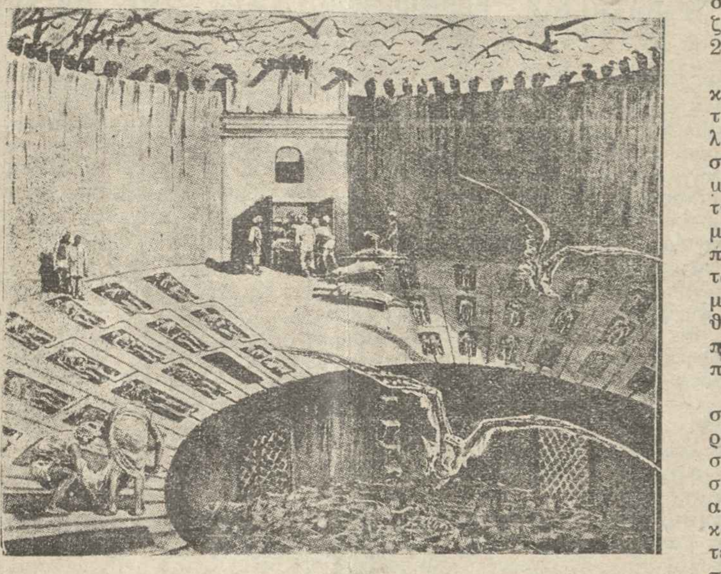

ΤΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ ΕΝΟΣ «ΠΥΡΓΟΥ ΤΗΣ ΣΙΩΠΗΣ», ΕΥΡΙΣΚΟΜΕΝΟΥ ΠΛΗΣΙΟΝ ΤΗΣ ΒΟΜΒΑΗΣ

Οἱ περίφημοι αὐτοὶ πῦργοι εἶνε πολυάριθμοι στὰς Ἰνδίας. Ἑπτὰ ἀπ' αὐτοὺς εὑρίσκονται μονάχα στὰ περίχωρα τῆς Βομβάης. Ἔχουν συνήθως ὕψος 12 μέτρων. Ἐκεῖ, σὲ εἰδικὲς θέσεις ἀνοιγμένες ἐπάνω σὲ μιὰ κυκλικὴ ταράτσα, στὴ μέση τῆς ὁποίας ὑπάρχει μιὰ μεγάλη τάφρος γεμάτη κόκκαλα, ἀποθέτουν οἱ Ἰνδοὶ τοὺς νεκρούς των γιὰ νὰ τοὺς φᾶνε οἱ γῦπες.

***

Πολλοὶ παρέβαλαν τὴν πανώλη μ' ἕναν περιηγητὴ ποὺ ταξιδεύει μὲ τὰ πόδια. Μ' αὐτὸ θέλουν νὰ ποῦν ὅτι ἡ ἀσθένεια αὐτὴ προχωρεῖ πολὺ ἀργά. Πηγαίνει ἀπὸ τὸν ἕνα τόπο στὸν ἄλλο, χωρὶς νὰ ὑπερπηδᾷ τὰ ἐνδιάμεσα. Μιὰ τάφρος—ἔλεγε ὁ περίφημος γιατρὸς Ντεσζενὲτ—θὰ ἔφθανε γιὰ νὰ τὴν ἀναχαιτίσῃ. Τὸ σπέρμα ποὺ τὴν μεταδίδει δὲν μεταφέρεται ἀπὸ τὸν ἀέρα. Τὸ σπέρμα αὐτὸ εἶνε πλᾶσμα ἔμψυχο, μικρόβιο, ἀκίνητος κοκκινοβάκιλλος, ἐν ἀπομονώσει ἢ συνενωμένο μὲ ἄλλους. Το ἀνεκάλυψε κατὰ τὸ 1894, ἕνας σοφὸς ὁ κ. Ἔρσιν, σταλεὶς ἀπὸ τὸ Ἰνστιτοῦτο Παστὲρ στὴν Κίνα γιὰ νὰ μελετήσῃ τὰ συμπτώματα τῆς νόσου.

ΟΙ ΠΑΝΩΛΟΒΛΗΤΟΙ ΤΗΣ ΓΙΑΦΦΑΣ (*Πίναξ τοῦ ζωγράφου Κρός*)

Κατὰ τὴν ἐκστρατεία τοῦ Ναπολέοντος στὴν Αἴγυπτο (1800) ἡ πανώλης ἐνέσκηψε ἐπὶ τῶν νικηφόρων Γαλλικῶν στρατευμάτων του. Ὁ Ναπολέων γιὰ νὰ ἐνθαρρύνῃ τὰ στρατεύματά του, ἐπισκέπτεται τοὺς ἀσθενεῖς καὶ ἀγγίζει τοὺς βουβῶνας των. Πίσω ἀπ' τὸ Ναπολέοντα φαίνεται ὁ χειροῦργος Μασσελὰ, ὁ ὁποῖος προσβληθεὶς ἐκείνη τὴ στιγμὴ ἀπὸ τὴν τρομερὴ ἀρρώστεια, συγκεντρώνει τὶς δυνάμεις του γιὰ νὰ συγκρατηθῇ.

Τὰ ζῶα δὲν προσβάλλονται ὅλα ἀπὸ τὴν πανώλη. Ἡ κόττα ἔξαφνα εἶνε ἐντελῶς ἀπρόσβλητος, ὁ λαγὸς τὸ ἴδιο σχεδόν. Τα ἀρνιά, οἱ χοῖροι, τὰ ἄλογα, οἱ κατσῖκες καί, ἀπὸ τὰ πουλιά, τὰ περιστέρια εἶνε ὑποκείμενα. Ἐξαιρετικῶς ὅμως ὑποκείμενοι εἶνε οἱ πίθηκοι καὶ οἱ ἄνθρωποι καὶ πιὸ πολὺ κι' ἀπ' αὐτοὺς τὰ ποντίκια.

Σχετικῶς μὲ τὰ ποντίκια, συμβαίνει τὸ ἑξῆς ἀξιοπερίεργο : μιὰ ἢ δυὸ μέρες πρὶν ξεσπάσῃ ἀγρία ἡ ἐπιδημία τῆς πανώλους σὲ μιὰ πόλη, ὅλοι οἱ δρόμοι, τὰ σπίτια, τὰ ὑπόγεια γεμίζουν ἀπὸ πτώματα ποντικῶν. Ὁ δ. Ρεννὲ γιατρὸς τῶν κινεζικῶν τελωνείων, πιστοποιεῖ ὅτι, κατὰ τὴν ἐπιδημία τῆς Καντῶνος τοῦ 1894, μονάχα στὸ δυτικὸ τμῆμα τοῦ λιμανιοῦ, μαζεύτηκαν σὲ μιὰ μέρα τὰ πτώματα 22.000 ποντικῶν !

Αὐτὴ ἡ θνησιμότης τῶν ποντικῶν, θνησιμότης προερχομένη ἀπὸ τὴν πανώλη ποὺ τὰ εἶχε προσβάλλει, εἶνε ὁ προάγγελος τῆς ἐμφανίσεώς της καὶ στοὺς ἀνθρώπους, πρᾶγμα ποὺ τὸ ξέρουν καλὰ οἱ ἰθαγενεῖς τῆς Κίνας καὶ τῶν Ἰνδιῶν. Γι' αὐτὸ μόλις βρεθοῦν τὰ πρῶτα πτώματα ποντικῶν στὴν πόλη, ἐκεῖνοι ἐγκαταλείπουν τὰ σπίτια τους καὶ τὰ κτήματά τους καὶ τρέχουν γιὰ νὰ σωθοῦν. Οἱ συνοικίες ποὺ δὲν ἔχουν ποντίκια, τὶς πιὸ πολλὲς φορὲς δὲν προσβάλλονται ἀπὸ τὴν ἐπιδημία.

Τὰ ποντίκια δὲν ζοῦν παρὰ μόνο στὴ στεριά. Γι' αὐτὸ σπανίως παρουσιάζονται κρούσματα πανώλους στὰ νησιὰ ἢ στὰ πλοῖα. Ἡ θάλασσα τὰ προστατεύει ἀπὸ τοὺς φορεῖς αὐτοὺς τῆς πανώλους. Στὸ Λονδῖνο κατὰ τὴν ἐπιδημία τοῦ 1665 ὅσοι κατέφυγαν γιὰ νὰ σωθοῦν στὰ πλοῖα ποὺ ἦσαν ἀγκυροβολημένα στὸν Τάμεση, δὲν προσεβλήθησαν ἀπὸ τὴν τρομερὴ ἀρρώστεια.

Ἀντιθέτως τὰ πληρώματα τῶν πλοίων στὰ ὁποῖα κατώρθωσαν νὰ μποῦν μέσα μολυσμένα ποντίκια κατὰ τὴν ἐπιβίβαση τοῦ φορτίου των, προσβάλλονται σχεδὸν ἀμέσως ἀπὸ πανώλη. Τὰ πλοῖα αὐτὰ γίνονται ἀκόμη οἱ φορεῖς τῆς νόσου ἀπὸ τὴ μιὰ χώρα στὴν ἄλλη.

Γιά νὰ προσβάλῃ ἡ πανώλης ἕναν ἄνθρωπο ὑγιῆ, πρέπει νὰ ὑπάρχῃ ἕνα ἄνοιγμα στὸ σῶμα του διὰ τοῦ ὁποίου νὰ εἰσέλθῃ ὁ πανωλικὸς βάκιλλος στὸν ὀργανισμό. Δὲν φτάνει γιὰ νὰ μολυνθῇ κανεὶς ἁπλῆ ἐπαφῇ τοῦ βακίλλου στὸ σῶμα. Μ' ἂν ὑπάρχῃ σ' αὐτὸ ἡ παραμικρὴ σχισμή, τὸ πρᾶγμα ἀλλάζει. Ὁ βάκιλλος μπαίνει στὰ λυμφατικὰ ἀγγεῖα τοῦ ὀργανισμοῦ, σταματᾶ στὰ πρῶτα γάγγλια ποὺ θὰ βρεθοῦν μπροστά του, ἐκεῖ ἐγκαθίσταται καὶ πολλαπλασιάζεται.

Ποιοὶ εἶνε τώρα οἱ εἰσαγωγεῖς τοῦ βακίλλου στὸν ὀργανισμό ; Τὰ διάφορα παράσιτα ἔντομα, οἱ ψεῖρες, οἱ κοριοί, οἱ μυῖγες, τὰ κουνούπια. Αὐτὰ παραλαμβάνουν τὸ μικρόβιο ἀπὸ τ' ἄρρωστα ποντίκια καὶ τὸ μεταφέρουν στοὺς ἀνθρώπους.

Ἔτσι ἐξηγεῖται καὶ ἡ ἐξάπλωσις τῆς ἐπιδημίας στὶς κατώτερες προπάντων τάξεις. Ἡ παρατηρουμένη στὰ σπίτια τους ἔλλειψις καθαριότητος ἐπιτρέπει τόσο στοὺς ποντικούς, ὅσο καὶ στὰ ἔντομα νὰ πολλαπλασιάζωνται σ' αὐτὰ ἐν ἀφθονίᾳ.

Ὅπως εἴπαμε καὶ στὴν ἀρχὴ τοῦ ἄρθρου μας ἡ πανώλης σήμερα, παρ' ὅλον ὅτι ἐξακολουθεῖ νὰ εἶνε ὡς ἀσθένεια ἐπικίνδυνος, δὲν ὑπάρχει κίνδυνος ἐπιδημικῆς ἐξαπλώσεώς της στὶς πολιτισμένες χῶρες. Τὰ προληπτικὰ μέτρα τὰ ὁποῖα λαμβάνονται τὴν ἐμποδίζουν νὰ ἐξαπλωθῇ. Αὐτὸ ἀποτελεῖ μιὰν ἀκόμη νίκη τῆς ἐπιστήμης, ὀφειλομένην κυρίως εἰς τὸ πνεῦμα τοῦ μεγάλου τέκνου τῆς ἀνθρωπότητος Παστέρ, ὁ ὁποῖος καὶ τόσας ἄλλας τρομερὰς ἀσθενείας ἐξεφύλισε.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΖΩΗΝ ΤΩΝ ΛΟΓΙΩΝ ΜΑΣ

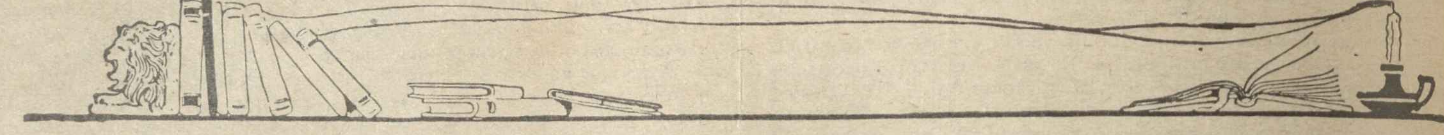

ΤΑ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ ΑΠΟΜΝΗΜΟΝΕΥΜΑΤΑ ΤΟΥ ΠΑΥΛΟΥ ΝΙΡΒΑΝΑ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Ἦτανε ἡ συνήθεια τῶν παλιῶν δασκάλων νὰ ἐξελληνίζουν τὰ ὀνόματα τῶν μαθητῶν. Στὴν ὡραία αὐτὴ συνήθεια ὀφείλω κ' ἐγὼ τὸ πραγματικό μου οἰκογενειακὸ ὄνομα. Ὁ πατέρας μου, ὅταν, φεύγοντας παιδὶ ἀπὸ τὴ Σκόπελο, πῆγε νὰ σπουδάση στὴ Θεσσαλονίκη, λεγότανε Κωνσταντῖνος Κουμιώτης. Ὁ δάσκαλός του, ὁ Ἀστέριος Φιλιππίδης, δὲ δέχτηκε κ' ἐκεῖνος νὰ τὸν γράψη μὲ τὸ χυδαῖο αὐτὸ ὄνομα. Καὶ ἐπειδὴ ὁ πατέρας του ὀνομαζότανε Ἀποστόλης, τὸν ἔκανε Ἀποστολίδη. Ὁ πατέρας μου ἔκανε τὸ λάθος νὰ κρατήση τὸ ἄψυχο αὐτὸ ὄνομα. Ἂν ξανάπαιρνε τὸ οἰκογενειακό του ὄνομα, δὲ θὰ γύρευα κ' ἐγὼ ψευδώνυμο. Καί, ἀντὶ νὰ ὑπογράφωμαι σήμερα: Παῦλος Νιρβάνας, θὰ ὑπογραφόμουν : Πέτρος Κουμιώτης. Ὁ Παπαδιαμάντης στάθηκε σοφώτερος ἀπὸ τὸν πατέρα μου. Ὁ Ἀδαμάντιος Ἀδαμαντιάδης δὲν θὰ μποροῦσε ποτὲ νὰ εἶνε ὁ ποιητὴς τῆς «Φόνισσας».

***

Ἀπὸ τὴν ἐποχή, ποὺ μοῦ ἀποκαλύφθηκε, σὲ ὡριμώτερη πλέον ἡλικία, ὁ Παπαδιαμάντης, «ἐν ὅλῃ του τῇ δόξῃ», ἀνάρρια καὶ ποῦ καὶ ποῦ τύχαινε νὰ συναντηθοῦμε. Ἀσκητικός, ὅπως ἦτανε, ἀποσυρμένος σὲ παράμερα μαγαζάκια, μὲ τὴ συντροφιὰ τῶν ταπεινῶν ἀνθρώπων, φιλέρημος καὶ μισάνθρωπος - ἀνθρωπόφοβος θὰ ἦτανε ἡ κυριολεξία του δὲν ἦτανε οὔτε εὔκολο, οὔτε πρόχειρο νὰ τὸν πλησιάση κανένας, ὅσο θαυμαστής του κι' ἂν τύχαινε. Μονάχα ἴσως ὁ ἀγαπητὸς συνάδελφος κ. Βλαχογιάννης—πού, ὄχι χωρὶς λόγο, ὁ Παπαδιαμάντης ἀγαποῦσε νὰ τὸν ὀνομάζῃ «προστάτη» του—μπορεῖ νὰ πῇ ὅτι ἔζησε μαζί του καὶ γνώρισε τὸν ἄνθρωπο, στὶς πιὸ χαρακτηριστικὲς στιγμὲς τῆς ζωῆς του καὶ τῆς ψυχολογίας του, ὅσο καὶ τὸν συγγραφέα. Ὅλοι ἐμεῖς οἱ ἄλλοι τὸν μαντεύαμε ἀπὸ τὰ σπάνια, ἀλλά τόσο συμπαθητικὰ φανερώματά του.

Στὸ «Ἄστυ», λόγου χάρη, ὅταν τὸ διεύθυναν ὁ Θέμος Ἄννινος καὶ ὁ κ. Κακλαμᾶνος, ὅπου ἔτυχε νὰ συνεργασθοῦμε πολὺν καιρὸ μὲ τὸν Παπαδιαμάντη—ἐκεῖνος μεταφραστὴς κ' ἐγὼ χρονογράφος—πολὺ σπάνια τὸν ἔβλεπα. Ἔφτανε ἀργὰ πάντα, τρύπωνε στὸ γραφεῖο του, χωρὶς νὰ πλησιάσῃ κανέναν καὶ ριχνότανε στὴ δουλειά, γιὰ νὰ ξαναφύγῃ πάντα μὲ τὸν ἴδιο τρόπο. Κἄποτε τὸν ἔβλεπα μόνο νὰ μπαίνῃ μέσα στὸ γραφεῖο τοῦ κ. Κακλαμάνου, ἀλαφροπατῶντας σὰν ἴσκιος, νὰ προχωρῇ πρὸς τὸ τραπέζι τοῦ διευθυντῆ, ν' ἀφήνῃ τὰ χειρόγραφά του, χωρὶς νὰ πῇ λέξη καὶ νὰ φεύγῃ βιαστικά, περπατῶντας σύρριζα στὸν τοῖχο. Ἦτανε φανερό, πῶς κι' αὐτὴ ἀκόμα ἡ στιγμιαία παρουσίασή του μέσα στὸν κόσμο τῶν ἐπισκεπτῶν τοῦ γραφείου, τὸν ἐνοχλοῦσε ὑπερβολικά. Ὅσοι δὲν τὸν γνώριζαν, καθὼς ἦτανε κακοντυμένος, μὲ ξεφτισμένες πάντα τὶς ἄκρες τῶν μανικιῶν του, μποροῦσαν νὰ τὸν πάρουν καὶ γιὰ ὑπηρέτη τοῦ γραφείου. Καὶ μόνο ὁ σεβασμός, μὲ τὸν ὁποῖον ὁ κ. Κακλαμᾶνος, τοῦ ξανάλεγε, κάθε φορά, παίρνοντας τὰ χειρόγραφά του : «εὐχαριστῶ, κύριε Παπαδιαμάντη...», σκόρπιζε τὴν ἀνάξια αὐτή, ἀλλὰ τόσο φυσική, παρεξήγηση.

Ἀπὸ τὶς παρουσιάσεις του αὐτὲς μοῦ μένει ἐντυπωμένη ἡ πρώτη φορά, ποὺ εἶχε ἔρθῃ νὰ ἀναλάβῃ ὑπηρεσία στὸ γραφεῖο. Ὁ κ. Κακλαμᾶνος ἀφοῦ τοῦ μίλησε γιὰ τὴ δουλειά, ποὺ εἶχε νὰ κάνῃ, ἔφτασε, μὲ κάποια ἐπιφύλαξη καὶ στὸ ζήτημα τοῦ μισθοῦ.

— Ὁ μισθός σας θὰ εἶνε ἑκατὸ πενῆντα δραχμές... τοῦ εἶπε.

Ὁ Παπαδιαμάντης κοντοστάθηκε, σὰ νὰ ἔκανε κἄποιους ὑπολογισμοὺς μὲ τὸ νοῦ του.

— Μήπως εἶνε λίγα ; τοῦ εἶπε δειλὰ ὁ κ. Κακλαμᾶνος, ἕτοιμος ν' αὐξήσῃ τὸ ποσό, ποὺ εἶχε προτείνει.

Τότε ἄκουσα ἀπ' τὰ χείλη τοῦ Παπαδιαμάντη τὴ μοναδικώτερη ἀπάντηση, ποὺ θὰ μποροῦσε νὰ δώσῃ ἄνθρωπος σὲ τέτοια στιγμή.

— Πολλὲς εἶνε ἑκατὸ πενῆντα... εἶπε. Μὲ φτάνουνε ἑκατό.

Καὶ ἔφυγε βιαστικὸς καὶ ντροπαλός, χωρὶς νὰ προσθέσῃ λέξη. Ἀφοῦ εἶχε ἐκτιμήσει ὅμως τὴν ἐργασία του, σύμφωνα μὲ τὴν ἀνάγκη του καὶ ὄχι μὲ τὴν ἀξία της, σὲ ἑκατὸ δραχμές, δὲν ἐννοοῦσε—ἀπὸ παραξενιά, ὑποθέτω, περισσότερο, παρὰ ἀπὸ φυγοπονία—νὰ γράψῃ οὔτε γραμμὴ ἔξω ἀπὸ τὴν ἐργασία, ποὺ εἶχε ἀναλάβει. Κἄποτε—θυμοῦμαι σχετικὰ—εἶχε φτάσει στὸ γραφεῖο ἕνα ἀγγλικὸ τηλεγράφημα. Ὁ κ. Κακλαμᾶνος δὲν ἦταν ἐκεῖ, τὴ στιγμὴ ἐκείνη, καὶ κανένας ἄλλος ἀπὸ τοὺς συντάκτες δὲν ἔτυχε νὰ γνωρίζῃ ἀγγλικά. Ὁ «ἐπὶ τῆς ὕλης» συντάκτης πλησίασε τότε τὸ τραπέζι τοῦ Παπαδιαμάντη, τοῦ μόνου ἀγγλομαθοῦς, ποὺ βρισκόταν στὸ γραφεῖο, καὶ τὸν παρακάλεσε νὰ μεταφράσῃ τὸ τηλεγράφημα, ποὺ δὲν ἦτανε μεγαλύτερο ἀπὸ πέντε γραμμές. Ὁ Παπαδιαμάντης θύμωσε, τινάχθηκε ἀπάνω, καὶ σπρώχνωντας τὰ χαρτιά, ποὺ εἶχε μπροστά του, εἶπε στὸ συντάκτη, ποὺ τὸ εἶχε σα χαμένα.

— Ἡ δουλειά μου ἐμένα, δὲν εἶνε νὰ μεταφράζω τηλεγραφήματα. Τέτοια δουλειὰ δὲν μοῦ ἔχουν ἀναθέσῃ. Ἂν εἶνε ἔτσι παίρνω τὸ καπέλλο μου καὶ φεύγω...

Καί, πρὶν προφτάσῃ ὁ συντάκτης νὰ τοῦ δικαιολογήσῃ τὴν ἔκτακτη ἀνάγκη, νά τοῦ ζητήσῃ συχώρεση, νὰ βγάλῃ λέξη, τέλος πάντων, ἀπὸ τὸ στόμα του, ὁ Παπαδιαμάντης πῆρε, πράγματι, τὸ καπέλλο του κ' ἔφυγε, μουρμουρίζοντας, γιὰ νὰ ξαναγυρίσῃ τὴν ἄλλη ἡμέρα, στὴ δουλειά του, ὕστερ' ἀπὸ τὶς ἐξηγήσεις ποὺ τοὔδωκε ὁ κ. Κακλαμᾶνος.

Ὅσοι εἶχαν κἄποια ἰδέα γιὰ τὶς παραξενιὲς αὐτὲς τοῦ Παπαδιαμάντη, ποὺ εἶχαν γίνει περισσότερο συχνὲς στὰ τελευταῖα χρόνια τῆς ζωῆς του, δὲν παραξενεύονταν. Ἤξεραν πολὺ καλά, ὅτι, κάθε στιγμὴ μποροῦσε νὰ ξεσπάσῃ ἡ μπόρα κάτω ἀπὸ ἕναν ἀνέφελον οὐρανό. Καὶ θυμοῦμαι, μέσα στα πολλά, πῶς σὲ κἄποιο τραπέζι, ποὺ εἴδαμε καὶ πάθαμε νὰ τὸν φέρουμε, μία συζήτηση ἀπάνω στὸ γλωσσικὸ ζήτημα, τοῦ πείραξε τόσο τὰ νεῦρα, μολονότι κανένας δὲν τὸν πείραζε προσωπικά, ὥστε ν' ἀφίσῃ στὴ μέση τὸ φαγί, νὰ πάρῃ τὸ καπέλλο του καὶ νὰ φύγῃ, χωρὶς κανένας νὰ σταθῇ ἱκανὸς νὰ τὸν συγκρατήσῃ.

Αὐτὸς ὁ τόσο ἥμερος καὶ ἀγαθὸς στὶς καλές του ὧρες, εἶχε στὴν ψυχή του, θὰ μποροῦσε νὰ πῇ κανείς, κἄτι τι ἀπὸ τὴ θάλασσα, ποὺ ἁπλώνεται σὲ ὅλο του τὸ ἔργο, τὴ θάλασσα, ποὺ συναλλάζει στὰ φανερώματά της τὴν θειότερη ἔκφραση τῆς καλοσύνης μὲ τὸ ἀγριώτερο ξέσπασμα τοῦ θυμοῦ.

***

Ὅμως ἀπὸ τὶς σπάνιες συναντήσεις μου μὲ τὸν νοσταλγὸν αὐτὸν ἐρημίτην τοῦ λόφου τῆς Δεξαμενῆς, δύο ξεχωριστὲς ἀπὸ ὅλες, μένουν ζωηρὰ σφραγισμένες στὴ ψυχή μου. Ἡ μιά, ὅταν πῆγα νὰ τὸν φωτογραφήσω, μὲ ἕνα εὐλαβητικὸ τρόπο ἀπάτης, στὸ καφενεδάκι τῆς Δεξαμενῆς καὶ ἡ ἄλλη, ὅταν τὸν εἶδα γιὰ τελευταία φορά, στο ἴδιο μέρος, ἄρρωστο καὶ ἀπελπισμένον, ἕτοιμο νὰ φύγῃ πρὸς τὰ «ρόδινα ἀκρογιάλια» τῆς πατρίδας του, γιὰ νὰ μὴν ξαναγυρίσῃ πιά.

Εἶχα διηγηθεῖ ἄλλοτε στὰ «Παναθήναια» τὴν παράξενη ἱστορία τῆς φωτογραφίας του. Καμμιὰ εἰκόνα τοῦ μεγάλου διηγηματογράφου δὲν ὑπῆρχε ὥς τότε. Ὁ Παπαδιαμάντης ἀπόφευγε μὲ κάθε τρόπο νὰ φωτογραφηθῇ. Μιὰ ἀνθολογία ἑλληνικῶν διηγημάτων, ποὺ εἶχε ἐκδώσει τότε τὸ βιβλιοπωλεῖο τῆς «Ἑστίας», ἔδινε μπροστὰ ἀπὸ κάθε διήγημα καὶ τὴν εἰκόνα τοῦ συγγραφέως του. Μόνο ἡ σελίδα τοῦ Παπαδιαμάντη ἦτανε λευκή, μὲ τὴ σημείωση πῶς δὲ βρισκότανε εἰκόνα του. Καὶ πολλὲς φορὲς εἶχα σκεφθῆ, ὅτι ἀπὸ μιὰ ἡμέρα σὲ ἄλλη ὁ μεγαλύτερος διηγηματογράφος, ποὺ γέννησε ἡ ἑλληνικὴ γῆ, θὰ μποροῦσε νὰ πεθάνῃ, χωρὶς ν' ἀφίσῃ τὴν εἰκόνα του σ' ἐκείνους ποὺ θἄρθοῦν νὰ τὸν θαυμάσουν ὕστερ' ἀπὸ μᾶς. Καὶ συλλογιζόμουν, πὼς αὐτὸ δὲ θὰ μᾶς τὸ συχωροῦσαν ποτὲ οἱ μεταγενέστεροι, σὲ μιὰ ἐποχή, ποὺ τὰ μέσα τῆς φωτογραφίας ἦσαν τόσο κοινὰ καὶ τόσο ἄφθονα, ὥστε νὰ μὴν ὑπάρχῃ ἡ παραμικρότερη δικαιολογία γιὰ τὴν ἀμέλειά μας, ποὺ θὰ ἦτανε μιὰ ἐγκληματικὴ ἀδιαφορία γιὰ μιὰ δόξα τοῦ καιροῦ μας.

Εἶχα τότε ἀποκτήσει μιὰ φωτογραφικὴ μηχανοῦλα καὶ ἡ πρώτη μου σκέψη ἦτανε νὰ κλέψω, μὲ κάθε τρόπο, τὴν μορφὴ τοῦ Παπαδιαμάντη. Στὸ νοῦ μου τριγύριζαν οἱ στίχοι κἄποιου ἐπιγράμματος στὸν Κοραῆ, ποὺ κι' ἐκεῖνος, φαίνεται εἶχε τὴν ἴδια ἀποστροφὴ πρὸς τὴν εἰκόνα.

(Ἀκολουθεῖ)

Παῦλος Νιρβάνας

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ

Τοῦ ΓΚΥ ΝΤΕ ΜΩΠΑΣΣΑΝ

ΤΟ ΡΑΝΤΕΒΟΥ

Μὲ τὸ καπέλλο στὸ κεφάλι, μὲ τὸ παλτὸ στὴν πλάτη, μ' ἕνα μαῦρο βέλο κατεβασμένο ὥς τὴ μύτη, τὸ ὁποῖον θ' ἀντικαθιστοῦσε μ' ἕνα πυκνότερο ὅταν θὰ κατέβαινε στὸ ἔνοχο ἁμάξι, ἡ κ. Ἀγκὰν χτυποῦσε μὲ τὴν ἄκρη τῆς ὀμπρέλλας της τὴν μύτη τοῦ παπουτσιοῦ της, καὶ ἔμενε καθημένη στὸ δωμάτιό της, μὴν μπορῶντας ν' ἀποφασίσῃ ἂν ἔπρεπε νὰ πάῃ ἢ ὄχι στὸ ραντεβοῦ της.

Καὶ ὅμως πόσες φορές, ἐδῶ καὶ δυὸ χρόνια, δὲν εἶχε ντυθεῖ, δὲν εἶχε φορέσει τὸ παλτὸ καὶ τὸ καπέλλο της ὅπως σήμερα, γιὰ νὰ πάῃ, στὸ σπίτι τοῦ ὡραίου ὑποκόμητο, ντὲ Μαρτελέ, τοῦ φίλου της, ἐνῷ ὁ σύζυγός της, ἕνας πολὺ γνωστὸς χρηματομεσίτης, ἦταν ἀπησχολημένος μὲ τὶς δουλειές του !

Τὸ ρολόϊ ἐσήμανε ἔξαφνα τρεῖς. Τότε σηκώθηκε μηχανικά, φώναξε τὸν ὑπηρέτη, τοῦ εἶπε ὅτι σὲ μιὰ ὥρα, τὸ ἀργότερο θὰ ἐπέστρεφε, κατέβηκε τὴν σκάλα, βγῆκε στὸν δρόμο καὶ ἄρχισε νὰ προχωρῇ πεζή.

Ἦταν μιὰ ὑπέροχη ἀνοιξιάτικη μέρα, μιὰ ἀπὸ τὶς μέρες ἐκεῖνες ποὺ νομίζει κανεὶς ὅτι ἡ δυστυχία ἔχει γιὰ πάντα ἐξαφανισθεῖ ἀπ' τὸν κόσμο. Ἡ Κα Ἀγκὰν περπατοῦσε εὐτυχισμένη, ἀναπνέοντας μὲ ὅλη τὴν δύναμη τῶν πνευμόνων της τὸν ἀέρα, μεθυσμένη ἀπ' τὴν κίνηση, ἀπ' τὸ φῶς, ἀπ' ὅλο τὸν συγκεχυμένο θόρυβο τῆς μεγαλουπόλεως, ποὺ τῆς φαινότανε σὰν μιὰ παράξενη μουσική. Θεέ μου ! πόσο τὴν στενοχωροῦσε τὸ ὅτι θὰ πήγαινε στὸ σπίτι ἑνὸς φίλου ! Τὴν γέμιζε μὲ ἀγωνία ἡ ἰδέα ὅτι θὰ ἔβλεπε τὸν ἴδιον ἄνθρωπο ποὺ ἔβλεπε ἐδῶ καὶ δύο χρόνια, νὰ τῆς λέει τὰ ἴδια στερεότυπα λόγια, νὰ τὴν ὑποδέχεται καὶ νὰ τὴν ἀποχαιρετᾶ κατόπιν μὲ τὸ ἴδιο στερεότυπο χαμόγελο ! Καὶ ὅμως ἐβάδιζε πρὸς τὸ σπίτι του, μὲ μικρὰ βήματα, σταματῶντας κάθε τόσο, καὶ χαζεύοντας, μὰ ἐβάδιζε, ἐβάδιζε πάντοτε...

Ὤ ! γιατὶ ξαναπήγαινε, γιατί ; Τὸν ἀγαποῦσε τάχα ἀκόμη τὸν φίλον αὐτόν ; Ἴσως.. Λίγο ὅμως, πολὺ λίγο. Ἡ ἀγάπη της ἀπὸ καιρὸ τώρα εἶχε ξεθυμάνει. Καὶ μήπως στὴν ἀρχὴ τοῦ ἔρωτός των θυμόταν τάχα τί εἶχε γι' αὐτὸν αἰσθανθεῖ ; Θυμᾶται κανεὶς μιὰν ἡμερομηνία, ἕνα γεγονός, πῶς νὰ θυμηθῇ ὅμως καὶ ἕνα αἴσθημα τόσο ἐλαφρό, ποὺ χάθηκε καὶ ποὺ ἐξατμίστηκε σὲ λίγο ; Καὶ ὅμως τὰ ραντεβοῦ της τὰ θυμότανε πολὺ καλά, ὢ ναί, πολὺ καλά. Ὅλη αὐτὴ ἡ ἀνιαρή, ἡ κουραστικὴ ἐπανάληψις, τῶν ἴδιων, αἰωνίως τῶν ἴδιων πραγμάτων, τὴν ἔκαμε νὰ αἰσθάνεται σχεδὸν μιὰν ἀηδία γιὰ ὅ,τι θὰ ἐπακολουθοῦσε σὲ λίγο.

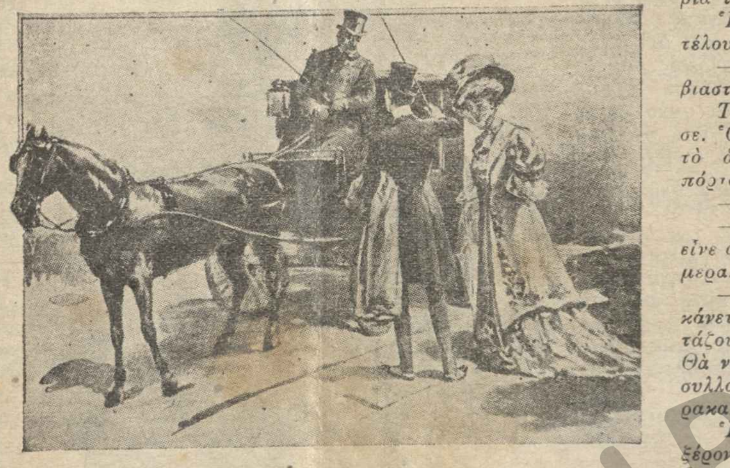

— Ἀνεβῆτε κυρία, εἶπε στὴν κ. Ἀγκάν....

Καὶ πρῶτα-πρῶτα ὁ ἁμαξᾶς... Τὶ μαρτύριο νὰ ὑφίστασαι τὰ ἀδιάκριτα βλέμματα ἑνὸς ἀνθρώπου ὁ ὁποῖος ξέρει πολὺ καλὰ τοῦ πρόκειται νὰ σὲ ὡδηγήσῃ, ποὺ μαντεύει τὴν ἔνοχη γυναίκα ἀπ' τὸ ὕφος της, ἀπ' τὸν τόνο τῆς φωνῆς της, ἀπὸ τὸ ντύσιμό της καὶ τὴν κυττάζει μὲ μιὰ ἀδιαντροπιά, ποὺ τὴν κάνει ἔξω φρενῶν !.. Καὶ στὸ σπίτι, ὅταν ἔφτανε ἐπιτέλους στὸ σπίτι τοῦ φίλου της ; Μήπως ἐκεῖ δὲν ἦτανε τὸ μεγάλο μαρτύριο ; ὅλους τοὺς ντρεπότανε, ὅλους τοὺς φοβότανε ! Τοὺς γείτονας, τοὺς διαβάτες, τὸν θυρωρό. Τῆς φαινότανε ὅτι κἄποιο κακὸ θὰ τῆς συνέβαινε, ὅτι κἄποιος θὰ τὴν ἐτσάκωνε, θὰ φώναζε τ' ὄνομά της, θὰ ἔκαμνε σκάνδαλο, θὰ μαζευότανε κόσμος, καὶ τὴν ἄλλη μέρα θὰ ἦτανε τὸ περίγελο ὁλόκληρου τοῦ Παρισιοῦ !... Εὐτυχῶς τὸ σπίτι τοῦ φίλου της βρισκότανε στὸ πρῶτο πάτωμα. Γρήγορα-γρήγορα ἀνέβαινε τὰ σκαλοπάτια καὶ μὲ καρδιὰ ποὺ πήγαινε νὰ σπάσει ἀπ' τὴν ταραχή, χτυποῦσε τὴν πόρτα. Ὁ ὑποκόμης βρισκότανε πάντα ἐκεῖ, περιμένοντάς την μ' ἕνα βελοῦδινο κοστοῦμι φοδραρισμένο μὲ μετάξι, πολὺ κομψὸ ἀλλὰ καὶ λιγάκι... γελοῖος ! Τὴν ὑποδεχότανε μὲ τὸν ἴδιο αἰωνίως τρόπο, χωρὶς ν' ἀλλάξῃ, ἐδῶ καὶ δυὸ χρόνια, οὔτε μιὰ χειρονομία... Μόλις ἔκλεινε τὴν πόρτα, τῆς ἔλεγε :

— Ἀφῆστέ με νὰ φιλήσω τὰ χέρια σας, ἀγαπητή μου, φίλη !...

Ὕστερα τὴν ἀκολουθοῦσε στὸ σαλονάκι ποὺ τὰ παντζούρια του χειμῶνα—καλοκαῖρι ἦσαν κλειστὰ καὶ τὸ φῶς ἀναμμένο. Ἐκεῖ γονάτιζε μπροστά της, κυττάζοντάς την ἀπὸ πάνω ὣς κάτω μ' ἕνα ὕφος λατρείας.

Στὸ πρῶτο ραντεβοῦ τὸ γονάτισμα αὐτὸ τῆς εἶχε κάνει ὡραῖα ἐντύπωση, τώρα ὅμως τῆς φαινότανε σὰν σκηνὴ θεατρικοῦ ἔργου ποὺ πεζότανε μὲ τὸν ἴδιο ἀκριβῶς τρόπο, γιὰ ἑκατοστὴ τοὐλάχιστον φορά !

Καὶ ἔπειτα τὰ λόγια του, ἡ κουβέντες του, ἡ κινήσεις του, ὅλα του, ὅλα ἦσαν τόσο μονότονα, τόσο πληκτικά ! Διαρκῶς τῆς μιλοῦσε γιὰ τὰ ἴδια πράματα καὶ στὸν ἴδιο τόνο. Ἄ ! βέβαια δὲν εἶχε οὔτε σύγκριση μὲ τὸν ὄμορφο βαρῶνο ντὲ Γκρεμπάλ, τὸν τόσο ἔξυπνο, τὸν τόσο χαριτωμένο στὶς ὁμιλίες του. Μὰ ὁ βαρῶνος βλέπεις ἦτανε διπλωμάτης. Εἶχε γυρίσει ὅλο τὸν κόσμο, εἶχε ἰδεῖ τὰ πειὸ περίεργα πράγματα καὶ γι' αὐτὸ εὕρισκε διαρκῶς εὐχάριστα καὶ ἐνδιαφέροντα θέματα ὁμιλίας....

Τὸ ρολόϊ μιᾶς ἐκκλησίας σήμανε τρεῖς καὶ μισή. Εἶχε ἀργήσει μισὴ ὥρα !.. Γύρισε, κύτταξε τὴν ὥρα καὶ ἔπειτα σκέφθηκε γελῶντας : «Θεέ μου, τί νεῦρα ποὺ θἄχῃ τὶ νεῦρα !» Καὶ καθὼς προχωροῦσε μὲ ἀργὰ πάντα βήματα, χωρὶς νὰ βιάζεται τῆς φαινότανε πῶς τὸν ἔβλεπε νὰ μὴ μπορῇ νὰ σταθῇ στὴ θέση του ἀπ' τὴν ἀνυπομονησία, νὰ κυττάῃ κάθε στιγμὴ τὴν ὥρα, ν' ἀνοίγῃ τὸ παράθυρο, νὰ κάθεται, νὰ ξανασηκώνεται καὶ νὰ μὴν τολμάῃ νὰ καπνίσῃ γιατὶ τὶς μέρες τῶν ραντεβοῦ τους τοῦ εἶχε ἀπαγορεύσει νὰ καπνίζῃ!

Δὲν εἶχε κάνει δέκα βήματα σὲ μιὰ πλατεία ὅταν βρέθηκε μύτη μὲ μύτη μὲ ἕναν κύριο ποὺ τὴν χαιρέτησε βαθειά.

— Μπᾶ, σεῖς, βαρῶνε ; εἶπε ἔκπληκτη, γιατί μόλις πρὸ ὀλίγου τὸν συλλογιζότανε.

— Ὁλόκληρος, κυρία μου...

Ὕστερα ἀπ' τὶς τυπικὲς φιλοφρονήσεις τὴν ρώτησε γιὰ τὴν ὑγεία της, καὶ κατόπιν ἀπὸ μερικὲς τυπικὲς κουβέντες, τῆς εἶπε :

— Ξέρετε, εἶσθε ἡ μόνη ἀπὸ τὶς φίλες μου, ἡ μόνη, ποὺ δὲν ἦλθε ἀκόμη νὰ ἰδῇ τὶς ιαπωνικὲς συλλογές μου....

— Ἀλλά, ἀγαπητέ μου βαρῶνε, μιὰ γυναίκα δὲν μπορεῖ νὰ πάῃ ἔτσι, στὰ καλὰ καθούμενα, στὸ σπίτι ἑνὸς ἀνύπαντρου ἀνδρός !

— Πῶς ! πῶς ! Δὲν εἶνε καθόλου σωστὸ αὐτὸ ποὺ λέτε ὅταν πρόκειται νὰ ἐπισκεφθῇ μιὰ κυρία τόσο σπάνιες καλλιτεχνικὲς συλλογές !

— Ἐν πάσῃ περιπτώσει, δὲν μπορεῖ νὰ πάῃ μόνη της.

— Καὶ γιατὶ ὄχι παρακαλῶ ; Μὰ ἔχουν ἔλθει πλῆθος γυναῖκες μόνες στὸ σπίτι μου, μόνον καὶ μόνον γιὰ νὰ ἰδοῦν τὶς συλλογές μου. Καὶ ἔρχονται κάθε μέρα καὶ ἄλλες. Θέλετε νὰ σᾶς τὶς ὀνομάσω ; Ὄχι ; ἔστω δὲν θὰ τὸ κάνω. Πρέπει ἴσως νὰ εἶνε κανεὶς ἐχέμυθος καὶ ὅταν ἀκόμη δὲν πρόκειται γιὰ ὕποπτα πράγματα. Τέλος πάντων.... Πέστε μου ὅμως... Θὰ ρθῆτε νὰ δῆτε τὴ συλλογή μου ;

— Πότε ;

— Νά, τώρα ἀμέσως.

— Ἀδύνατον, εἶμαι βιαστική.

— Ἐλᾶτε τώρα. Σᾶς παρακολουθῶ πέντε λεπτὰ ποὺ περπατεῖτε. Τὸ βάδισμά σας κάθε ἄλλο παρὰ βιαστικὸν ἄνθρωπο φανερώνει.

— Ἀλήθεια σᾶς λέω, εἶμαι βιαστική.

— Εἶμαι βέβαιος πῶς εἶσθε... Ὁμολογῆστε λοιπὸν πῶς δὲν εἶσθε βιαστική.

Ἡ Κα Ἀγκὰν ἄρχισε νὰ γελᾶ. Ἐπὶ τέλους ὡμολόγησε :

— Πράγματι, δὲν εἶμαι... καὶ πολὺ βιαστική.

Τὴν στιγμὴ ἐκείνη ἕνα ἁμάξι περνοῦσε. Ὁ βαρῶνος ἐφώναξε τὸν ἁμαξᾶ καὶ τὸ ἁμάξι σταμάτησε. Ἀνοίγοντας τὴν πόρτα :

— Ἀνεβῆτε κυρία, εἶπε στὴν κ. Ἀγκάν.

— Ἀλλὰ βαρῶνε, διεμαρτυρήθη αὐτή, εἶνε ἀδύνατον. Σᾶς εἶπα, δὲν μπορῶ σήμερα.

— Κυρία εἶνε ἀπερισκεψία αὐτὸ ποὺ κάνετε, ἀνεβῆτε.... Ἄρχισαν νὰ μᾶς κυττάζουν, θὰ μαζευτῇ γύρω μας κόσμος... Θὰ νομίσουν ὅτι σᾶς ἀπάγω καὶ θὰ μᾶς συλλάβουν καὶ τοὺς δυό ! Ἀνεβῆτε παρακαλῶ !

Ἡ κ. Ἀγκὰν ἀνέβηκε τρομαγμένη, μὴν ξέροντας τί κάνει, ἐντελῶς μηχανικά. Ὁ βαρῶνος κάθησε κοντά της φωνάζοντας στὸν ἁμαξᾶ :

— Ὁδὸς Προβηγκίας.

Μόλις ὅμως ξεκίνησε τὸ ἁμάξι ἡ κυρία Ἀγκὰν ξεφώνησε :

— Θεέ μου ! πρέπει νὰ στείλω ἕνα τηλεγράφημα. Εἶνε πολὺ ἐπεῖγον. Ἔχετε τὴν καλωσύνη νὰ σταματήσουμε προηγουμένως στὸ πρῶτο τηλεγραφεῖο ποὺ θὰ βροῦμε ἐμπρός μας ;

Ὕστερα ἀπὸ λίγο τὸ ἁμάξι σταμάτησε στὴν ὁδὸ Σατηντέν, μπρὸς στὸ τηλεγραφικὸ γραφεῖο :

— Λαμβάνετε τὸν κόπο νὰ μοῦ πάρετε λίγο χαρτί ; εἶπε ἡ κ. Ἀγκὰν στὸν βαρῶνο. Ὑπεσχέθηκα στὸν ἄντρα μου νὰ καλέσω τὸν Μαρτελὲ νὰ γευματίσῃ στὸ σπίτι μας, καὶ τὸ ξέχασα ἐν τῷ μεταξύ...

Ὅταν ὁ βαρῶνος ἐγύρισε, μὲ τὸ τηλεγραφικὸ χαρτὶ στὸ χέρι, ἡ κ. Ἀγκὰν τὸ πῆρε καὶ ἔγραψε βιαστικὰ μὲ τὸ μολύβι της τὸ ἀκόλουθο σημείωμα. (1)

«Ἀγαπητέ μου φίλε, ἔχω μιὰ τρομερὴ νευραλγία ποὺ μ' ἀνάγκασε νὰ μείνω στὸ κρεββάτι. Ἦταν ἀδύνατο νὰ βγῶ. Ἐλᾶτε νὰ φᾶμε μαζὶ αὔριο γιὰ νὰ σᾶς κάνω νὰ μὲ συγχωρήσετε.

Ἰωάννα».

Ἔβρεξε κατόπιν τὴν κόλλα, ἔκλεισε προσεκτικὰ τὸ χαρτί, ἔγραψε τὴν διεύθυνσιν καὶ τὸ ἔδωσε στὸν βαρῶνο, ὁ ὁποῖος τὸ ἔρριξε στὸ κουτί...

Ξανανέβηκε ὕστερα πλάϊ της καὶ τὸ ἁμάξι ξεκίνησε. Σ' ὅλο τὸ δρόμο δὲν ἔβγαλαν πειὰ λέξι. Καθένας ἦταν βυθισμένος στὶς σκέψεις του. Ἡ κ. Ἀγκὰν σκεφτόταν τὸν Μαρτελὲ ποὺ τὴν περίμενε στὸ σπίτι του, τὴν περίμενε ἀνυπόμονα, νευριασμένος, ἀνήσυχος, ἀγωνιῶν !... Τὸν σκεφτόταν μὲ λύπη, μὰ κατάβαθα στὴν καρδιά της ἔννοιωθε μιὰ καινούργια, μιὰ πρωτόβλαστη χαρά, ποὺ ὅλο καὶ μεγάλωνε, ὅλο καὶ πλημμύριζε καὶ τὴν κατέκλυζε σὰν φουρτούνα καινούργιας ἀγάπης !... **Γκὺ Ντὲ Μωπασσὰν**

(*) Πρόκειται ὄχι γιὰ τηλεγράφημα κυριολεκτικῶς, ἀλλὰ γιὰ μιὰ ἀπὸ τὶς ἐπιστολὲς ἐκεῖνες, τὶς λεγόμενες «πνέ» ποὺ κυκλοφοροῦν στὸ Παρίσι μόνον, μεταβιβαζόμενες μὲ τηλεγραφικὴ ταχύτητα.

ΑΓΟΡΑΖΟΝΤΑΙ εἰς καλὴν τιμὴν παλαιά, μεταχειρισμένα βιβλία διαφόρου ὕλης καὶ ὁλόκληροι βιβλιοθῆκαι. Ἐπίσης ζητοῦνται σώματα ἢ τεύχη φιλολογ. γαλλ. περιοδικῶν καὶ βιβλία. Εἰδοποιήσατε ἢ γράψατε στὰ γραφεῖα μας, Λέκκα 7.

Ἡ κ. Βίκτωρος Οὐγκὼ

ΑΙ ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΚΑΙ Η ΜΕΓΑΛΟΦΥΪΑ

ΑΙ ΗΓΕΡΙΕΣ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΑΝΔΡΩΝ

Τὸ τέχνασμα τοῦ νομοθέτου Νουμᾶ. Αἱ συνεντεύξεις του μὲ τὴ νύμφη Ἡγερία. Ἡ Ἀσπασία τοῦ Περικλέους. Ἡ γυναῖκες κατὰ τὸν μεσαίωνα. Ἡ Βεατρίκη τοῦ Δάντη καὶ ἡ Λάουρα τοῦ Πετράρχη. Ἡ αὐτοκράτειρα τοῦ Βυζαντίου Θεοδώρα. Θηλυκοὶ Μαικῆναι. Ἡ φιλενάδες τοῦ Ρουσσώ. Ἡ ἀδελφὴ τοῦ Γκαῖτε καὶ τοῦ Σατωβριάνδου. Ὁ θηλυκός... Πετράρχης τοῦ Μπαλζάκ. Ἡ Ἡγερίες τοῦ Μπαλζάκ, κ. λ. π. κ. λ.

Ὁ δεύτερος βασιλεὺς τῆς Ρώμης, ὁ περίφημος νομοθέτης Νουμᾶς γιὰ νὰ καταστήσῃ τοὺς νόμους του πιὸ σεβαστοὺς ἀπὸ τοὺς μεταγενεστέρους του, σκέφθηκε ἕνα εὐφυέστατο τέχνασμα: ἐπήγαινε κάθε μέρα μόνος του σὲ ἕνα γειτονικὸ ἔρημο δάσος ἔμενε ἐκεῖ ἀρκετὴν ὥρα καὶ γυρίζοντας ἔλεγε ὅτι μέσα στὸ δάσος τοῦ παρουσιαζόνταν ἡ νύμφη Ἡγερία καὶ τοῦ ὑπηγόρευε τοὺς νόμους τοὺς ὁποίους ἐπέβαλε κατόπιν ἐκεῖνος στοὺς Ρωμαίους.

Ἡ Ἡγερία ἦταν ἡ νύμφη ποὺ ἐλάτρευαν ἰδιαιτέρως οἱ κάτοικοι τοῦ Λατίου, γι' αὐτὸ καὶ οἱ νόμοι τοῦ Νουμᾶ ἔμειναν σεβαστοὶ λόγῳ τῆς πεποιθήσεως ποὺ εἶχε σχηματισθῇ στὸ λαὸ ὅτι ἐκείνη τοὺς εἶχε ὑπαγορεύσει σ' αὐτόν. Ἐντούτοις πολλοὶ Λατῖνοι συγγραφεῖς μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ὁ Ὀβίδιος ὑπεστήριξαν ὅτι ἡ Ἡγερία δὲν ἀνακατεύθηκε καθόλου στὴν νομοθεσία ἐκείνη καὶ ὅτι τοὺς εἶχε ἐμπνεύσει στὸν Νουμᾶ ἡ σύζυγός του.

Χάρις σ' αὐτό, ἔκτοτε ἐπεκράτησε ἡ συνήθεια νὰ λέγεται Ἡγερία κάθε γυναίκα ἡ ὁποία ἐνέπνευσε ἕναν μεγάλον ἄνδρα, πολιτικόν, φιλόσοφο, στρατηγό, ποιητή, συγγραφέα, καλλιτέχνη κτλ.

Πολλὰ μεγάλα ἔργα χρεωστεῖ ἡ ἀνθρωπότης σ' αὐτὲς τὶς Ἡγερίες.

Ρόλο Ἡγερίας ἔπαιξε γιὰ τὸν Περικλῆ ἡ διάσημη γυναίκα τῶν ἀρχαίων Ἀθηνῶν Ἀσπασία ἡ ὁποία κατόπιν ἔγινε γυναίκα του. Αὐτὴ ἐνέπνευσε στὸν Περικλῆ τὶς περισσότερες μεταρρυθμίσεις του καὶ ἀκόμη—ὅπως λὲν—τὶς περισσότερες ἀπὸ τὶς μεγάλες ἀγορεύσεις του.

Ἐν τούτοις σ' ὁλόκληρη τὴν ἀρχαιότητα ἐλάχιστες, πολὺ ἐλάχιστες, ἦταν ἡ γυναῖκες τοῦ εἴδους αὐτοῦ.

Ἀντιθέτως ὁ Μεσαίων ἔχει νὰ ἐπιδείξῃ ἀφθονία Ἡγεριῶν. Καὶ τοῦτο διότι ὁ Μεσαίων ἦταν ἡ ἐποχὴ κατὰ τὴν ὁποία ἡ γυναίκα ἐβασίλευε στὴν καρδιὰ καὶ τὸν νοῦ τοῦ ἀνδρός. Κάθε ἱππότης τότε εἶχε τὴν δέσποινά του, τὴν ὁποίαν πολλὲς φορὲς δὲν τὴν εἶχε πλησιάσει κἄν, ἀλλὰ τὴν ἐλάτρευε ἀπὸ μακρυά. Χάριν αὐτῆς γιὰ νὰ φανῇ μεγάλος στὰ μάτια της, ἔκανε διαφόρους λαμπροὺς ἄθλους καὶ κατορθώματα. Κάθε ποιητής, κάθε καλλιτέχνης, κάθε συγγραφεὺς εἶχε τὴν ἐποχὴ ἐκείνη καὶ τὴν Ἡγερία του, τὴν γυναίκα ποὺ τοῦ χρησίμευε ὡς Μοῦσα καὶ ὁδηγοῦσε τὴν ἔμπνευσή του.

Οἱ δύο πιὸ ἀντιπροσωπευτικοὶ τύποι Ἡγεριῶν ἦταν ἡ Βεατρίκη Πορτινάρι γιὰ τὸν Δάντη καὶ ἡ Λάουρα ντὲ Νάβες γιὰ τὸν Πετράρχη.

Μὲ τὴν μυστικοπαθῆ λατρεία ποὺ ἐνέπνευσε στὸν συγγραφέα τῆς «Θείας Κωμωδίας», ἡ Βεατρίκη συνετέλεσε πολὺ εἰς τὸ νὰ ἀναπτυχθῇ ἡ μεγαλοφυΐα τοῦ Δάντη. Καὶ ὅταν ἀκόμα πέθανε ἡ Βεατρίκη, ὁ Δάντης ἐξακολούθησε ἐκθειάζοντας τὶς ἀρετές της καὶ προσπαθῶντας *«νὰ πῇ γιὰ κείνην ὅτι δὲν εἶχε εἰπωθῇ ποτὲ γιὰ καμμιὰν ἄλλη γυναίκα»*.

Ἡ Λάουρα ντὲ Νάβες, ἡ ὡραία κόρη τοῦ Ἀβινιὸν θεωρεῖται ἐπίσης ὅτι αὐτὴ ἐνέπνευσε τοὺς περίφημους στίχους μὲ τοὺς ὁποίους ὁ Πετράρχης ἐξαίρει τὸν ἁγνὸ καὶ παθητικὸν ἔρωτα, ποὺ ἔνοιωσε γιὰ κείνην ἀπὸ τὴν πρώτη τους συνάντησι.

Στὸ Βυζάντιο ὁ πιὸ χαρακτηριστικὸς τύπος Ἡγερίας ἦταν ἡ Θεοδώρα τοῦ Ἰουστινιανοῦ ἡ δαιμονία, ἡ θαρραλέα καὶ γεμάτη ζωὴ καὶ ἀποφασιστικότητα γυναίκα ποὺ ἐνέπνευσε στὸν μεγάλον αὐτοκράτορα τοῦ Βυζαντίου τὰ περισσότερα μεγαλουργήματά του καὶ ποὺ καὶ στὴν στιγμὴ ἀκόμη τοῦ κινδύνου κατὰ τὴν ὁποίαν ἐδείλιασε αὐτός, μὲ τὴν περίφημη φράσι της «Καλὸν ἐντάφιον ὁ Θρόνος» τὴν ἐνεψύχωσε καὶ τὸν ἔκανε ν' ἀκολουθήσῃ τὸν δρόμο τοῦ καθήκοντος καὶ τοῦ μεγαλείου.

Στὴν Δύση ὁ 17ος αἰὼν μπορεῖ νὰ λεχθῇ ὅτι ἦταν ἡ κατ' ἐξοχὴν ἐποχὴ τῶν Ἡγεριῶν. Ἦταν ἡ ἐποχὴ ποὺ ἡ μεγάλες ἀρχόντισσες τῆς Εὐρώπης, γυναῖκες θαυμαστὲς καὶ γιὰ τὴν εὐμορφιά τους καὶ γιὰ τὴν ἐξυπνάδα τους εἶχαν ὁλάνοιχτα τὰ σαλόνια τους στοὺς ἀνθρώπους τῶν γραμμάτων καὶ τῶν τεχνῶν καὶ ἄλλες κορυφὲς τῆς κοινωνίας.

Σὲ ἕνα τέτοιο σαλόνι, στῆς χήρας τοῦ διασήμου σατυρικοῦ συγγραφέως Σκαρρὸν ἐγνώρισε ὁ Λουδοβῖκος 14ος τὴν πασίγνωστη μαρκησία ντὲ Μαιντενόν, στὴν ὁποίαν ἔδωσε κατόπιν τιμὲς καὶ δύναμι πραγματικῆς βασιλίσσης.

Μέσα στὰ τέτοια σαλόνια τῆς ἐποχῆς του ἐκλωθογύριζε παράσιτος καὶ ἐμπνεόταν καὶ ὁ μεγάλος ποιητὴς τῆς Γαλλίας ὁ Λαφονταῖνος.

Στὸν 18ον αἰῶνα ὅλοι οἱ ἄνθρωποι τῶν γραμμάτων ἐφιλοξενοῦντο καὶ ἐσιτίζοντο ἀκόμη στὰ σαλόνια μεγάλων δεσποινῶν ποὺ ἔπαιζαν γι' αὐτοὺς ὄχι μόνο ρόλο Ἡγερίας ἀλλὰ καὶ θηλυκοῦ Μαικήνα.

Ὁ Ζὰν Ζὰκ Ρυσσὼ ἐπέρασε ὁλόκληρη τὴν ζωή του φιλοξενούμενος πότε στῆς κυρίας ντ' Ἐπινάϋ, πότε στῆς κυρίας ντ' Οὐντεντώ, πότε στῆς κυρίας Ζεοφρὲν ἢ τῆς κυρίας ντὺ Ντεφφάν, πότε στῆς Δεσποινίδος Λεσπινὰς ἢ στῆς δουκίσσης ντὲ Μαὶν κ. τ. λ. Ὅλες αὐτὲς ἡ κυρίες διαφιλονικοῦσαν μεταξύ τους τὴν τιμὴ νὰ φιλοξενήσουν τὸν μεγάλο φιλόσοφο καὶ νὰ εἶνε συμβουλατόρισσές του.

Ἡ Λάουρα τοῦ Πετράρχου

Ὁ Γκαῖτε εἶχε γιὰ Ἡγερία του τὴν πολυαγαπημένη του ἀδελφὴ Καρολίνα ποὺ ποτὲ σ' ὅλη του τὴ ζωὴ δὲν ἔπαυσε νὰ εἶνε ἡ μυστικοσύμβουλός του καὶ ἡ ἀκούραστη συνεργάτις του.

Ὁ Σατωβριάνδος εἶχε ἐπίσης συμβουλάτορα καὶ συνεργάτιδα τὴν ἀδελφή του Λουκίλλη. Ἐπίσης ὁ Στένταλλ εἶχε τὴν ἀδελφή του Πωλίνα Μπέϋλ.

Ὁ Λαμαρτῖνος εὐτυχέστερος εἶχε τρεῖς Ἡγερίες, τὶς τρεῖς ἀδελφές του Κοκκιλία, Εὐγενία καὶ Σουζάννα, οἱ ὁποῖες μέχρι τῆς ἐποχῆς ποὺ ἐγνώρισε κι' ἀγάπησε τὴν γυναίκα του στάθηκαν κ' οἱ τρεῖς τρυφεροὶ μυστικοσύμβουλοι καὶ ἀχώριστοι συνεργάται του, καὶ τὸν ἐνεθάρυναν νὰ γράφῃ τὰ τραγούδια του.

Ὁ Ἀλφρὲντ ντὲ Μυσσὲ εἶχε ἐπίσης τὴν τρυφερὴ ἀδελφοῦλα του Ἑρμίνη τὴν ὁποίαν μάλιστα ἀργότερα ἀνέφερε σ' ἕναν ὡραῖο στίχο του.

«Ἡ ἀδελφή μου ὡς τώρα ἦταν ἡ μόνη μου Ἡγερία
Ἀκουμπισμένος καὶ στὶς δυὸ χαριτωμένες ἀγκαλιές σας
Δυὸ συμβούλους ἔχω τώρα τὸν ἔρωτα καὶ τὴ φιλία...»

Ὁ Μπαλζὰκ πολὺ εὐτυχέστερος ἀπὸ ὅλους εἶχε ἀναρίθμητες Ἡγερίες. Πρῶτα-πρῶτα τὴν ἀδελφή του Λάουρα, τὴν μετέπειτα κυρία ντὲ Συρβίλλ, ποὺ—χαριεντιζόμενος καὶ ἀντιστρέφων τὴν ἱστορία τοῦ Πετράρχη καὶ τῆς Λάουρας—τὴν εἶχε ὠνομάσει «ὁ θηλυκὸς Πετράρχης μου», καὶ τὴν ὁποίαν ἐπὶ πολλὰ χρόνια εἶχε ἐπιφορτίσει νὰ τοῦ κρίνῃ τὰ ἔργα του.

«Σὲ ἐξορκίζω, τῆς ἔγραφε, *ἐν ὀνόματι τῆς ἀδελφικῆς ἀγάπης μας, νὰ μὴ μοῦ πῇς ποτέ: Αὐτὸ εἶνε καλό. Νὰ μὴ μοῦ βρίσκῃς παρὰ μόνο λάθη...»*

Καὶ ἀργότερα ἡ Λάουρα ἔγραφε:

«Ἀγαπιώμαστε τόσο τρυφερὰ οἱ δυό μας. Ἐζήσαμε πάντοτε ὁ ἕνας κοντὰ στὸν ἄλλο μὲ μιὰ οἰκειότητα καὶ μὲ μιὰ ἐμπιστοσύνη ἀπεριόριστη. Ἐγνώρισα λοιπὸν σ' ὅλες τὶς ἐποχὲς τὶς χαρὲς καὶ τὶς στενοχώριες τοῦ ἀδελφοῦ μου καὶ εἶχα πάντοτε τὸ γλυκὺ προνόμιο τοῦ νὰ τὸν παρηγορῶ».

Ἡ κ. Νιὲ Μπερνὺ

Ἄλλη Ἡγερία τοῦ Μπαλζὰκ ἦταν καὶ ἡ κυρία ντὲ Μπερνὺ τῆς ὁποίας ὁ ἔρως ἦταν μιὰ ἐνίσχυσις γιὰ τὴν δυσχερῆ νεότητά του. Γιὰ τὴ γυναῖκα αὐτὴ μὲ τὴν ἀσφαλῆ κρίσι, μὲ τὴν ἀσύγκριτον ἀφοσίωσι, ὁ συγγραφεὺς τῆς «Ἀνθρωπίνης Κωμωδίας» διετήρησε πάντοτε μιὰ τρυφερὴ ἀνάμνησι καὶ τὴν ἀντήμειψε μὲ εὐγένεια παίρνοντάς την ὡς μοντέλλο γιὰ νὰ δημιουργήσῃ τὶς ἁγνότερες ἡρωΐδες του.

Ἔπειτα εἶχε τὴν κυρία Χάνσκυ, τὴν «ξένη» ποὺ τὴν παντρεύθηκε ἔπειτα ἀπὸ εἴκοσι χρονῶν ἀλληλογραφία.

Καὶ τέλος εἶχε σὲ δευτέρα μοῖρα τὴν κυρία ντὲ Ζιραρντέν, τὴν δούκισσα ντ' Ἀμπραντὲς κ. λ. π.

Ὁ Βίκτωρ Οὐγκὼ εἶχε δύο ἐξ ἴσου χαριτωμένες Ἡγερίες. Τὴν Ἀδέλα Φουσσέρ, τὴν νόμιμη σύζυγό του καὶ τὴν Ζουλιέττα Ντρουὲ τὴν πιὸ στενή του φίλη. Πολλοὶ ἀπὸ τοὺς πιὸ ὡραίους στίχους του ἐγράφησαν πρὸς τιμὴν τῶν δύο αὐτῶν γυναικῶν καὶ ὑπὸ τὴν ἔμπνευσί τους, ὅπως λόγου χάριν τὸ ποίημα «Σύ, ἔσο εὐλογημένη διὰ παντὸς» ποὺ ἐγράφη γιὰ τὴν Ἀδέλα καὶ ἡ στροφὲς «Μελαγχολία τοῦ Ὀλύμπου» ποὺ ἐγράφη γιὰ τὴ Ζουλιέττα.

Καὶ αὐτὸς ἀκόμη ὁ Φλωμπὲρ ποὺ ἐφύλαγε σὰν ζηλιάρης σύζυγος τὴν ἀτομική του ἀνεξαρτησία εἶχε δυὸ Ἡγερίες. Τὴν ἀδελφή του Καρολίνα ποὺ τὴν ἔλεγε «Ὁ γέρω Καρολός μου» ἢ «τὸ ποντικάκι μου» καὶ τὴν λογία Λουΐζα Κολὲτ γιὰ τὴν ὁποία ἔτρεφε ἀπεριόριστο θαυμασμό.

Καὶ τέλος ὁ Ἀνατὸλ Φρὰνς εἶχε Ἡγερία του τὴν κυρία Ἀρμὰν ντὲ Καγιαβὲ ἡ ὁποία τοῦ ἄνοιξε τὶς πόρτες τῆς δόξας. Διότι αὐτὴ ἐκεντοῦσε πάντοτε τὸν οἶστρο του καὶ τὸν παρεκίνει νὰ δράσῃ. Αὐτὴ τὸν ἔκανε νὰ τοῦ ἀρέσουν τὰ ταξείδια καὶ τὸν συνώδευσε μάλιστα στὴν Ἰταλία, στὴν Ἑλλάδα, στὴν Αἴγυπτο κ. τ. λ. Αὐτὴ τὸν ἔκανε νὰ γράψῃ στὴν Φλωρεντία τὸν περίφημό του «Κόκκινο Κρίνο».

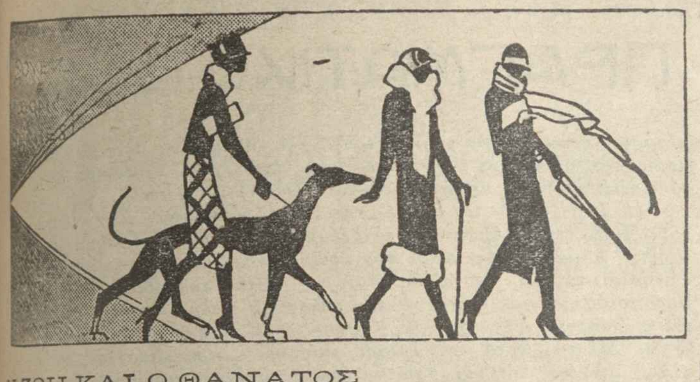

Η ΖΩΗ ΚΑΙ Ο ΘΑΝΑΤΟΣ

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΕΤΟΙΜΟΘΑΝΑΤΩΝ

—Ὁ κομήτης προλέγει τὸν θάνατό μου !..

Ἡ μητέρα τοῦ βασιλέως τῆς Γαλλίας Φραγκίσκου τοῦ Α΄, Λουΐζα τῆς Σαβοΐας πέφτοντας στὸ κρεββάτι της ἕνα βράδυ γιὰ νὰ κοιμηθῇ παρετήρησε ὅτι τὸ δωμάτιό της ἦταν πλημμυρισμένο ἀπὸ φῶς. Ρίχνοντας τότε μιὰ ματιὰ ἔξω ἀπὸ τὸ παράθυρο, παρετήρησε στὸν οὐρανὸ ἕνα τεράστιο κομήτη.

— Αὐτὸ τ' ἀστέρι, εἶπε στὶς γυναῖκες τῆς ὑπηρεσίας της, δὲν ἐμφανίζεται παρὰ ὅταν πρόκειται νὰ προαναγγείλῃ τὸν θάνατο ἑνὸς βασιλέως ἢ μιᾶς βασιλίσσης... Ὁ κομήτης, λοιπὸν αὐτὸς εἶνε ἀσφαλῶς, προάγγελος τοῦ θανάτου μου. Ἐφ' ὅσον λοιπὸν πρόκειται νὰ πεθάνω, ἂς προετοιμασθῶ γι' αὐτόν...

Τὴν ἄλλη μέρα, πρωΐ - πρωΐ, ἐκάλεσε πράγματι τὸν ἱερέα τῶν ἀνακτόρων γιὰ νὰ ἐξομολογηθῇ καὶ νὰ μεταλάβῃ. Μάταια οἱ γιατροὶ προσπαθοῦσαν νὰ τὴν πείσουν ὅτι δὲν εἶχε τίποτα.

— Θὰ σᾶς πίστευα, τοὺς ἀπαντοῦσε ἡ Βασιλομήτωρ, στερεοτύπως, ἂν δὲν εἶχεν ἐμφανισθῇ ὁ κομήτης. Τώρα ὅμως εἶμαι βεβαία πὼς θὰ πεθάνω.

***

—Νὰ μοῦ κόψῃς τὸ κεφάλι, ὄχι καὶ τὰ γένεια !..

Ὅταν ὁ Θωμᾶς Μοὺρ ὡδηγήθη εἰς τὸ ἰκρίωμα, πρὶν θέσει τὸ κεφάλι του κάτω ἀπὸ τὸν πέλεκυ τοῦ δημίου, τὸν παρεκάλεσε νὰ προσέξῃ μήπως κατὰ τὴν ὥρα τῆς ἐκτελέσεως ἔκοβε κατὰ λάθος καμμιὰ τρίχα ἀπὸ τὴν πλούσια γενειάδα του.

— Μὰ γιατί ἐνδιαφέρεσαι γιὰ τὰ γένεια σου ἀφοῦ πρόκειται νὰ πεθάνῃς; τὸν ρώτησε ὁ δήμιος.

— Πῶς! Μὲ ἐνδιαφέρει καὶ πολὺ μάλιστα. Ἐννοῶ νὰ ἐκτελεσθῇ ἀκριβῶς ἡ ἀπόφασις τοῦ δικαστηρίου. Καὶ ἡ ἀπόφασις λέγει ὅτι ὀφείλεις νὰ μοῦ κόψῃς τὸ κεφάλι, ὄχι ὅμως καί... τὰ γένεια!

***

—Ἡ ἀρτηρία δὲν χτυπᾷ πλέον !..

Ὁ σοφὸς Χάλλερ, νοιώθοντας τὸν θάνατο νὰ πλησιάζῃ ἔπιασε τὸ σφυγμό του, καὶ ἄρχισε νὰ τὸν παρακολουθῇ μόνος του, λέγοντας συγχρόνως μὲ μεγάλη ἡσυχία:

— Ἡ ἀρτηρία χτυπᾷ... χτυπᾷ ἀκόμη... Τώρα δὲν χτυπᾷ...

Καὶ ξεψύχησε !...

ΑΠΟ ΤΑ ΟΘΩΝΙΚΑ ΧΡΟΝΙΑ

ΤΟ ΜΑΡΤΥΡΙΟΝ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ

Ἡ βαρυκοΐα τοῦ Ὄθωνος. Μιὰ ἐξομολόγησίς του στὸ γέρο ἱερέα. Ἡ Ἀμαλία στὸ κενὸν ἑνὸς παραθύρου. Τὸ μυστικὸ μιᾶς συνεργασίας. Ἕνα πικρὸ τετράστιχο. Ἡ ἀντοθωνικὴ φιλολογία κ.λ.π.

Ἕνας παληὸς Ὀθωνιστής, ὁ μακαρίτης Παπαηλιόπουλος, μᾶς ἄφησε πολύτιμες καὶ ἄγνωστες πληροφορίες γιὰ τὴ ζωὴ τῶν πρώτων μας βασιλέων.

Ἡ ὑγιεινὴ λοιπὸν κατάστασις τοῦ Ὄθωνος ποτὲ δὲν ἦταν ἀνθηρή. Ὁ Βασιλεύς, ὅσο προχωροῦσε ἡ ἡλικία του, παρουσίαζε ὁλοένα καὶ ἐντονώτερα τὰ συμπτώματα γενικῆς ἐξαντλήσεως, ἂν καὶ ἐξωτερικῶς δὲν ἐφαίνετο νὰ πάσχῃ. Ἐπειδὴ εἶχε προσβληθεῖ ἀπὸ ἑλώδεις πυρετοὺς (ἡ πρωτεύουσα τὴν ἐποχὴ ἐκείνη εἶχε γύρω-γύρω βάλτους) οἱ γιατροὶ τοῦ ἔδιναν καθημερινῶς κινίνο, τὸ ὁποῖο εἶχε ἐντείνει τὴ φυσικὴ βαρυκοΐα του. Ἐπὶ πλέον ὁ Ὄθων δυσκολευότανε καὶ νὰ μιλήσῃ. Ἡ ἀδυναμίες αὐτὲς ἐγέμιζαν τὴν ψυχή του ἀπογοήτευσι. Ὁ δυστυχισμένος Βασιλεὺς ἦταν ἀναγκασμένος νὰ ἐντείνῃ τὶς προσπάθειές του γιὰ ν' ἀντιληφθῇ καὶ νὰ μεταδώσῃ τὶς σκέψεις τους, ἑπομένως κατελαμβάνετο ἀπὸ ὑπερβολικὴ κόπωσι καὶ ἐξάντλησι, ἔπειτα ἀπὸ τὴν ὁποίαν τὸν ἔπιανε ὕπνος! Κατόπιν αὐτοῦ ὁ Βασιλεὺς ἀποτραβιότανε ἐνωρὶς στὰ δωμάτιά του νὰ κοιμηθῇ, γιὰ νὰ μὴν εἶναι νυσταλέος τὴν ἡμέρα. Ἀλλὰ καὶ τὴ νύχτα ὁ ὕπνος του ἦταν λίγος καὶ ἀνήσυχος, δὲν τοῦ ἐμπόδιζε δὲ καὶ τὴν ὑπνηλία τῆς ἡμέρας.

Τὸ καλοκαῖρι τοῦ 1844 ὁ Βασιλεὺς πῆγε στὴν Κηφησσιά, γιατὶ ἡ ἀρρώστεια του εἶχε ἐπιδεινωθεῖ. Ἡ Ἀμαλία ἐφοβήθηκε. Ἀλλ' ὁ Βαυαρὸς γιατρὸς Ρέζερ, ποὺ ἤξερε καλὰ τὴν κρᾶσι τοῦ Ὄθωνος ἐπανελάμβανε στὴ Βασίλισσα: —«Σᾶς ἐγγυῶμαι ὅτι ὁ Βασιλεύς, θὰ πεθάνῃ γέρος».

Διηγοῦνται σχετικῶς ὅτι ὅταν κατὰ τὸ 1847 ἔφθασε στὰς Ἀθήνας ὁ δεύτερος ἱερεὺς τοῦ Βασιλέως—ἕνας γέρος κληρικός, ποὺ εἶχε χρηματίσει καθηγητὴς τοῦ Ὄθωνος στὰ παιδικά του χρόνια—ὁ Βασιλεύς, στὴν πρώτη τους συνάντησι, τοῦ εἶπε:

— Εἶμαι πολὺ μετανοημένος ποὺ δὲν ἀκολούθησα τὸν προορισμό μου !..

Γιατὶ ἀπὸ μικρὸς ὁ Ὄθων προωρίζετο γιὰ τὸν κλῆρο. Τοῦ ἄρεσε πολὺ ἡ παπαδίστικη ζωὴ καὶ μάλιστα, λέγεται, ὅτι ἡ μεγαλείτερη νεανική του φιλοδοξία ἦταν ν' ἀνεβῇ μιὰ μέρα στὸν Παπικὸ Θρόνο! Ἡ τύχη ὅμως τὸν ἔκανε Βασιλέα..

***

Δὲν ἤθελε ὅμως, ὁ Ὄθων καὶ νὰ φύγῃ ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα του ποὺ τὴν ἐλάτρευε. Καὶ γιὰ νὰ τὴν διοικήσῃ, (παρ' ὅλες του τὶς φυσικὲς ἀδυναμίες) ἐσκέφθηκε νὰ καταφύγῃ στὴν Ἀμαλία.

Ἡ Βασίλισσα εἶχε ἀκριβῶς ὅτι ἔλειπε ἀπὸ τὸν Βασιλέα: Ἀκοὴ ὀξυτάτη, εὐφράδεια καταπληκτική, ἀντίληψι γοργή, καὶ πρὸ πάντων ψυχικὸ σθένος. Τὰ Ἑλληνικὰ τὰ μιλοῦσε πιὰ καθαρώτατα καὶ μὲ ὅλους των τοὺς ἰδιωτισμούς—ἐνῷ στα Γαλλικὰ δυσκολευότανε λίγο.

Ὁ Ὄθων, ὅταν ἐδέχετο διαφόρους ἐπισήμους ἢ ἰδιώτας σὲ ἀκροάσεις, συνήθιζε νὰ λέγῃ:

— Ὡραῖα, κύριε! Τώρα σᾶς παρακαλῶ, αὐτὰ ποὺ μοῦ εἴπατε νὰ μοῦ τὰ γράψετε. Θὰ διαβάσω τὴν ἔκθεσί σας καὶ θὰ σκεφθῶ.

Κατέφευγε δηλ. στὸ σύστημα αὐτὸ τῶν γραπτῶν ἐκθέσεων γιατὶ πολλὲς φορὲς δὲν εἶχε ἀντιληφθῇ τί τοῦ εἶπαν, ἀλλὰ καὶ γιὰ νὰ ἐξασφαλισθῇ ἀπὸ κινδύνους ἀπάτης. Διαρκῶς ὑπωπτεύετο ὅτι Ἕλληνες καὶ Βαυαροὶ ἤθελαν νὰ τὸν γελάσουν. Γιὰ τοῦτο, στὶς δύσκολες ὑποθέσεις κατέφευγε στὴ Βασίλισσα, ὡς πρὸς σανίδα σωτηρίας. Ἡ Βασίλισσα, μόλις ἔμαθε τόσο τὴν Ἑλληνικὴν ὥστε νὰ μιλῇ μὲ εὐκολία, καὶ νὰ ἐννοῇ τὴν ποικίλη καὶ ἀκατάρτιστη ἀκόμη γλῶσσα τῶν χρόνων ἐκείνων, ἔγινε τὸ δεξὶ χέρι τοῦ Βασιλέως στὴ διεξαγωγὴ τῶν ὑποθέσεων τοῦ Κράτους. Καθότανε παράμερα, στὸ κενὸν τοῦ μεγάλου παραθύρου τοῦ Βασιλικοῦ γραφείου καὶ ἔκανε τάχα πὼς διαβάζει ἐφημερίδες, πράγματι ὅμως παρακολουθοῦσε προσεχτικὰ τὴ συνομιλία. Ὅταν ὁ συνεργαζόμενος μὲ τὸ βασιλέα ἔφευγε, ἡ Ἀμαλία συνεπλήρωνε ὅλα τὰ κενὰ ποὺ εἶχαν μείνει στὴν ἀντίληψι τοῦ συζύγου της.

Ἐννοεῖται ὅτι ἡ παρουσία τῆς Βασιλίσσης στὶς ὧρες αὐτὲς δὲν παραξένευε κανένα, τὴν ἐποχὴ ἐκείνη. Ὅλοι ἤξεραν ὅτι οἱ Βασιλεῖς ἀγαπιόνταν τρυφερώτατα. Πολλοὶ εἶχαν ἀκούσει τὸν Ὄθωνα νὰ λέῃ στὴ γυναῖκα του: —«Ἀμαλίτσα μου !..» Ἑπομένως, εὕρισκαν φυσικὴ τὴν εὐχαρίστησι τῆς Βασίλισσας νὰ συντροφεύῃ τὸν ἄντρα της στὴν καθημερινή του ἐργασία.

Ἀργότερα ὅμως ἡ Βασίλισσα δὲν μπόρεσε νὰ κρατηθῇ ἀμίλητη καὶ ἐπενέβαινε στὶς συνεργασίες τοῦ Βασιλέως. Οἱ δυσαρεστημένοι κατὰ τῆς βασιλείας τὸ πρόσεξαν αὐτὸ καὶ ἐξηγέρθησαν. Ἄρχισε σιγὰ σιγὰ ἡ ἀντίδρασι. «Τί; ἔλεγαν, θὰ μᾶς κυβερνάῃ μιὰ γυναῖκα; Ἂν εἶνε κουφὸς αὐτός, ἂς σηκωθῇ νὰ φύγῃ!» Καὶ μιὰ νύχτα ἀκούστηκε φοβερὸ μέσα στὸ σκοτάδι τὸ ἐπαναστατικὸ τραγοῦδι:

Ἕως πότε ἡ ξένη ἀκρίδα
Ἕως πότε ὁ κουφὸς Βαυαρὸς
Θὰ γυμνώνῃ τὴ δόλια Πατρίδα;
Ἐγερθῆτε, ἀδέρφια, καιρός !!.

Ἔπειτα ἄρχισαν οἱ λίβελλοι, ποὺ ἐτοιχοκολοῦντο στοὺς δρόμους, τὴ νύχτα τὰ περίφημα «ἐπαναστατικὰ φυλλάδια», τὰ ἀντοθωνικὰ ποιήματα τοῦ Ἀχιλλέως Παράσχου καὶ τοῦ Σούτσου, ὅλη ἡ πικρὴ φιλολογία ποὺ ἐκαλλιέργησε τὴν ἐπανάστασι τοῦ 1862 καὶ ποὺ εἶχε ὡς ἀποτέλεσμα τὴν ἐκθρόνισι τοῦ Ὄθωνος.

ΑΠ' ΤΙΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΤΗΣ ΚΑΡΔΙΑΣ

ΤΟΥ CHARLES FOLEY

ΤΟ ΞΥΠΝΗΜΑ ΣΤΗΝ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ

Ὁ Γαστὼν Βασὰλ καὶ ἡ γυναίκα του προχωροῦσαν ἀνάμεσα ἀπ' τὰ ἕτοιμα στρωμένα τραπέζια τοῦ κήπου, ψάχνοντας νὰ βροῦνε μιὰ καλὴ θέση νὰ κάτσουνε.

Ἐκείνη, ἄνοιξε ἄξαφνα τὸ βῆμα της καὶ πῆγε καὶ κάθισε σ' ἕνα ἀπόμερο τραπεζάκι, κάτω ἀπὸ κάτι πελώριους εὐκαλύπτους. Γυρνῶντας ἔπειτα πρὸς τὸ σύζυγό της, τοῦ εἶπε μ' ἕνα τρυφερὸ χαμόγελο στὰ χείλη :

— Δὲν εἴμαστε καλὰ ἐδῶ ;

— Θαυμάσια !

Τὰ βλέμματά τους συναντήθηκαν καὶ τὰ μάτια τους ἔλαμψαν ἀπὸ ἐρωτικὴ εὐδαιμονία.

— Θὰ εἶναι νιόπαντροι ! ψιθύρισαν οἱ διπλανοί τους.

Τὸ ζευγαράκι αὐτὸ εἴτανε πραγματικῶς πολὺ χαριτωμένο. Ἐκεῖνος, νέος ὡς εἰκοσιὲξ χρονῶν, μελαγχρινός, μὲ καλὸ στριμμένο μουστάκι, ἔδειχνε μὲ τὸ παρουσιαστικό του πῶς ἀνῆκε στὸν κύκλο τῶν κοσμικῶν. Ἐκείνη, νέα ὡς δεκαοκτὼ ἐτῶν (ἴσως μάλιστα καὶ λιγώτερο), εὐκίνητη καὶ λεπτοκαμωμένη, σ' ἔκανε ἅμα τὴν ἔβλεπες, νὰ νομίζεις πῶς ἔχεις μπροστά σου μιὰ Ψυχή, ποὺ μόλις τὴν ἄγγιξαν τὰ φτερὰ τοῦ Ἔρωτος. Ἡ ἐπιδερμίδα της εἶχε κάποια κρινένια λευκότητα. Τὰ μεγάλα καὶ φωτεινὰ μάτια της εἶχαν παιδικὴ ἔκφραση. Τὸ μετωπό της ἔδειχνε πῶς πονηρὲς σκέψεις δὲν εἶχαν ἀκόμα φωλιάσει ἐκεῖ. Κάτω ἀπ' τὴν ἄσπρη ρόμπα της ἐμάντευεν τέλος ἕνα σῶμα φιλντισένιο, ἕνα σωματάκι εὐκολόσπαστο.

Μόλις ἀπομακρύνθηκε τὸ γκαρσόνι, ποὺ πῆγε νὰ πάρῃ τὴν παραγγελία, ἐκείνη κοίταξε πάλι κατάματα τὸν ἄντρα της καὶ τοῦ εἶπε μὲ φωνὴ πνιγμένη ἀπ' τὸ κῦμα τῆς εὐτυχίας ποὺ πλημμυροῦσε τὰ στήθη της :

— Θυμᾶσαι, Γαστών... πέρασε ἕνας χρόνος ἀπὸ τότε...

— Ναί, Τερέζα, ἔκλεισε χρόνος. Ἐκεῖ φάγαμε μαζί, γιὰ πρώτη φορά... ὁλομόναχοι.

Ἅπλωσαν κι' οἱ δυὸ τὰ χέρια τους ἀνάμεσα ἀπ' τὰ πιάτα καὶ τὰ ποτήρια, τἄσφιξαν μὲ θέρμη κ' ἔπειτα ἔπαψαν νὰ μιλᾶνε.

Ἄξαφνα ἡ Τερέζα ἀνοιγόκλεισε τὰ βλέφαρά της καὶ τὸν ρώτησε :

— Μ' ἀγαπᾶς ;

Καὶ κεῖνος τῆς ἀποκρίθηκε σιγὰ-σιγά :

— Ναί.

Ἄρχισαν νὰ τρῶνε. Ἐκεῖνος ἔτρωγε μὲ ὄρεξη. Ἡ Τερέζα προσποιότανε πῶς πεινοῦσε καὶ κείνη, γιὰ νὰ τοῦ προξενῇ εὐχαρίστηση, χωρὶς νἄχῃ καθόλου ὄρεξη. Ὁ Γαστὼν εἶχε τὸ νοῦ του καὶ στὸν κόσμο. Παρακολουθοῦσε τοὺς περαστικοὺς καὶ κοίταζε μήπως ἀνακαλύψει κανένα γνωστό του. Ἡ Τερέζα ὅμως, ἀδιαφοροῦσε τί γινότανε τριγύρω της. Ὁ κόσμος ὅλος γιὰ κείνην ἦταν ὁ Γαστών της. Καὶ δὲν ξεκολλοῦσε τ' ἀχόρταγα μάτια της ἀπὸ πάνω του.

Ἄξαφνα ἀντελήφθη πῶς ὁ Γαστὼν κοίταζε προσεκτικὰ μιὰ γυναίκα ποὺ καθότανε στ' ἀντικρυνό τους τραπεζάκι. Αὐτὸ τὴν πείραξε λιγάκι, καὶ τὸν μάλωσε τρυφερά :

— Δὲν εἴμαστε καλὰ ἐδῶ, Γαστών ;

— Δὲν εἶναι καθόλου εὐγενικὸ ἐκ μέρους σου, κύριε, νὰ κοιτᾶτε ἄλλες γυναῖκες, τέτοια μέρα σὰν τὴ σημερινή, ποὺ γιορτάζουμε τὴν πρώτη ἐπέτειο τῶν γάμων μας !..

Ἐκεῖνος τῆς ἔκλεισε τὸ στόμα μὲ τὸ χέρι του καί, γέρνοντας πρὸς τὸ μέρος της, τῆς εἶπε σιγανά :

— Εἶναι ἡ Ζὰν Σπρίγκ, χορεύτρια κάποιου βαριετὲ καὶ στενὴ φίλη τοῦ Νταρνέ !...

Τὰ μάτια του χαμογελούσανε πονηρὰ ἐνῶ μιλοῦσε. Ἡ λάμψη τους δυσαρέστησε λιγάκι τὴν Τερέζα, ἡ ὁποία τοῦ εἶπε ἀφελέστατα :

— Πῶς ; ὁ Νταρνὲ πηγαίνει μ' αὐτὴ τὴ γυναίκα ;... Μὰ δὲν κάνει καθόλου καλά, δὲ βρίσκεις ;...

Ὁ Γαστὼν φαινόταν πῶς διασκέδαζε μὲ τὰς ἀφελεῖς παρατηρήσεις τῆς γυναίκας του. Ἄδειασε μονορροῦφι τὸ ποτῆρι μὲ τὴ σαμπάνια, κ' ἐξακολούθησε χαμογελώντας :

— Ψύλλους στ' ἄχυρα ζητᾶς, καϋμένη ! Ἂν τὰ κρίνεις τόσο αὐστηρὰ τὰ πράγματα, δὲ θἄβρεις ποτέ σου ἄκρη... Ἐξάλλου, ὅταν ἕνας νέος εἶναι ἀκόμα ἀνύπαντρος.

Ἐκείνη ἄνοιξε τόσα δὰ τὰ μάτια της ἀπὸ τὴν κατάπληξη.

— Σὲ σκανδαλίζω, βλέπω, ἀπόψε, μικρούλα μου, συνέχισε ὁ Γαστὼν ἀπαθέστατος... Θέλεις νὰ μάθης κάτι ; Εἶσαι ἀκόμα πολὺ .... πολύ... ἂν λάβουμε μάλιστα ὑπ' ὄψιν πῶς ἔκλεισες χρόνος ἀπὸ τότε ποὺ παντρεύτηκες...

— Πολὺ κουτή, ἒ ; αὐτὸ δὲ θέλεις νὰ πῇς ; φώναξε κείνη, κατακόκκινη ἀπ' τὴν ἔξαψή της καὶ μὲ κάποια κρυφὴ ταραχὴ στὴν καρδιά. Καὶ συνέχισε : Ἂν ἡ μαθήτριά σου σὲ κάνει νὰ ντρέπεσαι, γιατὶ δὲν τῆς μαθαίνεις περισσότερα ; Γιατὶ δὲ μοῦ μαθαίνεις ὅλα τὰ βρώμικα πράγματα, ποὺ πρέπει νὰ ξέρῃ μιὰ παντρεμένη γυναίκα ;

Καὶ ἄδειασε καὶ κείνη, μονομιᾶς, τὸ ποτῆρι της, σὰ νἄθελε νὰ πάρῃ θάρρος γιὰ κάποιον ἀγῶνα ποὺ θἄρχιζε σὲ λίγο.

— Μά, ἀγαπητή μου, δὲν ἔχω νὰ σοῦ μάθω τίποτα τό... ἀκατάλληλο, τῆς ἀποκρίθηκε ὁ Γιῶργος... Θὰ ἤθελα μονάχα νὰ σοῦ μάθω νὰ εἶσαι πιὸ ἐπιεικὴς ἀπέναντι τῆς σημερινῆς κοινωνίας... Ἡ ἐρημικὴ ζωὴ ποὺ πέρασες τόσα χρόνια στὴν πατρίδα σου, οἱ δώδεκα μῆνες ποὺ περάσαμε μαζύ, σὰν σὲ ὄνειρο, στὴ μαγευτικὴ Ἰταλία, σ' ἔκαναν νὰ ξεφύγῃς λιγάκι ἀπ' τὴν πεζὴ πραγματικότητα. Ὡστόσο... Ὡστόσο...

Ἡ Τερέζα εἶδε τὸν ἄντρα της λιγάκι διστακτικό. Εἶχε χάσει τὸ κέφι του. Ἐμάντευσε ὅμως ἀπ' τὸ βλέμμα του πῶς θὰ ἤθελε πολὺ «νὰ τὴν θέση σ' ἐπαφὴ μὲ τὴν πεζὴ πραγματικότητα» καί, κατανικώντας τὴν ἔμφυτη ἀντιπάθεια ποὺ αἰσθανότανε γι' αὐτοῦ τοῦ εἴδους τὶς συζητήσεις, προσποιήθηκε πῶς ἄρχισε νὰ τὴν ἐνδιαφέρῃ πολὺ ἡ ὄψη αὐτὴ τῆς κοινωνικῆς ζωῆς :

— Μὲ τὰ σωστά σου, λοιπόν, ἐπίστεψες πῶς εἶμαι τόσο κουτή ; τοῦ εἶπε. Ἔννοια σου, καὶ ἔχω καταλάβει πολλὰ πράγματα, χωρὶς νὰ μοῦ τὰ μάθη κανείς...

Καὶ τὰ μάτια της πέταξαν κάτι πονηρὲς λάμψες, ποὺ ἔκαναν τὸ Γαστὼν νὰ ξανάβρῃ τὸ κέφι του. Ἡ Τερέζα κατάλαβε τὴ μεταβολὴ ποὺ ἔγινε μέσα του. Καί, γιὰ νὰ τὸν φέρῃ στὰ νερά της, ἐξακολούθησε :

— Στὴν ἀρχὴ ἔκανα τὴν κουτή, γιατὶ ντρεπόμουν... Τώρα ὅμως, θὰ ἤμουν πραγματικὰ ἀνόητη ἂν ἐπέμενα νὰ βρίσκωμαι ἀκόμα στὰ σύννεφα... Πρέπει λοιπὸν νὰ μὲ «μυήσης». Σήμερα κλείνει χρόνος ἀπὸ τότε ποὺ παντρευτήκαμε... Θέλω λοιπὸν ἀπὸ σήμερα νὰ ἐγκαινιάσουμε νέα περίοδο ζωῆς : λιγώτερο ποιητικῆς ἢ ἰδανικῆς, ὅπως προτιμᾶς, μὰ περισσότερο σοβαρῆς, πραγματικῆς... Ἄ ! ἔχουν τὴν ποίησή τους καὶ οἱ ποταπότητες τῆς ζωῆς !

Ἔγειρε κοντά του καὶ τοῦ ψιθύρισε παιχνιδιάρικα.

— Κοίταξέ με στὰ μάτια, κοίτα νὰ δῇς πῶς δὲ φοβᾶμαι πιά !...

Πράγματι... Ὁ Γαστὼν δὲν διέκρινε πιὰ στὰ μάτια της τὴν παληὰ ἐκείνη ἀθωότητα. Ἀπεναντίας, εἶδε κάποια φλόγα, ποὺ θὰ τὴν εἶχε ἀνάψη περισσότερο ἡ σαμπάνια.

— Ἔχεις δίκηο, τῆς εἶπε. Ἀργὰ ἢ γλήγορα θὰ τὰ μάθης ὅλα. Ἐξάλλου οἱ παληοί μου ἐφήμεροι ἔρωτες δὲν ἔχουν τίποτα τὸ κοινὸν μὲ τὴ δική μας δυνατὴ ἀγάπη...

Ἐκείνη ἔνοιωσε κάποιο δυνατὸ πόνο στὴν καρδιά. Τῆς φάνηκε σὰ νὰ εἶχε κείνη τὴ στιγμὴ ἀντίκρυ της τὸν Νταρνέ, ἕνα ὁποιοδήποτε ἄλλον ἄντρα, μὰ ὄχι τὸ Γαστών της. Καὶ ἀνατρίχιασε, ἐνῶ ὁ Γαστὼν χαμογελοῦσε μ' εὐδαιμονία, καθὼς ἀναθυμότανε τοὺς «παληοὺς ἐφήμερους ἔρωτές του.»

Τὴν Τερέζα τὴν εἶχε πιάσει πειὰ ἡ τρελλὴ ἐπιθυμία νὰ τὰ μάθη ὅλα, νὰ μάθῃ ὅλα τὰ «βρώμικα πράγματα» ποὺ τ' ἀγαποῦσε. Καὶ τὸν ρώτησε μὲ περιέργεια :

— Καὶ σὺ λοιπόν... ἒ ; καὶ σύ ;... Εἶχες.

— Καὶ γὼ βέβαια ! τῆς ἀποκρίθηκε ὁ Γαστών, χωρὶς νὰ προσέξῃ τὴν ταραχή της. Δὲν ἤμουν καὶ πολὺ ἄσκημος νέος. Εἶχα ἀρκετὰ χρήματα καί... δὲ μοῦλειψαν οἱ ἐρωτικὲς περιπέτειες...

— Μὲ ποιὰ γυναίκα ;

Ἡ φωνή της ἤτανε τόσο ἀλλαγμένη ὥστε ὁ Γαστὼν σήκωσε τὸ κεφάλι του.

Μὰ ἡ Τερέζα κατανίκησε τὴ συγκίνησή της κ' ἔδωσε γελαστὴ ἔκφραση στὴ φυσιογνωμία της.

— Οὔ ! ποῦ νὰ θυμᾶμαι τώρα... ἀπάντησε αὐτός. Μ' ἕνα σωρὸ γυναίκες... Ποῦ νὰ τὶς θυμᾶμαι τώρα... Εἶχα μιὰ θεατρίνα, δυὸ καθὼς πρέπει κυρίες, μιά...

Ἄξαφνα ἡ Τερέζα χτύπησε μὲ δύναμι τὸ μαχαίρι πάνω στὸ πιάτο της, ποὺ κόντεψε νὰ τὸ σπάσῃ.

— Δὲν ἔρχεται ἐπὶ τέλους αὐτὸ τὸ γκαρσόν, φώναξε θυμωμένα, νὰ πάρῃ τὰ πιάτα !... Ἔχω ἀηδιάσει νὰ τὰ βλέπω τόσην ὥρα μπροστά μου !..

Καὶ ὅταν ἐξετελέσθη ἡ ἐπιθυμία της αὐτή, ἐξακολούθησε :

— Σταματήσαμε στὶς δύο καθὼς πρέπει κυρίες... Ὕστερα, ποιὰ ἤταν ὕστερα ;

Ὁ Γαστὼν δὲν τῆς χάλασε τὸ χατῆρι. Καὶ συνέχισε τὴν ἀπαρίθμηση τῶν γυναικῶν ποὺ γνώρισε !

— Ὕστερα... στάσου νὰ θυμηθῶ... Ἄ ! ναί ! Ὕστερα γνώρισα τὴ Μαρριέττα Μπερτέϋγ, ποὺ τὴν πῆρα μὲς ἀπ' τὰ χέρια τοῦ Νταρνέ... Ἄ! ἤταν ὑπέροχη γυναῖκα. Εἶχε ἕνα σῶμα !..

Ὁ Γαστὼν εἶχε ζαλιστεῖ ἀπ' τὴ σαμπάνια.

***

— Ἂν θέλεις, μπορεῖς νὰ πληρώσῃς νὰ πηγαίνουμε ! Τοῦ εἶπε ἄξαφνα ἡ Τερέζα καὶ σηκώθηκε ἀπὸ τὴ θέση της. Πνίγομαι δῶ μέσα. Θέλω ν' ἀναπνεύσω λίγο καθαρὸ ἀέρα....

Τότε μονάχα πρόσεξε ὁ Γαστὼν πῶς ἡ γυναίκα του ἤτανε κίτρινη σὰν τὸ λεμόνι. Κανόνισε τὸ λογαριασμό, μὰ ὥσπου νὰ πάρῃ ρέστα ἀπ' τὸ γκαρσόν, ἐκείνη εἶχε ἤδη ἀπομακρυνθεῖ ἀπὸ κοντά του. Τὴ βρῆκε ἔξω, στὴ λεωφόρο, κάτω ἀπ' τὴ σκιὰ ποὺ σκόρπιζαν τὰ ψηλὰ δέντρα. Βράδυαζε.

— Πῶς αἰσθάνεσαι τώρα ; τὴ ρώτησε. Μήπως ἐκεῖνα ποὺ σοῦ εἶπα σὲ δυσαρέστησαν ;

Ἐκείνη εἶχε ἀκόμα τὸ κουράγιο νὰ χαμογελάσῃ καὶ νὰ τοῦ πῇ :

— Δὲν εἶμαι δὰ τόσο κουτὴ ὅσο φαντάζεσαι.

Ἡ διαβεβαίωση αὐτὴ τὸν καθησύχασε. Τὴν πῆρε ἀπ' τὸ μπράτσο καὶ προχώρησαν λίγο μαζύ στὴ σκοτεινὴ δενδροστοιχία. Πόσες ἀναμνήσεις τῆς νεανικῆς τρελλῆς ζωῆς του εἶχε ὁ Γαστὼν ἀπὸ κεῖ !..

Ἄξαφνα ὅμως, ἐνῶ περνοῦσαν μπρὸς ἀπὸ ἕνα πάγκο, ἡ Τερέζα τράβηξε τὸ χέρι της ἀπότομα.

— Τί σοῦ συμβαίνει, Τερέζα.

— Τίποτα... Κουράστηκα... Θέλω νὰ κάτσω...

Ἔκατσε καί, σκεπάζοντας ἄξαφνα τὸ πρόσωπο μὲ τὰ χέρια της, ξέσπασε σ' ἀναφυλλητά.

Ὁ Γαστών, ποὺ εἶχε ξεμεθύσει, κατάλαβε πόσο ἀδέξια εἶχε φερθεῖ. Συγκινήθηκε ἀπ' τὸν ἄφωνο πόνο τῆς γυναίκας του. Ἔκατσε καὶ κεῖνος δίπλα της καὶ δοκίμασε νὰ τὴν ἀγκαλιάσῃ ἀπ' τὴ μέση, νὰ τὴν παρηγορήσῃ, νὰ τῆς ζητήσῃ συγγνώμη ἂν τὴν πείραξε χωρὶς νὰ τὸ θέλῃ.

Μὰ κείνη τὸν ἔσπρωξε μὲ θυμό :

— Ἄσε με ! φώναξε, ἄσε με !... Θέλω νὰ κλάψω, νὰ κλάψω !...

Καὶ τὸ σπαραχτικὸ κλάμα τοῦ ἄγνοῦ ἐκείνου κοριτσιοῦ, ποὺ δὲν μπόρεσε νὰ ὑποφέρῃ τὴν πεζὴ πραγματικότητα, πλημμύρισε σὲ λίγο, σὰ φρικιαστικὴ μουσική, τὴν ἐρημικὴ καὶ σκοτεινὴ δενδροστοιχία, ἐνῶ ἐκεῖνος στεκόταν πλάϊ της βουβός, συντετριμμένος, ἁ μ α ρ τ ω λ ό ς !...

Κάρολος Φόλεϋ

ΟΙ ΑΣΤΕΡΕΣ ΤΟΥ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΥ

ΠΟΙΑ ΛΑΜΒΑΝΕΙ ΤΙΣ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΕΣ ΕΡΩΤΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ

Ἡ ἔρευνα ἑνὸς ἀμερικανοῦ δημοσιογράφου. Ἡ πλημμύρα τῶν ραβασακίων στὸ ταχυδρομεῖο τοῦ Χόλλυγουντ. Εἴκοσι χιλιάδες—20.0000—ἐρωτικὰ γράμματα τὴν ἡμέρα !... Τί λέγει ἡ Ἐστὲλ Τάϋλορ. Ὁ γέρος καθηγητὴς ποὺ ζητοῦσε... νὰ τῆς πλένῃ τὰ πιάτα !... Ἡ γροθιὲς τοῦ συζύγου της Ντέμσεϋ. Ὁ καυγᾶς μεταξὺ τῆς Πόλα Νέγκρι καὶ τῆς Γκλόρια Σβάνσον. Ποιὰ λαμβάνει τὰ περισσότερα ραβασάκια. Νεβάρρο ὁ κατακτητὴς τῶν καρδιῶν ποὺ χρησιμοποιεῖ σωματοφύλακας γιὰ νά... μὴ τὸν φᾶνε ἡ γυναῖκες στὸ δρόμο ἀπό... ἀγάπη !... Ἡ μετριοφροσύνη τοῦ Σαρλῶ...

Οἱ κινηματογραφικοὶ ἀστέρες τοὺς ὁποίους τόσον θαυμάζετε ὑφίστανται πολλὲς φορὲς ἐνοχλήσεις, ποὺ δὲν μπορεῖ νὰ τὶς φανταστῇ κανείς. Μιὰ ἀπ' τὶς ἐνοχλήσεις αὐτὲς εἶνε καὶ τά... ἐρωτικὰ ραβασάκια !... Μάλιστα τὰ ραβασάκια !... Θεὲ καὶ Κύριε ! Εἶνε ἀδύνατον νὰ φαντασθῆτε τί βροχὴ ἐρωτικῶν ἐπιστολῶν πέφτει καθημερινῶς στὸ ταχυδρομεῖο τοῦ Χόλλυγουντ, τῆς κινηματογραφουπόλεως αὐτῆς τῆς Ἀμερικῆς. Κι' ὅλες αὐτὲς ἡ ἐπιστολὲς ἀπευθύνονται στοὺς ἀστέρας τοῦ κινηματογράφου...

— Πολὺ ὀλίγα ταχυδρομεῖα συγκεντρώνουν τόσες ἐρωτικὲς ἐπιστολές, ὅσες συγκεντρώνει τὸ δικό μας, ἐδήλωσε τελευταίως στοὺς ἀμερικανοὺς δημοσιογράφους, ὁ διευθυντὴς τοῦ ταχυδρομείου τοῦ Χόλλυγουντ ! Πρόκειται περὶ ἀληθινοῦ... κατακλυσμοῦ !...

Τὰ περισσότερα ἀπὸ τὰ φλογερὰ αὐτὰ γράμματα προέρχονται κυρίως ἀπὸ τὶς διάφορες πόλεις τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν. Ἀλλὰ δὲν εἶνε λίγα καὶ ἐκεῖνα ποὺ προέρχονται ἀπὸ τὴν Εὐρώπη.

Κατὰ τοὺς ὑπολογισμοὺς τοῦ προαναφερθέντος διευθυντοῦ τοῦ Ταχυδρομείου τοῦ Χόλλυγουντ, φθάνουν στὴν πόλι αὐτὴ καθημερινῶς 20.000 ἐρωτικὲς ἐπιστολές, ἡ ὁποῖες, σημειωτέον, δὲν ἀπευθύνονται ὅλες στοὺς θηλυκοὺς ἀστέρας τοῦ κινηματογραφικοῦ στερεώματος, ἀλλὰ καὶ στοὺς ἄρρενας!

Ἡ σκανδαλώδεις αὐτὲς πληροφορίες ἐκίνησαν τὸ ἐνδιαφέρον ἑνὸς ἀμερικανοῦ δημοσιογράφου, ὁ ὁποῖος ἔκανε ὁλόκληρη ἔρευνα ἐπὶ τοῦ ζητήματος αὐτοῦ, πρὸ πάντων διὰ τὴ ἐξακρίβωση σὲ ποιὸν ἀστέρα ἀπευθύνονται τὰ περισσότερα ἐρωτικὰ γράμματα.

Πρῶτα-πρῶτα ὁ ἀμερικανὸς ρεπόρτερ ἐπισκέφθη στὸ σπίτι της, τὴν Ἐστὲλ Τάϋλορ, τὴν χαριτωμένην σύζυγον τοῦ μέχρι πρὸ ἡμερῶν πρωταθλητοῦ πυγμάχου κ. Τζὰκ Ντέμσεϋ. Στὶς σχετικὲς ἐρωτήσεις τοῦ δημοσιογράφου ἡ κ. Ἐστελ Τάϋλορ-Ντέμσεϋ ἀπήντησε :

Ἡ Πόλα Νέγκρι

— Δὲν εἶμαι συνειθισμένη, νὰ μετράω τὰ ἐρωτικὰ γράμματα, ποὺ μοῦ στέλνουν οἱ θαυμασταί μου ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη τοῦ κόσμου. Τὰ πετάω — τί κρῖμα ἀλήθεια !.. — χωρὶς νὰ τ' ἀνοίξω καθόλου. Πρὶν παντρευθῶ τὸν Ντέμσεϋ ἐλάμβανα πραγματικῶς πολλὰ ἐρωτικὰ γράμματα. Τώρα ὅμως δὲν λαμβάνω πολὰ καὶ πολλά. Ἴσως οἱ θαυμασταί μου νὰ φοβοῦνται τὸν Τζάκ μου, ὁ ὁποῖος, ὅπως ξέρετε, ἔχει...γερὲς γροθιές !..

Συνεχίζουσα ἡ κ. Τάϋλορ Ντέμσεϋ, ὡμολόγησε ὅτι κατὰ τὸ παρελθὸν δὲν ἐπετοῦσε ὅλες τὶς ἐρωτικὲς ἐπιστολὲς ποὺ τῆς ἔστελναν. Μερικὲς τὶς ἄνοιγε. Κυρίως ἐδιάβαζε πάντοτε μὲ κάποια εὐχαρίστησι τὰ ραβασάκια ἑνὸς καθηγητοῦ θαυμαστοῦ της, ὁ ὁποῖος τῆς ἔστελνε μιὰ ἐρωτικὴ ἐπιστολὴ κάθε 2—3 ἡμέρες ἐπὶ ὁλονλήρους μῆνες ! Ὁ καθηγητὴς αὐτὸς ἦταν 55 ἐτῶν !.. Τῆς ἔγραφε δὲ μὲ ἀρκετὸν πάθος :

«Ἡ μόνη μου εὐτυχία, θὰ ἦταν νὰ βρισκόμουν κοντά σας ! Ἂν σᾶς εἶναι δυνατὸν βρέστε μου μιὰ ὁποιαδήποτε θέσι πλησίον σας. Ξέρω νά... πλένω μὲ πολλὴν ἐπιδεξιότητα τὰ πιάτα !..»

Ἀκολούθως ὁ ἀμερικανὸς ρεπόρτερ χτύπησε τὴν πόρτα τοῦ μεγάρου τῆς περιφήμου καλλιτέχνιδος Πόλας Νέγκρι.

Ἡ κ. Πόλα Νέγκρι ὅμως δὲν ἦταν στὸ σπίτι της καὶ ὁ δημοσιογράφος ἀπηυθύνθη στὸν γραμματέα της, ὁ ὁποῖος μέ... «ὑπερηφάνειαν» τοῦ ἐδήλωσεν ὅτι ἡ κ. Πόλα λαμβάνει 100 περίπου γράμματα—ἐρωτικὰ βέβαια— τὴν ἡμέρα ! «Ἐν πάσῃ περιπτώσει, τοῦ ἐπρόσθεσε, λαμβάνει περισσότερα ἀπὸ τὴν Γκλόρια Σβάνσον !»

Ἡ τελευταία αὐτὴ δήλωσις τοῦ γραμματέως τῆς Νέγκρι ἔχει τὸν λόγο της. Μεταξὺ τῶν δύο ἀστέρων χαίνει τεραστία ἄβυσσος μίσους καὶ ἀντιζηλίας...

Κατόπιν ὁ γραμματεὺς τῆς κ. Νέγκρι ἐξήγησεν ὅτι δὲν ἔχει ἄλλην ὑπηρεσίαν πλησίον τῆς κ. Νέγκρι, παρὰ μόνο νὰ διαβάζῃ τὰ γράμματα ποὺ τῆς στέλνονται καὶ νὰ ταξιθετῇ σὲ διάφορες θῆκες ἑνὸς εἰδικοῦ ἀρχείου, στὸ ὁποῖον ἡ ἐπιστολὲς εἶνε τοποθετημένες κατὰ κατηγορίες !..

Ἡ Γκλόρια Σβάνσον, τὴν ὁποίαν ἐπεσκέφθη μετὰ ταῦτα ὁ ἀμερικανὸς δημοσιογράφος τοῦ ἐτόνισεν πῶς ἀπὸ ὅλας τὰς καλλιτέχνιδας καὶ τοὺς καλλιτέχνας τοῦ Χόλλυγουντ αὐτὴ πρώτη μπορεῖ νὰ καυχηθῇ ὅτι λαμβάνει τὰ περισσότερα ἐρωτικὰ γράμματα ἡμερησίως !..

— Ἀπόδειξις ὅτι λαμβάνω τὰ περισσότερα, ἐπεβεβαίωσε ἡ Σβάνσον εἶνε καὶ τὸ ὅτι διατηρῶ στὴν ὑπηρεσία μου δύο γραμματεῖς, γιὰ νὰ διαβάζουν καὶ νὰ ταξιθετοῦν τὰ γράμματα αὐτά, ἐνῷ ἡ Πόλα Νέγκρι ἔχει ἕναν μόνο γραμματέα !...

Κατὰ τοὺς ὑπολογισμούς της ἡ Γκλόρια Σβάνσον λαμβάνει ἑβδομαδιαίως περισσότερα ἀπὸ 2000 ἐρωτικὰ γράμματα !...

Μετὰ τὴν Σβάνσον ὁ ἀμερικανὸς δημοσιογράφος ἐπῆγε στὴν ἔπαυλι τοῦ Ραμὸν Νοβάρρο ὁ ὁποῖος ὅπως βεβαιοῦν οἱ κάτοικοι τοῦ Χόλλυγουντ εἶνε σήμερα ὁ μεγαλείτερος κατακτητὴς τῶν γυναικείων καρδιῶν, ὁ ἔνδοξος διάδοχος τοῦ Βαλεντῖνο. Ὁ Νοβάρρο ἐδέχθη εὐγενικὰ τὸν δημοσιογράφον καὶ τοῦ ἐξήγησεν ὅτι ἡ γυναῖκες ποὺ τὸν θαυμάζουν δὲν περιορίζονται μόνο σὲ ἐγγράφους ἐρωτικὲς ἐκδηλώσεις ἀλλὰ καὶ προφορικές. Εἶνε δὲ τόσο πολλὲς καὶ τόσο φορτικὲς ἡ θαυμάστριές του αὐτές, ὥστε ὁ Ραμὸν Νοβάρρο εἶνε ὑποχρεωμένος νὰ διατηρῇ σωματοφύλακες... γιὰ νὰ τὶς ἀπομακρύνουν ἀπὸ κοντά του ὅταν βγαίνει ἔξω !.. Σωστὴ μανία δηλαδή, σωστὴ λύσσα !.. Ἀφοῦ πολλὲς φορὲς ἡ ἐκδηλώσεις τῶν θαυμαστριῶν του ἔφθασαν σὲ τέτοιο σημεῖο ἐνθουσιασμοῦ ποὺ λίγο ἔλειψε νὰ τόν... ζουλίσουν, νὰ τόν... σκάσουν, καθὼς συνωστίζοντο γύρω του !...

— Μεταξὺ ἐκείνων ποὺ μοῦ γράφουν γιὰ νὰ καταθέσουν πρὸ τῶν ποδῶν μου τὴν καρδιά τους καὶ νὰ μοῦ προσφέρουν τὴν χεῖρα τους, εἶπεν ἐν τέλει ὁ Νοβάρρο, εἶνε καὶ πολλὲς ποὺ ἔχουν ἀρκετὰ χρονάκια στοὺς ὤμους των !.. Τελευταίως μάλιστα κάποια κυρία ἀπὸ τὴν Νέα Ὑόρκη, 52 ἐτῶν, μοῦ ἔστειλε εἰς ἔνδειξιν τῆς ἀγάπης της δύο ντουζίνες κάλτσες ποὺ τὶς εἶχε πλέξει ἡ ἴδια μὲ τὰ χέρια της !..

Ὁ ἀμερικανὸς δημοσιογράφος δὲν μποροῦσε βέβαια νὰ μὴν πάρῃ συνέντευξι καὶ μὲ τὸν Σαρλῶ. Ἀλλὰ ὁ μέγας κωμικὸς τοῦ κινηματογράφου τὸν ἀπογοήτευσε ἀμέσως.

— Ἐγώ, τοῦ εἶπε, δὲν παίρνω καθόλου ἐρωτικὰ γράμματα. Θὰ εἶμαι φαίνεται παρὰ πολὺ γελοῖος γιὰ νὰ μὴ μὲ ἐρωτεύεται καμμιὰ γυναῖκα !..

ΣΗΜ. «ΜΠΟΥΚΕΤΟΥ» : Στὰ λόγια ὅμως αὐτὰ τοῦ Σαρλὼ θὰ μποροῦσε κανεὶς ν' ἀπαντήσῃ κάλλιστα : — «Δὲν τὰ παρατᾶς κουμέντε Τσάρλι... Λίγες καρδιὲς ἔκαψες κ' ἡ ἀφεντιά σου ;...

Ὁ Νεοϋρκέζος

ΣΙΛΟΥΕΤΤΕΣ ΑΠΟ ΤΑ ΣΑΛΟΝΙΑ

Ε. Μ.

Τύπος ἀνδαλουσίας ὡραιότητος, μὲ καστανὰ φωτεινὰ μαλλιά. Ἡ ἐν Γερμανίᾳ διαμονή της ἐπὶ ἀρκετὰ ἔτη εἶχεν μεγάλην ἐπίδρασιν στὸν χαρακτῆρα της. Ἄλλοτε ἦτο πολὺ γελαστή, σπιριτσιόζα, ἀλλεγροτέρα, ἔχει πάντοτε ἕνα ὕφος μελαγχροινὸ τὸ ὁποῖον παρ' ὅλον ποὺ τῆς προσδίδει περισσοτέραν γοητείαν στὴν φυσιογνωμίαν της, ἐν τούτοις διαφαίνεται ἕνα βαθύτατον «ρεγκρὲ» διὰ τὴν συγκρατητικὴν πόλιν ποὺ ἐγκατέλειψεν. Κάτοχος ἐξαιρετικοῦ μουσικοῦ ταλέντου ὑπάρχει ἐλπὶς νὰ ἐντρυφήσουν οἱ Ἀθηναῖοι τὴν τεχνικωτάτην ἀπόδοσίν της ποὺ τὴν διακρίνει σπάνιο «toucher» καὶ θαυμαστὴ μουσικότης.

Ἡ Μονταὶν

ΚΟΣΜΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

Οὐδέποτε ἡ «ραντρὲ» στὰς Ἀθήνας ἦταν τόση ὁρμητικὴ ὅσον ἐφέτος ποὺ ἀναγκάσθησαν οἱ Ἀθηναῖοι νὰ ἐπανέλθουν κατεσπευσμένως ἀπὸ τας ἐξοχὰς καὶ νησιά.

— Θέατρα καὶ κέντρα ἐπανέκτησαν τοὺς παλαιοὺς θιασώτας καὶ ἐντὸς ὀλίγου ἐγκαινιάζονται αἱ τὴ-ρούμ'ς καὶ τὰ ντάνσιγκ.

— Συγχρόνως ἐμφανίζονται ὀλίγον κατ' ὀλίγον αἱ ἐξ Εὐρώπης ἐπανερχόμεναι τῶν ὁποίων ἡ ἐμφάνισίς των φέρει τὴν σφραγίδα τοῦ παριζιάνικου «chik» μεταξὺ τῶν πλέον σανσαπισινὲλ ἐμφανίσεων λόγῳ ἀξιοθαυμάστου συνόλου, τὴν παρελθοῦσαν Δευτέραν στὸ «Ρωμάντσο» ἡ Δὶς Δ. Σκαναβῆ μὲ τουαλέττα ἀπὸ κρέπ βισινὶ θαυμασίως ἐργασμένο, παλτὸ γκρίζο μὲ γκρὶ γοῦνες, καστόρι στὸ χρῶμα τοῦ φορέματος, Δὶς Δ. Κοίνου—μιὰ χαριτωμένη μπὰκ-μὶς—μὲ φόρεμα κρὲπ-ντὲ-σὶν-γκρὶ-ἀρζὰν καὶ μαντὼ πολὺ ἐλεγκάντικο ἐφηρμοσμένο στὴν λεπτοτάτη σιλουέττα της, σὲ χρῶμα βαθὺ ρουμπινιοῦ μὲ γοῦνες πτὶ-γκρὶ σὲ σχῆμα σμόκιν καπέλλο γκρί.

— Τὴν παρελθοῦσαν Δευτέρα ἀπόγευμα Κοὺμ-Κὰν παρὰ τῷ κ. καὶ τῇ κ. Ἀλ. Δημητριάδη στὴν εὐχάριστη ἐξοχικὴ ἔπαυλί των.

— Μεγάλη ἀλλεγροσύνη, νέαι ἐμφανίσεις μεταξὺ αὐτῶν ἀρκεταὶ ἄρτι ἀφιχθεῖσαι ἀπὸ Εὐρωπαϊκὰς λουτροπόλεις; τουαλέττες ἀντιπροσωπεύουσαι τὸ ἄπ'τοὺ-νταίητ τῆς μόδας.

— Μία ζωηροτάτη συντροφιὰ εἶνε ἐγκατεστημένη σ' ἕνα ὡραῖο βαθύχρυσο σαλόνι, ἀναπαυτικὲς βελούδινες πολυθρόνες, ἕνας πελώριος καναπὲς—ντιβάνι ἀπὸ μουχρὲ ἴδιο, δέρματα ἀπὸ τίγρεις πεταμένα κάτω, κομψοτεχνήματα Ἄπω Ἀνατολῆς ἀποτελοῦν ἀριστοτεχνικὸ περιβάλλον γιὰ ὅσες ἐντρυφοῦν στο ἀπολαυστικὸ ράουτ.

— Στὸ βάθος τὸ γκροὺπ τοῦ Κοὺμ-Κάν. Καὶ στὸ χῶλλ χορὸς τρικούβερτος.

— Κυλικεῖον πλουσιώτατον καὶ μεζέδες γευστικοί.

— Ὡραιότεραι ἐμφανίσεις Δὶς Ντέπη Ἀλ. Δημητριάδη μὲ κρὲπ-σατὲν μπλὲ-νουὶ ποὺ σχηματίζει κορσαζ καὶ φοῦστα ζαμπὸν πλούσια καὶ ἀριστοτεχνικὰ πτυχωμένα, Δὶς Νταίηλη Πράττερ μὲ ζωρζὲττ σὲ χρῶμα μπλουὰ μὲ ἐνκρυστασιὸν βελουδένιες καὶ καπέλλο βελούδινο μὲ μπόρ, μαλλιὰ μεγάλα, σύνολον ζηλευτό, κ. Λούση Ἀλ. Γρηγοριάδη προφαντὴ ἐμφάνισις μὲ θαυμάσιο παριζιάνικο μοντέλλο Λέλονγκ ἀπὸ κρὲπ-σατὲν μπλὲ μὲ «κοτηγιὲ» καὶ μαντὼ γκρὶ-μπὲζ μὲ γοῦνες ἀληθινές, Δὶς Μικὲττ Δ. Ζαφειροπούλου—ἐξ Ἀλεξανδρείας—ἔμψυχον Σὰξ, μὲ βελοῦδο σὲ χρῶμα γκρὶ-μπλὲ καὶ ἀσημένιο, καπέλλο ἐνκρυστὲ βελοῦδο, Δὶς Γ. Κωνσταντινίδη ὡραιοτάτη μὲ κρὲπ-ντὲ-σὶν μπὲζ καὶ μαντὼ καφὲ μὲ μπὲζ γοῦνες καὶ καφὲ ἀπὸ καστόρι καὶ «πάνν», Δὶς Διαμαντοπούλου chik σύνολον βὲρ-αμὰντ καὶ γκρὶ-ἀρζάν.

— Μεταξὺ τῶν κυρίων ἦσαν κ. κ. Δ. Ροδοκανάκης, Ἄλκης Γρηγοριάδης, Β. Βόγλης, Τ. Πράττερ, Γ. Δ. Ζαφειρόπουλος, Σ. Κωνσταντινίδης, Στ. Γεωργιάδης, Νίκας Ζαφειρόπουλος, κλπ.

— Χορευτικὸν ἀπόγευμα τὴν παρελθοῦσαν Κυριακὴν παρὰ τῷ κ. καὶ τῇ κ. Στ. Βοκκλῆ. Ἡ οἰκοδέσποινα πολὺ εὔμορφη μὲ φόρεμα κρὲπ-σατὲν ἐμπερζὶν ποὺ τὸ διέκρινε τεχνικωτάτη παριζιάνικη «κοὺπ».

— Μεταξὺ τῶν κεκλημένων κ. καὶ κ. Φορέστη σύνολον γκρὶ-μπλέ, κ. καὶ Δὶς Ταμπακοπούλου πολὺ χαριτωμένη μὲ τζάμπερ κρὲπ-ντὲ-σὶν καὶ λαμὲ ἀρζὰν καὶ γκρὶ-μπλὲ λίαν καλαισθητος συνδυασμός, κ. καὶ Δὶς Δ. Χαρισιάδη μὲ ζωρζὲτ μπλὲ μὲ βροχὴ ἀπὸ γκοντὲ καπέλλο βελούδινο στον ἴδιο τόνο, Δὶς Λουϊζίδη μὲ κρὲπ-ντὲ σὶν ἐκρεβὶς σὲ πολὺ μοδέρνα κούπ, κ. καὶ κ. Δημητρακοπούλου μὼβ ζωρζέττ, κ. καὶ Δὶς Μακρῆ, ζωρζέττ ἐκρεβὶς

Ἡ Μονταὶν

ΑΠ' ΟΣΑ ΔΙΑΒΑΖΩ

ΙΣΤΟΡΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

Ὁ Ἀννίβας συμβούλευε κάποτε τὸν στρατηγὸ Προῦσκα νὰ συνάψη μάχη πρὸς τὸν ἐχθρό.

— Δεν τολῶ..., εἶπεν ὁ Προῦσκας. Τὰ σπλάχνα τοῦ ζώου ποὺ ἐθυσίασα, στὶς θεὲς δὲν προλέγουν νίκη...

— Ὥστε λοιπὸν, ἀπήντησεν ὁ Ἀννίβας, δίνεις περισσότερη πίστη σ' ἕνα ψοφῆμι παρὰ σ' ἕνα στρατηγό, σὰν καὶ μένα..

***

Ὅταν ὁ Κρόμβελλ ἔκαμε τὴν θριαμβευτική του εἴσοδο στὸ Παρίσι, τὸν ἐπλησίασε κάποιος κόλαξ καὶ τοῦ εἶπε:

— Γιὰ δές! Πόσος κόσμος ἔχει ἔλθει γιὰ νὰ σὲ δῇ!...

— Θὰ εἶχεν ἔλθει διπλάσιος, ἀπήντησεν ὁ Κρόμβελλ κουνώντας τὸ κεφάλι του, ἐὰν μὲ ὡδηγοῦσαν στο ἰκρίωμα!

***

Λίγες ὥρες πρὶν πεθάνει, ὁ στρατάρχης ντὲ Σὰκ Ζεράν ἔλεγε ὑπονοώντας τὴν καρατόμηση τοῦ στρατάρχου ντὲ Μυμορανσὺ καὶ στρατάρχου Ντὲ Μωριλλάκ:

— Ὅταν πάω στὸν Οὐρανό, ὁ Θεὸς δὲν θὰ καταλάβῃ τί εἶμαι.. Εἶνε τόσος καιρὸς ποὺ δὲν ἔφθασεν ἕως ἐκεῖ πάνω κανένας στρατάρχης μὲ τὸ κεφάλι στοὺς ὤμους του!..

***

Σὲ μιὰ συγκέντρωση βρισκόταν κάποτε ἕνας κύριος, τοῦ ὁποίου τὰ μὲν μαλλιὰ ἦσαν καταμαυρα τὰ δὲ γένεια κάτασπρα. Ὁ ποιητὴς Σαίντ-Ἀμάν, ποὺ ἔτυχε νὰ εἶνε καὶ αὐτὸς παρών, ἀπευθυνόμενος πρὸς τόν... παρδαλὸν αὐτον κύριον, τοῦ εἶπε:

— Φαίνεται, κυριε, ὅτι ἔχετε ἐργασθῇ περισσότερο μὲ τὸ... σαγῶνι σας παρὰ μὲ τὸ κεφάλι σας, γιὰ ν' ἀσπρίσουν τὰ γένεια σας πρῶτα!..

***

Κάποτε, ὁ μέγας σοσιαλιστὴς πολιτικὸς καὶ συγγραφεὺς Ζωρὲς ἐνεφανίσθη σὲ μιὰ ἐπίσημη συγκέντρωση φορῶντας ὅλα τὰ παράσημά του. Οἱ φίλοι του μόλις τὸν εἶδαν ξέσπασαν σὲ ἐνθουσιώδεις ζητωκραυγές. Κάποιος ἀντίθετός του, ἐν τούτοις, θέλοντας νὰ τον θίξῃ, εἶπεν ἀρκετὰ δυνατὰ ὥστε νὰ ἀκουσθῇ ἀπ' ὅλους:

— Αὐτὸ καταντᾶ πλέον ἀνήθικον!

Χωρὶς νὰ πῇ τότε τίποτε ὁ Ζωρές, ἐβγῆκε γιὰ μιὰ στιγμὴ ἀπο τὴν αἴθουσα καὶ σὲ λίγο ἐνεφανίσθη ἐκ νέου ἔχοντας τοποθετήσει πάνω ἀπ' τὰ παράσημά του... ἕνα φύλλον συκῆς!

ΤΟ ΕΜΒΑΤΗΡΙΟ ΤΟΥ ΑΝΕΨΙΟΥ ΤΟΥ ΜΑΓΕΡΜΠΕΡ

Ἄλλη μιὰ φορὰ παρουσιάστηκε στὸν Ροσσίνι ἕνας ἀνεψιὸς τοῦ γνωστοτάτου γερμανοῦ μουσικοσυνθέτου Μάγερμπερ καὶ τὸν παρεκάλ σε νὰ τοῦ πῇ τὴν γνώμη του γιὰ ἕνα δικό του πένθιμο ἐμβατήριο τὸ ὁποῖο εἶχε γράψει πρὸς τιμὴν τοῦ μεγάλου θείου σου (τοῦ Μάγερμπερ).

Ὁ Ροσσίνι δέχθηκε εὐχαρίστως καὶ ἄκουσε μὲ εὐγένεια τὸ ἐμβατήριο ποὺ τοῦ ἔπαιξε ὁ νέος. Ὅταν ὅμως ἐτελείωσε τοῦ εἶπε:

— Θὰ ἦταν προτιμώτερο νὰ εἴχατε πεθάνει ἐσεῖς καὶ νὰ εἶχε γράψει ὁ θεῖος σας πρὸς τιμήν σας ἕνα πένθιμο ἐμβατήριο.

Η ΕΠΙΘΥΜΙΑ ΤΟΥ ΤΡΙΜΠΟΥΛΕΤΤΟΥ

Ὁ Τριμπουλέττος, ἦταν ὡς γνωστόν, ὁ περίφημος καὶ ἐξυπνότατος γελωτοποιὸς τοῦ βασιλέως τῆς Γαλλίας Φραγκίσκου τοῦ Α'.

Μιὰ μέρα κάποιος εὐπατρίδης τὸν φοβέριξε ὅτι θὰ τὸν σκότωνε ἐπειδὴ μίλησε σαρκαστικὰ γι' αὐτόν. Ὁ Τριμπουλέττος τότε πῆγε καὶ παρεπονέθη στὸν βασιλέα.

—Μὴ φοβᾶσαι, τοῦ εἶπε ὁ Φραγκῖσκος. Ἐὰν κανένας τολμήσῃ νὰ σὲ σκοτώσῃ, νὰ εἶσαι βέβαιος ὅτι θὰ τὸν κρεμάσω ἕπειτα ἀπὸ ἕνα τεταρτοῦ ὥρας.

— Ἄ! Μεγαλειότατε, εἶπε ὁ Τριμπουλέττος, θα προτιμοῦσα νὰ τὸν κρεμάσῃ ἡ Μεγαλειότης σας ἕνα τέταρτο τῆς ὥρας.. πρὶν μὲ σκοτώσῃ!..

ΑΓΟΡΑΣΑΤΕ ΟΛΟΙ ΤΗΝ
"ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΝ"
ΠΟΥ ΕΚΥΚΛΟΦΟΡΗΣΕ ΜΕ ΕΚΛΕΚΤΗΝ ΥΛΗΝ ΚΑΙ ΘΑΥΜΑΣΙΑΣ ΕΙΚΟΝΑΣ
Μεταξὺ τῶν ἐκλεκτῶν περιεχομένων της, εἶνε καὶ τὰ ἑξῆς: «Ἡ Καμπάνα διὰ μέσου τῶν αἰώνων», «Ἡ τίγρις, τὸ τρομερώτερο θηρίο», «Θάνατος στοὺς Σαραντάρηδες», «Ἡ Ἀπατημένη» αἰσθηματικο διήγημα τοῦ Πὼλ Μαργκερίτ, «Ἡ κληρονομία», κλπ.
ΕΠΙΣΗΣ τὰ ΑΠΟΜΝΗΜΟΝΕΥΜΑΤΑ ΤΟΥ ΓΚΟΡΩΝ, Διευθυντοῦ τῆς Ἀσφαλείας τῶν Παρισίων καὶ τὸ συναρπαστικὸ μυθιστόρημα τοῦ κ. Διονυσίου Κοκκίνου: "ΕΝΑ ΔΡΑΜΑ ΣΤΑ ΠΑΡΑΣΚΗΝΙΑ"

ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Ὑπὸ τοῦ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ Ἐκδοτικοῦ Οἴκου Α. Κασιγόνη ἐξεδόθη τὸ διπλοῦν τεῦχος Αὐγούστου-Σεπτεμβρίου τῆς «Ἐρεύνης» περιέχον τὴν ἱστορικὴν ἔρευναν τοῦ Γάλλου ποιητοῦ Ρισπὲν Ζὰν: «Τα πρῶτα βήματα τοῦ Καίσαρος Βοργία». Πωλεῖται διὰ τῶν Βιβλιοπωλείων καὶ διὰ τῶν Πρακτορείων τῶν ἐφημερίδων ἀντὶ δρ. 14.

ΓΑΛΛΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

Του JEAN BOUCHOR

ΘΛΙΒΕΡΗ ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ!...

Ὁ κύριος Μποντὲν ἐβρόντηξε θυμωμένος τὴν ἔξω πόρτα τοῦ σπιτιοῦ του καὶ ἔφυγε πηγαίνοντας νὰ ξεσκάσῃ λίγο στὸν κῆπο τοῦ Κεραμεικοῦ.

Εἶχε μαλλώσει μὲ τὴ γυναίκα του καὶ ἤθελε νὰ μείνῃ μόνος. Δὲν ἦταν ἡ πρώτη φορὰ ποὺ ἡ κυρία Μποντὲν μὲ τὸ στρυφνὸ χαρακτῆρα, τοῦ δημιουργοῦσε μιὰ τέτοια σκηνή. Ἡ εὐτυχισμένες καὶ ἥσυχες ἡμέρες, ἦταν πολὺ σπάνιες στὴ ζωὴ τοῦ ἀντρόγυνου αὐτοῦ.

Ὁ Μποντὲν εἶχε γνωρίσει τὴ γυναίκα του ἐδῶ καὶ δέκα χρόνια, τὴν ἐποχὴ δηλαδὴ πού, ἐκείνη χήρα κάποιου ὑπονομάρχου ἔψαχνε μῆνες ὁλόκληρους «μὲ τὸ κερὶ» γιὰ νἄβρῃ δεύτερον ἄνδρα ν' ἀντικαταστήσῃ τὸ μακαρίτη. Εἶχε πάψει βέβαια νὰ εἶνε νέα ἀλλὰ διατηροῦσε θαυμάσια τὴν ὥριμη ὠμορφιά της. Μόλις τὸν γνώρισε προσπάθησε μὲ κάθε τρόπο καὶ μὲ χίλια τεχνάσματα νὰ τὸν προσελκύσῃ. Ἦταν ὁ ἰδεώδης σύζυγος γιαὐτή. ἄνθρωπος μορφωμένος, μὲ πολὺ καλοὺς τρόπους καὶ πρὸ πάντων μὲ εἰσόδημα ἐξαιρετικὰ σεβαστό.

Ἐκεῖνος ξέροντας πὼς ἀργὰ ἢ γρήγορα θὰ ἔπρεπε μιὰ μέρα νὰ παντρεφτῇ, δέχθηκε μὲ κάποια εὐχαρίστησι νὰ τὴν κάνῃ γυναῖκα του.

Ἀλλὰ δὲν βρῆκε στη συζυγικὴ ζωὴ τὶς χάρες ποὺ ἤλπιζε. Παντρεύτηκε μὲ τὴν ἰδέα ὅτι ἡ γυναίκα του θὰ τὸν ἔκανε νὰ τὴν ἀγαπήσῃ. Καὶ ἀντὶ αὐτοῦ κατήντησε νὰ τὴν θεωρῇ ἁπλῶς ἕνα ἄχρηστο καὶ στενόχωρο ἔπιπλο τῆς ζωῆς του.

Τοῦ δημιουργοῦσε σχεδὸν καθημερινῶς σκηνὲς ἄγριες. Φώναζε, τὸν ἔβριζε σὲ σημεῖο ποὺ τὸν ἔκανε νὰ φεύγῃ ἀπὸ τὸ σπίτι, νὰ χώνεται μὲ ἀνακούφισι μέσα στὸ πλῆθος ἄγνωστος μεταξὺ ἀγνώστων, ἢ νὰ ζητῇ τὴν μοναξιὰ στοὺς κήπους καὶ στὰ πάρκα.

Καθισμένος σ' ἕνα πάγκο τοῦ Κεραμεικοῦ ὁ Μποντὲν αἰσθανόταν νὰ τὸν καταλαμβάνῃ μιὰ μελαγχολία ὅταν ὁ φίλος του Λενουὰρ ποὺ τὸν εἶχε διακρίνει ἀπὸ μακρυὰ τὸν ἐπλησίασε γιὰ νὰ τοῦ κάνῃ συντροφιά. Καθὼς τὸν εἶδε κατσουφιασμένο τοῦ εἶπε φιλικά:

– Ὡρισμένως πάλι φασαρίες θὰ εἶχες στὸ σπίτι σου..

Ὁ Μποντὲν ἔκανε μιὰ ἀόριστη χειρονομία ποὺ ἔμοιαζε σὰν νὰ ἐπιβεβαίωνε μ' αὐτὴ τὴν φράσι τοῦ φίλου του.

Τότε ἐκεῖνος τοῦ φώναξε γελῶντας, καθὼς πῆγε καὶ κάθησε δίπλα του.

– Αἴ, φίλε μου. Δὲν παντρεύεται ὁ κόσμος ἔτσι ἐπιπόλαια ὅπως ἔκανες ἐσύ. Πρέπει νὰ τὸ σκέπτεται κανεὶς προηγουμένως, νὰ ψυχολογῇ τὴν μέλλουσα γυναῖκα του.

– Δὲν βαρειέσαι... Τὸ ἀποτέλεσμα εἶνε πάντοτε τὸ ἴδιο. Ποτὲ δὲ ξέρει κανεὶς τί θὰ τοῦ βγῇ μιὰ γυναῖκα ὅταν τὴν παντρευτῇ;

– Δὲν πρέπει νὰ παντρεύεται κανένας, παρὰ τὴ γυναίκα ἐκείνη ποὺ τοῦ φαίνεται ἀπαραίτητη στὴ ζωή του.

– Ὅλες μᾶς φαίνονται ἀπαραίτητες στὴ ζωή μας.

– Ὄχι. Δὲν εἶν' ἔτσι.

Ὁ Μποντὲν ἔμεινε σκεπτικὸς πολλὴν ὥρα καὶ ἔπειτα εἶπε ἀργὰ-ἀργὰ μὲ σιγανή, σὰν μακρυνή, φωνή.

– Ἔχεις δίκηο. Δὲν εἶν' ἔτσι. Ἀλλὰ ἐκείνη ποὺ μᾶς φαίνεται ἀπαραίτητη στὴ ζωή μας ἢ... δὲν εἶνε ἐλεύθερη, ἢ περνάει ἀπ' ἐμπρός μας γρήγορα, γρήγορα, σὰν ὀπτασία καὶ χάνεται ἀμέσως πάλι χωρὶς νὰ μποροῦμε νὰ τὴν ξαναβροῦμε. Μοιάζει μὲ κεραυνὸ ὁ ὁποῖος πέφτει ἀπάνω μας καὶ μᾶς καρφώνει ἀκίνητους στὴ θέση μας καὶ μᾶς βυθίζει σὲ μιὰ γλυκειὰ νάρκη. Καὶ ἔπειτα... ὅταν συνερχόμαστε δὲν βλέπουμε τίποτε μπροστά μας καὶ νομίζουμε πὼς ἦταν ὄνειρο.

– Μὲ τὸν τρόπο ποὺ μιλᾶς νομίζει κανεὶς πὼς τὸ ἔχεις δοκιμάσει αὐτὸ τὸ συναίσθημα.

– Ὤ, ναί! Μὰ ἔχουνε περάσει τόσα χρόνια ἀπὸ τότε.

– Καὶ ὅμως τὸ θυμᾶσαι ἀκόμη.

– Τὸ θυμοῦμαι σὰν νὰ μοῦ συνέβη πρὸ ὀλίγου! Καὶ ὅμως ἤμουνα τότε εἴκοσι χρονῶν παιδί. Ἐνῶ σήμερα ἔχω περάσει τὰ πενῆντα...

Κοντοστάθηκε μερικὲς στιγμὲς μὲ τὸ βλέμμα καρφωμένο ἀπλανὲς ἐμπρός του, σὰν νὰ παρακολουθοῦσε κάποια φευγαλέα ὀπτασία. Ἔπειτα ἐξακολούθησε πάλι μὲ σιγανὴ φωνὴ καὶ μὲ μιὰ συγκίνησι ζωγραφισμένη στὸ πρόσωπό του.

–Ἦταν ἕνα βράδυ χειμωνιάτικο... Εἶχα πάει στὴν Ὄπερα-Κωμίκ. Ἔπαιζαν τὴν «Μανόν». Καθὼς ἐκύτταζα δεξιὰ κι' ἀριστερὰ μέσ' στὴν πλατεία καὶ στὰ θεωρεῖα, ἀντίκρυσα μέσα σ' ἕνα θεωρεῖο, πίσω δεξιὰ—μοῦ φαίνεται σὰν νὰ τὴν βλέπω ἀκόμη—μιὰ νέα ὤμορφη, κατάξανθη, μ' ἕνα φόρεμα ρόζ, μιὰ νέα ποὺ ἡ χάρι της κ' ἡ ὠμορφιά της ἦταν ἀσύγκριτες. Ἔννοιωσα τὴν καρδιά μου νὰ χτυπάῃ δυνατά, ἡδονικά. Ποτὲ ἄλλοτε στὴν καρδιά μου δὲν ξανάνοιωσα μιὰ τόσο γλυκειὰ συγκίνησι! Σὲ κάθε διάλειμμα ἔμενα μὲ τὰ μάτια καρφωμένα ἐπάνω της!... Ἄ! Τὸ βράδυ ἐκεῖνο. Ἦταν ἡ μόνη ἐρωτικὴ βραδυὰ τοῦ βίου μου.

– Δὲν τὴν ξαναεῖδες;

— Τὴν εἶδα στὴν ἔξοδο. Ἐμπῆκε σὲ ἕνα ἁμάξι, ἕνα ὡραῖο κουπὲ μὲ δυὸ ὑπέροχα κόκκινα ἄλογα... Τὴ στιγμὴ ποὺ ἐγὼ περνοῦσα ἀπὸ κοντά της ἐκείνη ἔσκυψε στὴν πορτίτσα καὶ μοῦ ἔρριξε μιὰ τελευταία ματιά...

Ὁ Μποντὲν στάθηκε.

— Αὐτὸ ἦταν ὅλο! ρώτησε ὁ Λενουάρ.

— Αὐτὸ ἦταν ὅλο. Καὶ κάθε φορὰ ποὺ κλείνω τὰ μάτια μου — ἀκόμη καὶ σήμερα, ὕστερ' ἀπὸ τόσα χρόνια — νοιώθω μιὰ λάμψι ἐσωτερικὴ νὰ μοῦ φωτίζῃ ὅλο μου τὸ εἶναι.

— Καϋμένε μου, φίλε. Αὐτὸ θὰ πῇ ἀτυχία. Σὲ λυπᾶμαι.

Ὁ Μποντὲν δὲν ἔβγαλε μιλιά. Παραδόθηκε στοὺς ρεμβασμούς του.

Σὲ λίγο σηκώθηκε, ἀποχαιρέτησε τὸ φίλο του καὶ μὲ βῆμα ἀργό, μὲ τὴν καρδιὰ βαρειὰ ξαναγύρισε στὸ σπίτι του.

Εἶχε ἀργήσει καὶ ἡ γυναίκα του ἄρχισε τὶς συνειθισμένες της μουρμοῦρες. Ἐγευμάτισαν ἀμίλητοι.

Μετὰ τὸ φαγητὸ ἡ γυναίκα του κάνοντας πὼς δὲν ἐνδιαφέρεται γι' αὐτὸν ἄρχισε ν' ἀνοιγοκλείνῃ διάφορα συρτάρια καὶ νὰ ξεκαθαρίζῃ μερικὰ μικροπράγματα.

Ὁ Μποντὲν τὴν παρακολουθοῦσε ἀπὸ μακρυὰ μὲ ἕνα βλέμμα ἀδιάφορο καὶ μὲ τὴ σκέψι του καρφωμένη στὴν ὡραία ἄγνωστη τῆς νεότητός του. Σὲ μιὰ στιγμὴ εἶδε τὴ γυναίκα του νὰ χαμογελάῃ καὶ νὰ κυττάζῃ μὲ περιπάθεια μιὰ μποῦκλα ξανθῶν μαλλιῶν ποὺ κράταγε στὰ χέρια της. Γύρισε στὸν ἄνδρα της καὶ τοῦ εἶπε γελαστή.

— Ἂν μπορεῖς μάντεψε τίνος εἶνε τὰ μαλλιὰ αὐτά.

— Δὲν ξέρω. Πάντως δὲν εἶνε δικά σου.

— Ποῦ τὸ ξέρεις;

— Ἐσὺ δὲν ἤσουνα ποτὲ ξανθειά.

— Κάνεις λάθος. Αὐτὸ θὰ πῇ πόσο λίγο μὲ γνωρίζεις.

— Θέλεις νὰ πῇς πώς...

— Ἀκριβῶς. Θέλω νὰ πῶ πὼς ἤμουνα ξανθειά. Καὶ ἀξάνθη μάλιστα. Μπορεῖ νὰ σὲ στενοχωρῇ αὐτό, μὰ ἔτσι εἶνε.

Ὁ Μποντὲν ἀνασήκωσε ἀδιάφορα τοὺς ὤμους του.

Ἐκείνη ἐξακολούθησε.

— Ὅταν ἤμουν δεκαεφτὰ χρονῶν εἶχα βάψει τὰ μαλλιά μου ξανθά. Καὶ μοῦ πήγαιναν παραπολύ. Τόσο πολύ, ποὺ τὸ πρῶτο βράδυ κι' ὅλας ποὺ ἔκανα τὴν ἐμφάνισή μου μὲ τὰ ξανθὰ μαλλιὰ μ' ἐζήτησε κάποιος σὲ γάμο. Ἦταν στὴν Ὄπερα-Κωμὶκ ἕνα βράδυ τοῦ χειμῶνα στὰ 1900. Ἔκανε ἕνα κρύο δαιμονισμένο. Ἐγὼ ἐφοροῦσα ἕνα φόρεμα ρὸζ ποὺ μοῦ ἐπήγαινε τρέλλα. Μὰ τρέλλα σοῦ λέω. Ὅλοι σχεδὸν ἀπὸ τὴν πλατεία στὰ διαλείμματα ἐμένα κύτταζαν. Ἐκεῖνο ἀκριβῶς τὸ βράδυ μέσ' στὸ θέατρο μὲ ζήτησε κάποιος σὲ γάμο. Ἀλλὰ οἱ γονεῖς μου δὲν θέλησαν νὰ μὲ παντρέψουν τότε, γιατὶ ἤμουν, ἔλεγαν, παραπολὺ νέα. Ἤμουν δεκαεφτὰ χρονῶν. Καὶ ἔπειτα τότε δὲν εἶχε χάσει τὴν περιουσία του ὁ πατέρας μου. Ζούσαμε εὐτυχισμένοι, μὲ ὅλη μας τὴν ἄνεσι. Εἴχαμε καὶ ἁμάξι δικό μας. Ἕνα θαυμάσιο κουπὲ μὲ δυὸ ὑπέροχα κόκκινα ἄλογα.

Καὶ ἡ κυρία Μποντὲν ἀναστέναξε βαθειά.

— Τί ὡραία ἐποχή, ἐκείνη! εἶπε. Κρῖμα!

Ὠχρός, τρέμοντας ὁλόκληρος καὶ μὲ τὸ πρόσωπο κρυμένο μέσ' στὰ χέρια του ὁ Μποντὲν ἔνοιωθε τὸ λαρύγγι του νὰ πνίγεται.

Ὅταν ξαναβρῆκε τὴ λαλιά του ἐμουρμούρισε:

— Εἶνε δυνατόν; Εἶνε δυνατόν;... Ἀδύνατον, ἀδύνατον! Ἄχ! Γιατί νὰ μοῦ τὸ πῇς;

Καὶ ἔννοιωσε τοὺς χτύπους τῆς καρδιᾶς του ν' ἀδυνατίζουν, ν' ἀραιώνουν, λὲς κ' ἦταν ἕτοιμοι νὰ σταματήσουν...

Τὸ ὡραῖο ὄνειρο τῆς φευγαλέας γυναίκας ποὺ τὴν εἶδε ἕνα βράδυ καὶ τοῦ γέμισε μὲ τὴ λάμψη της καὶ τὴν ὠμορφιά της ὅλη του τὴ ζωή, ἔσβυνε γιὰ πάντα... Ἦταν ἡ ἴδια του ἡ γυναίκα, ἡ γκρινιάρα, ἡ στριμμένη ποὺ εἶχε ἀρχίσει πιὰ νὰ γερνάῃ...

Ζὰν Μπουσὸρ

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ

ΜΙΑ ΜΥΣΤΗΡΙΩΔΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ

ΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ ΜΑΣΩΝΟΙ

Ἀπὸ τὸ θρύλο στὴν ἀλήθεια. Ὁ Πυθαγόρας ἱδρυτὴς τοῦ Ἐλευθεροτεκτονισμοῦ. Ὁ Μέγας Ροδόσταυρος Ροδοκανάκης. Ἡ μεγάλη Ἀνατολὴ τῆς Ἑλλάδος. Πῶς τὴν ἐγλύτωσε ἕνας Μακεδὼν ὁπλαρχηγός. Ὁ Βασιλεὺς Γεώργιος Α΄ μασῶνος. Τὸ ἐπεισόδιο τοῦ Φαῒκ Βέη. κλπ.

Ὁ πολὺς λαὸς καὶ πρὸ πάντων οἱ ἀμόρφωτοι, ἔχουν παρεξηγήσει τρομερὰ τὴ Μ α σ ω ν ί α. Τὸ μυστήριο μὲ τὸ ὁποῖον περιβάλλεται ἡ ὀργάνωσις αὐτή, ἔδωσε ἀφορμὴ νὰ δημιουργηθοῦν γύρω της θρύλοι ἐγκλημάτων καὶ δαιμονικῶν ὀργίων. Οἱ μορφωμένοι ὅμως γνωρίζουν ὅτι ὁ Τεκτονισμὸς εἶνε μιὰ διεθνὴς ἀδελφότης μὲ σκοποὺς εὐεργετικοὺς γιὰ τὴν ἀνθρωπότητα, ὅτι εἶνε ἀκόμη ὁ ἀρχαιότερος σύλλογος τοῦ κόσμου, ἀφοῦ μάλιστα λέγεται ὅτι ἕνας ἀπὸ τοὺς ἱδρυτάς του ἦταν ὁ Πυθαγόρας, ποὺ ἔζησε τρεῖς χιλιάδες χρόνια πρὸ Χριστοῦ! Διὰ μέσου τῶν αἰώνων, ἡ ὀργάνωσις τῶν Ἐλευθέρων Τεκτόνων παρουσιάζει στὴν ἐξέλιξί της μιὰ συνεχῆ ἀλληλοβοηθητικὴ κατεύθυνσι, ἡ ὁποία καὶ σήμερα ἀποτελεῖ τὴ βάσι τῆς δράσεώς της.

Διηγοῦνται ὅτι κάποτε ἕνα καράβι ἐναυάγησε στὰ παράλια μιᾶς χώρας ἀγρίων, ἀνθρωποφάγων, οἱ ὁποῖοι συνέλαβαν τοὺς ναυαγοὺς καὶ ἄναψαν φωτιὲς γιὰ νὰ τοὺς ψήσουν ζωντανούς, γιατὶ πιστεύουν ὅτι ἔτσι τὸ ἀνθρώπινο ψητὸ γίνεται νοστιμώτερο! Ὁ πλοίαρχος, ἀντιληφθεὶς ὅτι ἕνας ἀπὸ τοὺς ἀνθρωποφάγους ἐκείνους ἦταν ἀρχηγὸς τῆς φυλῆς τοῦ ἔκαμε τὸ τεκτονικὸ σύνθημα καί, ὢ τοῦ θαύματος, ὁ ἄγριος ἐκεῖνος, (ποιὸς ξέρει ἀπὸ ποιὸν μυηθεὶς κάποτε στὸν Τεκτονισμό), ἀνταπεκρίθη στὸ σύνθημα, διέταξε νὰ ἐλευθερώσουν ἀμέσως τοὺς ναυαγοὺς καὶ τοὺς διευκόλυνε νὰ φύγουν ἀπὸ τὸ νησί.

Μεγάλη διάδοσι εἶχε ὁ Τεκτονισμὸς στὴν Ἀγγλία, ὅπου κατὰ τὸ 1427 ὅλοι οἱ λόρδοι ἔγειναν μέλη του. Τῷ 1502 ὁ βασιλεὺς Ἐρρῖκος ὁ Ζ΄ διεκήρυξε ὅτι ἀναλαμβάνει τὴν Ἑταιρεία αὐτὴ ὑπὸ τὴν προστασία του. Οἱ Ἄγγλοι Ἐλεύθεροι Τέκτονες διαιροῦνται σὲ τρεῖς τάξεις: α΄) τοὺς Ροδοσταύρους, β΄) τοὺς Σκώτους καὶ γ΄) τοὺς Ἰ λ λ ο υ μ ι ν ά τ ο υ ς (φωτισμένους).

Στὴν Ἰταλία οἱ Πάπαι κατεδίωξαν τὸν Τεκτονισμὸν μὲ γελοῖες θεολογικὲς προφάσεις. Τὸ ἴδιο γίνηκε στὴν Αὐστρία καὶ στὴ Ρωσσία, ὅπου ἦταν ἐπικίνδυνο νὰ εἶνε κανεὶς Μασῶνος.

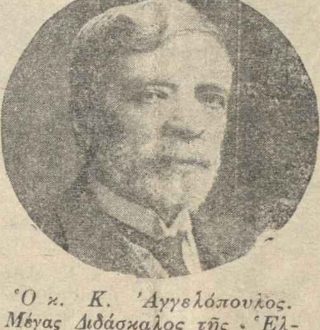

Ὁ κ. Κ. Ἀγγελόπουλος. Μέγας Διδάσκαλος τῆς «Ἑλληνικῆς Ἀνατολῆς»

Σήμερα ὁ Ἐλεύθερος Τεκτονισμὸς εἶνε πραγματικὰ ἐ λ ε ύ θ ε ρ ο ς παντοῦ. Τὰ μέλη διαιροῦνται σὲ 1) δ ο κ ί μ ο υ ς, 2) ἑταίρους, 3) διδασκάλους. Ὁ σύλλογος κάθε χώρας ὀνομάζεται σ τ ο ὰ ἢ Μεγάλη Ἀνατολὴ καὶ ὁ προϊστάμενός της Μέγας Διδάσκαλος. Σὲ ὅλον τὸν κόσμο ὑπάρχουν 16.000 στοαί. Τῆς Ἑλληνικῆς Στοᾶς Μέγας Διδάσκαλος εἶνε ὁ κ. Κωνσταντῖνος Ἀγγελόπουλος, ὁ ἐπὶ τῆς Οἰκουμενικῆς Κυβερνήσεως Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης.

***

Ἡ διάφορες Στοὲς βρίσκονται σὲ στενότατες σχέσεις μεταξύ τους. Στὴν Εὐρώπη μάλιστα ἡ δρᾶσις τοῦ Τεκτονισμοῦ εἶνε μεγάλη καὶ εὐεργετικὴ γιὰ τὰ ἄτομα καὶ γιὰ τὰ ἔθνη. Ἀρκεῖ νὰ μπῇ κανεὶς σὲ μιὰ λέσχη, σ' ἕνα καφενεῖο, νὰ κάνῃ τὸ σύνθημα ὅτι κινδυνεύει ἢ ὅτι ἔχει ἀνάγκη βοηθείας, γιὰ νὰ τρέξουν ἀμέσως γύρω του πολλοὶ τέκτονες καὶ νὰ τοῦ ψιθυρίσουν στ' αὐτί: «Ἐδῶ εἴμαστε, ἀδερφέ μου!».

Βασιλεῖς, πρίγκηπες, πρωθυπουργοί, πολιτευταί, διάφοροι ἐπιστήμονες, δικασταί, στρατιωτικοί, συγγραφεῖς κλπ. εἶνε μυημένοι τ έ κ τ ο ν ε ς... Δὲν πρέπει ὅμως νὰ παρεξηγήσῃ κανεὶς καὶ τὴν ἀποστολὴ τοῦ Τεκτονισμοῦ, ὥστε νὰ νομίζῃ ὅτι ἀρκεῖ κανεὶς νὰ εἶνε Τέκτων, γιὰ νὰ κάνῃ ὅ,τι θέλει γιὰ νὰ σωθῇ ἀπὸ τὴ Δικαιοσύνη ἑνὸς τόπου, ὅπως οἱ ὀπαδοὶ τῆς Καμόρας, τῆς ἐγκληματικῆς ἑταιρίας ποὺ ἐτρομοκράτησε γιὰ πολλὰ χρόνια τὴν Ἰταλία.

Σχετικὸ εἶνε τὸ ἀκόλουθο ἀνέκδοτο: Κάποτε ἕνας Τέκτων ἐγκλημάτισε καὶ τὸν ὡδήγησαν στὸ Κακουργιοδικεῖο. Ὁ κατηγορούμενος, ἀναγνωρίσας τὸν Πρόεδρο ὡς Τέκτονα, τοῦ ἔκανε τὸ σημεῖο τοῦ κινδύνου. Ὁ Πρόεδρος ἐσηκώθη καὶ εἶπε δυνατὰ γιὰ νὰ τὸν ἀκούσουν ὅλοι:

— Ἀδελφέ μου, εἶσαι ἐγκληματίας, ἀλλ' ὁ Τεκτονισμὸς δὲν περιθάλπει τοὺς ἐγκληματίας, διότι μόνον τοὺς τελείους ἀνθρώπους θέλει ὡς μέλη τῆς μεγάλης οἰκογενείας του.

Καὶ τὸν κατεδίκασε.

Πράγματι ὁ Τεκτονισμὸς ἔχει κυρίως ἀλτρουϊστικὴ δρᾶσι καὶ ποτὲ δὲν κινεῖται γιὰ νὰ ζημιώσῃ ἕναν ἄλλον ἢ ἐναντίον τοῦ Νόμου. Διηγοῦνται ὅτι, ὅταν ἕνας ὁπλαρχηγὸς τοῦ Μακεδονικοῦ Ἀγῶνος συνελήφθη τῷ 1905 καὶ ὡδηγήθη στὴν ἀστυνομία Θεσσαλονίκης, ἔκανε τὸ Τεκτονικὸ σημεῖο στὸν Τοῦρκο Ἀστυνόμο. Τότε ὁ Ἀστυνόμος διέταξε τοὺς χωροφύλακες ποὺ συνώδευσαν τὸν ὁπλαρχηγὸ νὰ βγοῦν ἔξω καὶ τοῦ εἶπε:

— Πήδησε ἀπὸ τὸ παράθυρο καὶ μὴ ξαναπατήσῃς στὴν Τουρκία.

Κι' ἔτσι τὸ παλληκάρι ἐκεῖνο ἐσώθη.

Διηγοῦνται ἀκόμη ὅτι, στὸν ἀποκλεισμὸ τῆς Κρήτης, ἕνα Τούρκικο πολεμικὸ ἔπιασε ἕνα ἱστιοφόρο γεμᾶτο ἀντάρτες ποὺ ἐπήγαιναν στὴν Κρήτη νὰ πολεμήσουν. Ἕνας ἀπὸ τοὺς ἀντάρτες ἔκανε τὸ Τεκτονικὸ σύνθημα στὸν Τοῦρκο Κυβερνήτη. Ἐκεῖνος τοὺς ἐπῆρε ὅλους παράμερα καὶ τοὺς εἶπε!

— Ἐμπᾶτε στὸ καΐκι σας, φύγετε καὶ νὰ μὴ ξαναβρεθῆτε μπροστά μου!

Καὶ ἔτσι ἐγλύτωσαν.

***

Οἱ λαϊκοὶ θρύλοι λένε πολλὰ γιὰ τοὺς μ α σ ώ ν ο υ ς. Ὅτι δηλ. εἶνε ἄθεοι, δολοφόνοι, κλέφτες, ἐκβιασταὶ κλπ. Ὅλα αὐτὰ εἶνε φαντασιώδη ἀφοῦ, ὡς γνωστόν, οἱ Ἐλεύθεροι Τέκτονες ἐνεργοῦν ἐν ὀνόματι τοῦ «Μεγάλου Ἀρχιτέκτονος τοῦ Σύμπαντος» δηλαδὴ τοῦ Θεοῦ. Χριστιανοί, Ὀθωμανοί, Ἰσραηλῖται, Ἰνδοί, Ἰάπωνες, Κινέζοι τέκτονες ἔχουν μέσα στὶς Στοές τους ὡς ἔμβλημα ἕνα μεγάλο μάτι, τὸν «παντεπόπτην ὀφθαλμὸν τοῦ Δημιουργοῦ». Αὐτὸς ὁ βασιλεὺς τῆς Ἀγγλίας, Ἐδουάρδος ὑπῆρξε Μέγας Διδάσκαλος τῆς Ἀγγλικῆς Ἀνατολῆς.

Τὸ ἔτος κατὰ τὸ ὁποῖον εἰσήχθη στὴν Ἑλλάδα ὁ Τεκτονισμὸς δὲν εἶνε ἐξακριβωμένο. Στὴν Ἑπτάνησο π.χ. ὑπῆρχε πολὺ πρὸ τῆς Ἐπαναστάσεως γιὰ τὴν ὁποίαν, φαίνεται, ἐργάστηκε πολὺ ἐξαιρετικά. Οἱ περισσότεροι ἀπὸ τοὺς φιλέλληνες ποὺ ἦρθαν κ' ἐπολέμησαν ἦταν μέλη διαφόρων στοῶν.

Ὅταν ἡ χώρα μας γίνηκε βασίλειο, κατέβηκε στὸ Ναύπλιον ὁ πρίγκηψ Ροδοκανάκης, ὁ ὁποῖος κατήγετο ἀπὸ εὐγενῆ οἰκογένεια ἀνήκουσαν στὸ τάγμα τῶν Ἱπποτῶν τῆς Ρόδου. Ὁ Ροδοκανάκης ἦταν ἕνας ἀπὸ τοὺς μεγάλους τιτλούχους τοῦ Τεκτονισμοῦ. Εἶχε τὸ βαθμό: Μέγας Ροδόσταυρος. Αὐτὸς ἐκατήχησε στὸν Τεκτονισμὸ πολλοὺς ἀπὸ τοὺς πολιτευτὰς καὶ τοὺς στρατιωτικοὺς τῆς ἐποχῆς ἐκείνης.

Ὁ μακαρίτης βασιλεὺς Γεώργιος Α΄ εἶχε μυηθεῖ στὴν Εὐρώπη, καθὼς καὶ ὁ βασιλεὺς Κωνσταντῖνος.

Ἡ Στοὰ τῶν Ἀθηνῶν βοηθεῖ πολλοὺς πάσχοντας καὶ σὲ στιγμὲς ἐθνικῶν περιπετειῶν, ὅπως στὸν ἄτυχῆ πόλεμο τοῦ 1897, προσέφερε πολλὰ στὸν ἐθνικὸν ἐκεῖνον ἀγῶνα, καὶ ἔστειλε στὴν ἀγωνιζομένη Κρήτη ροῦχα, τρόφιμα καὶ πυρομαχικά. Τὸ ἴδιο καὶ στὸν Μικρασιατικὸ μας ἀγῶνα.

Κατὰ τὸν πόλεμο τοῦ 1912 οἱ λεγόμενοι ἐλεονόμοι τέκτονες περιέφεραν τὸν *«ὀβολὸν τῆς χήρας»* κ' ἐμάζευαν χρήματα καὶ χρήσιμα εἴδη γιὰ τοὺς Ἕλληνες στρατιῶτες τοῦ μετώπου.

***

Ἀλλ' ὁ Ἑλληνικὸς Τεκτονισμὸς προσέφερε στὸ Ἔθνος καὶ μιὰ ἄλλη σπουδαιοτάτη ὑπηρεσία, σὲ περιστάσεις ἀρκετὰ περίεργες:

Εἶχε τελειώσει πιὰ ὁ πόλεμος τοῦ 1912 καὶ οἱ Τοῦρκοι αἰχμάλωτοι ἐκρατοῦντο στὴν Κηφησσιά. Ἔξαφνα ἕνας ἀνώτερος βαθμοῦχος τοῦ Τεκτονισμοῦ, Ἕλλην τῆς Κωνσταντινουπόλεως, γράφει σ' ἕναν ἄλλο Ἀθηναῖο συνάδελφό του καὶ τὸν πληροφορεῖ ὅτι μεταξὺ τῶν αἰχμαλώτων τῆς Κηφησσιᾶ; εἶνε καὶ ὁ Φαῒκ Βέης, συνταγματάρχης τοῦ ἐπιτελείου ἀπὸ τοὺς σημαίνοντας τέκτονας καὶ Μέγας Διδάσκαλος τῆς Τουρκικῆς Ἀνατολῆς. Ὁ Κωνσταντινουπολίτης Τέκτων ἔγραφε στὸν Ἀθηναῖο συνάδελφό του ὅτι ἦταν ἀνάγκη ἐν ὀνόματι τῆς τεκτονικῆς ἀλληλεγγύης, νὰ δοθῇ στὸν Ὀθωμανὸ Μεγ. Διδάσκαλο κάθε ἀνθρωπιστικῶς δυνατὴ περίθαλψις.

Μόλις ὁ Ἀθηναῖος τέκτων ἔλαβε τὴν ἐπιστολή, ἀνέβηκε στὴν Κηφησσιὰ καὶ ἔτρεξε νὰ βρῇ τὸν Τοῦρκο Διδάσκαλο, ὁ ὁποῖος ἦταν ἀξιωματικὸς μορφωμένος στὴν Γερμανία, μ λοῦσε θαυμάσια τὴ Γαλλική, τὴ Γερμανική, ἦταν εὐφυὴς καὶ γενναῖος. Ὁ Τοῦρκος συνταγματάρχης διηγήθη στὸν Ἕλληνα ἀδελφό του τὶς περιπέτειες τῆς φυγῆς του, τῆς αἰχμαλωσίας του, ἐξήγησε πῶς καὶ γιατὶ ἡττήθη ὁ τουρκικὸς στρατός, ὡμολόγησε τὰ σφάλματα τῶν Νεοτούρκων, ἐσημείωσε τὰ δικά μας καὶ κατέληξε:

— Τώρα θὰ σᾶς χτυπήσουν οἱ Βούλγαροι. Ἐμεῖς τί πρέπει νὰ κάνουμε; Νὰ χτυπήσουμε αὐτοὺς ἢ νὰ τοὺς δυναμώσουμε;

Τὴν ἐποχὴ ἐκείνη ἦταν πιὰ φανερὸ ὅτι, λόγῳ τῆς Βουλγαρικῆς ἀπληστίας ὁ Ἑλληνοβουλγαρικὸς πόλεμος θὰ ξεσποῦσε σίγουρα. Καὶ ὁ Φαῒκ βέης εἶπε, ὡς συμπέρασμα τῆς συνομιλίας:

— Ἐλᾶτε νὰ ἐργασθοῦμε τεκτονικῶς γιὰ τὴν πατρίδα μας.

Ἔτσι, ἐκεῖνο τὸ βράδυ, κατεστρώθηκε τὸ σχέδιο. Στὴ Στοὰ τῶν Ἀθηνῶν ὀργανώθηκε μιὰ δεξίωσις πρὸς τιμὴν τοῦ μεγάλου ξένου μὲ ὅλες τὶς ἐκδηλώσεις ποὺ ὁρίζει ὁ τεκτονικὸς κανονισμός. Ὁ Φαῒκ βέης ἐπέρασε κάτω ἀπὸ τὴν *«Ἀψίδα τοῦ Χάλυβος»* τὴν ὁποίαν ἐσχημάτιζαν πενήντα ζεύγη σπαθιὰ σὰν εἶδος μακρυοῦ καὶ γωνιώδους θόλου, καὶ ἔφθασε στὸ προεδρεῖο. Ἐκεῖ τὸν προσεφώνησε γαλλιστὶ ὁ ρήτωρ καὶ κατόπιν ἔλαβε τὸ λόγο ὁ ἐπιφανὴς ξένος, ἐπίσης γαλλιστί. Ὁ Τοῦρκος συνταγματάρχης μίλησε μιὰ ὥρα γιὰ τὸν πόλεμο ποὺ εἶχε τελειώσει καὶ γιὰ τὸν ἄλλον ποὺ ἄρχιζε. Ἀκολούθως παρετέθη γεῦμα, καὶ τὴν ἄλλη μέρα ἐτέθησαν ἡ βάσεις τῆς συνεννοήσεως. Ἐσυμφωνήθηκε ὅτι μόλις θ' ἄρχιζε ὁ πόλεμος τῆς Ἑλλάδος μὲ τὴ Βουλγαρία, ἡ Τουρκία θὰ ἔμενε οὐδετέρα καὶ θὰ ἐπωφελεῖτο μονο τῆς περιστάσεως γιὰ νὰ καταλάβῃ πάλι τὴν Ἀδριανούπολι καὶ τὴ Θράκη καὶ ν' ἀρκεσθῇ σὲ αὐτό, χωρὶς νὰ ἐπιχειρήσῃ καμμιὰ ἄλλη στρατιωτικὴ κίνησι. Ἡ Στοὰ Ἀθηνῶν ἐγνωστοποίησε ὅλες αὐτὲς τὶς συνεννοήσεις της μὲ τὸν Φαῒκ Βέη στὴν Ἑλληνικὴ Κυβέρνησι, ἡ ὁποία ἔδωσε στὸν αἰχμάλωτο συνταγματάρχη δίμηνο ἄδεια γιὰ νὰ πάῃ στὴν Κωνσταντινούπολι καὶ συνεννοηθῇ μὲ τὴν Ὑψηλὴ Πύλη. Ὁ αἰχμάλωτος ἀξιωματικὸς ἔδωσε λόγο τιμῆς νὰ ἐκτελέσῃ πιστὰ τὴν ἀποστολή του καὶ νὰ ξαναγυρίσῃ στὴν αἰχμαλωσία του.

Ὕστερ' ἀπὸ δυὸ μέρες ὁ Φαῒκ Βέης ἔφευγε γιὰ τὴν Κων)πολι καὶ μετὰ μία ἑβδομάδα ἡ Κυβέρνησις Ἀθηνῶν καὶ ἡ Τουρκικὴ Κυβέρνησις συνεννοοῦντο τηλεγραφικῶς γιὰ τὰ καθέκαστα καὶ ἔκλεισαν συμφωνία.

Τὰ ἐπακόλουθα εἶνε γνωστά: Ὁ Ἑλληνικὸς Στρατός, ἐξορμήσας ἀπὸ τὴ Θεσσαλονίκη, ἐσάρωσε τοὺς Βουλγάρους ποὺ ἤθελαν νὰ ἀρπάξουν Ἑλληνικὲς χῶρες. Συγχρόνως τὸ Τουρκικὸ ἱππικὸ ἐξώρμησε ἀπὸ τὴν Τσατάλτζα, ἔδιωξε τοὺς Βουλγάρους ἀπὸ τὴν Ἀδριανούπολι καὶ τὴ Θράκη, ὥστε νὰ δώσῃ καιρὸ στοὺς Ἕλληνες καὶ τοὺς Σέρβους νὰ καταφέρουν ἐναντίον τῆς Βουλγαρίας τὸ τελειωτικὸ χτύπημα.

Καὶ ἔτσι ὁ Ἑλληνικὸς Τεκτονισμὸς ἐπρόσφερε μιὰ θετικὴ ὑπηρεσία στὴν Ἑλλάδα.

ΑΠΟ ΤΑ ΞΕΝΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

ΤΟ ΕΒΡΑΪΚΟ ΠΝΕΥΜΑ

Ὁ Μάγερ φθάνει στὸν Οὐρανό. Στὴν πόρτα τοῦ Παραδείσου συναντᾶ τὸν Θεό.

— Πανάγαθε, τοῦ λέει, ἄσε με νὰ μπῶ στὸν Παράδεισο...

— Ἀδύνατον! Ἡ «δικογραφία» σου, ποὺ βρίσκεται στὸ γραφεῖο μου, ἀναφέρει: «Χαρτοπαίκτης»!

— Αὐτὸ εἶνε ἀληθινό. Τί σὲ νοιάζει ὅμως ἐσένα; Ἄσε με νὰ μπῶ.

— Ὄχι! Οἱ χαρτοπαῖκτες δὲν ἔχουν θέση στὸν Παράδεισο!

— Θὰ σοῦ προτείνω τότε κάτι. Δέχεσαι νὰ παίξουμε τὴ θέση μου στὸν Παράδεισο στὸ Ἐκαρτέ;.. Ἂν κερδίσω, θάμπω. Ἂν πάλι χάσω, δὲν ἔχεις παρὰ νὰ μὲ στείλῃς στὴν κόλαση.

Ὁ Θεὸς δέχεται, καὶ τοποθετοῦνται κοντὰ σ' ἕνα τραπέζι. Ἕνας ἄγγελος τοὺς φέρνει μιὰ τράπουλα.

— Ἐμπρός! λέει ὁ Μάγερ. Τὸ νοῦ σου μονάχα μὴν πάει καὶ κάνῃς κανένα... θαῦμα!...

***

Κάποιος περιηγητής, ποὺ δὲν κατώρθωσε νὰ βρῇ κανένα δωμάτιο ἐλεύθερο στὰ ξενοδοχεῖα τῆς πόλεως τὴν ὁποίαν εἶχεν ἐπισκεφθῆ, συνήντησε τυχαῖα, στὸ δρόμο ἕναν ἑβραῖο καὶ τὸν παρεκάλεσε νὰ τὸν φιλοξενήσῃ σπίτι του γιὰ μιὰ νύχτα, ἀντὶ ἀδρωτάτης, φυσικά, ἀμοιβῆς. Ὁ ἑβραῖος δέχθηκε.

— Μόνο, ξέρετε..., ἐδήλωσε στὸν ξένο του, τὸ σπίτι μας εἶνε λιγάκι στενόχωρο...

— Δὲν πειράζει! ἀπήντησεν ὁ περιηγητής, ποὺ ἦταν κατάκοπος ἀπὸ τὴν ἄκαρπη περιοδεία του στὰ ξενοδοχεῖα. Καὶ χωρὶς ἄλλη κουβέντα, ἐπῆγε στὸ σπίτι τοῦ Ἑβραίου ὅπου ἔπεσε νὰ κοιμηθῇ.

Τὴν ἄλλη μέρα ὁ Ἑβραῖος, τὸν ἐξύπνησε φωνάζοντας:

— Ἐμπρός! Σηκωθῆτε! Κοντεύει μεσημέρι...

— Ἀφισέ με ἀκόμη λίγο... Εἶμαι πεθαμμένος ἀπὸ τὴν κούρασι...

— Σηκωθῆτε, σᾶς λέω! Ἡ γυναίκα μου χρειάζεται τὸ σεντόνι σας... Πρέπει νά... στρώσῃ τὸ τραπέζι!

***

Στὴν Χαβρα, μετὰ τὴν τελετὴ ἑνὸς γάμου.

Οἱ προσκαλεσμένοι τῶχουν ρίξει στὴ συζήτηση καὶ δὲν ἐννοοῦν νὰ φύγουν. Ὁ ἐπιστάτης τοῦ ναοῦ, ἀρχίζει νὰ ἐκνευρίζεται. Μεταχειρίζεται χίλια δυὸ μέσα γιὰ νὰ τοὺς κάνῃ νὰ φύγουν, αὐτοὶ ὅμως δὲν ἐννοοῦν νὰ τὸ κουνήσουν ἀπὸ τὴ θέση τους. Στὸ τέλος, ἀπελπισμένος, τηλεφωνεῖ στὸν Ραββῖνο:

— Ὁ γάμος τελείωσε πρὸ δυὸ ὡρῶν καὶ οἱ καλεσμένοι δὲν ἐννοοῦν νὰ φύγουν ἀπὸ τὸ ναό. Τί μὲ συμβουλεύετε νὰ κάνω;

— Φωνᾶξτε: «Φωτιά»!

— Ἐφώναξα, κι' ὅμως δὲν φύγαν.

— Φωνᾶξτε: «Κλέφτης!»

— Τὸ φώναξα κι' αὐτό, χωρὶς κανένα ἀποτέλεσμα.

— Τότε... δηλῶστε πῶς θὰ κάνετε ἔρανο ὑπὲρ τοῦ Ναοῦ!

***

— Δὲ μοῦ λές, ρωτάει ὁ Γιοσσὲλ τὸν Σαγὶμ ποὺ ὅ,τι γύρισε ἀπὸ τὴν Μπολσεβικικὴ Ρωσσία, πῶς τὰ περνᾶν στὴ Μόσχα; πῶς ζῇ ὁ κόσμος ἐκεῖ;...

— Πῶς ζοῦν στὴ Μόσχα; Μά... ὅπως στὸν Παράδεισο.

— Ὅπως στὸν Παράδεισο;

— Ναί, Γιοσσέλ, ὅπως στὸν Παράδεισο! Περιφέρονται... γυμνοί, καὶ ἡ μόνη τροφὴ ποὺ βρίσκουν νὰ φᾶνε κάποτε εἶνε... τὰ μῆλα!

ΑΠΟ ΤΗΝ ΖΩΗΝ

ΑΝΕΚΔΟΤΑ... ΓΙΑΤΡΩΝ

Ὁ γιατρὸς ποὺ πλούτησε. Οἱ ἐνοχλητικοὶ πελάται. Τὸ κόλπο του. Μιὰ ἰατρικὴ συμβουλὴ γιὰ τὴν βρογχίτιδα. Ἡ γκάφα τοῦ χειρούργου. Τὸ πορτοφόλι καὶ τὸ περιεχόμενόν του. Ὁ γιατρὸς καὶ ὁ δικηγόρος. «Θὰ σὲ σκοτώσω!..» «Ναὶ ἀλλά...»

Ἕνας ἀπ' τοὺς διασημοτέρους παρισινοὺς γιατρούς, ἔλαβε κάποτε ἀπροόπτως μιὰ μεγάλη κληρονομιὰ ἀπὸ κάποιον θεῖο του. Μόλις ἐπλούτησε, ἀπεφάσισε νὰ παύσῃ πλέον νὰ ἐξασκῇ τὸ ἰατρικό του ἐπάγγελμα γιὰ νὰ ξεκουρασθῇ. Οἱ φίλοι του ὅμως, οἱ γνωστοί του καὶ πολλοὶ ἀπὸ τοὺς πελάτας του δὲν ἐννοοῦσαν νὰ τὸν ἀφίσουν ἥσυχο. Μόλις μάλιστα μάθανε ὅτι εἶχε ἀποφασίσει νὰ μὴν ἐξασκῇ πλέον τὸ ἐπάγγελμά του ἄρχισαν νὰ τὸν πολιορκοῦν, καὶ νὰ τοῦ ζητοῦν νὰ τοὺς ἐπισκέπτεται δωρεὰν ὁσάκις ἀρρώσταιναν.

Ὁ δυστυχὴς γιατρὸς εἶχε βρεῖ κυριολεκτικῶς τὸ διάβολό του.

Καὶ μιὰ μέρα ἔλεγε σ' ἕναν κύκλο γνωστῶν του:

— Τί νὰ σᾶς πῶ.. Ποτέ μου δὲν εἶχα τόση πελατεία ὅση ἀπέκτησα ἀπὸ τότε ποὺ... ἔπαυσα νὰ εἶμαι γιατρός!... Φαντασθῆτε ὅτι γιὰ νὰ γλυτώσω πλέον ἀπ' αὐτήν, ἀναγκάσθηκα νὰ καταφύγω στὸ ἑξῆς κόλπο: Ὅταν τύχῃ νὰ συναντήσω καμμιὰ κηδεία τὴν ἀκολουθῶ. Πολλὲς φορὲς μάλιστα μπαίνω καὶ μέσα σὲ κανένα ἀπὸ τὰ ἁμάξια ποὺ ἀκολουθοῦν τὴ νεκροφόρο. Χωρὶς νὰ χάσω καιρὸ τότε, αὐτοσυνιστῶμαι καὶ δηλώνω στοὺς παρακαθημένους: «Εἶμαι, ξέρετε, ὁ γιατρὸς τοῦ μακαρίτη!» Φαντάζεσθε τί ματιὲς μοῦ ρίχνουν αὐτοί. Μόνον ὅμως ἔτσι ὑπάρχει ἐλπὶς νὰ μ' ἀφίσουν ἥσυχο μιὰ μέρα οἱ πολυπληθεῖς πελάτες μου!...

***

Ὁ Πάττ συναντᾶ στὸ δρόμο τὸν διάσημο γιατρὸ Βάνσκυ, καὶ τὸν σταματᾶ:

— Δὲ μοῦ λέτε, γιατρέ, τοῦ λέει βήχοντας, τί θὰ συμβουλεύατε σ' ἕναν ἄνθρωπο προσβεβλημένο ἀπὸ βρογχίτιδα;

Ὁ Βάνσκυ ποὺ δὲν ἐννοεῖ νὰ τὸν περάσουν γιὰ κορόϊδο, μὰ οὔτε καὶ νὰ τοῦ ὑποκλέψουν τζάμπα μιὰ ἰατρικὴ συμβουλή, ἀπαντᾶ ξερά:

— Τί θὰ τὸν συμβούλευα;... Μὰ ἁπλούστατα, φίλε μου, νὰ πάῃ νὰ τὸν ἐξετάσῃ κανένας... καλὸς γιατρός!

***

Ἕνας γάλλος χειροῦργος διάσημος τόσον γιὰ τὴν χειρουργική του δεξιότητα ὅσο καὶ γιὰ τὴ φιλοχρηματία του, ἔκαμε κάποτε μιὰ σπουδαία ἐγχείρηση σὲ μιὰ καλλιτέχνιδα τῆς σκηνῆς. Ἡ ἐγχείρησις ἂν καὶ πολὺ ἐπικίνδυνος ἐπέτυχε.

Μιὰ μέρα, μετὰ τὴν ἀποθεραπεία της, ἡ ἐγχειρισθεῖσα ἐπεσκέφθη τὸν χειροῦργο στὸ σπίτι του.

— Γιατρέ μου, τοῦ εἶπε, δὲν ξεύρω πῶς νὰ σᾶς εὐχαριστήσω γιὰ τὶς φροντίδες ποὺ καταβάλλατε γιὰ μένα...

— Στὰς περιστασεις αὐτὰς ὁ συνηθέστερος τρόπος εἶνε καὶ ὁ καλλίτερος! ἀπήντησε ψυχρὰ ὁ χειροῦργος, ἐννοῶν τὴν πληρωμή.

— Αὐτὸ ἀκριβῶς ἐσκέφθηκα κ' ἐγώ, γιατρέ μου, καὶ γι' αὐτὸ κατὰ τὴ διάρκεια τῆς ἀναρρώσεώς μου, ἐκέντησα τὸ μονόγραμμά σας ἐπάνω σ' αὐτὸ τὸ μεταξωτὸ πορτοφόλι...

Καί, λέγοντας αὐτὰ τὰ λόγια, ἡ εὐγνώμων ἀσθενής, ἀπέθεσε διακριτικὰ ἐπάνω στὸ τζάκι ἕνα θαυμάσιο πορτοφόλι. Ὁ γιατρὸς ποὺ περίμενε πρακτικότερο τρόπο πληρωμῆς, σὰν εἶδε τὸ δῶρο αὐτὸ ξύνισε κάπως τὰ μοῦτρα του.

— Τί νὰ σᾶς πῶ κυρία μου, τῆς εἶπε ἔξαφνα, ἐμεῖς, ξέρετε, ζοῦμε ἀπὸ τὸ ἐπάγγελμά μας... Μὲ δῶρα, δὲν μπορεῖ νὰ τραφῇ κανείς... Θὰ ἐκάνατε καλλίτερα ἂν μὲ πληρώνατε... εἰς χρῆμα!

— Πολὺ καλά, ἀπήντησε ἡ κυρία. Πόσα σᾶς ὀφείλω;

— Θὰ γνωρίζετε βέβαια ὅτι μὲ λιγώτερο ἀπὸ χίλια πεντακόσια φράγκα δὲν ἐγχειρίζω.

Ἡ κυρία τότε ἄνοιξε ἀπαθέστατα τὸ πορτοφόλι ποὺ τοῦ προώριζε ὡς δῶρο, ἔβγαλε ἀπὸ μέσα τρία χαρτονομίσματα τῶν χιλίων φράγκων ἕκαστον, καὶ προσφέροντας τὰ δύο στὸ γιατρὸ τοῦ εἶπε μὲ γλυκὸ χαμόγελο:

— Μοῦ δίνετε, σᾶς παρακαλῶ, ἕνα πεντακοσάρικο ρέστα;...

Ὅταν ὁ γιατρὸς κατάλαβε τὴ γκάφα του, ὅτι δηλαδὴ τὸ πορτοφόλι ποὺ τοῦ χάριζαν δὲν ἦταν ἄδειανό, ἦτο πλέον ἀργά...

***

Ἕνας γιατρὸς ἔπαιζε κάποτε χαρτιά, μέσα σ' ἕνα καφφενεῖο, μαζὶ μ' ἕναν δικηγόρο.

Ἔξαφνα ὅμως τσακώθηκαν πάνω στὸ παιχνίδι, κι' ὁ δικηγόρος ποὺ ἦταν ὀξύθυμος, ἀπεκάλεσε τὸ συμπαίκτη του «γάϊδαρο».

Ὁ γιατρὸς ἔγινε ἔξω φρενῶν.

— Θὰ σὲ σκοτώσω! φώναξε ἀπειλητικὰ στὸν ἀντίπαλό του.

— Ἄμ δέ;! τοῦ ἀπήντησε ὁ ἀντίπαλός του. Δὲ σὲ φοβᾶμαι! Καὶ νὰ θελήσῃς, δὲ θὰ μπορέσῃς νὰ μὲ σκοτώσῃς...

— Καὶ γιατί, παρακαλῶ;...

— Γιατὶ δὲν τρελλάθηκα νὰ σέ... καλέσω ποτὲ σὰν ἀρρωστήσω!...

ΤΟ ΔΙΗΓΗΜΑ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

ΤΟΥ GEORGES POURCEL

ΣΤΟ ΠΗΓΑΔΙ

— Ἔλα Κυπριανέ, διηγήσου μας μιὰ φορὰ πῶς ἔγινε τὸ πρᾶγμα ;

Οἱ κρασοπατέρες τοῦ χωριοῦ καθισμένοι στὰ τραπέζια τῆς ταβέρνας παράτησαν τὰ μισογεμάτα ποτήρια τους καὶ σήκωσαν τὰ νυσταγμένα μάτια τους ἐπάνω στὸν Κυπριανὸ Πεγκομὰς ποὺ μὲ τὴ μούρη του χωμένη κάτω ἀπὸ τὸ τεράστιο καπέλλο του ἐπρόκειτο νὰ διηγηθῆ γιὰ ἑκατοστὴ φορὰ τὸ συζυγικὸ ἀτύχημά του.

— Κλείνει ἀπόψε μῆνας, ποὺ λέτε ἀκριβῶς, ἀπὸ τὸ βράδυ ἐκεῖνο ποὺ ἡ Βιργινία μοῦ εἶπε : —«Ἔλα νὰ βοηθήσης νὰ βγάλουμε νερὸ γιατὶ οἱ κουβάδες εἶνε πολὺ βαρειοὶ γιὰ μένα καὶ θὰ πέσω στὸ πηγάδι, ἐπειδὴ καὶ ἡ πέτρα γλυστράει πολύ». Στὴν ἀρχὴ δὲν ἔδωσα καμμιὰ σημασία στὰ λόγια της. Εἶχα πιεῖ λίγο, ἤμουν κομμάτι ζαλισμένος καὶ δὲν ἤθελα νὰ σηκωθῶ γιὰ νὰ μὴ μὲ καταλάβη ἡ Βιργινία... Ἔκανα λοιπὸν ποὺ λέτε τὸν κουφό... Ἀλλὰ ἐκείνη ἡ ἀναθεματισμένη ἐπέμεινε κι' ἄρχισε νὰ μὲ βρίζη : —«Ἐβαρέθηκα πιά, ἐφώναζε, νὰ ζῶ μὲ ἕνα τέτοιον μεθύστακα ! Θὰ πάω νὰ πέσω στὸ πηγάδι !...» Ἐγώ, ποὺ λέτε, μόλις ἄκουσα τὴν φοβέρα της ἔσκασα τὰ γέλοια. Παναγίτσα μου, τί ξεφόρτωμα θὰ ἤτανε αὐτό ! σκέφθηκα. Θὰ γλύτωνα μιὰ καὶ καλὴ ἀπ' αὐτὴ τὴ στρίγγλα ! Ὤ; τόσο αὐτὴ βγῆκε ἔξω φορτωμένη τὰ κανάτια της κι' ἐγὼ ἀποκοιμήθηκα ἐπάνω στὸ τραπέζι. Ὅταν ξύπνησα τὸ πρωῒ δὲν εἶδα τὴ Βιργινία στὸ σπίτι ! Φυσικὰ δὲν εἶχα τὴν κουταμάρα νὰ ψάξω νὰ τὴν βρῶ.«Ὅπου νἆναι θὰ φανῇ», εἶπα μέσα μου, ποὺ νὰ μὴν ἔσωνε ποτέ της νὰ φανῇ !... Μολαταῦτα ἡ μέρα αὐτὴ πέρασε, πέρασε καὶ ἄλλη κ' ἡ Βιργινία δ.ν φάνηκε.

— Μπᾶς καὶ τὴν ἔρριξες μέσ' στὸ πηγάδι χωρὶς νὰ τὸ καταλάβης ἀπ' τὸ μεθῦσι σου ; τοῦ φώναξε κἄποιος ἀπὸ ἕνα διπλανὸ τραπέζι.

— Μπᾶ, δὲν τὸ πιστεύω,μουρμούρισε ὁ Κυπριανός, μ' ἕνα ὕφος ποὺ φανέρωνε πὼς ἀμφέβαλε κι' ὁ ἴδιος γι' αὐτό, τόσο τοῦ εἶχε θολώσει το μυαλὸ τὸ μπεκρούλιασμα.

Ὅλη τὴν ἑβδομάδα, συνέχισε, ἔψαξα μέσ' στὸ πηγάδι μὰ δὲν μπόρεσα νὰ τὴν βρῶ. Ἂν ἦταν μέσα στὸ πηγάδι θὰ τὴν ἐγάντζωνε βέβαια τὸ τσιγκέλι ποὖρριξα κεῖ μέσα... Ἀλλ : δὲν ἦταν ἐκεῖ... Θἄχη φύγη, σκέφτηκα στὸ τέλος, μὲ κανένα λιμοκοντόρο, ἴσως μὲ κεῖνον τὸν ἀχρεῖον τὸν Ζονικιέρ, τὸν ὑπηρέτη, ποὺ χάθηκε ἀπ' τὸ χωριὸ τὸ ἴδιο βράδυ... Ἔ ! Εἶνε πολὺ νόστιμη βλέπεις ἡ σουσουράδα καὶ την ἐρωτεύουνται μὲ τὸ πρῶτο...

Στὸ σημεῖο αὐτὸ ἡ συγκίνησις ἔπνιξε τὴ φωνὴ τοῦ Κυπριανοῦ, μιὰ συγκίνησι ἀνάμικτη ἀπὸ λύπη καὶ ὑπερηφάνεια, γιατὶ εἶχε γυναίκα ὥμορφη ποὺ τὴν ζήλευε ὁ κόσμος. Ἔκρυψε ἐν τούτοις τὴν συγκίνησί του καὶ μὲ ὕφος ἄγριο ἐφώναξε :

—Ἂν ἔχη τὴν δυστυχία νὰ ξαναγυρίση στὸ σπίτι, σᾶς ὁρκίζουμαι πῶς τούτη τὴ φορὰ θὰ τὴν πετάξω στ' ἀλήθεια στὸ πηγάδι. Δὲν μοῦ γλυτώνει !

— Τὸ λὲς ἀλήθεια, Κυπριανέ : Μπᾶ... δὲν θὰ τὸ κάνης. Δὲν τολμᾶς... τοῦ φώναξαν μερικοί.

— Ἃ μπᾶ !... Τοῦ βαστάει καὶ θὰ τὸ κάνη. φώναξαν ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος οἱ ἄλλοι. Δὲν τὸν ξέρετε ἐσεῖς τὸν Κυπριανό. Κι' ἔπειτα τῆς ἀξίζει τῆς στρίγγλας !...

— Κι' ἐγὼ σᾶς λέω, εἶπε ἕνας ἄλλος, ὅτι ἡ Βιργινία θὰ πέση στὰ πόδια του καὶ θὰ τοῦ ζητήση συγχώρησι. Φτάνει νὰ ξαναφανῇ στὸ κατῶφλι τοῦ σπιτιοῦ καὶ ὁ Κυπριανὸς θὰ τὴν συγχωρήση ἀμέσως.

Ἀρκετὰ δευτερόλεπτα οἱ πελάτες πετοῦσαν καθένας τους ἀπὸ μιὰ πειραχτικὴ φράση γιὰ νὰ τὸν ἐρεθίσουν, πέρνοντας οἱ μὲν τὸ μέρος τοῦ Κυπριανοῦ καὶ οἱ ἄλλοι τὸ μέρος τῆς Βιργινίας, παίζοντας μαζί του ὅπως μὲ τὸν Φασουλῆ.

Ἔξαφνα κἄποιος μπῆκε μέσα στὴν ταβέρνα καὶ φώναξε.

— Τὸ μάθατε ; Σήμερα τὸ ἀπόγευμα ἔκανε τὴν ἐμφάνισί του στὸ παζάρι τοῦ Ρινιὰκ ὁ ὑπηρέτης τοῦ Ζονικιέρ... Φαίνεται ὅτι καὶ ἡ Βιργινία Πεγκομὰς ξαναγύρισε στὸ σπίτι τοῦ ἀνδρός της.

Ὁ Κυπριανὸς τινάχτηκε ἀμέσως ἀπάνω ἄγριος, ἐρεθισμένος, τραυλίζοντας, μὲ τὰ χέρια σηκωμένα :

— Ἃ ! ἦρθε ;... Τώρα λοιπὸν θὰ δῆτε... Θὰ ἰδῆτε... ἕνα πρᾶμμα,.. τρομερό !...

Οἱ πελάτες θέλησαν νὰ τὸν κρατήσουν :

— Ἔλα Κυπριανὲ ἥσυχα... ψυχραιμία...Τί διάβολο ! Δὲν θὰ τὴν ρίξης βέβαια στὸ πηγάδι... Ἀρκετὰ ὑπόφερε ἡ καϋμένη...

Ἄς την ἥσυχη τὴν γυναίκα...

Τὸ κεφάλι τοῦ Κυπριανοῦ ἐβούϊζε... Ὁ θυμός του τὸν ἐτύφλωνε... Μεθυσμένος ἀπὸ ὀργὴ κι' ἀπὸ τὸ κρασὶ ποὖχε πιῆ ὅρμησε ἔξω καὶ τράβηξε πρὸς τὸ σπίτι του.

***

Ἡ Βιργινία ἤτανε κρυμμένη πίσω ἀπὸ τὸν φράχτη, περιμένοντας τὴν ἐπιστροφή του. Ὅταν διέκρινε ἀπὸ μακρυὰ τὴν σιλουέττα του νὰ προβάλη τρικλίζοντας στὴν γωνιὰ τοῦ δρόμου ἔνοιωσε μεγάλον τρόμο κι' ἄρχισε νὰ ρωτάη τὸν ἑαυτό της ἂν δὲν ἔκανε ἄσχημα νὰ ξυναγυρίση πίσω ἔπειτα ἀπὸ τὴν ἔνοχη φυγή της. Ποιὸς ξέρει τί βρισιὲς τὴν ἐπερίμεναν; Τί ταπεινώσεις... Καὶ τί ξῦλο ἴσως ! Γιατὶ ὁ Κυπριανὸς φαινόταν τρομερὰ θυμωμένος.

Ὅταν ὁ Κυπριανὸς πέρασε μπροστά της καὶ ἀπομακρύνθηκε ἀρκετά, ἡ Βιργινία βγῆκε ἀπὸ τὴν κρύπτη της καὶ προχωρῶντας ἄκρη-ἄκρη δίπλα στοὺς φράχτες τὸν ἀκολούθησε ἀπὸ μακρυὰ ὥς τὸ σπίτι. Ὅταν ἐκεῖνος μπῆκε μέσα, αὐτὴ κόλλησε τὸ μάτι της σὲ μιὰ χαραμάδα τοῦ παραθύρου. Ἀπὸ κεῖ ἔβλεπε καλὰ τί γινόταν μέσα στὴν κάμαρη.

Ὁ Κυπριανὸς ἐμπῆκε σπίτι του μὲ τὸ βαρύ, κλονισμένο βῆμα του, ἔφθασε βρίζοντας ὥς τὸ τραπέζι, πῆρε τὰ σπίρτα καὶ ἄναψε τὴν λάμπα. Ἔπειτα πέταξε τὸ καπέλλο του στὸ ἀναστατωμένο κρεββάτι καὶ ξέσπασε τὸν θυμό του φωνάζοντας :

— Νὰ μοῦ τὸ κάνης αὐτὸ ἐμένα ; στὸν καλλύτερο ἀπὸ ὅλους τοὺς συζύγους ;...

— Ἄκου, τί λέει ; μονολογοῦσε σιγανὰ ἡ Βιργινία. Ὁ καλλύτερος ἀπὸ ὅλους τοὺς συζύγους !... Ὁ μπεκρούλιακας !...

— Νὰ φύγης μ' αὐτὸν τὸν παληάνθρωπο !...

— Ὥστε τὸ ξέρει !... μουρμούρισε ἡ Βιργινία.

— Νὰ φύγης μ' αὐτὸν τὸν ὑπηρέτη, τὸν φαγᾶ, τὸν κλέφτη, τον χαμένο, ποὺ εἶνε ἀνίκανος γιὰ τὸ καθέτι, ποὺ εἶνε ἀνίκανος νὰ θρέψη καὶ τὸν ἑαυτό του !... μούγκριζε ὁλοένα ὁ Κυπριανός.

— Σ' ὅλα αὐτὰ ἔχει δίκηο... δίκηο... ξαναμουρμούρισε ἡ γυναίκα του πίσω ἀπ' τὸ παράθυρο.

— Στὸ πηγάδι !... Δὲν ἔχει... Θὰ τὴν ρίξω στὸ πηγάδι τὴν ὀχιά !... οὔρλιαξε τώρα ὁ Κυπριανός.

— Στὸ πηγάδι ; μουρμούρισε ἡ Βιργινία φοβισμένη. Καὶ ξαφνικὰ σηκώθηκε. Τῆς εἶχε ἔρθει μιὰ σωτήρια ἰδέα...

Προχώρησε πρὸς τὸ πηγάδι, ποὺ τὸ φώτιζε ἐκείνη τὴν ὥρα τὸ φεγγάρι, γδύθηκε γρήγορα-γρήγορα, ἔβαλε τὰ ροῦχα της ἐπάνω σὲ μιὰ πέτρα, ἅρπαξε τὴν ἁλυσσίδα τοῦ πηγαδιοῦ καὶ ἄρχισε νὰ φωνάζη.

— Κυπριανέ ! Κυπριανέ ! Κυπριανέ !...

Ἐπερίμενε μερικὰ δευτερόλεπτα ὥσπου νὰ βεβαιωθῆ ὅτι ὁ μεθύσταλας, ἄκουσε τις φωνές της κι' ἔπειτα μὲ θάρρος κρατῶντας πάντα τὴν ἁλυσσίδα, κατέβηκε στὸ πηγάδι.

Τὴν ἐποχὴ αὐτὴ τῆς ξηρασίας—ἦταν καλοκαίρι—δὲν διέτρεχε κανένα κίνδυνο νὰ πνιγῇ. Το πολὺ-πολὺ θὰ πάθαινε κανὰ δυὸ γρατζουνιὲς χτυπῶντας στὰ τοιχώματα τοῦ πηγαδιοῦ.

— Κυπριανε ! Κυιριανέ ! Κυπριανέ ! ξαναφώναξε μὲ τόνο κλαψιάρικο ὅταν ἔφθασε πειὰ ἐντελῶς κάτω.

Μιὰ σκιὰ ἐπρόβαλε τότε ἀνήσυχος στὸ στόμιο τοῦ πηγαδιοῦ.

— Ἐσὺ εἶσαι Βιργινία ; Ἐσὺ εἶσαι ; ἀκούστηκε ἡ φωνὴ τοῦ Κυπριανοῦ.

— Ναί, ἐγώ, ἀποκρίθηκε ἐκείνη μὲ φωνὴ ξεψυχισμένη.

— Βάστα μιὰ στιγμή ! τὴν παρακάλεσε ὁ Κυπριανός, νὰ σοῦ ρίξω τὸ μεγάλο σχοινί... Νὰ πάρτο ! Πιάσου καλὰ νὰ σὲ τραβήξω !

Σὲ λίγο ἡ Βιργινία ἔβγαινε ἀπὸ τὸ πηγάδι τρέμοντας ὅπως ἤτανε γδυτή. Ὁ Κυπριανὸς τρελλὸς ἀπ' τὴν χαρά του τὴν ἅρπαξε καὶ τὴν κουβάλησε στὰ χέρια του μέσα στὸ σπίτι.

— Ὢ ! Κακέ, τοῦ εἶπε ἡ γυναίκα του μὲ ὕφος παραπονεμένο καθὼς ἦταν ξαπλωμένη στὸ κρεββάτι καὶ διπλοκουκουλωμένη κάτω ἀπ' τὰ σκεπάσματα. Πῶς μπόρεσες, κακέ, νὰ μὲ ἀφίσης ἕνα μῆνα μέσα στὸ πηγάδι ποὺ μ' ἐπέταξες τόσο βάναυσα !...

— Πῶς ;... Ἐγὼ ;... Ἐγὼ σὲ πέταξα μέσ' στὸ πηγάδι ! μουρμούρισε ἐκεῖνος σχεδὸν κλαίγοντας. Ἐγώ ;... Πάνω στὸ μεθῦσι μου !... Ὥστε δὲν εἶχες φύγει μὲ τόν...

— Ἐγὼ εἶχα φύγει ; Σὲ καλό σου !... Δὲν θυμᾶσαι ;... Μὰ βέβαια πῶς νὰ θυμηθῇς... Ἤσουν τόσο μεθυσμένος ἐκεῖνο τὸ βράδυ... Ἀφοῦ γκρίνιαζες τόση ὥρα, μ' ἅρπαξες ὕστερα, μ' ἔγδυσες καὶ μὲ πέταξες μέσα σὰν κακοῦργος !.. Θεέ μου ! Πῆγα νὰ πεθάνω ἀπ' τὴν πεῖνα καὶ τὸ κρύο !.. Νά ! Πήγαινε νὰ ἰδῇς καὶ μόνος σου. Ἀκόμη θὰ βρίσκουνται ἐκεῖ πέρα τὰ ροῦχα μου !... Νὰ παρακαλᾶς τὸν Θεὸ ποὺ δὲν πέθανα καϋμένε μου, γιατὶ θἄλωνες στὴ φυλακή!.. Καὶ τώρα ἀκόμη ἂν σὲ καταγγείλω στὴν ἀστυνομία... Μὰ ἔννοια σου. Εἶμαι καλὴ ἐγώ. Δὲν εἶμαι σὰν ἐσένα κακοῦργα !...

— Καὶ πῶς μπόρεσες νὰ ζήσης ἕνα μῆνα ἐκεῖ μέσα μωρὲ γυναίκα;... τὴν ρώτησε θαμπωμένος ὁ Κυπριανός. Πῶς δὲν πέθανες ἀπὸ τὴν πεῖνα !...

— Πῶς λέει ; Νά... μάζευα, μάζευα καβούρια μέσα στὸ νερὸ καὶ τἄτρωγα !.. Ἕνα μῆνα μὲ καβούρια !.. Ἄς εἶναι ὅμως... Δὲν πειράζει... Εἶμαι καλὴ ἐγώ... Δὲν σοῦ κρατῶ κάκια...

Ὁ Κυπριανὸς τὴν ἄκουγε χάσκοντας. Τἄχε τώρα μὲ τὸν ἑαυτό του. Μωρὲ τί πῆγε νὰ κάμη πάνω στὸ μεθῦσι του ! Ἂν πνιγόταν ἡ γυναίκα ;... Ἔξαφνα τὴν ἀγκάλιασε, τὴν φίλησε καὶ τῆς εἶπε :

—Ἄς εἶναι περασμένα ξεχασμένα. Δὲ θὰ ξαναγίνη αὐτό. Ἀρκεῖ ποὺ γλύτωσες. Νἄξερες τί χαρὰ ἔχω ποὺ τὴ γλύτωσες ἔτσι φτηνά !... Κάθου λοιπὸν μιὰ στιγμὴ νὰ πεταχτῶ νὰ πιῶ ἕνα ποτήρι στὴν ὑγειά σου ! Ἀξίζει τὸν κόπο...

Καὶ βγῆκε συγκινημένος καὶ τρεκλίζοντας στὸ δρόμο...

Ζὼρζ Πουρσέλ

ΓΙΑΤΡΟΣΟΦΙΑ

ΠΩΣ ΓΙΑΤΡΕΥΟΤΑΝ Η ΠΟΔΑΓΡΑ ΑΛΛΟΤΕ

Ὁ Ἱπποκράτης καὶ ὁ Γαληνός... κομπογιανίτες ! Τὰ γιατροσόφια πρὸ 300 ἐτῶν. Πῶς γιατρευόταν ἡ φθίσις. Οἱ φθισικοὶ μέσα στ' ἀχούρια. Ἡ θεραπεία τῆς ποδάγρας. Ἡ ἀκαθαρσίες.. τοῦ γηραλέου τράγου. Ἡ ἀρρώστειες τῶν ζώων καὶ τὰ κρεμμύδια.

Ποιὸς δὲν ἔχει διαβάσει, ἢ δὲν ἔχει ἀκούσει τοὐλάχιστον νὰ μιλοῦν γιὰ τὸ περίεργο ἐκεῖνο βιβλίο τοῦ πρακτικοῦ γιατροῦ Ἀγαπίου τοῦ Μοναχοῦ ; Φέρει τὸν τίτλον «Γεωπονικὸν» καὶ περιέχει ἄπειρες συνταγὲς γιὰ ὅλας τὰς νόσους ποὺ ὑπάρχουν στὸν κόσμο, ἀκόμη καὶ γιὰ τὸν τρόπο ποὺ μπορεῖ νά... βγάλης βάτραχο ἀπ' τὴν κοιλιὰ τοῦ ἀνθρώπου !...

Τὸ περίεργο αὐτὸ βιβλίο τυπώθηκε πρὸ 300 ἐτῶν καὶ πλέον... Δὲν συνέβαιναν ὅμως αὐτὰ στὰ παληὰ μόνον χρόνια. Καὶ πολὺ νωρίτερα ἐφημόζοντο σὲ διάφορες ἀρρώστειες ἡ πειὸ παράξενες θεραπεῖες.Ἡ γερμανικὴ «ἐφημερὶς τοῦ Φόςς» ἔγραφε κατὰ τὸ 1775: «Ὁ Ἱπποκράτης καὶ ὁ Γαληνός, ἀκόμη δὲ καὶ οἱ μαθηταί των δὲν βρῆκαν ἀκόμη κανένα ἀποτελεσματικὸ φάρμακο ἐναντίον τῆς ποδάγρας. Ὑπάρχουν διάφορες σκόνες καὶ φάρμακα γιὰ τὴν ἀρρώστεια αὐτὴ μὰ εἶνε δυστυχῶς χειρότερες ἀπὸ τὴν ἴδια τὴν ἀρρώστεια. Οἱ ἐφευρετικοὶ ὅμως γάλλοι ποὺ θεραπεύαν τὴν φθίσι ἀποτελεσματικῶς, βάζοντας τοὺς ἀρρώστους... μέσα σὲ σταύλους, βρῆκαν πάλι γιὰ τὴν ἀθεράπευτη αὐτὴν ἀσθένεια ἕνα φάρμακο ποὺ καθὼς φαίνεται εἶνε ἀποτελεσματικότατο. Μαζεύουν δηλαδὴ τὶς ἀκαθαρσίες ὅλης τῆς ἡμέρας ἑνὸς γηραλέου τράγου, τὶς βάζουν μέσα σ' ἕνα τουλπάνι καὶ τὶς ἀφήνουν ὅλη τὴν νύχτα κρεμασμένες ἐπάνω ἀπὸ ἕνα ποτήρι ἄσπρου κρασιοῦ. Τὸ πρωῒ δίνουν αὐτὸ τὸ κρασὶ στὸν ἄρρωστο νὰ τὸ πιῆ καὶ τὸν σκεπάζουν βαρειὰ γιὰ νὰ ἱδρώσῃ !..Ἡ θεραπεία αὐτὴ πρέπει νὰ ἐξακολουθήση ἐπὶ δέκα τέσσερες ἡμέρες. Καθ' ὅλο δὲ αὐτὸ τὸ διάστημα ὁ τράγος πρέπει νὰ εἶνε δεμένος κοντὰ στὸ κρεββάτι τοῦ ἀρρώστου ὅλη τὴν ἡμέρα καὶ νὰ τρέφεται μὲ ἕνα δεμάτι σανὸ καὶ μὲ κριθάρι. Ὕστερα ἀπὸ μερικοὺς μῆνες ἡ ποδάγρα φεύγει ἀπὸ τὸν ἄρρωστο καὶ πηγαίνει στὸν τράγο ὁ ὁποῖος ψοφάει ! Ἐνόσῳ διαρκεῖ ἡ θεραπεία ὁ ἄρρωστος πρέπει νὰ τρώγη ἐλαφρὰ τροφὴ καὶ νὰ πίνη ζουμί. Δὲν ἀπαγορεύεται ὅμως νὰ πίνη καὶ λίγο κρασὶ ἀραιωμένο μὲ νερό».

***

Θέλετε τώρα καὶ μιὰ θαυματουργὸ συνταγὴ ἐναντίον τῆς ἐπιζωοτίας ; Εἶνε ἡ ἑξῆς, ὅπως τὴν ἐδημοσίευσε ἀκριβῶς ἡ «Ἐφημερὶς τοῦ Βερολίνου» τοῦ 1770 :

«Ὅταν ἀντιληφθῆτε πὼς τὸ ζῶο σας ἀρχίζει νὰ μὴν τρώη τὴν τροφή του καὶ φαίνεται ἀδιάθετο, τότε πρέπει νὰ τοῦ κρεμάσετε ἀπὸ τὸ λαιμὸ μιὰ πλεξίδα φρέσκα κρεμμύδια ! Τὰ κρεμμύδια αὐτὰ τραβοῦν μὲ τόση δύναμι τὴν ἀρρώστεια, ὥστε τὴν ἑπομένη ἡμέρα φαίνονται σὰν νἆνε... βρασμένα ! Κάθε πρωῒ λοιπὸν πρέπει νὰ φροντίζετε νὰ ἀλλάζετε τὰ κρεμμύδια καὶ νὰ βάζετε στὸ λαιμὸ τοῦ ζώου νέα. Τὰ παληὰ μόλις τὰ βγάλετε πρέπει νὰ τὰ θάψετε βαθειὰ στὴ γῆ, γιατὶ ἂν τὰ τσιμπήσουν τὰ πουλιὰ θὰ ψοφήσουν στὴ στιγμή ! Ἅμα χρησιμοποιήση κανεὶς ἔτσι ἐπὶ μιὰ βδομάδα τὸ φάρμακο αὐτό, θὰ ἰδῇ τὸ ζῶο του νὰ βγάζη ἀπὸ τὴ μύτη του καὶ ἀπὸ τὸ στόμα του ἀφρούς, ἐκτὸς δὲ τούτου πρίζονται καὶ τὰ πόδια του καὶ γίνονται δύσκαμπτα. Διὰ τῆς ἐξακολουθητικῆς ὅμως χρησιμοποιήσεως τοῦ φαρμάκου, τὰ συμπτώματα ἀρχίζουν νὰ ὑποχωροῦν καὶ τὸ ζῶον θεραπεύεται ἐντελῶς. Πολὺ ὑγιεινὸ εἶνε ἐπίσης τὸ νὰ κρεμᾶτε κρεμμύδια σὲ ὅλες τὶς γωνίες τοῦ σταύλου».

Ἡ θεραπευτικὴ αὐτὴ μέθοδος κατὰ τῶν ἀσθενειῶν τῶν ζώων ἐφαρμόζετο τῷ καιρῷ ἐκείνῳ στὴν Ὁλλανδία.

Στὴ σημερινὴ ὅμως ἐποχὴ ποὺ τὰ κρεμμύδια εἶνε τόσο ἀκριβά, εἶνε προτιμώτερο νὰ στείλη κανένας τὸ ζῶο του σὲ... κλινική !

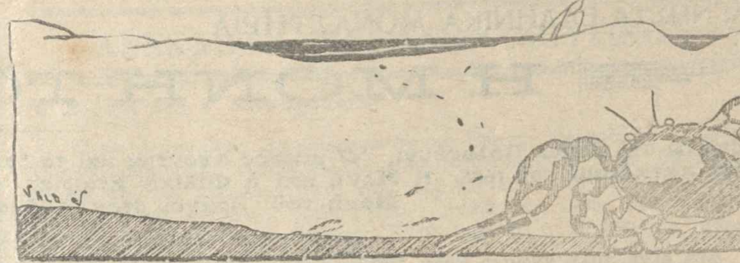

ΡΩΣΣΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

Ο ΣΠΟΥΡΓΙΤΗΣ

Τοῦ ΙΒΑΝ ΤΟΥΡΓΚΕΝΙΕΦ

Ἐγύριζα ἀπὸ τὸ κυνῆγι κ' ἐπερνοῦσα τὸν μακρὺ δρόμο τοῦ πάρκου.

Μπροστά μου ἔτρεχε ὁ σκύλλος μου.

Ἔξαφνα τὸν εἶδα νὰ βραδύνη τὸ βῆμα του καὶ νὰ τεντώνη τὴν μούρη του σἂν νὰ εἶχε ἀνακαλύψει κανένα θήραμα.

Ἐκύτταξα τότε πρὸς τὸ μέρος ποὺ κύτταζε καὶ εἶδα ἕνα μικρὸ μικροῦλι σπουργιτάκι ποὺ δὲν εἶχε βγάλει ἀκόμη φτερά, μὲ κίτρινο ράμφος καὶ μὲ μικρό, ἐλάχιστο πτίλωμα στὴν κορυφὴ τοῦ κεφαλιοῦ του.

Εἶχε πέσει φαίνεται ἀπὸ τὴν φωληά του—ὁ ἄνεμος φυσοῦσε δυνατὰ αὐτὴ τὴν ἡμέρα τὰ κλαριὰ τῶν δένδρων τοῦ πάρκου—καὶ ἐστεκότανε ἐκεῖ ἀκίνητο, ἀνίκανο νὰ πετάξη, ἀφοῦ δὲν εἶχε μάθει ἀκόμη νὰ πετάη.

Ὁ σκύλλος τὸ πλησίασε σιγά—σιγά...

Συγχρόνως ὅμως ψηλὰ ἀπὸ ἕνα δένδρο ποὺ ἦταν ἐκεῖ πλάϊ,ἕνας μεγάλος γερο—σπουργίτης, μὲ μαῦρα φτερά, ἐπέταξε ὁρμητικὰ κ' ἔπεσε μπροστὰ στὴν μούρη τοῦ σκύλλου, μὲ τὶς φτεροῦγες ὁλάνοιχτες, βγάζοντας κελαδισμοὺς ἀπελπισμένους. Ἔκανε δυὸ πηδήματα ἀκόμη κ' ἐτοποθετήθηκε μπροστὰ στὸ ἀνοιγμένο στόμα τοῦ σκύλλου μου.

Εἶχε ὁρμήσει ἔτσι γιὰ νὰ σώση, γιὰ νὰ προστατεύση, γιὰ νὰ κρύψη τὸ μικρὸ σπουργιτάκι, τὸ παιδί του... Μολαταῦτα ὁλόκληρο τὸ μικρὸ κορμάκι του ἐσπαρταροῦσε ἀπὸ τρόμο, καὶ ἡ φωνοῦλα του εἶχε γίνει ἄγρια καὶ βραχνή.

Ἔτρεμε ἀλλὰ ἐθυσιαζόταν !

Τί τρομερὸ τέρας θὰ τοῦ φαινότανε ἐκείνη τὴν στιγμὴ ὁ σκύλλος μου. Ὁ καϋμένος ὁ σπουργίτης δὲν εἶχε τὴν δύναμι ν' ἀνοίξη τὰ φτερά του καὶ νὰ πετάξη μακρυὰ γιὰ νὰ σωθῇ... Μιὰ ἄλλη δύναμις, πιὸ μεγάλη, πιὸ δυνατὴ ἀπὸ τὸ ἔνστικτο τῆς αὐτοσυντηρήσεως, τὸν κρατοῦσε ἐκεῖ ἀκίνητο : Τὸ φίλτρο τοῦ πατέρα...

Ὁ σκύλλος μου ἐστάθηκε γιὰ μιὰ στιγμὴ ἀκίνητος κ' ἔπειτα ὑποχώρησε. Καὶ σ' αὐτοῦ τοῦ ἴδιου τὴν ψυχὴ εἶχε ἐνεργήσει κἄποια παρόμοια δύναμι...

Ἐφρόντισα νὰ φωνάξω τότε κοντά μου τὸ σαστισμένο σκύλλο μου καὶ ἀπομακρύνθηκα κατασυγκινημένος καὶ γεμάτος σεβασμό.

Ναί...Μὴ γελᾶτε... Ἤμουν γεμάτος σεβασμὸ γιὰ τὸ μικρὸ γέρο—σπουργίτη, γιὰ τὴν μεγάλη ὁρμὴ τῆς ἀγάπης του...

Ἡ ἀγάπη, σκέφθηκε, εἶνε πιὸ δυνατὴ ἀπὸ τὸν θάνατο κι' ἀπὸ τὸν φόβο. Μόνο μὲ αὐτήν, μὲ τὴν ἀγάπη διατηρεῖται καὶ συνεχίζεται ἡ ζωή !..

Ἰβὰν Τουργκένιεφ

ΞΕΝΟΙ ΠΟΙΗΤΑΙ

ΑΠΟ ΤΑ ΣΟΝΝΕΤΑ ΤΟΥ ΣΑΙΞΠΗΡ

ΣΟΝΝΕΤΟ XXXIII

Πολλὲς φορὲς ἀπ' τὸ βουνὸ εἶδα τὸν ἥλιο βασιλιᾶ,
νὰ ρίχνη στὶς βουνοκορφὲς τὶς πρωτὲς του ματιές
στὸν κάμπο καὶ στὴν λαγκαδιὰ νὰ δίνη ὁλόχρουσα φιλιά,
καὶ στὰ νερὰ τοῦ ποταμοῦ ν' ἀνάβη φλόγες καὶ φωτιές.
Μὰ σὲ λιγάκι βασιλιᾶ τὸν εἶδα θυμωμένο,
ν' ἀφίνη ἕνα σύννεφο κρυμμένο ν' ἀνεβαίνη,
ν' ἁπλώνεται στὸν οὐρανὸ θολὸ καὶ λερωμένο,
κι' αὐτὸν θολὸ καὶ σκοτεινὸ στὴν δύση νὰ πηγαίνη.
Ἔτσι μιὰ μέρα, μιὰ αὐγὴ κι' ὁ ἥλιος ὁ δικός μου,
μοῦ φώτισε τὸ πρόσωπο μὲ δόξα κι' ὠμορφιά
μ' ἀλλοίμονο ! γιὰ μιὰ στιγμὴ τὸ φῶς του ἦταν φῶς μου,
σὲ λίγην ὥρα κρύφτηκε σὲ μαύρη συννεφιά.
Μὰ δὲν παραπονέθηκα, γιατὶ τοῦ ἐπιτρέπεται,
ἀφοῦ κι' ὁ ἥλιος τ' οὐρανοῦ γιὰ μουντζαλιὲς δὲν ντρέπεται.

(Ἀπὸ τὸ Ἀγγλικό) Μετάφρ. Δ. Στάη

ΓΝΩΜΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΓΥΝΑΙΚΑ

Ἕνας ἀπὸ τοὺς πρέσβεις τοῦ βασιλέως τῶν Περσῶν ρωτοῦσε τὴν γυναίκα τοῦ Λεωνίδα, γιατὶ τιμοῦν στὴ Σπάρτη καὶ σέβονται τόσο πολὺ τὶς γυναῖκες. Καὶ ἡ γυναίκα τοῦ Λεωνίδα ἀπάντησε :

«*Ὅτι αὗται μόναι οἶδασι τίκτειν ἄνδρας*».

Δηλαδή :

«Γιατὶ μόνο αὐτὲς ξέρουν νὰ γεννοῦν ἄντρες !»

ΑΓΝΩΣΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΑ

Η ΜΟΝΗ ΤΟΥ ΒΡΑΧΟΥ

Ἐπάνω στὸ βουνὸ Πολυφέγγι. Ὁ μικρὸς Λεόντιος καὶ τὸ θαῦμα τῆς Παναγίας. Τὸ εἰκόνισμα τοῦ Εὐαγγελιστοῦ Λουκᾶ. Μιὰ καταδρομὴ τοῦ 1688. Ἡ Μονὴ καὶ ἡ Φιλικὴ Ἑταιρία. Ὁ Ὀθωμανὸς Κιαμήλμπεης δανείζει... τοὺς καλογήρους! Ἡ Μονὴ τοῦ Βράχου στὸν Ἀγῶνα. Τὸ τέχνασμα ἑνὸς Ἡγουμένου.

Δὲν εἶνε πολὺ γνωστὸ στὸν Ἑλληνικὸ κόσμο τὸ «Μοναστῆρι τοῦ Βράχου». Καὶ ὅμως εἶνε ἕνα ἀπὸ τὰ ἱστορικώτερα. Βρίσκεται στὴν Πελοπόννησο, στὸ βάθος τοῦ κάμπου τῆς Νεμέας, στὸ ἀρχαῖο «Φλιάσιον πεδίον». Εἶνε χτισμένο στὸν ἀνατολικὸ βράχο τοῦ βουνοῦ Πολυφέγγι, φαίνεται ἀπὸ παντοῦ, ἔχει ἐξαισία θέσι καὶ ἄποψι, μὲ τὴν πρόσοψί του ἀνατολική.

Ἡ ἵδρυσις τῆς Μονῆς αὐτῆς συνδέεται μὲ μιὰ περίεργη ντόπια παράδοσι. Λένε ὅτι κάποτε ἕνα παιδὶ ὀνομαζόμενο Λεόντιος ἐγλίστρησε ἀπὸ τὴν κορφὴ τοῦ Πολυφεγγιοῦ. Τὸ παιδὶ αὐτό, καθὼς ἔπεφτε, σταμάτησε καὶ σώθηκε ὡς ἐκ θαύματος, στὸ μέρος ὅπου βρίσκεται τώρα ἡ Μονή. Οἱ περίτρομοι γονεῖς του καὶ οἱ θεαταὶ τῆς σκηνῆς αὐτῆς ποὺ μὲ φωνὲς ἐπεκαλοῦντο τὴ μεσολάβησι τῆς Παναγίας, βρῆκαν τὸ μικρὸ Λεόντιο γονατιστὸ στὸ μέρος ποὔπεσε νὰ προσεύχεται στὴ Θεοτόκο, κ' ἔμειναν ἔκθαμβοι. Ἀμέσως ἔγειναν ἔρανοι σὲ ὅλη τὴν ἐπαρχία καὶ μὲ τὰ χρήματα ἐκεῖνα χτίστηκε ὁ ναὸς τῆς Παναγίας καὶ τὰ γύρω κελλιά!

Δὲν εἶνε ὅμως γνωστὸν πότε ἀκριβῶς χτίστηκε ἡ μονή, γιατὶ δυστυχῶς ὅλα τὰ χαρτιά της καὶ τὰ βιβλία της κάηκαν πρὸ 75 ἐτῶν ἀπὸ ληστάς. Ἐπίσης κατὰ τὸ ἔτος 1770 οἱ Τοῦρκοι εἶχαν κάψει μαζὶ μὲ ἄλλα μοναστήρια καὶ αὐτό. Ὡς τόσο σώθηκε μιὰ στρογγυλὴ μπρούτζινη ἀρχαία σφραγίδα τῆς Μονῆς, ποὺ ἔχει στὴ μέση τὴν εἰκόνα τῆς Παναγίας τῆς Γλυκοφιλούσας καὶ γύρω-γύρω μὲ βυζαντινὰ γράμματα τὴν ἐπιγραφή:

«Μοναστῆρι Παναγίας Πολ(υ)φέγγους τοῦ Βράχου 1633»

Τὸ μοναστῆρι καὶ ὁ ναὸς εἶνε ἀφιερωμένος στὴν Κοίμησι τῆς Θεοτόκου καὶ γι' αὐτὸ πανηγυρίζει στὶς 15 Αὐγούστου. Ὅλος ὅμως ὁ κόσμος τὴν ξέρει «Τὸ Μοναστῆρι τοῦ Βράχου».

Τὸ Μοναστῆρι εἶνε ζωσμένο μὲ ψηλὸ τεῖχος ποὺ ἔχει πολεμίστρες, σὰν κάστρο. Στὸ νότο βρίσκεται ἕνα λιθόχτιστο ἐρείπιο, ποὺ θὰ ἦταν ἄλλοτε τὸ κελλὶ τοῦ ἡγουμένου Εὐγενίου καὶ κάηκε στὰ 1843. Μιὰ στενὴ λιθαρένια σκάλα φέρνει στὰ παλαιότερα κελλιὰ καὶ στὸ βορινὸ ἐκκλησάκι τῆς Παναγίας, στὸ ὁποῖον μπαίνει κανεὶς ἀπὸ χαμηλὴ καὶ στενὴ πορτούλα, ὕψους μ. 1,40 καὶ πλάτους 0,80. Πολλὲς ἀρχαῖες ἐκκλησίες τῆς Ἑλλάδος ἔχουν πολὺ μικρὴ τὴν εἴσοδο, γιατὶ οἱ Τοῦρκοι ἐθεωροῦσαν καὶ ὠνόμαζαν τοὺς χριστιανικοὺς ναοὺς Ἀ χ ο ὺ ρ (δηλ. ἀχούρια) καὶ πολλὲς φορὲς μπαίνανε μέσα ὑβριστικῶς ἔφιπποι ἢ ἐσταύλιζαν ἐκεῖ τὰ ζῶα τους! Συνεπῶς οἱ χριστιανοὶ εὑρῆκαν τὸν τρόπο αὐτὸ γιὰ ν' ἀποφεύγουν τὴ βεβήλωσι.

Ἡ ἐκκλησία ἔχει μῆκος μ. 7,22, πλάτος 2,10 καὶ ὕψος 2,80. Ἀπὸ τὰ ἔγκατα τοῦ βουνοῦ ἀναβλύζει κρύο νερὸ καὶ γεμίζει μιὰ κοιλότητα ποὺ εἶνε μέσα ἐκεῖ. Στοὺς τοίχους διακρίνονται ἴχνη ἁγιογραφιῶν καὶ πυρκαγιᾶς. Ἀπὸ τὰ ἱερὰ εἰκονίσματα τῆς μικρῆς αὐτῆς ἐκκλησίας διακρίνονται καθαρὰ ἡ ἀρχαιοτάτη εἰκόνα τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου καὶ ἡ τοῦ ἀποκεφαλισμοῦ τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου, ἔργα καλλίστης τέχνης, ἴσως τοῦ ὀνομαστοῦ ζωγράφου Μάρκου.

Ἀπ' ὅλες ὅμως ἐπιφανέστερα καὶ πλέον διάσημη εἶνε ἡ ἀρχαία μεγάλη καὶ ἀσημοσκέπαστη εἰκόνα τῆς Παναγίας, στὰ θαύματα τῆς ὁποίας ὀφείλεται ἡ μεγάλη λατρεία τοῦ λαοῦ τῆς Νεμέας. Ἔχει φιλοτεχνηθεῖ ἐπάνω σὲ χοντρὸ μουσαμᾶ, καὶ ἔχει ὕψος 0,95 μ. καὶ πλάτος 0,63. Ἀπὸ τὴν ἐπαργύρωσι αὐτὴ ἔμειναν ἀκάλυπτα μόνο τὰ πρόσωπα τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς Παναγίας. Ἡ εἰκόνα αὐτὴ ἐπιβεβαιώνει καὶ τὴ λαϊκὴ παράδοσι τῆς διασώσεως τοῦ μικροῦ Λεοντίου. Τὸ παιδάκι εἰκονίζεται γονατισμένο μπροστὰ στὴν Παναγία, βαστάζει στὸν ὦμο του σταυρὸ καὶ κοιτάζει τὴ Θεοτόκο μὲ εὐλαβητικὴ προσήλωσι. Κοντὰ σ' αὐτὸ διαβάζει κανεὶς τὶς λέξεις «Χ α ί ρ ο ι ς Λ ε ό ν τ ι ε». Κατὰ τὸ 1767 ἐπεσκέφθη τὴ Μονὴ τοῦ Βράχου ὁ σοφὸς Ἄγγλος ἀρχαιολόγος Χάνδλερ καὶ βεβαιώνει ὅτι εἶδε στὸν τοῖχο της ἐπιτύμβια ἐπιγραφὴ ἀποτελουμένη ἀπὸ τὶς δύο αὐτὲς λέξεις: «Λ ε ό ν τ ι ε χ α ῖ ρ ε»!

Ὑπάρχει ὅμως καὶ μιὰ ἄλλη παράδοση ποὺ τὴν πιστεύει ὅλη ἡ Νεμέα μὲ ἀκλόνητο φανατισμό. Ὅτι ἡ εἰκόνα αὐτὴ ἦρθε μόνη ἀπὸ τὰς Ἀθήνας ἐναερίως καὶ ἀοράτως καὶ ὅτι εἶνε ἔργον τοῦ Εὐαγγελιστοῦ Λουκᾶ, στὴ ζωγραφικὴ τοῦ ὁποίου ἀποδίδονται καὶ ἄλλες δυὸ ἱερὲς εἰκόνες: Ἡ τῆς Ἁγίας Λαύρας καὶ ἡ τῆς Τήνου.

Ὁ περιηγητὴς Χάνδλερ μιλεῖ εἰρωνικῶς γιὰ τὴ λαϊκὴ αὐτὴ δοξασία. Ἀλλ' ὁ φιλέλλην Πουκεβὶλ τὸν ἐλέγχει μὲ τὴν παρατήρησι ὅτι τέτοιες πλάνες προέρχονται ἀπὸ τὴ θερμὴ φαντασία τῶν Ἑλλήνων καὶ προσθέτει ὅτι ἀνάλογος παράδοσις ὑπῆρχε καὶ στὴν ἀρχαιότητα. Κατὰ τὴν ἐποχὴ τοῦ Θεμιστοκλέους καὶ τοῦ Πλάτωνος—συνεχίζει ὁ Πουκεβὶλ—οἱ Ἀθηναῖοι ἐπίστευαν ὅτι ἡ θεὰ Ἀθηνᾶ μετέφερε κάτω ἀπὸ τὶς δίπλες τῆς ἐσθῆτος της ἀπὸ τὴν Παλλήνη τῆς Ἀττικῆς ἕνα ὁλόκληρο βουνό, τὸ Λυκαβητὸ καὶ τὸν ἄφησε νὰ πέσῃ στὰς Ἀθήνας, στὴ θέση ποὺ βρίσκεται σήμερα!...

Τέτοιες παραδόσεις, γιὰ ἱερὰ εἰκονίσματα ποὺ πετοῦν καὶ μεταφέρονται ἐναερίως πιστεύονται καὶ σὲ ἄλλα μέρη τῆς Ἑλλάδος: Στὴ Μονεμβασία ἡ εἰκόνα τῆς «Παναγίας τῆς Χρυσαφίτισσας» ποὺ βρέθηκε στὴν παραλία χωμένη μέσα στὸν ἄμμο, μετεκομίσθη τρεῖς φορὲς στὸ ναὸ τοῦ «Ἑλκομένου Χριστοῦ» καὶ πάντοτε ἔφυγε ἀπὸ κεῖ ἀόρατα καὶ ξαναγύρισε στὴ θέσι ποὺ ἀρχικῶς εὑρέθη, μέχρις ὅτου ὁ φιλόθρησκος κόσμος ἐπείσθη ὅτι ἐκεῖ ἤθελε νὰ μείνῃ ἡ Παναγία καὶ ἐκεῖ τῆς ἔχτισαν ἐκκλησία.

Στὸ Μοναστῆρι τῆς Μεγίστης Λαύρας—στὸ Ἅγιον Ὄρος—ὑπάρχει ναὸς τῆς Παναγίας ἡ ὁποία ὀνομάζεται Π ο ρ τ α ΐ τ ι σ σ α ἢ μᾶλλον Πορτιέρισσα, γιατὶ ἡ εἰκόνα της, ποὺ πιστεύεται ὡς θαυματουργή, βρίσκεται πάντοτε στὴν εἴσοδο τοῦ Μοναστηριοῦ, «φρουρός, φοβερὸς τὴν ὄψιν, καὶ προστάτης»—ὅπως τὴν χαρακτηρίζει ὁ χρονογράφος.—Λέγεται λοιπὸν ὅτι οἱ Πατέρες, κάποτε ποὺ ὑπέφεραν πολὺ ἀπὸ ἔλλειψι νεροῦ καὶ ἀπελπίσθηκαν νὰ τὸ βροῦν ἐκεῖ, ἀπεφάσισαν νὰ μεταφέρουν τὴ Μονὴ σὲ ἄλλο μέρος κοντὰ σὲ πηγή. Ἀλλὰ μιὰ νύχτα φανερώθηκε ἡ Παναγία, στάθηκε στὴν εἴσοδο τοῦ Μοναστηριοῦ κ' ἔδειξε ἕνα γειτονικὸ βράχο. Οἱ καλόγεροι ἐτρύπησαν τὸ βράχο καὶ τὸ νερὸ ἐπήδησε ἄφθονο καὶ διαυγέστατο. Ἔχτισαν τότε ἀμέσως μέσα στὴν περιοχὴ τῆς Μονῆς ναὸ τῆς Παναγίας καὶ στὸ εἰκονοστάσι του ἔβαλαν τὴν ἱερὴ εἰκόνα της. Τὸ πρωὶ ὅμως ἔκπληκτοι εἶδαν ὅτι ἡ εἰκόνα εἶχε φύγει ἀπὸ τὸ εἰκονοστάσι καὶ βρισκότανε στὴν εἴσοδο τῆς Μονῆς! Οἱ μοναχοὶ τὴν μετέφεραν πολλὲς φορὲς μὲ δοξολογίες στὸ τέμπλο τοῦ Ναοῦ ἀλλὰ πάντοτε τὴ νύχτα, ἔφευγε ἀπὸ τὸ τέμπλο καὶ βρισκότανε στὴν εἴσοδο. Τότε πειὰ τὴν ἄφησαν ἐκεῖ καὶ κατεσκεύασαν μεγαλοπρεπέστατο εἰκονοστάσι, ὅπου καὶ τὴν ἐτοποθέτησαν ὁριστικῶς, νὰ φρουρῇ καὶ νὰ προστατεύῃ τὴ Μονή.

Μιὰ χριστιανικὴ παράδοση ἔλεγε ὅτι ἡ πρώτη εἰκόνα τῆς Παναγίας ποὺ ἐζωγράφισε ὁ Εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς βρισκότανε στὰς Ἀθήνας. Ἑπομένως, κάθε ἀρχαία εἰκόνα τῆς Θεοτόκου, γιὰ νὰ περιβληθῇ περισσότερη ἱερότητα, ἐθεωρεῖτο προερχομένη ἀπὸ τὰς Ἀθήνας. Ἔτσι πιθανῶς, πρέπει νὰ ἐξηγηθῇ καὶ ἡ πίστις τοῦ λαοῦ τῆς Νεμέας ὅτι ἡ εἰκόνα τῆς Μονῆς τοῦ Βράχου εἶνε ἔργο τοῦ «θειοτάτου» Λουκᾶ καὶ προέρχεται ἀπὸ τὰς Ἀθήνας, ὅπου ὁ Εὐαγγελιστὴς ζωγράφος εἶχε τὸ ἐργαστῆρι του. Ἴσως μάλιστα ν' ἀνῆκε σὲ καμμιὰ Ἀθηναϊκὴ οἰκογένεια, ἡ ὁποία κατὰ τὸν ἐκπατρισμὸ τῶν Ἀθηναίων καὶ τὴν μετανάστευσιν προσφύγων στὴ Νεμέα, κατὰ τὸ ἔτος 1688, μετεκομίσθη ἐκεῖ, ἐδωρήθη στὴ Μονὴ τοῦ Βράχου. Τὴν ἰδέα αὐτὴ ἐνισχύει καὶ μιὰ ἄλλη παράδοση τῶν Νεμεατῶν, ὅτι δηλ. μέχρι προ πενήντα ἐτῶν ἐπήγαιναν ἐκεῖ οἱ ἀπόγονοι μιᾶς ἀρχαιοτάτης Ἀθηναϊκῆς οἰκογενείας καὶ κατὰ τὴν 15 Αὐγούστου ἐπανηγύριζαν τὴν ἐπέτειον τῆς Παναγίας. Ἡ ὑπόθεσις φαίνεται ὅτι περισσότερο ἀπὸ κάθε ἄλλη συμβιβάζει τὰ πράγματα.

***

Ἡ Μονὴ τοῦ Βράχου ἐξυπηρέτησε τὸν Ἱερὸν Ἀγῶνα καὶ λόγῳ τῆς θέσεώς της. Κατὰ τὶς μάχες ποὺ ἔδωσε ὁ Κολοκοτρώνης ἐναντίον τοῦ Δράμαλη, ἡ Μονὴ εἶχε μεταβληθεῖ σὲ νοσοκομεῖο καὶ ἄσυλο τῶν τραυματιῶν καὶ τῶν ἀρρώστων. Στὸν περίβολό του ἀναπαύονται τὰ ὀστᾶ μερικῶν ἐκ τῶν ἡρώων τῆς ἐποποιίας τοῦ Ἰουλίου 1822.

Τὰ χρόνια ἐκεῖνα διάσημος ὑπῆρξε ὁ ἡγούμενος τῆς Μονῆς Δανιήλ, ὁ ὁποῖος διηύθυνε καὶ τὸ νοσοκομεῖο.

Ὁ Δανιὴλ αὐτὸς (τὸ οἰκογενειακό του ὄνομα ἦταν Ἀσημακόπουλος) λεγότανε κοινῶς Χαλκιανιώτης, γιατὶ καταγόταν ἀπὸ τὰ Χαλκιάνικα τῶν Καλαβρύτων. Λόγιος, εὐφυέστατος, δραστήριος καὶ φιλόπατρις, εἶχε μυηθεῖ στὰ τῆς Φιλικῆς Ἑταιρίας καὶ διηύθυνε τὸ ἱστορικὸ Μοναστῆρι ἀπὸ τὸ 1809. Εἶχε καὶ γνώσεις πρακτικῆς θεραπευτικῆς καὶ ἔτσι μαζὶ μὲ τοὺς ἄλλους ἐμπειρικοὺς—τὸν Κωνστ. Πελοπίδα, τὸ Γιαννάκο Ἀρετᾶ κλπ.—ποὺ ἀκολουθοῦσαν τὸ Κολοκοτρωνέϊκο στράτευμα, ὁ ἀγαθὸς αὐτὸς Λευΐτης μπόρεσε νὰ προσφέρῃ πολύτιμες ὑπηρεσίες στοὺς πληγωμένους. Ἤξερε νὰ κατασκευάζῃ ἀλοιφὲς γιὰ τὴν ἐπούλωσι τῶν τραυμάτων καὶ εἶχε γνῶσι τῆς ἀντισηψίας, ἀφοῦ ἐχρησιμοποιοῦσε τὴ ρακὴ γιὰ τὸ πλύσιμο τῶν πληγῶν.

Γιὰ τὶς ἐθνικὲς θυσίες τοῦ ἡγουμένου Δανιὴλ διηγοῦνται τὸ ἀκόλουθο χαρακτηριστικὸ ἀνέκδοτο.

Στὴ Κόρινθο ζοῦσε τὴν ἐποχὴ ἐκείνη ὁ περίφημος Κιαμήλμπεης, ὁ βαθύπλουτος Ὀθωμανὸς ἄρχοντας, ὁ τιτλοφορούμενος ἐνδοξομεγαλοπρεπέστατος Κιαμήλμπεης ἐφέντης, ζαδές, βοεβόντας καὶ ζαπίτης (δυνάστης) τῆς Κορίνθου, σαλαχέρας τῆς κραταιᾶς βασιλείας καὶ «Ἁγιάννης τοῦ Μωρέως»—τοῦ ὁποίου τὸν τραγικὸ θάνατο εἴδαμε στὴν ἱστορική μας σελίδα περὶ Ἀκροκορίνθου. Ὁ Δανιὴλ ἦταν ἔμπιστος φίλος τοῦ Ὀθωμανοῦ αὐτοῦ καὶ ἀντιπρόσωπός του, γιὰ τὰ κτήματά του στὴ Νεμέα. Δύο ἔτη λοιπὸν πρὸ τῆς Ἐπαναστάσεως ὁ εὐφυὴς ἡγούμενος ὑπέβαλε στὸν Κιαμὴλ αἴτησι τῶν Νεμεατῶν, ὅτι δῆθεν ὑποφέρουν οἰκονομικῶς καὶ τὸν παρακαλοῦσε νὰ τοὺς λυπηθῇ καὶ νὰ τοὺς χορηγήσῃ δάνειον 100.000 γροσίων. Ὁ Κιαμὴλ ἐσυγκινήθη ἀπὸ τὴν περιγραφὴ ποὺ τοῦ ἔκανε ὁ Δανιὴλ καὶ δέχτηκε πρόθυμα νὰ δώσῃ τὸ δάνειο. Ὕστερα ὅμως ἀπὸ λίγες μέρες ὁ ἡγούμενος τοῦ λέει:

— Ἐφέντη μου, δὲν θέλουν νὰ ὑπογράψουν μὲ τοὺς ὅρους ποὺ τοὺς εἶπα. Εἶνε κακόπιστοι ἄνθρωποι οἱ Νεμεᾶτες. Θέλουν τὰ χρήματα χωρὶς τόκο! Ἄφησέ τους λοιπὸν στὴ δυστυχία τους, ἂς πεθάνουν ἀπὸ τὴν πεῖνα!

Αὐτὸ ἦταν ἀρκετὸ γιὰ τὸν Κιαμήλμπεη, ποὺ ἂν καὶ Τοῦρκος εἶχε χριστιανικὴ καρδιὰ καὶ ἡ φιλανθρωπία του ἔμεινε παροιμιώδης σὲ ὅλη τὴν Κορινθία. Διέταξε λοιπὸν τὸν Δανιὴλ νὰ δεχθῇ 100.000 γρόσια γιὰ τοὺς «πάσχοντας Νεμεᾶτες», οἱ ὁποῖοι οὔτε ἔπασχαν, οὔτε δάνειο εἶχαν ζητήσει. Ὅλη αὐτὴ ἡ ἱστορία ἦταν ἐπινόησις τοῦ ἡγουμένου, ὁ ὁποῖος σκέφθηκε νὰ ἐνισχύσῃ ἔτσι τὸν Ἱερὸν Ἀγῶνα μὲ χρήματα... Ὀθωμανικά! Ἔλαβε λοιπὸν τὰ 100.000 γρόσια τοῦ Κιαμήλμπεη καὶ στὴν κατάλληλη περίσταση ἀγόρασε μπαρούτια καὶ βόλια, τὰ ὁποῖα οἱ στρατιῶτες τοῦ Κολοκοτρώνη ἔστειλαν πεσκέσι στό... Δράμαλη, στὰ Στενὰ τῶν Δερβενακίων!...

Ἴσως ὁ Ἕλλην κληρικὸς ἐγνώριζε τὸ ρητὸν τῶν Ἰησουϊτῶν καλογήρων «ὁ σκοπὸς καθαγιάζει τὰ μέσα» καὶ τὸ ἔβαλε σὲ ἐφαρμογή.

ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΕΝΟΣ ΒΑΣΙΛΕΩΣ

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΓΕΩΡΓΙΟΥ Α΄.

Ὁ βασιλεὺς καὶ οἱ εὔζωνοι. Ὅπου τὸν συλλαμβάνουν ὡς ὕποπτον. «Ἄστα αὐτὰ βλάμη!...» «Διατάξτε Μεγαλειότατε!»

Ἕνα καλοκαῖρι ποὺ ἡ βασιλικὴ οἰκογένεια ἔμενε στὸ Τατόϊ, ὁ βασιλεὺς Γεώργιος σηκώθηκε πρωΐ, πρὶν ἀνατείλει ἀκόμα ὁ ἥλιος, καβάλησε τὸ ποδήλατό του κι' ἀνέβηκε σ' ἕνα ἐκεῖ πλησίον ὕψωμα ὀνομαζόμενον Κιθάρα.

Ἐκεῖ φρουροῦσαν δύο εὔζωνοι, νεοφερμένοι οἱ ὁποῖοι ἀκόμη δὲν τὸν εἶχαν ἰδεῖ. Τὸν σταματᾶνε λοιπὸν καὶ τὸν ἐρωτοῦν:

— Ἔ, κύριε, ποῦ πηγαίνεις;

Ὁ βασιλεύς, ποὺ φοροῦσε πολιτικά, ἐκατάλαβε ὅτι δὲν τὸν ἀνεγνώρισαν καὶ εἶπε:

— Εἶμαι ξένος, παιδιά, κι' ἀνέβηκα γιὰ περίπατο.

— Καὶ πῶς σὲ ἄφησε ὁ σκοπός; ἀπαντᾶ ὁ ἕνας ἀπὸ τοὺς εὐζώνους. Ἐδῶ δὲν ἐπιτρέπεται ν' ἀνεβαίνῃ κανείς.

— Εἶπα στὸ σκοπό, ἀπαντᾶ ὁ βασιλεύς, ὅτι εἶμαι ξένος καὶ δὲν μοῦ ἔκανε παρατήρησι...

— Τὸ ζαγάρι! Πᾶμε τώρα πίσω νὰ μάθουμε τί λογῆς ξένος εἶσαι ἡ ἀφεντιά σου

Καὶ ἐπειδὴ ὁ βασιλεὺς εἶχε κατεβεῖ ἀπὸ τὸ ποδήλατο, ὁ ἕνας ἀπὸ τοὺς εὐζώνους τὸν ἐκράτησε ἀπὸ τὸ μπράτσο γιὰ νὰ μὴ φύγῃ!

— Βρὲ παιδιά, ἀφῆστε με νὰ καθήσω λιγάκι καὶ κατεβαίνουμε.

— Ἄσε τὶς παληοκουβέντες, πατριώτη, καὶ τράβα!

Ὁ βασιλεὺς θέλησε νὰ τοὺς ξεγελάσῃ καὶ ν' ἀνεβῇ στὸ ποδήλατο, ἀλλ' ὁ ἕνας ἀπὸ τοὺς εὐζώνους τὸν ἅρπαξε ἀπὸ τὰ χέρια καὶ εἶπε:

— Εἶσαι ἔξυπνος, βλάμη! Ἄμ, ἂν καβαλλικέψεις αὐτόνε τὸ σατανᾶ, ποιὸς σὲ ξαναβλέπει;... Ἐμπρός! Μάρς!...

Τότε ὁ ἕνας εὔζωνας φορτωμένος στὸν ὦμο του τὸ ποδήλατο, καὶ ὁ ἄλλος κρατῶντας τὸν βασιλέα Γεώργιο ἀπὸ τὸ χέρι τράβηξαν πρὸς τὸ παλάτι. Στὸ δρόμο ὁ βασιλεύς, βαρυνθεὶς πειὰ τὴν κωμωδία αὐτή, στέκεται καὶ λέει:

— Εἶμαι ὁ βασιλεύς! Δὲ μὲ γνωρίζετε;

Οἱ εὔζωνοι τὸν ἐκύτταξαν καλά, ἐκεῖνος δὲ ποὺ τὸν κρατοῦσε ἀπ' τὸ μπράτσο, τοῦ λέει:

— Ἄστα, βλάμη, καὶ σὲ μᾶς δὲν περνᾶνε αὐτά... Παλαβὸς εἶνε ὁ βασιληᾶς νὰ γυρνάῃ τέτοιαν ὥρα τὸν ἀνήφορο;

Φτάσανε στὴν πόρτα τοῦ κήπου καὶ ὁ σκοπὸς ἀπόρησε βλέποντας τὸ βασιλέα νὰ ἐπιστρέφῃ μὲ συνοδεία. Τοῦ παρουσίασε ὅπλα, δυό-τρεῖς ἄλλοι εὔζωνοι ποὺ ἦταν ἐκεῖ στάθηκαν σὲ προσοχὴ καὶ ἐχαιρέτησαν. Τότε πειὰ οἱ ὁδηγοῦντες τὸν βασιλέα εὔζωνοι τὰ ἔχασαν. Ὁ ἕνας ἄφησε τὸ ποδήλατο κατὰ γῆς, ὁ ἄλλος παράτησε τὸ μπράτσο τοῦ βασιλέως, στάθηκαν σὲ προσοχή, ἐχαιρέτησαν καὶ εἶπαν:

— Διατάξατε, Μεγαλειότατε!

— Καθὼς μὲ κατάντησατε, ἀπάντησε ὁ βασιλεύς, διατάξτε τώρα σεῖς!...

Οἱ δυὸ εὔζωνοι ἐπροβιβάστηκαν μετ' ὀλίγον εἰς δεκανεῖς.

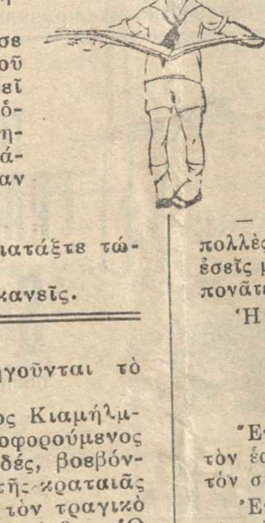

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΜΕΓΑΛΩΝ ΜΟΥΣΙΚΩΝ

Ὁ Βέρντι καὶ τ' αὐτόγραφα

Ὅταν ὁ μεγάλος Ἰταλὸς συνθέτης Βέρντι βρισκόταν στὸν κολοφῶνα τῆς δόξης του ἐπολιορκεῖτο καθημερινῶς ἀπὸ διαφόρους θαυμαστὰς καὶ θαυμαστρίας του, πρὸ πάντων ἀπὸ τὶς τελευταῖες ποὺ ζητοῦσαν νὰ τοὺς γράψῃ στὰ λευκώματά τους δυὸ λόγια, ἢ καὶ τὴν ὑπογραφή του ἁπλῶς. Ἐννοεῖται ὅτι ὁ Βέρντι τὶς περισσότερες φορὲς ἀρνιόταν.

Κάποια μέρα ὅμως μιὰ ὡραία καὶ κομψὴ κυρία κατώρθωσε μὲ χίλιες δυὸ παρακλήσεις νὰ τὸν καταφέρῃ νὰ τῆς γράψῃ λίγα λόγια στὸ λεύκωμά της. Καὶ ὁ μέγας μουσικοσυνθέτης ποὺ ἦταν καὶ πολὺ πνευματώδης, ἔγραψε μέσα στὸ κομψὸ λεύκωμα τῆς κομψῆς κυρίας τὴν ἀκόλουθη φράσι:

Ὅπως τὰ καλοανατεθραμμένα κορίτσια δὲν πρέπει νὰ σκαλίζουνε τὴ μύτη μὲ τὰ δάχτυλά τους, καὶ νὰ λένε ἀνοησίες, ἔτσι καὶ οἱ ὡραῖες καὶ ἔξυπνες κυρίες δὲν πρέπει νὰ ζητοῦν αὐτόγραφα ἀπὸ τοὺς γέρους. Τὸ μόνο ποὺ τοὺς ταιριάζει εἶνε νὰ κάνουν συλλογὴ ἐρωτικῶν ἐπιστολῶν.

***

Ὁ Ροσσίνι καὶ ἡ μουσικὴ τοῦ Βάγνερ.

Ὁ Ροσσίνι καὶ ὁ Μασσενὲ ἐφημίζοντο πολὺ γιὰ τὴν εὐγένεια τῶν τρόπων τους καὶ τῶν ἐκφράσεών τους. Πολλὲς φορὲς ποὺ βρέθηκαν στὴν ἀνάγκη νὰ ἐκφέρουν γνώμη γιὰ κάτι ἄσχημο, τὸ ἔκαμαν μὲ ἐξαιρετικὴ λεπτότητα.

Μιὰ μέρα ρώτησαν τὸν Ροσσίνι πῶς τοῦ φαινόταν ἡ μουσικὴ τοῦ Βάγνερ τὴν ὁποία, καθὼς φαίνεται, ὁ Ἰταλὸς συνθέτης ἀντιπαθοῦσε. Κι' ἐκεῖνος ἀποκρίθηκε.

— Γιὰ νὰ ἐκφέρω γνώμη σωστὴ καὶ δικαία πρέπει νὰ τὴν ἀκούσω πολλὲς φορές.... Εἶμαι ὅμως ἀποφασισμένος νὰ μὴ τὴν ἀκούσω οὔτε μιὰ φορά.

***

Ἡ μαθήτρια τοῦ Σοῦμπερτ.

Ὁ Φράντς Σοῦμπερτ εἶχε μεγάλη ἀδυναμία γιὰ τὸ ὡραῖο φῦλο χωρὶς ὅμως νὰ ἔχῃ καὶ μεγάλες ἐπιτυχίες στοὺς ἔρωτάς του.

Κάποτε εἶχε ἐρωτευθῇ μὲ μιὰ μικρὴ ξανθοῦλα καὶ ἕνα βράδυ φεγγαροφώτιστο βγῆκε μαζί της νὰ κάνῃ ἕναν ρωμαντικὸ περίπατο.

Σὲ ἕνα σημεῖο τοῦ δρόμου ὅμως συνήντησαν κάποιον νέο τὸν ὁποῖον ἡ σύντροφος τοῦ Σοῦμπερτ ἐχαιρέτησε μὲ ἐξαιρετικὴ οἰκειότητα καὶ τοῦ μίλησε μάλιστα στὸν ἑνικό.

Αὐτὸ ἐστενοχώρησε πολὺ τὸν Σοῦμπερτ κι' ὅταν ἀπεμακρύνθησαν ἀπὸ τὸν νέο τῆς ἔκανε παρατηρήσεις.

— Δὲν ἔπρεπε, τῆς εἶπε, νὰ τοῦ μιλᾷς μὲ τόση οἰκειότητα.

— Γιατί; τὸν ρώτησε ἐκείνη. Δὲν εἶνε κανένα κακό.

— Μοῦ κάνεις ὅμως ἐμένα κακό.

— Κι' ἐσεῖς ἐπίσης, τοῦ ἀπάντησε ἡ μικροῦλα, μοῦ ἐκάνατε πολλὲς φορὲς κακὸ μὲ τὴν μπαγκέττα σας στὸ σχολεῖο. Ὅπως ἐσεῖς μ' ἐκάνατε νὰ πονέσω τότε, ἔτσι τώρα κι' ἐγὼ κάνω νὰ πονᾶτε σεῖς.

Ἡ ξανθοῦλα ἦτανε μαθήτριά του.

***

Ὁ Μασσενὲ καὶ ὁ ὑβριστής του

Ἕνας σύγχρονος τοῦ Μασσενὲ μουσικοσυνθέτης ποὺ εἶχε γιὰ τὸν ἑαυτό του παραπολὺ μεγάλη ἰδέα κατηγοροῦσε νυχθημερὸν τὸν συνθέτη τῆς «Μανόν».

Ἐκεῖνος ἀντιθέτως, ὁσάκις γινότανε κουβέντα γιὰ τὸν μοχθηρὸ καὶ κακολόγο συνάδελφό του τὸν ἐπαινοῦσε.

Μιὰ μέρα κάποιος ἀπὸ τοὺς μαθητάς του εἶπε στὸν Μασσενέ.

— Μά, διδάσκαλε, ἐκεῖνος σᾶς βρίζει ἐλεεινὰ καὶ σᾶς προσωπικῶς καὶ τὰ ἔργα σας. Ἐσεῖς γιατὶ τὸν ἐπαινεῖτε διαρκῶς;

— Ἔννοια σου, φίλε μου, ἀποκρίθηκε μὲ τὴν λεπτὴ του εἰρωνία ὁ μέγας μουσικοσυνθέτης. Κανεὶς ἀπὸ τοὺς δυό μας δὲν πιστεύει ἐκεῖνα ποὺ λέει γιὰ τὸν ἄλλον.

***

Τὸ πάθημα τοῦ ἀρχαρίου.

Ἕνας ἄλλος πάλι ἀρχάριος μουσικὸς ἐπῆγε κάποτε στὸν Μασσενὲ νὰ τοῦ ὑποβάλῃ τὴν πρώτη σύνθεσί του καὶ νὰ τοῦ ζητήσῃ τὴν γνώμη του.

— Ξέρετε διδάσκαλε, τοῦ εἶπε, ὁ Μολιέρος τὰ ἔργα του τὰ ἐδιάβαζε σὲ μιὰ γρηὰ κυρία, γιατὶ εἶχε τὴ γνώμη πως οἱ σκηνὲς ποὺ ἀρέσουν στοὺς γέρους ἀσφαλῶς θ' ἀρέσουν καὶ σ' ὅλους τοὺς ἄλλους... Γι' αὐτὸ κ' ἐγὼ ἀπεφάσισα νὰ σᾶς παίξω τὶς συνθέσεις μου, ἐπειδὴ πιστεύω ὅτι ἐκεῖνο ποὺ θὰ ἀρέσῃ σὲ σᾶς θὰ ἐπιδοκιμασθῇ καὶ ἀπὸ ὅλους τοὺς ἄλλους.

Τότε ὁ Μασσενὲ ἀποκρίθηκε μὲ ὅλη τὴν συνειθισμένη του λεπτότητα:

— Εἶσθε πολὺ εὐγενὴς κύριε, ἀλλὰ ἐπειδὴ σεῖς δὲν εἶσθε Μολιέρος, νὰ μοῦ ἐπιτρέψτε καὶ ἐμένα νὰ μὴν εἶμαι ἡ δική σας γρηὰ κυρία.

ΚΑΡΤ—ΠΟΣΤΑΛ

Ἡ ὑπὸ τῶν ἀναγνωστῶν μας ἀποστελλομένη συνεργασία καὶ μὴ συνοδευομένη ὑπὸ δικαιώματος, κρίσεως δὲν λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν.

Σ π υ ρ. Ἀ ν τ ι γ ρ η γ ο ρ ί ο υ, Γύθειον. Τὸ τραγουδάκι σας ὄχι δημοσιεύσιμον. Διαβάστε ποίησιν. *Δ. Ἔ μ ε ρ η ν. Καλάμας.* Θέλατε νὰ κατάλαβουμε ἐμεῖς ὅτι τὸ ποίημα ἦταν τοῦ Χάϊνε, ἀφοῦ τὸ ὑπέγραφε ὁ φίλος σας κ. Ρ. Ραμεντῖνος καὶ δὲν μᾶς ἐξηγοῦσε τὸ πρᾶγμα ; Τὸ πήραμε φυσικὰ γιὰ δικό του... Ὁ κ. Παλαμίδης τὸ ἐδιάβασε, ἀνεκάλυψε τὸ λάθος καὶ ἔσπευσε νὰ μᾶς εἰδοποιήση σὰν καλὸς καὶ εἰλικρινὴς φίλος. Πῶς ὅμως μεταφράζει στίχους ξένων ποιητῶν ὁ κ. Ραμεντῖνος, ἀφοῦ δὲν γνωρίζει τὴν πτωχὴν καὶ ἀθλίαν ἑλληνικὴν γλῶσσαν ; Ἰδοὺ τὶ μᾶς γράφετε σχετικῶς ἐν ὑστερογράφῳ :

Υ.Γ. «Κατ' ἐντολὴν τοῦ φίλου μου κ. Ρ. Ραμεντίνου σᾶς γράφω τὴν παροῦσαν διότι αὐτὸς δὲν ξεύρει νὰ γράψῃ καλὰ τὰ ἑλληνικά».

Καὶ ὅμως ὁ κ. Ραμεντῖνος, ὁ μὴ γνωρίζων καλῶς τὴν ἑλληνικὴν μᾶς γράφει παραπάνω, — γράφετε σεῖς δηλαδὴ γιὰ λογαριασμό του — τὰ ἑξῆς, διὰ τὸν κ. Παλαμίδη :

«Ἔχετε τὴν εὐγενὴν καλωσύνην νὰ μοὶ ἀποστείλετε τὴν διεύθυνσιν τοῦ κ. Παλαμίδη, ἐὰν τὴν γνωρίζεται, διὰ νὰ τοῦ γράψω ταχυδρομικῶς, διότι, ὥς μοῦ φαίνεται, ὁ κ. αὐτὸς δὲν ἔχη κάμει οὔτε ἕνα βῆμα ἔξω τοῦ Ναυπλίου διὰ νὰ γνωρίσῃ καὶ λίγον ξένον κόσμον.

Ἂς ἐξέλθῃ ὁ κύριος αὐτὸς λίγω ἔξω τοῦ Ναυπλίου, ἕως τὸ Λονδίνον, ἢ ἕως τὸ Παρίσι, ἢ ἕως τὴν Λυῶν ποὺ ἔχω πάει καὶ ἐγώ, διὰ νὰ μάθῃ λίγο κόσμο καὶ λίγη μόρφωση καὶ μετὰ νὰ ἔρθῃ νὰ καταγγέλει, ἀφοῦ πρῶτα ἐξετάζῃ»...

Δὲν γνωρίζουμε φυσικὰ ἂν θὰ «ἐξέλθῃ» ὁ κ. Παλαμίδης «λίγω ἔξω» τοῦ Ναυπλίου «γιὰ νὰ μάθῃ λίγο κόσμο καὶ λίγη μόρφωση». Ἐκεῖνο ποὺ ξέρουμε εἶνε πὼς ἡ μόρφωσις δὲν κατοικοεδρεύει οὔτε εἰς τὸ Λονδῖνον, οὔτε εἰς Παρισίους. Τὴν συναντᾶ κανεὶς καὶ ἐν Ἑλλάδι .. *Ἀ π. Β α κ.* Ἡ μετάφρασίς σας ὄχι ἐπιτυχής. *Γ.Κ.Γ. Θ ή β α ς.* Δὲν δημοσιεύουμε ἀνταποκρίσεις. Θὰ δημοσιευθῇ στὴν οἰκείαν στήλην τῆς «Οἰκογενείας». *Π. Σ ύ ψ α ν, ἐνταῦθα.* Τὸ ποίημά σας «Σ' αὐτὴ ποὺ δὲν μὲ νοιώθει» ἐξόχως ὡραῖον καὶ ἐξαιρέτως τραγικόν. Τὸ δημοσιεύουμε γιὰ νὰ τὸ μελετήσῃ καὶ ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος πολύφερνος καὶ νὰ συγκινηθῇ ἢ ἡ καρδιά της ἢ τὸ χρηματοκιβώτιον τοῦ πατρός της.

Ἀπὸ μακρὰν σὰν ἄγαλμα σὲ [θεωρῶ
καὶ σὰν ἁγία σὲ λατρεύω
ὅμως κεῖ ποῦσαι νὰ σὲ φθά- [σω δὲν μπορῶ
κι' ἄδικα μὲ τὸ βλέμμα σὲ [γυρεύω.

Ἔχεις θέσι ὑψηλὴ καὶ κοι- [νωνικοὺς δεσμοὺς
μὰ γὼ ἕνας τραγουδιστὴς [τρελλὸς
ἐξυμνῶ τὴν ἐμορφιά σου, σὲ [λυρισμοὺς
π' ὁλημερὶς συντάσω ὁ φτω- [χός.

Μιὰ μέρα σκέπτομαι καὶ γὼ [ν' ἀποτολμήσω
αὐτὸ ποὺ νοιώθω τώρα ἀπὸ [καιρὸ
τὸν ἔρωτα μὲ πόνο νὰ σοῦ [ἐξυμνήσω
κι' ἂς γίνει ὅτι ἤτανε γρα- [φτό.

Γ ι ῶ ρ γ ο ν Σ α κ κ ᾶ ν, Καλάμας. Ἀφοῦ δὲν πρόκειται περὶ ἀπολύτου συνωνυμίας, δὲν ὑπάρχει λόγος νὰ γράψουμε αὐτὰ ποὺ λέτε. Καὶ τὰ δύο ποιήματά σας ἀρχίζουν πολὺ καλά, μὰ τελειώνουν πολὺ ἄσχημα. *Ζ. Κ α ν α β ᾶ ν, Πειραιᾶ.* Τὸ τοῦ Λαμαρτίνου ποὺ μᾶς ἐστείλατε πολὺ γνωστὸ καὶ χιλιομεταφρασμένο. Μεταφράστε καὶ στεῖλτε μας τίποτε ἄλλο. *Κ. Ἀ ρ ά π η ν, Πειραιᾶ.* Ἀπὸ τοὺς στίχους σας δημοσιεύουμε ἐδῶ τό... εἰσαγωγικὸ σημείωμα.

Δὲν εἶμαι 'γὼ κανένας, μεγάλος ποιητὴς
μόν' εἶμαι ἕνας ἄσημος μικρὸς τραγουδιστὴς
ποὺ χθὲς ἐντεπουτάρησα στῆς Μούσας τὸ βωμὸ
γυρεύοντας νὰ εὕρω τὸν ἔμμετρο ρυθμό.
Γιὰ τοῦτο μὴ ζητήσετε μεγάλα κατορθώματα
μόν' τοῦτο δημοσιεύσατε χωρὶς πολλὰ καμώματα.

Κ. Γ. Ν ά σ κ ο ν, Κόρινθον. Ὄχι τόσον ἐπιτυχὴς ἡ μετάφρασις τοῦ ποιήματος. Στεῖλτε μας καμμιὰ ἄλλη μετάφρασή σας. *Κ. Γ α β ρ ᾶ ν, ἐνταῦθα.* Τὸ φθινοπωρινὸ ποίημά σας στιχουργικῶς ἄτεχνο καὶ ὡς ἔμπνευσις κἄπως κοινό. *Ἐ π α μ. Τ σ α ο ύ σ η ν, Ὀλυμπιάδα.* Καὶ τὰ τρία ποιήματά σας ἀνεπιτυχῆ. Ἡ στιχουργία τους ἐξαιρετικῶς χαλαρὴ καὶ τὸ περιεχόμενό τους πολὺ κοινόν. *Ν. Κ ρ ά λ λ η ν, Θεσσαλονίκην.* Εὐχαρίστως δεκτὲς ἡ μεταφράσεις σας. Οἱ ὅροι τῆς συνεργασίας εἶνε πάντοτε οἱ ἴδιοι. Περιμένουμε πάντοτε. *Κ. Μ α μ α λ ά κ η ν.* Τὸ ποίημά σας ἀνεπιτυχές. *Ε ὐ ρ ι π ί δ η ν Ἰ ω α ν ν ί δ η ν, Δέλβινον.* Καὶ τὸ δικό σας ἐπίσης. *Β α σ ί λ η ν Ἀ γ ο ρ ό π ο υ λ ο ν, ἐνταῦθα.* Τὸ ποίημά σας πολὺ ρωμαντικόν... Οὔτε οἱ νέοι τῆς ἐποχῆς τοῦ Παράσχου δὲν θὰ ἔγραφαν ποιήματα μὲ τόσην... φθίσιν μέσα. *Π ε ρ ι κ λ ῆ ν Ν ι κ ο λ α ρ ά κ ο ν, Πειραιᾶ.* Τὸ «Θαῦμα τῆς Παναγίας» καλογραμμένο ὁπωσδήποτε ἀλλὰ πολύ... ὑπερβολικό. *Λ ε ω ν ί δ α ν Μ α ρ ο ύ δ α ν, Ζάκυνθον.* Τὰ βιβλία γιὰ τὰ ὁποῖα μᾶς γράφετε δὲν μᾶς χρειάζονται δυστυχῶς. *Χ. Κ., Ξάνθην.* Δυστυχῶς τὰ βιβλία ποὺ διαθέτετε δὲν μᾶς κάνουν. *Ν έ λ α.* Τὸ ποίημά σας ἀνεπιτυχὲς καὶ κάπως... ἀκατάληπτον. *Γ. Δ.* Τὸ πεζογράφημά σας πολὺ κοινόν. *Γ. Π α π α ϊ ω ά ν ν ο υ, Λαγκαδᾶν.* Τὸ διήγημά σας ἐκτενὲς καὶ μὲ πολλὲς πολυλογίες. Τὸ γράψιμό του μόνο εἶνε ὁπωσδήποτε καλό. *Γ. Β α ρ β έ ρ η ν, Σιάτισταν.* Στεῖλτε μας τὴ μετάφραση τοῦ διηγήματος τοῦ Μωπασάν. Τὰ ἀνέκδοτα ὄχι καὶ τόσον ἐπιτυχῆ. *Τ ά κ η ν Κ α β β α δ ᾶ, Λευκάδα.* Μᾶς γράφετε :

«Παρακαλῶ ὑμᾶς ὅπως εὐαρεστούμενοι φιλοξενήσητε εἰς τὰς στήλας τοῦ ὑφ' ὑμᾶς πολυαναγνώστου Περιοδικοῦ «Μπουκέτο» τὰς κάτωθι ὀλίγας ποιητικὰς γραμμὰς τὰς ὁποίας μετὰ πολλοῦ κόπου καὶ μόχθου καὶ κατόπιν τριμήνου ἐνδιατριβῆς πρὸς τὴν ποίησιν κατώρθωσα νὰ συνταξω.

«Εὐέλπιστῶν ὅτι θέλω ἴδ ι τοὺς κόπους μου ἀμειβομένους εἰς τὴν πρώτην σελίδι τοῦ ἀγαπητοῦ μας «Μπουκέτου» (οὗ ἔχω τὴν τιμὴν νὰ εἶμαι τακτικὸς ἀναγνώστης), διὰ τοῦ κάτωθι κατὰ τὴν γνώμην μου ὑπερόχου στιχουργήματός μου, παρακαλῶ ὑμᾶς ὅπως δεχθῆτε τὰ πλεον ἐξαίρετα αἰσθήματά μου».

Πῶς νὰ σᾶς ἀρνηθοῦμε ;... Γυρίστε λοιπὸν τὴν σελίδα αὐτὴ τοῦ «Μπουκέτου» ὥστε... νὰ γίνῃ πρώτη, καὶ ἀπολαύσατε τὸ ἀριστούργημά σας :

Ἐκεῖ ποὺ ἐκαθόμουνα
καὶ κύτταζα στὸ μῶλο
Μιὰ φώκια ἐπετάχτυκε
καὶ μοῦ πετάει ἕνα σβῶλο.

Σηκόνωμε μὲ μιᾶς
καὶ ἔντρομος κυτάζω
Βοήθεια Συμπολίτες μου
ἀρχίζω νὰ φωνάζω

Ἡ φώκια ἐξαφνίστηκε
καὶ γύρωτις κυτάζει
Καὶ μέσα σὲ μισὸ λεφτὸ
τὴ θάλασσα ταράζη.

Πλάφφ !!! ἀκούστηκ' ἀπ' τὴ [φώκια
μόλις μπῆκε στὸ νερὸ
Καὶ ὁ «Τάκης» γαυριῶντας
εἶπε : «τὤκαμα ἐγώ» !!!...

Εὐχαριστηθήκατε ;... *Π ο λ ύ β ι ο ν Α.* Τὸ ἔργον σας «Τὸ παράπονο, ντάγκ... ντάγκ... ντάγκ...» δὲν ἐκρίθη, ὡς μὴ συνοδευόμενο ἀπὸ τὸ ἀπαραίτητο δικαίωμα. *Γ ι α ν ν ά κ η ν Β ε ν ι ζ έ λ ο ν.* Μὰ γιατὶ τόση ἀπαισιοδοξία ;... Οἱ στῖχοι σας δείχνουν πὼς ἔχετε πολὺ πονεμένη καὶ εὐγενικὴ ψυχή, πρὶν ὅμως δημοσιευθοῦν θὰ ἔπρεπε νὰ διαβάσετε συγχρόνους ποιητάς, γιὰ νὰ συγχρονήσετε καὶ σεῖς κἄπως τὴ μοῦσα σας.

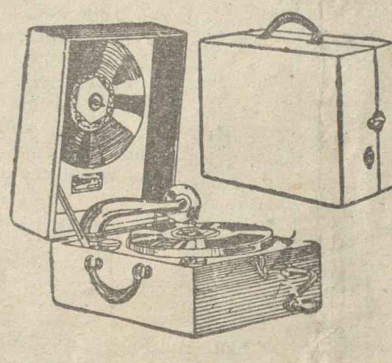

ΤΟ ΦΟΡΗΤΟΝ ΓΡΑΜΜΟΦΩΝΟΝ
STARR
ΥΠΕΡΕΧΕΙ

ΑΠΟΔΟΣΙΣ ΤΕΛΕΙΑ
ΠΟΙΟΤΗΣ ΗΓΓΥΗΜΕΝΗ
ΤΙΜΑΙ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΥ
ΜΕΓΑΛΑΙ ΕΥΚΟΛΙΑΙ ΠΛΗΡΩΜΗΣ

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΙΑΝΩΝ
ΣΤΑΡΡ
12 - ΣΤΟΑ ΑΡΣΑΚΕΙΟΥ - 12
ΑΘΗΝΑΙ

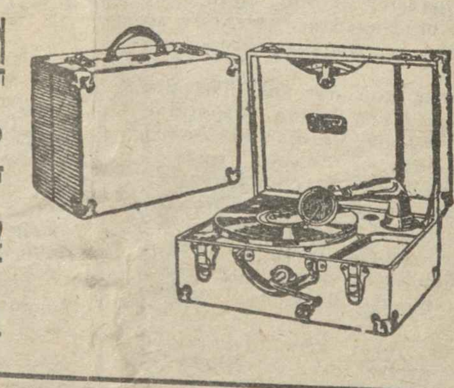

ΖΩΝΑΙ ΕΛΑΣΤΙΚΑΙ MAILLOT ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΣΧΕΔΙΩΝ
ΣΤΟ ΕΙΔΙΚΟΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ Ν. ΧΙΟΝΗ & Σ[ία]
ΕΙΣ ΤΙΜΑΣ ΠΑΡΙΣΙΩΝ = ΧΟΝΔΡΙΚΩΣ ΚΑΙ ΛΙΑΝΙΚΩΣ
ΛΥΚΟΥΡΓΟΥ 17 - ΑΘΗΝΑΙ

Προσοχή
ὅταν ἀγοράζετε
ἀρωματικὸν σάπωνα
« Ἑρμῆς »
γιατί κυκλοφοροῦν φελλέο
ἐπιβλαβεῖς ἀπομιμήσεις

Γιατὶ ὅλα τὰ μεγάλα κομμωτήρια τῶν Ἀθηνῶν (Στίνη, Κάμμερ, Βελησσάριος, Συράκος, Δάρρας κ.λ.π.) μεταχειρίζονται ἀποκλειστικῶς τὴν Βαφὴν
OREAL;;
Διότι εἶνε ἡ μόνη ἀβλαβὴς καὶ ἀποτελεσματικὴ βαφὴ ἡ ἔχουσα τὴν μεγαλυτέραν φήμην εἰς ὅλον τὸν κόσμον.
Πωλεῖται εἰς ὅλα τὰ Μυρωπωλεῖα καὶ Φαρμακεῖα.
Γενικὸς Ἀντιπρόσωπος ἐν Ἑλλάδι : ΙΩΑΝΝΗΣ Μ. ΚΑΝΖΟΥΧ
Στοὰ Πεσματζόγλου ΑΘΗΝΑΙ

...ΔΟΠΟΙΗΣΙΣ ΔΙΑ ΚΥΡΙΑΣ
...ΤΑΣΤΗΜΑ Σ. ΦΑΚΙΡΗ ΟΔΟΣ ΕΡΜΟΥ 14
(παρὰ τῇ πλατείᾳ Συντάγματος)
...μεγάλην συλλογὴν ὑφασμάτων καὶ Μεταξωτῶν διὰ τὴν ...ἐποχὴν ἀπὸ τοὺς μεγαλειτέρους Οἴκους τῶν Παρισίων καὶ πωλεῖ εἰς τιμὰς ἀσυναγωνίστους.

...δὲν ὁ πῆχυς Δρχ.	100	Ὑφάσματα δι' ἐπανωφόρια ὁλόμαλλα ὁ πῆχυς Δοχ	125
...	115	Κρὲπ Μαροκὲν » » »	55
...	65	Κρὲπ Ρουαγιάλ » » »	125
...	175	Κρὲπ Σουλτὰν » » »	210
...	145	Γάντια πέτσινα τὸ ζεῦγος »	125
...	95	Ἀδιάβροχα ἐπανωφόρια ἕκαστον »	575

Κατὰ τῶν παθήσεων τοῦ
ΣΤΟΜΑΧΟΥ
ὑπερχλωρίας καὶ αὐτοῦ τοῦ
ΕΛΚΟΥΣ
Η
GELOGASTRINE
θαυματουργεῖ.
Ἄπειροι οἱ σωθέντες καὶ εὐγνωμονοῦντες.
Πωλεῖται εἰς ὅλα τὰ καλὰ Φαρμακεῖα.
Γενικὸς Ἀντιπρόσωπος
ΝΙΚΟΣ Ε. ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ
Στοὰ Πεσματζόγλου 11. Τηλ. 3 58.
Ἀθῆναι

ΚΡΕΜΑ ΑΤΖΙΤΗΡΗ
Ἡ ὡραιότης καὶ ἡ ὑγιεινὴ τοῦ δέρματος ἀποκτᾶται διὰ τῆς γνωστῆς
ΚΡΕΜΑΣ ΑΤΖΙΤΗΡΗ
τῆς μονης ἐπιστημονικῶς παρασκευαζομένης, βραβευθείσης εἰς τὰς ἐκθέσεις Μασσαλίας, Λυῶνος, Παρισίων καὶ Ἀθηνῶν.
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΑΠΟΘΗΚΗ
Ὁδὸς Ἀδριανοῦ 70 (Παλαιὰ Ἀγορά)

Κ. ΚΟΡΑΙΤΣΙΔΑΣ
ΠΑΘΟΛΟΓΟΣ — ΠΑΙΔΙΑΤΡΟΣ

...ΩΔΕΙΟΝ
...ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ 6 —
...—Κῆπος Μουσείου).
...Συμβούλιον :
...πρόεδρος, Μ. Κα-... Κ. Μαλαματια-... Β. Κανταρὲς νομ. ...Γ. Κοφινᾶς, Γ. Στρίγκος, ...Γ. Χέλμης, Δ. Φωκᾶς ...Παπαδημητρίου γεν ...Παπαδημητρίου. Ἰωαν...
...Ἐπιτροπή :
...πρόεδρος, Ν. Φωκᾶς ...Α. Εὐλαμπίου—Βωτιέ, ...Ἀργ. Γκίνη, Α. Κοψί-...μαντοπούλου, Σ. Σπα-...Βολονίνης, Γ. Ξανθοπουλί-...Παπαδημητρίου, Κ. Τριαν-...
...Συμβούλιον :
...πρόεδρος, Δ. Λαυ-...Μητρόπουλος, Στ. Βαλτε-...Λάππας, Ι. Ψαρούδας, ...
...Μ. ΚΑΛΟΜΟΙΡΗΣ
...οἱ ἄριστοι καὶ γνωστότε-...καθηγητῶν καὶ διδασκάλων. ...42 διδάσκαλοι)
...ΑΙ ΒΙΚΤΩΡΙΑ πιεστή-...τον καὶ ἠλεκτροκί-...διάσεων 27Χ41 εἰς συμ...τιμήν. Πληροφορίαι εἰς τὰ γραφεῖα μας.

ΚΥΝΗΓΕ!
ΔΟΚΙΜΑΣΕΣ ΤΑ ΦΥΣΙΓΓΙΑ
"ΜΠΑΚΩΜΝ,, ;
Τὰ ἔχω ἀκούσει ἀλλὰ δὲν τὰ δοκιμασα ἀκόμη.
ΤΡΕΞΕ
Καὶ σὲ συμβουλεύω νὰ μὴ βάζῃς ἄλλα φυσίγγια στὸ ὅπλον σου.
ΚΕΡΔΙΖΕΙΣ
Κοστίζουν φθηνὰ ἐπειδὴ πωλοῦνται εἰς τιμὰς Ἐργοστασίου καὶ ἄνευ διαμέσων μεταπωλητῶν.
Γραβᾶς ἐκ τοῦ ἀσφαλοῦς καὶ εἰς ἀπόστασιν ποὺ δὲν τὴν φανταζεσαι.
Ἅμα τὰ δοκιμάσῃς θὰ πεισθῇς ὅτι εἶνε τὰ μόνα φυσίγγια ποὺ γεμίζονται ἰδιαιτέρως διὰ τὸ κλῖμα μας.
ΓΕΝΙΚΟΣ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΣ ΔΙ' ΟΛΗΝ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ
ΣΤΑΥΡΟΣ Β. ΠΙΓΓΟΠΟΥΛΟΣ
Ἀριστείδου 6 (Στοὰ Αὐταξία) ΑΘΗΝΑΙ
Πλησίον Χρηματιστηρίου Ἀθηνῶν
ΣΗΜ — Ζητοῦμεν ἀντιπροσώπους εἰς ὅσας Ἐπαρχίας δὲν ἀντιπροσωπευόμεθα διὰ νὰ τοὺς δώσωμεν τὴν μονοπωλειακὴν πώλησιν τῶν φυσιγγίων μας.

ΘΕΟΚΡ. ΚΑΛΟΓΕΡΙΔΗΣ
ΦΩΤΟΓΡΑΦΟΣ
Μιλτιάδου 9 (Πάροδος Ἁγ. Μάρκου)
Φωτογραφίαι — Μεγεθύνσεις Ἀριστοτεχνικαί.
Κτενίσματα Δωρεάν

ΠΟΥΔΡΑ ΡΟΔΑΛΙΝΗΣ
Εἶνε ὁ καλλίτερος σύντροφος ἑκάστης κυρίας. Μὴ ἐμπεριέχουσα οὐδὲν βλαβερὸν στοιχεῖον, κάμει βελούδινο δέρμα, μεταχειριζομένη δὲ μετὰ τῆς κρέμας Ροδαλίνης δίδει εἰς αὐτὸ ἐλαστικότητα καὶ δροσερότητα. Ὑπάρχει εἰς ὅλους τοὺς χρωματισμούς.

Διὰ τὰ ΟΦΘΑΛΜΙΚΑ ΠΟΣΗΜΑΤΑ
συνιστῶμεν τὴν τελειοτέραν Ὀφθαλμολογικὴν κλινικὴν τοῦ
κ. ΣΠΗΛΙΟΥ ΧΑΡΑΜΗ
Ὑφηγητοῦ τῆς Ὀφθαλμολογίας ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ, Μέλους τῆς Γαλλικῆς Ὀφθαλμολογικῆς Ἑταιρείας, Διευθυντοῦ Ὀφθαλμολογικῶν Κλινικῶν, ὀφθαλμολόγου Σχολῆς Παρισίων
ΘΕΡΑΠΕΥΟΝΤΑΙ: Καταρράκτης ἀμέσως καὶ ἀσφαλῶς. Τραχώματα, τριχίασις, ἀλλοιθωρία, κλπ. διὰ τῶν ἀσφαλεστέρων θεραπειῶν καὶ πάντα τὰ ὀφθαλμικὰ νοσήματα.
27 Μενάνδρου 27 — Ἀθῆναι. Τηλ. 1-68

Οἱ ἐν Λευκωσίᾳ τῆς Κύπρου ἀναγνῶσται μας ἂς ζητήσουν τὸ «Ἡμερολόγιον τοῦ «Μπουκέτου» ἀπὸ τὸν ἀντιπρόσωπόν μας κ. Γ. Ὑψηλάντην Βιβλιοπωλεῖον «Αἱ Μοῦσαι».

ΓΕΩΡΓ. Ν. ΜΟΥΜΟΥΤΖΗΣ
Ἰατρὸς Δερματολόγος. Ἐπὶ δεκαεξαετίαν Ἐπιμελητὴς τῆς Ἰδιαιτέρας Κλινικῆς τοῦ Καθηγητοῦ κ. Γεωργίου Φωτεινοῦ. Δέχεται καθ' ἑκάστην Ὁδὸς Κεφαλληνίας 15α.
Ὧραι 8—10 π.μ. καὶ 4—6 μ.μ.

ΑΣΚΛΗΠΙΕΙΟΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΙΑΤΡΟΣ ΣΠΥΡΙΔΩΝ Π. ΠΡΙΦΤΗΣ
...
Ἀπαλλάσσονται ἀσθενεῖς πάσχοντες ἐκ ... καὶ πνευμονικῆς φυματιώσεως.
Πληροφορίαι ἀποστέλλονται εἰς τοὺς αἰτοῦντας παρὰ τοῦ διευθυντοῦ κ. Σ. Πρίφτη ...

EVA

EVA

EVA

RESTAURANT - VARIETE

ΚΑΤΩΘΙ ΘΕΑΤΡΟΥ ΑΛΑΜΠΡΑΣ

ΑΠΟ 1 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ

Κατὰ τὴν ὥραν τοῦ φαγητοῦ θὰ χορεύωνται ὅλοι οἱ χορεὶ ὅλων τῶν Ἐθνῶν καὶ ὅλων τῶν ἐποχῶν.

ΙΠΠΟΔΡΟΜΟΣ ΦΑΛΗΡΟΥ

ΤΗΝ ΚΥΡΙΑΚΗΝ 23 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

Ὥρα ἐνάρξεως 2 μ. μ.

GRAND-PRIX

ΜΕΓΑ ΕΠΑΘΛΟΝ ΦΙΛΙΠΠΟΥ ΕΝΩΣΕΩΣ

ΔΙ' ΑΓΓΛΙΚΟΥΣ ΙΠΠΟΥΣ ΔΡΧ. 100.000

ΠΡΟΣΘΕΤΟΝ ΑΜΟΙΒΑΙΟΝ ΣΤΟΙΧΗΜΑ

SWEEPSTAKES

ΔΕΛΤΙΑ ΔΡΑΧ. 100 ΕΚΑΣΤΟΝ

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ

ΜΕΧΡΙ ΤΗΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ

21ΗΣ ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

Καφενεῖον Ζαχαράτου, Κ τάστημα Ψαρροῦ, Πανεπιστημίου 5, εἰς τὰ Ταμεῖα τῶν Θεάτρων Διονύσια καὶ Κυβέλης, εἰς τὰ Γραφεῖα τῆς Φιλίππου Ἑνώσεως Μέρλιν 6 καὶ εἰς τὰ Γραφ. τοῦ Ἱπποδρόμου Πινδάρου 7 Ἀθῆναι.

---

44 ΠΕΡΙΚΛΕΟΥΣ

ΛΑΪΚΗ ΑΠΟΘΗΚΗ

ΔΑΜΙΑΝΟΥ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗ

ΠΕΡΙΚΛΕΟΥΣ 44 ΑΘΗΝΑΙ

ΣΥΛΛΟΓΗ ΠΛΟΥΣΙΩΤΑΤΗ

ΦΘΗΝΕΙΑ ΠΡΩΤΟΦΑΝΗΣ

Τάπητες, Μουσαμάδες, Κιλίμια, Διαδρομοι, Ψάθες, Ὑφάσματα παντὸς εἴδους δι' ἔπιπλα καὶ κουρτίνες, Κοντάρια, Κουρτίνες, Στόρια, Κουρτινάκια, Τραπεζομάνδηλα, Μπάντες, Νιβόνια, Μαξιλάρια, Χαρτιὰ ταπετσαρίας κ.λ.π.

ΧΟΝΔΡΙΚΟΣ & ΛΙΑΝΙΚΟΣ

Η ΒΙΒΛΙΟΘΗΚ

ΤΟΥ «ΜΠΟΥΚΕΤ

1) Ἡ «ΣΟΝΙΑ» διὰ τὸ Ἐ
κὸν δρ. 12 διὰ τὸ Ἐξω
2) Ἡ «ΚΟΡΗ ΤΟΥ ΜΕ
ΒΑΛΤΟΥ» διὰ τὸ Ἐσ
δρ. 12, διὰ τὸ Ἐξωτερ
3) Ἡ «ΜΟΝΜΑΡΤΡΗ»
Ἐσωτερικὸν δρ. 12, δι
τερικὸν δρ. 20.
4) Ὁ «ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΜΕ
ΠΛΗ ΖΩΗ» διὰ τὸ Ἐσ
δρ. 12, διὰ τὸ Ἐξωτερι
5) Αἱ «ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΑΙ Τ
ΘΟΥΡΟΥ ΓΟΡΔΩΝΟΣ
δια το Ἐσωτερικον δρ.
το Ἐξωτερικον δρ. 20.
6) Ἡ «ΠΛΗΓΩΜΕΝΗ Κ
δια τὸ Ἐσωτερικον δρ.
τὸ Ἐξωτερικον δρ. 30.
7) Ἡ «ΣΦΙΓΞ ΤΩΝ ΠΑΓ
το Ἐσωτερικὸν δρ. 18,
Ἐξωτερικον δρ. 30.
8) Ὁ «ΚΑΠΕΤΑΝ ΒΡΙ
ΚΑΣ» δια το Ἐσωτερικ
δια το Ἐξωτερικὸν δρ.
9) Ὁ «ΚΑΠΕΤΑΝ ΦΑΝΤ
διὰ το Ἐσωτερικὸν δρ.
το Ἐξωτερικον δρ. 80.

Ἐκτος τῶν ἀνωτέρω
«Βιβλιοθήκης», ὑπάρχουν
λοῦνται εἰς το γραφεῖα
κετου» ὁ πρῶτος τόμος
κετου» σπανιώτατος και
ἀντι 400 δραχμῶν διὰ τὸ
κὸν καὶ μιᾶς λιρας Ἀγγ
τὸ Ἐξωτερικόν, καθὼς
τερος χρυσοδετος αντι δρ.
τὸ Ἐσωτερικὸν καὶ
Ἀγγλιας διὰ τὸ Ἐξωτερ

Τὰ ταχυδρομικὰ τέλ
ρος τῶν αναγνωστῶν
ποῖοι παρακαλοῦνται
αν τῶν βιβλιων νὰ μᾶς
= και τα ταχυδρομικα